OCTAVIAN PĂSCĂLUȚĂ

UCIGAȘUL VA VENI SINGUR

EDITURA TINERETULUI

و

OCTAVIAN PĂSCĂLUȚĂ

UCIGAȘUL VA VENI SINGUR

EDITURA
TINERETULUI

CAPITOLUL I

În lumina puţină şi cenuşie a zorilor, gara părea o construcţie solitară, pierdută pe cîmpia din jur. Era una din gările de tip vechi, dar încăpătoare, renovată nu de mult ; pe stîlpii de fier ai peronului fuseseră agăţate ghivece cu flori. Plouase în ajun, şi dinspre cîmp venea o adiere încărcată de mirosul miriştii îmbibată de apă.

De cînd se renunţase la construirea unei noi linii, staţia Băiţa rămăsese ceea ce fusese şi înainte, un nod de cale ferată neînsemnat, cu trafic redus.

În orele dintre un tren şi altul, gara rămînea aproape pustie, cu sala de aşteptare goală şi neprimitoare, aşa cum era şi acum. Mihăescu ieşi pe peron. Din trenul ce venise cu un sfert de oră în urmă, nu coborîse decît un tînăr cu o valiză de lemn, o pereche cu copii, şi el.

Lumina începu să crească şi undeva departe, la marginea cîmpiei, se putea desluşi un lanţ de dealuri joase, înecate într-o ceaţă subţire. Şi tot atunci îl izbi ciripitul insistent, aproape strident, al unui stol de vrăbii în pomul de lîngă cişmea. Apoi, pe peron căzură primele raze ale soarelui. Ceea ce se vedea în jur era proaspăt şi îmbietor, aşa cum într-o dimineaţă însorită arată cîmpul după ploaie.

Mihăescu amîna clipa cînd avea să se oprească lîngă şinele lucioase şi traversele negre, de-a lun-

gul cărora se plimba încet, pe peronul pustiu. Tot ce era în jur se refuza amintirii păstrate de o bucată de șină și cîteva traverse, repudiind prin corul asurzitor, plin de o nestăpînită poftă de viață, al vrăbiilor, acea porțiune din linia întîia, cu pietrele colțuroase dintre traverse, lucind în lumina soarelui care se ridica.

Stîrcea întîrzia. Ceasul cu cifre romane de la intrarea în sala de așteptare arăta șase și un sfert. Apăruse de undeva gestionarul bufetului și începu să mute niște lăzi cu bere. Mai era o oră și jumătate pînă la plecarea cursei spre T., dar pînă atunci Mihăescu voia să stea de vorbă cu șeful gării sau cu altcineva care fusese martor la accidentul din gara Băița, de la 25 septembrie.

În sfîrșit veni și căpitanul Stîrcea, scuzîndu-se că întîrziase, venise cu mașina și avusese o pană. Îi părea rău că n-ajunsese la timp să-l întîmpine pe maiorul care venea din București.

— Cum ați călătorit ? Vreți să mergem acum la șeful gării ? Cred că-i la el sus, aici la etaj.

Îi întîmpină o femeie măruntă, pesemne încă nu trezită de-a binelea din somn, care-l cunoștea pe Stîrcea și care le spuse că soțul ei nu s-a întors încă de la cursa de 5.50, dar că-i văzuse probabil și va veni îndată.

— Să vă fac o cafea ? adăugă, uitîndu-se la Stîrcea.

Se așezară la masa din sufragerie și Stîrcea aprinse o țigară. Nu-l cunoștea pe Mihăescu decît din auzite, și acum avea prilejul să-l vadă de aproape.

— În legătură cu accidentul ați venit, nu-i așa? întrebă soția șefului de gară, adresîndu-se de data aceasta lui Mihăescu.

— Da, doamnă. Ați fost de față, după cîte știu.

— Da. Mai mult chiar decît soțul meu care se afla la celălalt capăt al trenului, la mașină. Dar mai bine n-aș fi văzut... Of, doamne, cînd mi-aduc aminte...

Repetă ceea ce declarase în ziua accidentului.

Accidentul avusese loc cu trei zile în urmă, la 25 septembrie, la ora 7.46, în momentul plecării din stație a cursei spre T. Victima venise din București și coborîse la Băița ca să aștepte cursa spre T. Avea de așteptat aproape două ore, în care timp a stat în sala de așteptare, goală ca și în dimineața aceasta, pînă cînd, pe la ora șapte, s-a deschis casa de bilete și-au început să vină călătorii pentru trenul de 7.46. A întrebat mai întîi un impiegat, apoi pe gestionarul bufetului, cît mai are de așteptat cursa de T. Cei doi o țineau minte, poate și din pricina felului în care arăta, cu fața galben-cenușie; de altfel îl și întrebase pe gestionarul bufetului dacă n-are să-i dea un antinevralgic. La un moment dat n-a mai fost văzută în sala de așteptare și femeia care făcea curățenie a observat că victima a zăbovit prea mult în spălătorul din fața toaletei. Cînd trenul a tras în dreptul peronului, victima mai era în sala de așteptare, chircită pe o bancă, ca și cum i-ar fi fost frig; a ieșit în clipa cînd cursa era gata de plecare. Ultimii călători se urcaseră de mult în tren. Abia atunci ea s-a îndreptat spre vagonul de la urmă ce părea mai liber. A avut un moment de ezitare înainte de a pune piciorul pe scară, trenul a pornit cînd ea a deschis ușa vagonului, dar, parcă ar fi fost amețită, n-a mai

apucat să intre înăuntru, a scăpat sacoșa din mînă, căzînd pe spate, între vagoane.

— Eram la fereastră, la aceea, spuse soția șefului de gară, arătînd cu mîna. Puneam așternutul la aerisit și-am văzut cum s-a întîmplat.

— Ați văzut-o pe victimă și în sala de așteptare ? Era singură ?

Femeia nu răspunse imediat.

— Da, am trecut pe-acolo cam cînd s-a deschis casa de bilete, coborîsem să iau chibrituri de la bufet, i-am spus și soțului meu. Am văzut-o șezînd pe bancă, era singură, ținea pe genunchi sacoșa. La față n-am văzut-o, dar, știți, noi cam cunoaștem lumea de pe-aici, n-arăta să fie de prin părțile noastre, mi-am dat seama imediat și m-am mirat că venise cu acceleratul de 5.50, ca să aștepte aici două ore cursa. Abia ieri am aflat că era nepoata doamnei Vrînceanu. Are o mătușă în T., doamna Vrînceanu, la care stă o rudă îndepărtată de-a noastră, vreau să zic a soțului meu, Elizabeta Hîncu. Ieri am aflat, cînd mi-a spus soțul meu...

Căpătase chef de vorbă. Mihăescu mulțumi pentru cafeaua dulce și slabă și coborî împreună cu Stîrcea să-l caute pe șeful gării și pe alții care fuseseră de față la accident.

— A declarat ceva nou, spuse Stîrcea. Că a văzut-o pe victimă în sala de așteptare, iar la început reieșea c-o văzuse numai de la fereastră, în momentul accidentului. Dar cred că știu de ce... își făcuse pur și simplu drum la bufet, la gestionar, și nu voia să se afle. O să-i vedeți și dumneavoastră.

— Pe cine ?

— Pe amîndoi. Pe șeful gării și pe gestionarul bufetului.

Șeful stației le ieși în întîmpinare pe peron. Era gras, cu fața congestionată, avea vreo cincisprezece ani mai mult decît soția sa. Cînd auzi că Mihăescu vrea să vadă vagonul cu pricina, cel din care căzuse victima, se arătă nedumerit, vagonul era ca toate celelalte și se afla în garnitura care în scurt timp va fi trasă în stație.

Pe gestionarul bufetului îl găsiră în dosul tejghelei, spălînd paharele. Din cei care începuseră să vină pentru cursă, cîțiva intraseră în bufet. Gestionarul era un bărbat de vreo treizeci de ani, brunet, voinic, cu fața lucioasă. Cu puțin timp înainte de accident, victima îl întrebase cînd va fi trasă cursa, apoi îi ceruse un antinevralgic. Vagonul din care a căzut era cam în dreptul bufetului, dar el avea treabă la tejghea și n-a văzut ce-a urmat.

— Aveți chibrituri ? îl întrebă Stîrcea.

Gestionarul îi întinse o cutie.

Ieșiră din bufet s-o caute pe femeia de serviciu.

— S-ar putea să ai dreptate, spuse Mihăescu. Mă refer la mersul după chibrituri al soției șefului de gară.

Mai erau patruzeci de minute pînă la plecarea cursei. N-o găseau pe femeia care avea grijă de curățenia în gară, cineva se oferi s-o caute. Veni cam speriată, se tot uita în jur să vadă dacă mai era cineva să audă ce spune.

Făcea curat pe culoarul care duce din sala de așteptare spre toalete, cînd a văzut-o trecînd pe victimă. I s-a părut ciudat că stă atîta acolo ; cînd a

deschis ușa la spălător să vadă, victima se chinuia să vomite. A mai văzut-o după accident, ce mai rămăsese din femeia aceea...

Mai mult nu aflară de la îngrijitoarea pe care o lăsară la fel de speriată. Stîrcea remarcă și de data asta :

— Și ea a declarat ceva în plus. Că a văzut-o pe victimă încercînd să vomite. Sînt convins însă că a uitat să spună cînd am mai vorbit cu ea.

Îi căuta șeful gării. Garnitura cursei de 7.46 se formase și urma să fie trasă în stație.

— Urcă, te rog, la locuința șefului de gară și rămîi la fereastra de la care soția lui a văzut accidentul. Eu am să fiu la vagonul în care a încercat să se urce victima.

Se răzgîndi însă și inversă rolurile. Înainte de asta, cît timp garnitura nu fu trasă încă pe peron, se duse la șeful gării să vadă vagonul cu pricina. Cîțiva curioși se uitau și se luară după cei trei, dar Stîrcea întoarse capul și oamenii se opriră.

Vagonul era vechi, mic, din acelea care se mai întîlnesc pe liniile secundare. Mihăescu se opri în fața scării, dar, cînd încercă să se urce, prinzîndu-se cu mîna de bara verticală, prima treaptă se arăta a fi prea înaltă. Lipsea platforma peronului. Apăsă apoi clanța, ușa se deschidea ușor.

Se răzgîndi iarăși. Tot el avea să se urce în vagon, cînd trenul va fi tras în stație. Stîrcea, de la fereastra la care soția șefului de gară pusese în dimineața aceea așternutul la aerisit, avea să se uite.

Curioșii se strînseseră în grup la marginea peronului și comentau. Garnitura intra în stație.

— Cît cască gura, ăştia o să piardă trenul, spuse căpitanul pornind spre locuinţa şefului gării.

Mihăescu intră în sala de aşteptare şi se aşeză pe banca de lîngă uşa cu geam prin care se vedea o jumătate de peron. Sala de aşteptare se golise, la casa de bilete oblonul fusese lăsat. Casierul ieşise şi el pe peron.

Mai erau cîteva minute pînă la plecarea trenului. Mihăescu aştepta. Un tînăr intră val-vîrtej în sala de aşteptare şi începu să bată cu pumnul în oblonul casei de bilete. Nu i se deschise şi tînărul, înjurînd, ieşi pe peron, aruncă o privire la ceas, apoi se urcă în tren.

În urma lui ieşi pe peron şi Mihăescu şi se îndreptă spre penultimul vagon. Se urcă pe prima treaptă şi deschise uşa. Trecuseră aproape două minute de cînd fusese dat semnalul de plecare, dar trenul nu se mişcase încă. De la ferestrele vagoanelor din faţă, cîteva capete se întorseseră. Numai acolo unde se urcase el, lîngă uşa întredeschisă, nu era nimeni. Trenul porni şi abia atunci sări înapoi pe peron, în dreptul bufetului. Gestionarul ieşise afară şi-l privea curios.

Mihăescu îi făcu semn căpitanului să coboare.

— Cît facem cu maşina pînă la T. ?

— Mai puţin de două ore. Dacă pornim acum, ajungem înaintea trenului.

Cînd automobilul ieşi pe şoseaua ce străbătea cîmpia spălată de ploaie şi inundată de soare, Mihăescu lăsă jos geamul portierii. Mirosul de cărbune din gară rămăsese în urmă. Maiorul rezemă capul de speteaza banchetei şi închise ochii. Respira cu lăcomie aerul proaspăt ce năvălea în maşină, aducînd de

undeva o undă de miros de iarbă cosită. Nu-şi dorea mai mult în clipa aceea. Îi plăcea cîmpul toamna, cu aerul şi mirosul neasemănător cu nici un altul, care parcă-i amintea ceva, atrăgîndu-l de fiece dată la fel de stăruitor. N-ar fi avut nimic împotrivă ca drumul să dureze cît de mult. De ce oare nu se hotăra ca o dată să-şi petreacă concediul undeva la şes ?

Îl trezi căpitanul Stîrcea.

— De la fereastră s-a văzut perfect. Dacă ar fi fost cineva la uşa vagonului, s-o împingă sau s-o împiedice să intre, nu se putea să nu se fi văzut de la fereastră.

Mihăescu dădu din cap că l-a auzit, fără să deschidă ochii.

Totul ar fi rămas un simplu accident, cel puţin o săptămînă încă, pînă s-ar fi încheiat examenul toxicologic, dacă legistul şi medicul de laborator n-ar fi fost inspiraţi. El ar fi plecat în concediul amînat de nenumărate ori pînă acum, la sfîrşitul lui septembrie. Colonelul nu l-ar fi rechemat şi de cazul acesta s-ar fi ocupat altcineva. Dar s-a întîmplat altfel, intoxicaţia cu arsen s-a stabilit imediat şi colonelul a ţinut să-i dea lui cazul. „Acum însă, după ce se lămureşte povestea asta, se gîndi Mihăescu, o să-mi fac concediul undeva la şes, într-un sat de cîmpie. Mai pot apuca o toamnă frumoasă".

— Mai avem mult ? îl întrebă pe Stîrcea.

— Mai puţin de-un ceas. Vă e somn ? Aţi călătorit toată noaptea cu trenul.

— Da, dar am dormit în tren.

Dormise într-adevăr, şi bine. Era trenul cu care călătorise şi Lena Greavu. Fusese înainte de asta în locuinţa ei de lîngă Grădina Icoanei. Garsoniera

se afla la etajul cinci al unui bloc cu intrarea largă și scări de marmură. Înăuntru, totul arăta o plecare în grabă. Pe măsuța din mijlocul camerei, urmele unei gustări în doi ; rămăseseră neatinse prăjiturile uscate și fructele. Un vraf de fotografii de familie, scoase dintr-o cutie de bomboane, fusese împrăștiat pe lada de așternut a divanului. Gazda n-apucase să le strîngă. El alesese din fotografiile acelea două, din care una o înfățișa pe Lena Greavu la mare, lungită într-un șezlong pe plajă ; era în pantaloni lungi și într-o bluză albă, iar în spatele ei se afla un bărbat cu ochelari de soare. Fostul ei soț. Cealaltă fotografie fusese făcută pentru o legitimație, neretușată, și arăta o femeie frumoasă încă, iar panglica albă cu care-și legase părul o făcea să pară mai tînără. Avea o privire blîndă, puțin tristă. Poate aceeași privire pe care o avusese în ultima ei seară, cînd băuse din sticla de afinată găsită acolo, lîngă fursecurile și fructele neatinse.

— Uite-o, și-i arătă lui Stîrcea fotografia.

De-o parte și de alta a șoselei, era acum un rînd rar de plopi subțiratici, cu frunza rară. Soarele era drept în față, tot mai înalt.

— Cît mai este ? întrebă Mihăescu.

— Cam cincisprezece kilometri. Ajungem înaintea trenului.

— N-are nici o importanță. Cine a fost de la voi la mătușa ei ?

Lui Stîrcea i se păru că răspunsul lui n-a fost auzit. Maiorul pusese fotografia înapoi în buzunar și închise din nou ochii.

Lena Greavu plecase de-acasă pe la unsprezece seara, ca să ia trenul ce avea s-o ducă pe peronul

unde făcuse ultimii săi paşi, clătinîndu-se ameţită, abia ridicînd piciorul ca să urce scara vagonului, mîna nesigură n-avusese destulă putere să se ţină de bară, şi nu fusese nimeni la uşa vagonului ca s-o prindă de braţ, să n-o lase să cadă. Ar mai fi trăit dacă ar fi fost cineva acolo, ar fi fost atît de simplu să nu fie lăsată să cadă, sau dacă s-ar fi urcat cu cîteva clipe mai înainte ca trenul să pornească. Ar fi ajuns bolnavă în orăşelul de care se apropiau acum prin şirul de plopi subţiri, chinuită de dureri şi greaţă, cu pielea galbenă şi rece, dar s-ar fi găsit un medic care să ştie s-o îngrijească şi totul ar fi trecut. Înghiţise prea puţin arsen ca să moară.

Şoseaua tăia linia ferată. Cu patru zile în urmă, într-o dimineaţă ca aceasta, Lena Greavu ar fi privit din tren această margine de cîmpie scăldată în soare. Dincolo de orăşelul de care se apropiau, erau munţii. Se vedeau, şters, crestele topite în lumina puternică.

— Ce-a zis mătuşa ei, o aştepta ?

— Da şi nu, spuse Stîrcea, neştiind dacă maiorul aţipea în timp ce ţinea ochii închişi. Fusese bolnavă, mai este şi acum, şi-ar fi vrut s-o vadă, dar zice că n-o chemase.

Intrară în orăşel şi opriră într-o piaţetă din centru.

— Pe unde o fi casa ? întrebă Mihăescu şi se dădu jos. După o noapte în tren, încă două ore în maşină îl înţepeniseră din nou. Îl lăsă pe Stîrcea să se intereseze de adresă, şi se îndreptă spre scuarul de la marginea piaţetei, să se dezmorţească. Cînd se întoarse Stîrcea, îi spuse c-ar vrea să intre undeva să mănînce. La restaurantul şi la bufetul din centru, nu erau decît conserve şi mezeluri, la ora aceea mînca-

rea de prînz nu era gata, și-atunci se urcară în mașină să caute în altă parte, dar peste tot era la fel; numai într-un fel de ospătărie găsiră mămăligă caldă cu smîntînă. Căutarea îl enervase pe Mihăescu și mîncă fără poftă.

— Aproape totdeauna pățesc așa cînd plec undeva. Ca și cum n-ar trebui să mănînci decît la anumite ore și orice ți se dă.

— Țineți regim ?

— Da. Hai să mergem.

Casa pe care o căutau se afla la celălalt capăt al orășelului, unde străzile urcau pe o coastă de munte cu fagi și brazi înalți și drepți, care făceau ca locul să semene cu liziera unei păduri. Aerul era mai răcoros și mai umed aici.

Se opriră în fața unei porți de lemn, dincolo de care se vedea casa Elenei Vrînceanu, mătușa Lenei Greavu. Arăta ca o vilă, cum se fac în așezările de la munte, cu balconașe de lemn vopsit verde și cu acoperișul țuguiat, în mai multe ape. În față, de la poartă, era o alee îngustă și o peluză cu straturi de regina nopții. Undeva în vecini, se auzi un lătrat gros de dulău, apoi un cor întreg al cîinilor stîrniți. Pătrunseră înăuntru și se opriră în fața ușii cu o ferestruică rotundă.

Le deschise o bătrînică încovoiată, îmbrăcată în negru. Nu era Elena Vrînceanu, ci cealaltă locatară a casei, Elizabeta Hîncu, de care pomenise soția șefului de gară de la Băița. Bătrîna spuse, cu o voce șoptită, că doamna Vrînceanu e bolnavă, i se făcuse o injecție după care doarme cîteva ore. Dar dacă vor reveni pe la cinci după-amiază, doamna Vrînceanu o să-i primească.

— Vrea să ne primească cu tot dichisul, o să se îmbrace anume pentru asta, spuse Stîrcea după ce ieșiră de-acolo. Așa s-a întîmplat și alaltăieri cînd a fost un locotenent de la noi. L-a făcut să aștepte un ceas pînă să se îmbrace și să-l primească.

Nu le rămînea decît să se întoarcă înapoi în oraș; de data asta, Stîrcea și șoferul fură cei care intrară într-un restaurant să ia masa de prînz. O masă ca lumea.

Era o zi însorită și destul de caldă, doar curenții de aer ce veneau dinspre munți aduceau o undă de răcoare. Mihăescu îi lăsă pe cei doi la restaurant și porni să se plimbe. Piața se golise, numai în cîteva locuri se vindeau fructe. Cumpără o pungă de struguri și se așeză pe o bancă, cu fața la soare.

Se surprinse, la un moment dat, că uitase ce căuta în orășelul acela. Și, ca de obicei, la începutul unei anchete, nu se gîndea încă la ceea ce va urma și va avea de făcut, ca și cum totul trebuia să apară treptat, de la sine, iar lui nu-i rămînea decît să aștepte. Nu se întîmpla totdeauna așa, dar el socotea că nu era nimic rău să aștepte. Despre femeia aceea nu știa încă aproape nimic. O oră petrecută în locuința ei, pachetul de fotografii, lucrurile lăsate ca pentru o absență scurtă nu-l apropiaseră de Lena Greavu.

Urmase drumul ei, sosind aici, intrînd în căsuța cu acoperișul țuguiat, la ora la care ar fi intrat și ea, dar cu o întîrziere de patru zile. Abia acum va începe să și-o apropie. Prin alții, prin cei care o cunoscuseră și poate o așteptaseră cînd mai trăia.

La cinci erau din nou la casa de la marginea oraşului, şi de data aceasta Elena Vrînceanu îi primi. Era într-o rochie de satin negru şi îi aştepta într-un jilţ de paie, la fereastra salonaşului de la parterul vilei. Lumina cădea pe un chip pergamentos, imobil. Îl privi lung, cu ochii ei mari şi negri, pe jumătate acoperiţi de pleoape subţiri şi obosite. Rochia neagră nu şi-o pusese din pricina doliului ; o purta de obicei.

Cealaltă, Elizabeta Hîncu, după ce le deschise uşa, se retrase, dispăru pe nesimţite. Mihăescu observase gestul, o scurtă ridicare a mîinii cu care Elena Vrînceanu o expediase. Era ceva vechi, făcut de multe ori, în acel gest de stăpînă. Îşi ceru scuze că nu i-a putut primi cu cîteva ore mai înainte :

— Sînt suferindă.

— N-o să vă reţinem mult, răspunse Mihăescu.

Îşi dădu seama că-l stînjenea ceva. „Probabil că nu-i voi spune acum“, se gîndi.

Aşadar, Lena Greavu ar fi fost întîmpinată de bătrîna aceasta, mătuşa ei, singura ei rudă, în această casă veche, de care erau legate fără îndoială nenumărate amintiri şi spre care pornise în ultimul ei drum.

— Îmi pare rău că boala m-a împiedicat să mă ocup cum trebuie de înmormîntare. Cînd o să mă fac mai bine, am s-o duc la mănăstire. Familia noastră are un loc la cimitirul de-acolo.

„Ştie oare pentru ce-am venit ?“ se întrebă Mihăescu, pregătindu-se pentru o discuţie anevoioasă cu această bătrînă anchilozată în tipicurile ei şi care ţinea cu orice preţ să păstreze distanţă între ea şi interlocutor. Pas cu pas, distanţa va trebui să fie parcursă. De sub pleoapele vestejite, priveau doi ochi

fără expresie. Bătrîna era chemată de lumea ei, dinăuntru.

— Doamna care ne-a deschis, continuă Mihăescu, ne-a avertizat că sînteţi suferindă, aşa că, repet, n-o să vă reţinem.

— Eliz.

Nu se putea şti dacă a numit-o pe cea care le deschisese uşa, sau a chemat-o. În încăperea în care se retrăsese cealaltă bătrînă, nu se auzi nici o mişcare.

— Împrejurările care au dus la tragicul accident ne fac să vă cerem cîteva relaţii despre nepoata dumneavoastră.

— Eliz.

De data aceasta, o chemase. Bătrînica deschise uşa din spatele jilţului.

— Fii amabilă şi serveşte pe domnii cu o cafea. Şi adăugă adresîndu-se celor doi : Eu nu beau cafea, am avut o criză de rinichi şi mă mai supără. Ce vreţi să ştiţi despre nepoata mea ?

Întrebase astfel ca şi cum Lena Greavu ar fi fost în viaţă, iar ea trebuia să cumpănească ce spune despre nepoata sa. De fiece dată cînd înceta să vorbească, bătrîna aluneca din nou în absenţa ei.

— Dacă nepoata dumneavoastră a avut neplăceri în ultima vreme ?

— Ce fel de neplăceri, domnule ?

— De orice fel.

— Nu cunosc.

— Sau necazuri din partea unor oameni care i-ar fi vrut răul ?

— Mă îndoiesc să fi fost cineva care să-i fi dorit răul. Era o fată bună, liniştită. N-avea de împărţit cu nimeni nimic.

Mihăescu dădu din cap, arătînd că a înțeles.

— Era mulțumită de viață ? Întrebarea poate părea neobișnuită, însă țin să vă cunosc părerea.

— Atît cît poate fi o femeie în situația ei.

— Aveți în vedere că era divorțată și trăia singură ?

— Lena a avut nenorocul să se însoțească cu un om care s-a dovedit a nu fi de nădejde. A părăsit-o pentru o...

Se putea vorbi totuși cu această bătrînă scorțoasă ; dezaprobarea din privire și voce, atunci cînd pomenise de fostul soț al Lenei Greavu, întrerupse pentru o clipă detașarea de lumea dinafara ei. Viața nepoatei, răscolită de cîteva întrebări, aduse o undă de omenie de care bătrîna se lăsa cuprinsă. Era poate momentul să-i vorbească despre bănuielile legate de sfîrșitul Lenei Greavu.

— Acest lucru n-o făcea să sufere ? Faptul că fusese lăsată de soțul ei pentru o altă femeie.

— Lena era un om ca toți oamenii. A avut nefericirea...

— Tocmai la asta mă gîndeam. Poate despărțirea lor n-a rămas fără urme pentru ea și ceea ce se părea că va fi uitat a măcinat-o în continuare, împingînd-o la un gest necugetat... Trebuie să vă spun că împrejurările morții ei nu sînt clare.

Intră bătrînica cu cafelele, dar Elena Vrînceanu n-o băgă în seamă. Întrebă sec :

— Vă gîndiți că nepoata mea s-a sinucis ?

În tonul cu care rostise întrebarea era ceva aproape tăios. Bătrînica rămăsese cu tava în mîini, uimită de ceea ce auzise, sau așteptînd să i se facă

un semn că poate servi cafelele. Elena Vrînceanu n-o băgase în seamă cînd intrase, dar n-o uită.

— Eliz, și dulceață, te rog.

Elizabeta Hîncu lăsă cafelele, din ceașca lui Stîrcea se vărsase puțin și ea se scuză, apoi se retrase la fel de ușor, călcînd moale, abia o auzeai.

Mihăescu continuă :

— Ne gîndim la orice, doamnă, pînă cînd se vor lămuri împrejurările care au dus la acest sfîrșit.

— Îmi pare rău, făcu bătrîna.

— Ce anume, doamnă ?

— Că nu sînt în măsura să vă spun prea multe. Lena nu-mi vorbea despre tot ce i se întîmpla, și era firesc să fie așa. Am crescut-o după moartea mamei ei, cum de altfel și pe sora mea pot să spun că am crescut-o, căci între noi era o diferență de aproape cincisprezece ani, dar cu nici una din ele n-am stat mai multă vreme împreună. Iar după ce a plecat la facultate și s-a măritat, Lena venea rar pe aici...

Se muiase parcă. Abia acum se putea ghici în privirea și în vocea ei durerea, poate atît de adîncă, încît se cerea ascunsă, pe care o lăsase moartea nepoatei.

— Nu-mi povestea despre viața ei în ultima vreme, iar eu nu o întrebam, mai ales după ce divorțase, îmi dădeam seama că trebuie să las ca lucrurile să se așeze de la sine, să se uite... Rămăsese o femeie singură, și o înțelegeam. Ducea o viață liniștită, parcă se resemnase.

— Nu avea intenția să-și refacă viața ?

Cu farfurioarele de dulceață, intră din nou bătrînica.

— Eliz, poţi să rămîi. Domnii se interesează de Lena.

Apoi se întoarse spre Stîrcea, care, surprins, rămase cu ceaşca de cafea în mînă.

— Aţi vorbit cu fostul ei soţ ?

— Nu, doamnă. Nu încă, răspunse Mihăescu.

— S-a purtat rău cu ea. Nu trebuia s-o lase.

— Tocmai de aceea v-am întrebat. Nu se gîndea să-şi refacă viaţa, să se remărite ? Nu cunoştea pe nimeni, nu avea pe nimeni ?

— Nu ştiu, domnule.

— Cînd v-aţi văzut ultima oară ?

— La începutul lunii, Lena a fost pe-aici, îi rămăseseră cîteva zile din concediu şi-a venit să mă vadă, aşa cum făcea în fiecare vară. Fusese la mare şi pe urmă a venit aici.

— A fost singură la mare ?

— Nu ştiu. Cred că a fost singură, altfel mi-ar fi spus.

— De atunci, în cele trei săptămîni cît a trecut de cînd a fost aici, aţi mai avut vreo veste de la ea ? V-a scris ?

— Cred că da. Ne scriam regulat. Lena nu mă uita.

— V-a comunicat ceva aparte în ultima ei scrisoare ?

Mihăescu fu nevoit să repete întrebarea ; bătrîna parcă n-auzise. O grimasă de durere, anevoie ascunsă, îi schimbă pentru cîteva clipe faţa, pleoapele acoperiră în întregime ochii sub care pungile vineţii se bulbucară şi mai mult ; buzele se strînseră, alcătuind o linie subţire, fără culoare : bătrîna n-avea dinţi.

— Da... da, șopti cu vocea slăbită. M-ați întrebat dacă Lena mi-a comunicat ceva aparte în ultima ei scrisoare. Nu, domnule, nimic.

Apoi parcă-și aminti că printre ei se mai afla cineva, a cărui prezență fusese pînă atunci nebăgată în seamă. După ce adusese dulceațurile și stăpîna casei îi spusese că poate să rămînă, Elizabeta Hîncu se așezase undeva pe un scaun lîngă perete, fără să scoată vreun cuvînt. Bătrîna întoarse capul și o văzu.

— Eliz, dumneata ai telefonat Lenei de ziua ei.

Elizabeta Hîncu dădu din cap. Bătrîna continuă cu aceeași voce slabă :

— De ziua nepoatei mele, Eliz i-a telefonat s-o felicite din partea noastră. N-avem telefon, și Eliz s-a dus în oraș să telefoneze. Lena îmi spunea să-mi pun telefon, dar mă gîndeam că nu face, pentru că voiam să vînd casa și să plec de aici.

— Să vă mutați în București, la nepoata dumneavoastră ?

— Nu, domnule. La mănăstire.

Elizabeta Hîncu îi urmărea cu privirea și asculta ; avea probabil doar cîțiva ani mai puțin decît stăpîna casei, dar arăta cu totul altfel, în mișcările trupului mic și slab se păstrase destulă vioiciune.

— În ajunul accidentului, ați vorbit deci la telefon cu nepoata doamnei Vrînceanu, i se adresă Mihăescu. La ce oră ?

— Spre seară. A trebuit să aștept la telefoane pînă mi-au dat legătura.

— Și ? Ce-ați vorbit ?

— Era ziua ei de naștere și-am felicitat-o din partea doamnei. De obicei, îi telefona doamna, dar

de data asta nu se simţea bine şi nu putea ieşi din casă, şi m-am dus eu...

— Eliz, o întrerupse Elena Vrînceanu. Dumneata i-ai şi scris, se pare, nu de mult ?

Bătrînica se uita la Stîrcea. Figura masivă a căpitanului o hipnotiza.

— Da, doamnă. Acum o săptămînă, cînd au început crizele, i-am scris că vă simţiţi rău.

— Nu trebuia să-i scrii, Eliz, încheie bătrîna, şi cealaltă parcă înţelese ceva, pentru că se ridică şi se retrase din nou în încăperea din fundul casei.

— Eliz stă la mine de multă vreme, explică Elena Vrînceanu. După moartea soţului, am rămas singură şi am luat-o la mine.

În trupul uscat, încovoiat în fotoliu, durerea se instalase iarăşi. Mîna descărnată strînse braţul de lemn al jilţului, şi ochii se închiseră. În mica sufragerie lumina scăzuse, era aproape întuneric din pricina norilor groşi care acoperiseră cerul ; şi, cînd Mihăescu era gata să se ridice, o rafală de stropi grei de ploaie izbi fereastra.

Fără să deschidă ochii, bătrîna le spuse celor doi :

— A început să plouă. Puteţi rămîne aici, dacă vreţi. Pe mine am să vă rog să mă scuzaţi. Trebuie să vină cineva să-mi facă injecţia.

Fără să fie chemată, apăru Eliz.

— Putem merge, doamnă ?

— Da, Eliz.

Susţinută, se ridică din jilţ şi, cînd ajunse la uşa camerei din faţă, întoarse capul spre cei doi :

— Aţi putea să şi înnoptaţi aici, dacă vreţi. Ploaia o să ţină, ca la munte. Eliz o să pregătească tot ce trebuie.

— Mulţumim, doamnă, spuse Mihăescu şi înclină capul. (Avea un fel bătrînesc, demodat, de a face asta.)

Cînd uşa se închise în urma bătrînelor, se duse la fereastră şi dădu la o parte perdeaua. Rafala de vînt trecuse, însă ploua la fel de tare.

— Pînă la maşină n-o să ne ude prea tare, remarcă Stîrcea. Cînd o să iasă bătrînica, îi spunem bună seara şi putem pleca.

Maiorul se uita la ploaia ce bătea în fereastră şi care într-adevăr părea că o să ţină. Răpăitul stropilor în geam răsuna amplificat în micul salonaş.

— Aş accepta invitaţia, ce zici ?

Căpitanul îl privi mirat :

— Nu zic nimic. Dacă credeţi...

— Dumneata, dacă vrei, poţi pleca înapoi la Băiţa.

— Dacă-i nevoie, telefonez soţiei şi rămîn şi eu.

— Nu e nevoie. Mai bine vezi ce se mai poate afla despre bătrîne aici în T.

Cazul Lenei Greavu fusese preluat de organele de anchetă din Capitală. Ca reprezentant al miliţiei în zona căreia avusese loc accidentul, Stîrcea rămăsese să colaboreze la cercetări. Căpitanul era curios să-l cunoască nemijlocit pe cel care se întoarse din nou cu faţa la fereastră ca să privească ploaia, pe omul acela uscăţiv, puţin adus din spate, cu mişcări măsurate şi cu o umbră de sfială în ochii cenuşii, despre care ştia că se vorbeşte în chip felurit, apreciat de unii şi contestat de alţii, dar pomenit într-un fel sau altul de toţi cei cu care lucrase. Maiorul era acum lîngă el, arătînd puţin obosit, preocupat parcă de altceva decît de informaţiile pe care le luau de la cele două bătrîne, sau făcînd totul din-

tr-o inerţie pe care ploaia prăvălită pe neaşteptate o întrerupse pentru cîtva timp. I se mai spusese lui Stîrcea că, oricum, era o şansă să colaboreze cu Mihăescu. Nu înţelegea încă. Maiorul se arătase dispus să accepte invitaţia bătrînei.

— Bine, făcu Stîrcea. Eu o să dorm la hotel. O să văd ce pot afla în astă-seară chiar, şi-o să vin să vă iau mîine dimineaţă.

— Perfect. Poţi veni cît de devreme ; sînt sigur că bătrînele se trezesc cu noaptea în cap. Dar telefonează soţiei că rămîi aici. Să nu fie îngrijorată.

Din camera în care se retrăseseră bătrînele, nu se auzea nimic, nu ieşise nimeni. Stîrcea plecă puţin dezamăgit ; Mihăescu îi zîmbi înţelegător şi rămase singur în mica sufragerie.

Se uită în jurul lui. Nu încercase niciodată — ce rost ar avea ? — să-şi explice atracţia pe care o aveau asupra sa casele bătrîneşti, cum era şi aceasta, locuită de multă vreme de cele două femei singure, populată de obiecte ce căpătaseră ceva din fizionomia locatarelor, statornicite în locurile lor, într-un rost uneori uitat, pentru că nici o schimbare nu mai era aşteptată, timpul înnoirilor se oprise în aşteptarea inertă a clipei inevitabile şi tot mai apropiate a sfîrşitului ; o dată cu dispariţia locatarelor, va fi uitată pentru totdeauna şi povestea fiecărui lucru din casă.

Camera în care se afla era un fel de salonaş, cu o masă rotundă în mijloc şi jilţul de paie rămas gol, şi nişte scaune şubrede în huse albe. O uşă era întredeschisă, nu cea pe care ieşiseră bătrînele, ci o alta, care dădea într-o încăpere mică. Nu rezistă tenta-

tiei și intră s-o vadă. Două paturi mici de fier, albe, iar între ele o noptieră înaltă, din lemn roșu, pe care era așezată o lampă veche de gaz, cu piciorul de porțelan; lîngă sobă, era o berjeră. Plutea un miros de cufăr cu haine și ierburi uscate. Se gîndi că trebuia să fie undeva și o candelă, dar n-o văzu.

Îi fusese dat, în copilărie, să locuiască un timp într-o astfel de casă bătrînească, ținută tot de două bătrîne, dar atunci privirea îi aluneca nepăsătoare peste tot ce era în jur. Trebuiră să treacă mulți ani ca să și-o reamintească, să n-o mai uite, și reîntîlnirea cu o alta care îi semăna să trezească sentimentul ciudat pe care-l încerca acum, în cămăruța în care intrase printre lucrurile vechi și mărunte, cu micile și neînsemnatele lor taine. Fusese nevoie de multă vreme pînă să ajungă ca nimic să nu i se mai pară mărunt și neînsemnat.

Și mai era o altă ușă, față în față cu cea a cămăruței în care intrase; încercă clanța, împins de aceeași curiozitate, dar și din dorința de a revedea ceva cunoscut. Odaia era încuiată. Da, așa trebuia să fie; într-o asemenea casă, una din odăi să stea încuiată.

În această casă copilărise Lena Greavu. Pe poza agățată în salonaș (un grup de copii pe o pajiște), era probabil și ea. Printre mobilele multe, care făceau încăperile și mai mici, umblase și se jucase cînd fusese mică și, fără îndoială, cînd revenea aici, îi reaminteau o mulțime de lucruri. Ultimul ei drum fusese aici.

— Doamna mi-a spus să vă pregătesc odaia, auzi în spate vocea slabă și ascuțită a Elizabetei Hîncu.

— Vă mulțumesc că mă găzduiți. Tovarășul meu a plecat, o să doarmă în oraș. Am să caut să deranjez cît mai puțin. Cum se simte doamna Vrînceanu ?

— Doarme, a făcut injecția. A doua astăzi.

Bătrînica se îndreptă spre camera cu ușa încuiată. Cheia era agățată într-un cui din ușor. Deschise și aprinse lumina.

— E camera în care dormea nepoata doamnei cînd venea aici ?

— Da.

Nu se înșelase. Odaia arăta așa cum și-o închipuise. Un divan cu macat decolorat, dulapul scund de haine, așezat în singurul loc rămas liber, lîngă ușă ; iar în dreptul ferestrei măsuța și-un vas cu flori uscate ; cîteva cărți pe o policioară și două rame cu poze ; o fotografie din tinerețe a soțului Elenei Vrînceanu, în uniformă de locotenent.

— Vă mulțumesc încă o dată. Mai am puțină treabă în oraș, o să revin peste un ceas, două. Văd că ploaia e pe terminate.

— Cum doriți. Vă pot servi cina cînd vă întoarceți.

— Nu-i nevoie, o să mănînc în oraș. Sînteți foarte amabilă și așa.

— Bine, am să vă aștept, între timp pregătesc patul. Doamna credea că o să rămîneți amîndoi.

— Nu. Tovarășul cu care am venit a trebuit să plece. E cu mașina.

— Știu, făcu bătrînica.

— Dumneavoastră v-ați ocupat de înmormîntare ?

— Da. Doamna n-a putut pleca la Băița. Dar vrea s-o mute la mănăstire. Familia lor are un loc

de veci la cimitirul de-acolo, unde este îngropat și soțul doamnei.

— V-a fost greu probabil să vă ocupați de toate... Nu v-a ajutat nimeni ?

— Nu mi-a fost greu.

— A fost lume la înmormîntare ?

— A fost.

— Și de la București ?

— Nu.

— Nici fostul ei soț ?

— Doamnei nu i-ar fi plăcut să-l vadă.

— Nici nu i-ați scris ?

Elizabeta Hîncu bătea perna. Lăsă întrebarea fără răspuns. Poate n-auzise.

— Am să revin într-un ceas, două. Sper să nu vă deranjez, încheie Mihăescu, așteptînd ca bătrînica să se întoarcă spre el.

Îl conduse pînă la ușa care dădea în grădină și, cînd o deschise, înaintea lor se proiectă silueta înaltă a unui bărbat. Elizabeta Hîncu îl lăsă să intre, murmurînd :

— Bună seara, domnule doctor.

Ploaia încetase aproape de tot și parcă se și mai luminase afară ; pămîntul pietros absorbise apa, numai ici și colo luceau mici băltoace. Mihăescu ocoli peluza din fața casei, trecu pe lîngă niște tufe de zmeură și ieși pe drumul care cobora în oraș. Respira adînc aerul proaspăt și umed. De multă vreme n-avusese prilejul să facă o plimbare ca cea de-acum. Urcă și coborî ulicioarele în pantă de la marginea orășelului, printre casele adormite din fundul curților.

Se întoarse după vreo două ore și Elizabeta Hîncu îi deschise îndată, ca și cum l-ar fi așteptat lîngă ușă. Abia cînd intră în odăița ce-i fusese pregătită și văzu patul făcut, simți cît îi este de somn. Se dezbrăcă, stinse lumina și adormi îndată.

Reîntors în București a doua zi la amiază, Mihăescu se simțea odihnit ca după cîteva zile petrecute undeva la munte. Călătoria cu trenul nu reușise să șteargă aerul proaspăt de pe fața sa. Sofia observă asta. Ar fi vrut să rămînă împreună cu el restul zilei, dar, spre dezamăgirea ei, Mihăescu, după ce se bărbieri și îi spuse cîteva cuvinte drăguțe, promițîndu-i că în curînd vor pleca în concediu, ieși din casă.

La birou, locotenentul Nelică Popa n-avea nimic de comunicat, dar făcuse rost de adresa fostului soț al victimei, inginerul Alexandru Greavu. Stătea pe undeva pe lîngă Parcul Libertății.

— Are și telefon ? întrebă Mihăescu, privindu-și cu un fel de remușcare ajutorul : n-avusese parte de o plimbare ca cea pe care o făcuse el în ajun. Poate însă nici nu l-ar fi atras.

— Da. Dar e un apartament comun și de telefon se folosește și vecina.

— Procurorul Vasiliu a întrebat de mine ?

— Ieri. A spus însă că nu e nimic special sau urgent.

— Perfect. Dumneata ce faci ?

— Cum adică ?

— N-ai de gînd să pleci în concediu ?

— Ba da. Doar ştiţi că vreau să plec la iarnă. M-am şi programat pentru a doua jumătate a lui decembrie.

— Şi unde vrei să pleci ?

— La Braşov, la soră-mea.

— Şi-ai să stai în oraş ?

— Păi, da...

— De... în fine. Fiecare cum îi place, făcu Mihăescu. Nelică, o să mă duc să-i fac o vizită lui Alexandru Greavu, iar apoi vreau să mai trec pe la garsoniera de lîngă Grădina Icoanei. Trebuie să aflăm cine a fost acolo în seara zilei de 24 septembrie. E cinci şi un sfert acum. Ai la dumneata numărul telefonului din garsonieră ?

— Îl am.

— Perfect. Între şapte şi opt, dacă e ceva, poţi să-mi telefonezi acolo.

CAPITOLUL II

Se întorsese acasă mai devreme ca de obicei, cu senzaţia tot mai accentuată în ultimul timp că vine într-un loc străin, locuinţa neprimitoare de lîngă Parcul Libertăţii. Nu intrase nicăieri să ia masa şi nici nu-şi luase nimic de mîncare. Îşi făcu un ceai pe care-l bău fără chef, cu ce găsi prin frigider.

Pe urmă se întinse pe divan şi începu să aştepte. Telefonul era comun, instalat în hol, dar avea o sonerie pe culoar, aproape de camera sa. Dacă vecina va vorbi sau va fi chemată tocmai cînd va fi căutat

el, telefonul pe care-l aştepta putea să nu mai vină : *ea* era în stare să nu mai sune a doua oară. Un apel fals îl scoase din cameră inutil ; încordarea ajunsese la limită.

Poate de aceea i se făcu somn ; nu mai era în stare să lupte cu oboseala, şi-ar fi adormit dacă n-ar fi trebuit să aştepte telefonul pentru care venise, de fapt, mai devreme acasă. La patru se ridică de pe divan şi-şi zise că o să mai aştepte o jumătate de ceas, după care o să iasă să mănînce ceva ca lumea la grădina micului restaurant din colţ ; iar de-acolo ar putea intra undeva la un film. Două ore nu se va mai gîndi. Apoi va veni noaptea, o altă noapte fără somn.

În timp ce se îmbrăca, se uită la ceas şi văzu că, din jumătatea de oră cît hotărîse să mai aştepte, rămăseseră cîteva minute. Îşi dădu seama că numai foamea îl făcea să iasă din casă, că n-o să se ducă la cinematograf, ci se va întoarce acasă să afle dacă nu cumva fusese căutat între timp... Nu era prima dată cînd se întîmpla astfel. Dar niciodată gîndul că nu era în stare să-şi ducă pînă la capăt hotărîrea nu fu atît de apăsător ca de data aceasta. Era ca o alunecare pe care nu o putea evita şi, ceea ce era mai trist, nici nu încerca cu adevărat.

Trecură şi cele cîteva minute. Înainte de a ieşi din cameră se privi în oglindă. Undeva pe faţa lui trebuia să fie ascunsă, dar putînd fi descoperită de el dacă se va uitat cu atenţie, hotărîrea pe care o luase. Dar nu se întîmplă decît să se privească cu indiferenţă, să vadă trăsături cunoscute care arătau întocmai vîrsta, o faţă obosită, cu un început de pungi sub ochi, şi părul acela rar şi cărunt. Încercă să

zîmbească pentru a vedea cum e fața sa altfel, însă ieși ceva asemănător cu o grimasă.

Și abia atunci *își aminti* cu o ascuțime nebănuită. În prima clipă se strădui să-și dea seama cît timp trecuse, cîte zile, dar se încurcă și renunță. Se așeză pe un scaun în fața oglinzii și lăsă capul pe spate. Îl cuprinse iarăși o sfîrșeală cu neputință de învins, care făcea ca gîndurile să se rotească cu o repeziciune tot mai mare, amețitoare, ca și acum cînd fusese nevoit să se așeze pe un scaun. Dar parcă nu-i mai păsa, uită pentru un timp de telefonul pe care-l așteptase și că voise să iasă din casă, să meargă apoi la un film ca să se întoarcă tîrziu acasă. Gîndurile se roteau într-una, tot mai departe, într-un loc unde nimic nu mai putea fi schimbat.

Cineva ciocăni în ușa camerei.

— Domnul Alexandru, la telefon.

Însemna că nici n-auzise soneria de pe culoar. La receptor nu mai era însă nimeni. Poate pentru că întîrziase să răspundă (nu se grăbise să ajungă la telefon), *ea* n-a mai așteptat și-a închis. Ar fi putut s-o întrebe pe vecina cine îl căutase, dar n-o făcu. Îi era totuna. Auzi o mișcare la ușa uneia din camerele ce dădeau în hol : vecina se pregătise probabil să tragă cu urechea.

Deci putea să fie și așa : *să-i fie totuna.* Numai să țină. Revenirile erau triste și dureroase.

Putea acum să plece liniștit ; cînd însă deschise ușa să iasă, un bărbat uscățiv, îmbrăcat într-un impermiabil cafeniu, cu o privire și o voce binevoitoare, îi ceru voie să intre.

Nepăsarea care-l cuprinsese după telefonul ratat nu se risipise. Se uita indiferent la omul care se pre-

zentase ca fiind de la serviciul judiciar și care poftit să ia loc în fotoliu, singura piesă comodă din încăpere, se așeză pe un scaun lîngă fereastră. Maiorul aruncă o privire scurtă asupra camerei cu lucruri puține și neorînduite și zise :

— Dacă sînteți ocupat acum, am văzut că erați gata de plecare, putem să ne întîlnim altădată, și eventual în alt loc. Am venit neanunțat...

— În ce chestiune ?

— Fosta dumneavoastră soție, Lena Greavu, a murit într-un accident de tren, acum cinci zile, la Băița.

— Știu.

— V-au comunicat rudele ei ?

Bărbatul se așeză pe marginea divanului și întinse mîna după pachetul de țigări de pe noptieră.

— Nu. Știu de la colegii ei de serviciu. Am căutat-o la telefon acasă, nu mi-a răspuns, și atunci am sunat la instituția unde lucra.

— Erați deci în relații bune ?

— În ajunul accidentului am fost la ea acasă și-am condus-o la gară. Fusese ziua ei de naștere și venisem s-o felicit.

Mihăescu dădu din cap.

— Domnule Greavu, împrejurările în care s-a produs accidentul nu sînt destul de limpezi. Așa cum se întîmplă uneori, declarațiile celor care au fost de față nu sînt clare. Iar comportarea fostei dumneavoastră soții, înainte de a se urca în tren, felul în care a căzut sub roți, poate indica un gest voluntar... Mă înțelegeți ?

Bărbatul tăcea. Își aprinsese țigara și se uita în jos.

— Iată de ce, pentru a exclude sau nu această prezumţie, trebuie să cunoaştem în ce stare, în ce dispoziţie, să zicem, se afla Lena Greavu înainte de cele întîmplate la Băiţa.

— La ce vă referiţi ?

— Fosta dumneavoastră soţie avea neplăceri ? Am în vedere neplăceri de orice fel.

— Nu ştiu. Nu cred.

— Vă întîlneaţi des ? Adică atît cît să ştiţi unul despre celălalt lucrurile mai însemnate ?

— Depinde. Rămăsesem prieteni.

— Lena Greavu a păstrat numele dumneavoastră.

— Da... s-a întîmplat de la sine. Nici unul din noi nu s-a preocupat de asta şi, după ce s-a pronunţat divorţul, ea a rămas cu numele din căsătorie.

— La ultima întîlnire, în ajunul accidentului, aţi observat ceva deosebit, nefiresc, în comportamentul fostei dumneavoastră soţii ? V-a povestit ceva ?

— Nu. După ce-am venit la ea, a primit un telefon din T., din partea mătuşii care era bolnavă. Telefonase o bătrînă care locuieşte în casa aceea. O felicita pentru că era ziua ei de naştere. Fosta mea soţie mi-a spus că primise şi o scrisoare înainte de asta, tot de la bătrîna aceea şi era îngrijorată. Mătuşa ei, foarte bătrînă, e bolnavă...

— Şi ?

— O neliniştea faptul că nu-i scrisese mătuşa şi că nu putuse să iasă din casă să telefoneze. Se temea că n-o s-o mai vadă în viaţă. Atunci s-a hotărît să plece cu primul tren. Am condus-o la gară.

— Aşadar, plecarea ei precipitată are o explicaţie...

Bărbatul ridică privirea și-o aținti asupra lui Mihăescu. Se uita la el liniștit, stăruitor, cîteva clipe care părură lungi în tăcerea ce se lăsase.

— Explicații se pot găsi pentru orice, și dumneavoastră o știți probabil mai bine decît mine... Face parte din meseria dumneavoastră.

— Am crezut că o să mă ajutați să găsim cauza adevărată...

— La ce ? îl întrerupse bărbatul. Ați spus doar că totul nu e decît o prezumție. Și făcu un gest care arăta că nu este de acord, sau, dimpotrivă, că nu-i pasă, că tot ce se discută este inutil. Mai există și neprevăzutul, continuă totuși Greavu. Dacă sînteți dispus să-l acceptați. Fosta mea soție putea lua hotărîri imprevizibile, ar fi anevoios să li se găsească o cauză... Și totuși părea o ființă rațională și chibzuită. Poate pentru că putem fi constituiți și din impulsuri contradictorii. Lena era astfel, mai mult decît alții dintre noi. Iar noi ne căznim să înțelegem și să explicăm totul...

Mihăescu îl lăsă să vorbească, dar Greavu tăcu dintr-o dată, se părea că nu mai avea nimic de spus.

— Ați pomenit de meseria noastră, spuse maiorul. Oricum ar sta lucrurile, ea cere să *înțelegem*. Inexplicabilul are o durată... trebuie să facem în așa fel, încît să fie cît mai scurtă.

— Da, da... bine. Vreți să mă mai întrebați ceva ?

— Îmi pare că sînteți obosit ? V-am spus de altfel că putem amîna discuția.

— M-am simțit prost în ultima vreme. Nu știu ce am. Ar trebui să mă caut la un medic...

Şi zîmbi amar, clătinînd din cap. Mihăescu se ridică de pe scaun, aşteptînd ca celălalt să-l conducă spre uşă.

— Ar fi bine să vă duceţi la doctor. Toată lumea o ştie, dar...

— Doar dacă ar fi cineva care să mă ia de mînă şi să mă ducă. E, o să treacă. Vreţi să plecaţi ? Îmi pare rău că nu am putut să vă fiu de folos.

Soneria zbîrnîi de două ori, în clipa în care bărbatul se ridicase, îndreptîndu-şi spatele ca după un efort. Se duse spre uşă, dar n-apucă s-o deschidă. În camera cufundată în semiîntuneric, intră o femeie tînără, într-un impermeabil alb, cu o legătură de chei în mînă. În prima clipă nu-l observă pe Mihăescu în penumbra odăii. Aruncă nervoasă legătura de chei pe masă.

— Niciodată nu reuşesc să deschid blestemata asta de uşă. De ce nu faci ceva la broască...

Îl zări pe Mihăescu şi se opri. Ochii migdalaţi se îngustară, cercetîndu-l cu o curiozitate neascunsă, apoi îşi trecu întrebător privirea spre Greavu. Prezenţa neaşteptată a unui străin în camera în care intrase ca cineva de-al casei o surprinsese numai în prima clipă. Îşi păstră dezinvoltura. Era o femeie mai mult scundă, bine făcută, care se ştia fără îndoială frumoasă, şi poate această încredere în sine, împreună cu ţinuta şi felul de a se purta şi vorbi dădeau o notă ostentativă frumuseţii de netăgăduit. Se uită din nou la Mihăescu, cîteva clipe numai, dar destul ca să-şi dea seama cam ce putea reprezenta bărbatul peste care dăduse întîmplător, care era, se pare, gata de plecare, şi pe care gazda întîrzia să i-l prezinte. Mihăescu se simţi privit şi cîntărit. Femeia se

uita la el aşa cum s-ar fi uitat la oricare alt bărbat pe care nu-l mai văzuse, cum ar fi făcut-o probabil în orice alt loc unde ar fi fost puşi faţă în faţă, cu acea atenţie ce se declanşa în preajma unei prezenţe masculine şi care se continua dacă omul o interesa. Dar după cîteva clipe, femeia parcă se lămurise : Mihăescu n-o interesa.

— De ce-i întuneric aici ? i se auzi vocea gutturală, joasă. De ce nu aprinzi lumina ? îl întrebă pe Greavu.

Mihăescu ajunsese la uşă, gata s-o deschidă. Gazda n-avea de gînd să facă prezentările.

În vestibul, Greavu începu să tuşească, dar parcă nu pentru că n-ar fi putut să se stăpînească.

— S-ar putea să mai apelez la dumneavoastră pentru unele relaţii, îi spuse maiorul şi ieşi.

Se înţelesese de dimineaţă cu procurorul Vasiliu să se întîlnească în cursul zilei, după un telefon prealabil. Îl căutase înainte de a se duce la Greavu, dar nu-l găsise, şi-l sună din nou de la un telefon public, de lîngă Parcul Libertăţii. Nu-l găsi nici de data aceasta.

De fapt nu avea încă ce să-i comunice şi aproape că-i părea bine că nu-l găsea. Ancheta era la începutul ei şi, ca de obicei, Mihăescu prefera să fie lăsat în pace, să discute mai puţin despre mersul cercetărilor.

Şi totuşi fusese nevoit s-o facă, dimineaţa, cînd colonelul îi spusese că intenţionează să-i dea un alt caz, sau să-l vadă odată plecat în concediu. Ancheta în legătură cu accidentul de la Băiţa urmînd să fie, pentru a doua oară, preluată de altcineva. Colonelul socotea că povestea era destul de încîlcită şi va dura

și, chiar dacă n-ar fi așa, avea mai multă nevoie de el în altă parte. Îi ceru și lui opinia.

Nu știa nici el de ce stăruise să i se lase cazul de la Băița. N-avea argumente și nu încerca să le găsească. Și nici nu promisese colonelului că va căuta să-și facă timp și pentru altă anchetă.

Acum însă se gîndea c-ar fi fost poate mai bine să renunțe la acest caz cu adevărat încîlcit, care, pentru nu se știe cît timp, putea să-l înghită în întregime, așa cum șeful o știa prea bine și voia poate să-i dea altceva ca să-l vadă plecat în concediul amînat de atîta vreme.

Cînd îi spusese procurorului că înclină tot mai mult pentru respingerea prezumției de sinucidere, acesta îi răspunsese că nu vede ce altceva se poate deduce. „Dar dumneata ?“ îl întrebase pe maior. „Nici eu“. De atunci nu reușise însă să dea de procuror.

După ce-i telefonă soției și-i spuse că în seara aceea va întîrzia probabil, dar nu mult, porni pe jos spre Grădina Icoanei.

Mai fusese cu cîteva zile în urmă în garsoniera de la fereastra căreia se vedeau coroanele uriașe ale platanilor din vechea grădină din centrul orașului ; în acel loc, în care probabil începuse sfîrșitul Lenei Greavu.

Urcă pe jos cinci etaje și cînd intră în garsonieră simți nevoia să se așeze ; respira greu și-i bătea inima. „Ar fi trebuit să iau liftul“, se gîndi. După un timp se ridică și deschise fereastra.

Într-un colț al camerei, era o mică masă de scris, un *secretaire* cu sertărașe într-o parte. Se așeză,

aprinse lampa și scoase din buzunar însemnările completate cu ceea ce comunicase Stîrcea, din T.

Zîmbi. Era un loc bun de lucru la măsuța joasă, în liniștea desăvîrșită a locuinței goale, în care pătrundea răcoarea serii de toamnă. Un vag miros de parfum venea de la dulapul de haine.

Se apucă să citească însemnările. Elena Vrînceanu, mătușa victimei, era cunoscută în T. Văduvă de colonel, fost combatant în primul război, trăia singură de multă vreme, numai cu Elizabeta Hîncu, pe care o întreținea. Nu era nimic aparte în viața bătrînei din T. ; vara și-o petrecea la mănăstirea din apropiere, la o maică cu care se cunoștea de mult. Mai era cealaltă, Elizabeta Hîncu.

Și-o reamintea bine. Era Eliz, femeia în vîrstă care-i pregătise patul și adusese cafelele, cînd fusese acolo împreună cu Stîrcea. Arăta și se purta într-adevăr ca o rudă săracă, îngrijind-o și servind-o pe stăpîna cu aere de doamnă, care-și schimba vocea cînd o striga : Eliz.

Elena Vrînceanu era cu adevărat bolnavă, comunica mai departe Stîrcea. Medicul care o îngrijea de cîțiva ani fusese chemat săptămîna trecută să-i aline durerile pricinuite de o afecțiune renală. Era tot ce se putea face. În perioadele acute ale crizelor, i se administra morfină.

În după-amiaza în care îl primise pe el și pe Stîrcea, pielea de pe chipul scofîlcit și pungile vineții de sub ochi arătau un om iremediabil bolnav. În lumina puțină a salonașului, fața pergamentoasă a bătrînei avea ceva cadaveric. Suferința pe care o provocau durerile lăsase o amprentă prea adîncă pentru a se putea citi pe fața ei o altă durere, cea pricinuită de

moartea nepoatei. Sau poate în apropierea propriei morţi, dispariţia singurei fiinţe apropiate nu o mai tulbura... Întîlnirea dintre ele avea să aibă loc curînd. Bătrîna aştepta imobilă în jilţul de paie.

Despre Elena Vrînceanu, se spunea că era o fire sucită, notase Stîrcea.

Nesemnificativ. Despre mulţi bătrîni se spune astfel. Observase şi el, în scurta întrevedere, alunecările bătrînei într-o lume a ei, închisă altora ; era poate tot ce-i rămăsese. Comunicarea între vîrste, cînd la mijloc erau decenii, o întreagă viaţă, conţinea fatal o imponderabilă doză de neînţelegere. Ce se dezvăluia oare privirii aruncate de cealaltă parte, acolo unde era un trecut lung şi greu, iar în faţă tot mai puţin timp, tot mai puţin ?... Ciudăţeniile puteau fi la fel de bine inversate ; nu explicau nimic.

I se făcu sete şi intră în baie să bea un pahar cu apă. Lumina puternică a becului de deasupra oglinzii căzu pe pereţii albi de faianţă, pe crizantemele albe, nevestejite încă de tot, din vasul lăsat jos. Îi fuseseră aduse Lenei Greavu probabil în seara în care plecase de-acasă în grabă, pentru totdeauna. Ea intrase cu florile în baie, să le pună într-un vas cu apă, şi n-apucase să le aducă în cameră.

Reveni la masa de scris. În încheiere, Stîrcea transmitea că bătrîna Elena Vrînceanu tratase în ultima vreme vînzarea casei din T. cu cineva din Bucureşti. Voia de mai mult timp s-o vîndă, dar nu găsea cumpărător, sau nu-i convenea preţul care i se oferea. De data aceasta, se pare că era pe cale s-o vîndă. Voia să se retragă la mănăstire.

Asta era tot. Stîrcea culesese probabil tot ce se putea afla într-un timp scurt despre cele două bătrîne

spre care Lena Greavu plecase în seara zilei de 24 septembrie.

Ieșise din casă împreună cu fostul ei soț care o condusese la gară. Cu bărbatul acela care arăta bolnav și tracasat, care venise s-o felicite de ziua ei, aducîndu-i poate crizantemele din baie, și care, la cîteva zile după moartea ei, primea vizita femeii în impermeabil alb, puțin vulgară, dar frumoasă, pentru care își lăsase, se pare, soția. Fusese puțin stînjenit, însă numai cîteva clipe, cînd femeia intrase în cameră aruncînd pe masă legătura cu chei, nervoasă, contrariată și în același timp interesată de prezența unui străin în locuința amantului.

Viața își urma cursul. Dispăruse cineva, se întrerupsese o existență care fără îndoială nu fusese indiferentă, chiar în virtutea unei inerții, pentru cei din jur, printre care se număra și fostul soț. Acum el își petrecea seara lîngă femeia aceea, sigură pe ea, eliberat (sau dimpotrivă) de ceea ce începuse aici : sfîrșitul Lenei Greavu.

Și totuși ființa aceasta, ceea ce era legat de ea reprezentase ceva deosebit pentru *acela* pe care existența ei îl incomoda. O înlăturase. Nu fusese prevăzut doar accidentul de la Băița, ceea ce era cu neputință de prevăzut, dar aducea aceeași dezlegare. Nu putea decît să-l bucure. Un singur om trebuia să aibă o atitudine aparte față de ceea ce se întîmplase la Băița : acela care nu putuse să prevadă accidentul și încercase să-l anticipeze cu anhidrida din sticla de afinată. Aici era nodul în care acel *cineva* putea să se trădeze.

Mihăescu aduse pe masă cutia cu fotografii de pe lada divanului. Erau destule și, dacă le-ar fi așezat

într-o anumită ordine, ar fi avut o scurtă biografie în imagini a victimei. Incomplet poate, acel *curriculum vitae* arăta un singur bărbat, cu o prezență certă în existența Lenei Greavu. Era omul cu privirea obosită, de care abia se despărțise, lăsîndu-l lîngă femeia în impermeabil alb. O poză făcută la mare, datată august anul trecut, o arăta pe Lena Greavu într-un șezlong pe plajă, iar lîngă ea, în spate, se afla fostul soț. Se întîlniseră poate întîmplător și cineva îi fotografiase. Majoritatea pozelor cu el erau mai vechi, făcute înainte de divorț, și aproape pe fiecare Lena Greavu pusese data. Pe unele și locul unde se fotografiaseră, și o explicație : „Alex după ce-a scăpat păstrăvul", pe poza care-l arăta pe Alexandru Greavu, nebărbierit, încercînd să aprindă un foc de vreascuri pe malul unui rîu.

Pe urmă, fotografiile de familie, mult mai vechi, decolorate, cu mama, cu mătușa din T. și una singură cu tatăl, cînd era de un an, ținută în brațe de un bărbat tînăr, cu mustăcioară. Dar nu mai puține erau pozele cu Alex, din vremea cînd nu-l cunoștea, pentru că îl arătau copil, elev, militar, poze pe care le păstra laolaltă cu celelalte, și prezența acelui bărbat era stăruitoare și de neocolit.

Trebuia să fie pe undeva și o cutie cu scrisori, sau un pachet în care scrisorile erau ținute în plicurile lor, legate cu o panglică. Îl găsi pe raftul de sus al dulapului de haine. Erau de fapt două pachete, din care unul cuprindea numai scrisorile pe care i le trimisese Alexandru Greavu. Așezate după data cînd au fost scrise, începeau cu cea trimisă probabil la scurt timp după ce se cunoscuseră. Iscălită : A., era o insistentă rugăminte de a accepta o întîlnire.

Mihăescu trecu la ultimele. Poate cea cu adevărat ultima nu fusese așezată acolo, deși, ordonată cum părea să fie, Lena Greavu n-ar fi omis s-o facă. Însemna că-i scrisese după 2 septembrie, data de pe scrisoarea pe care o ținea în mînă. „Draga mea, îți răspund fără întîrziere, ca nu cumva să te încurc. Îmi este cu neputință să plec din București, chiar pentru cîteva zile, am încercat, dar o parte din colegii mei sînt în concediu și nu pot să lipsesc și eu. De fapt, așa ți-am spus înainte de a pleca tu, că sînt puține șanse să pot veni, chiar pentru cîteva zile, la mare. Știu că mi-ar fi prins bine, însă n-am cum. Mi-ar părea rău dacă ai și angajat camera pentru mine. Nu-mi scrii de loc ce faci tu. Cum o duci ? De la mare pleci la mătușa ? Crede-mă, dincolo de orice, mi-ar fi plăcut să stăm împreună cîteva zile la mare, în septembrie, într-adevăr, marea este cea mai plăcută. Cînd te întorci, dă-mi un telefon, eu nu mă mișc nicăieri din București. Lucru destul și nimic nou... Tot mai puțin chef de orice. M-am săturat să mă mai agit pentru schimbul de locuință, deși duduitul uzinei electrice a ajuns să mă exasperez. Îți doresc o săptămînă bună la mare. Te sărut, A."

Primise scrisoarea la mare și-o adusese acasă ca s-o pună lîngă celelalte. Fără îndoială îi reținuse și camera în satul de pescari unde-și petrecea concediul. Era grijulie. Fusese preocupată de schimbul de locuință al fostului soț, însemnase numere de telefon și anunțuri de la mica publicitate, și păstrase ziarele.

Omul acela nu ieșise din viața ei. Și fusese poate singurul care venise s-o felicite de ziua ei. Poate ultimul cu care a stat de vorbă. Să fi pregătit o tulburătoare moarte în doi, în ziua cînd împlinea 36 de ani,

în paharul cu băutura rubinie, în camera în care trăiseră atîția ani și unde se aflau din nou împreună, urmînd să rămînă împreună, prin moarte, pentru totdeauna ? Sau se pregătiseră amîndoi pentru asta ?

Ceva întrerupsese totul, nu băuseră decît prea puțin, venise telefonul din T. și lucrurile luaseră o altă întorsătură. Dar de la *așa ceva* nu se dă înapoi.

Începu să strîngă fotografiile și scrisorile. Grija cu care fuseseră așezate și păstrate de cea căreia îi aparținuseră i se transmise : le puse în aceeași ordine și în același loc. Se gîndi să nu uite înainte de a pleca să închidă fereastra. Crizantemele aveau să rămînă în baie.

Cînd se auzi soneria de la intrare, Mihăescu se duse să deschidă, firesc, ca și cum locuința în care se afla era a lui.

Bărbatul din fața ușii avu o scurtă expresie de mirare, în contrast cu tonul ceremonios.

— O caut pe doamna Greavu, și ridică pălăria.

— Doamna Greavu nu mai este în viață, și, nelăsîndu-i timp să se retragă, cu un gest al mîinii, aproape atingîndu-i umărul, Mihăescu îl pofti înăuntru.

— Intrați și luați loc. După cum v-am spus, Lena Greavu nu mai este în viață. A murit într-un accident de tren, la Băița, acum cinci zile.

— Cu neputință ! făcu celălalt și se așeză pe primul scaun.

Vocea îi tremură ușor.

— Avînd în vedere felul în care a murit, se fac obișnuitele cercetări. Sînt de la serviciul judiciar.

— Dar cum ? Nu știam nimic...

Își scoase batista, dar nu știa ce să facă cu ea. Gestul era convențional ; la omul acesta însă, trecut de cincizeci de ani, cu înfățișare de domn distins, gesturile formale, în care intra și o anumită inflexiune a vocii, păreau să constituie o a doua natură. Timpul cînd le studia și le pregătea trecuse probabil de mult. Înalt, cu spatele drept, îmbrăcat corect și sobru într-un pardesiu la două rînduri, își îngăduia o singură eleganță căutată : cravata impecabilă. Avea ceva de fost ofițer, preocupat încă de ținuta sa.

— O cunoșteați pe Lena Greavu ? îl întrebă Mihăescu. Cînd ați văzut-o ultima oară ?

— Pot să vă spun precis. Am fost aici în 24 septembrie, ca să-i prezint doamnei omagiile mele. Era ziua ei. N-am găsit-o însă și-am telefonat mai tîrziu, spre seară, cînd am vorbit cu ea.

— La ce oră ați fost aici ?

— Cred că pe la două. Am lăsat sub ușă cartea mea de vizită.

— Sînteți Anton Manicatide ?

Găsise o carte de vizită cu acest nume într-o nișă a dulapului de haine. Un colț al cărții de vizită era îndoit.

— Da, sînt Anton Manicatide.

— Vă cunoașteți mai de mult ?

— Nu, de puțină vreme. Am avut ocazia s-o cunosc mai întîi pe mătușa... Ezitarea de-o clipă îl făcu să continue cu o voce mai joasă : Pe mătușa Lenei Greavu, doamna Elena Vrînceanu din T. Am fost acolo pentru a media vînzarea casei dumneaei. Doamna Vrînceanu îmi spusese că în București pot să țin legătura cu nepoata dînsei, dacă am ceva să comunic.

— Dar pe Elena Vrînceanu o cunoaşteţi mai de mult ?

— Nu, tot aşa, întîmplător, în vara aceasta, la mănăstire, lîngă T. Auzisem însă despre soţul ei, colonelul Emanoil Vrînceanu.

— Aţi fost şi dumneavoastră ofiţer ?

— Da. M-am retras din cadrele armatei din pricina unei invalidităţi. Un accident. Am fost în cavalerie. Pot să fumez ?

— Da, desigur. De ce mă întrebaţi ? Sînt şi eu străin în casa asta, ca şi dumneavoastră.

Mihăescu aşteptă ca celălalt să-şi scoată tabachera. Era sigur că va fi un portţigaret de argint, cu monogramă. Nu se înşelă.

— Un accident tragic... Nici acum nu-mi vine să cred. Dar, dacă îmi este permis să întreb, în ce constau cercetările ?

— Felul în care s-a comportat Lena Greavu în gară, la Băiţa. Între a cădea şi a te arunca de pe scara vagonului, diferenţa n-a fost vizibilă.

— Dar de ce ?

— Nu ştim, domnule Manicatide. Dumneavoastră spuneţi c-aţi vorbit cu ea în ajunul accidentului...

— Da, la telefon. Am sunat la cîteva ore după ce-am fost aici. N-am vrut decît s-o felicit de ziua ei. A fost o convorbire scurtă.

— Aţi observat ceva din felul în care v-a răspuns la telefon ?

— Nu.

— V-a povestit, de cînd vă cunoaşteţi, ceva despre ea, ştiu eu, ceva din viaţa ei personală ? S-a plîns de ceva ?

— Nu eram în relaţii care să îngăduie asemenea destăinuiri. Abia ne cunoscusem...

— Nu-i vorba de destăinuiri. Pur şi simplu relatarea unor lucruri care pot fi împărtăşite şi cuiva pe care-l cunoşti de mai puţină vreme.

— Înţeleg. Nu, n-a spus nimic.

Îşi terminase ţigara şi-o stinse în scrumiera pe care i-o întinsese Mihăescu. „Pînă la urmă, sînt un fel de gazdă aici", gîndi maiorul.

— Aţi venit în seara asta, aici, într-o chestiune anume ? Aveaţi să transmiteţi ceva Lenei Greavu ?

— Mai precis să aflu dacă din partea doamnei Vrînceanu e vreo veste în privinţa vilei pe care vrea s-o vîndă. Rămăsese un punct nerezolvat, uzufructul livezii, care a fost cedat pentru cîţiva ani. Acum după această moarte tragică în familia doamnei Vrînceanu, nu ştiu dacă problema mai e actuală.

Mihăescu se ridică. Celălalt înţelese că discuţia e terminată.

— Dacă mai aveţi nevoie, vă stau la dispoziţie. Din păcate... în legătură cu un eveniment atît de tragic. Am cunoscut-o de puţină vreme pe Lena Greavu, dar mi-a lăsat o impresie deosebită... Am onoarea să vă salut, domnule...

— Mihăescu. Maior Mihăescu.

Şi-l conduse la uşă unde Manicatide îi dădu o carte de vizită :

— Dacă mai aveţi nevoie de mine...

În cameră mai plutea mirosul ţigării cu aromă pe care o fumase Manicatide. Colţul luminat de lampa de pe lada divanului avea ceva intim. Mihăescu simţi că, dacă ar mai fi rămas acolo, i-ar fi fost tot mai greu să reziste tentaţiei de a se întinde pe divan, măcar

pentru o jumătate de ceas. Trebuia să plece. Apucă cu batista mica scrumieră de cristal în care Manicatide își stinsese țigara, o deșertă în cutia de gunoi, și o băgă în buzunarul trenciului. Închise fereastra, stinse lumina și ieși.

La etajul cinci, unde se afla garsoniera Lenei Greavu, mai erau trei apartamente. Mihăescu sună, la întîmplare, mai întîi la ușa din stînga garsonierei. Nu răspunse nimeni. Cînd sună la ușa din dreapta, îi deschise un bărbat trecut de cincizeci de ani. Mihăescu se legitimă.

— Am auzit. E groaznic... O cunoșteam bine, de ani de zile, de cînd s-a mutat aici, spuse bărbatul. Poftiți înăuntru.

Era tot o garsonieră, dar cu un vestibul destul de încăpător, folosit ca o mică sufragerie. În jurul unei vitrine cu medalii și cupe, erau prinse de perete diplome sportive. Gazda surprinse privirea maiorului.

— Am fost sportiv. Atlet. Unul din primii sportivi de performanță din țara noastră. Pe urmă antrenor, iar în prezent pensionar. Iubiți sportul ?

— Da... făcu Mihăescu. Se simți dintr-o dată obosit. Spuneați că o cunoașteți de multă vreme pe Lena Greavu. Numai ca vecin ?

— Domnule... nu înțeleg la ce vă...

Părea nedumerit și oarecum supărat.

„Cînd sînt obosit, fac gafe, gîndi Mihăescu. E bine să fiu cît mai clar. Cine știe ce-ar putea să creadă."

— Domnule...

— Valeriu. Ioan Valeriu.

— Domnule Valeriu, n-am avut în vedere decît eventuale relații care să însemne ceva mai mult de-

cît simpla vecinătate într-un imobil cu atîtea locuințe. Mai ales că dumneavoastră chiar ați spus că o cunoașteți *bine* pe Lena Greavu.

— Întocmai.

— Și, ca să vă explic scopul vizitei mele, vă spun că în accidentul de la Băița, despre care știți, se poate bănui un gest premeditat din partea victimei. Iată de ce ne interesează orice fel de date despre Lena Greavu. Iar dumneavoastră, vreme îndelungată, ați fost vecinul ei...

— Înțeleg.

— Perfect. Aș vrea să-mi spuneți, mai cu seamă, dacă ați avut prilejul să remarcați ceva deosebit în legătură cu Lena Greavu, în zilele dinaintea accidentului. Dacă ați observat vreo schimbare în comportamentul ei, în ultima vreme ?

— Era o femeie liniștită, sau, cum se spune, foarte discretă, și nu arăta ce are pe suflet... O cunosc de cînd s-a mutat aici, în garsoniera pe care o ocupa fostul ei soț, inginerul Greavu, pe care de asemenea îl cunosc bine. Și fostul sportiv adăugă după un timp : Lena Greavu era o femeie deosebită...

Sună telefonul și Ioan Valeriu se ridică să răspundă. Mișcările îi erau măsurate, avînd ceva din ținuta atletică. Bătrînețea îl atingea mai tîrziu și mai pe nesimțite decît pe alții...

— Mă scuzați, zise revenind. Se părea că nu-i displăcea o discuție în legătură cu Lena Greavu. M-ați întrebat dacă Lena Greavu avea ceva pe suflet, așa parcă ? I-am cunoscut pe ei amîndoi, părea să fie ceea ce se cheamă o căsnicie fericită, reușită, dar la un moment dat totul s-a destrămat, Dumnezeu știe cum... știți ceva ?

— Ce anume ?

— Lena Greavu trăia cu speranța de a-l reîntoarce la ea pe fostul ei soț. Asta-i părerea mea.

— Tot ce se poate, făcu Mihăescu, pregătindu-se să asculte și altele.

— Beți o cafea ?

— E tîrziu, domnule Valeriu, n-aș vrea să vă rețin.

— De loc, domnule maior. Moartea Lenei Greavu m-a afectat puternic, puteți să mă credeți... Supoziția dumneavoastră c-ar putea fi o sinucidere, parcă așa am înțeles, poate să fie adevărată.

Se duse să prepare cafeaua pe un reșou instalat lîngă ușa vestibulului. Dar nu conteni să vorbească.

— Și, cînd vă spun că nu renunțase la ideea de a-l readuce pe fostul ei soț, nu mă gîndesc neapărat la scena petrecută aici, în ajunul accidentului, cînd a venit *femeia aceea* și-a vorbit așa cum a vorbit...

— La ce vă referiți ? Ce fel de scenă ?

— Așa-zisa prietenă a fostului ei soț a venit aici, la Lena Greavu, cînd, întîmplător, ieșeam pe ușă, dar a trebuit să mă retrag ca să evit ceva neplăcut, adică să aud ceea ce *femeia aceea* îi spunea Lenei Greavu...

— Ce-i spunea ? întrebă Mihăescu.

Era convins că celălalt ascultase la ușă și-auzise totul.

— Lena Greavu o poftea în casă, însă cealaltă stătea în fața ușii și-i spunea să-l lase în pace pe fostul ei soț, și-apoi ceva vulgar, că nu-i ajung bărbații, sau ceva în genul acesta, în orice caz era ceva penibil. La un moment dat, a spus chiar că inginerul Greavu s-ar afla înăuntru, sau că este așteptat...

— Şi ? Lena Greavu ce-a făcut ?

— Tăcea tot timpul. Se vedea că nu ştia ce să facă. V-am spus că era o femeie sensibilă. De altfel cealalta nici n-o lăsa să vorbească.

— Cum arăta ?

— Cum să arate ?! Destul de tînără, cu ceva provocator în ţinută, genul care place probabil unor bărbaţi ca inginerul Greavu.

— Era într-un impermeabil alb ?

— Da, da. O ştiţi deci ?

Mihăescu dădu din cap. Povestea părea că-l preocupă tot mai mult pe interlocutorul care uitase de ceaşca lui de cafea.

— Iar Lena Greavu, continuă el, era o femeie deosebit de sensibilă şi îi era foarte greu să suporte situaţia asta. Mă miră însă un lucru. După părerea mea, ea putea să placă multor bărbaţi, arăta foarte bine şi-avea un farmec pe care l-ar dori, cred, destule femei. Se încăpăţîna însă să-l recîştige pe fostul ei soţ care o lăsase cu atîta uşurinţă, şi pentru cine ? Pentru o femeie în stare de asemenea scene...

— Se întîmplă.

— Aşa stînd lucrurile, gestul ei se explică... După ce-a văzut că nu mai e nimic de făcut...

Lui Ioan Valeriu îi plăcea să se asculte.

— Aţi văzut-o cu altcineva ? Cu un alt bărbat ? îl întrerupse Mihăescu.

— Văd că nu m-aţi înţeles. V-am spus că era o femeie foarte serioasă. O cunoşteam doar ca vecin, iar întrebarea dumneavoastră parcă ar presupune altceva... Vă închipuiţi că o supravegheam ?

— Nu-mi închipui de loc. Am avut în vedere doar faptul că eraţi vecini.

— Atunci lucrurile se schimbă. În sfîrşit îşi aminti că avea în faţă o ceaşcă de cafea. Nu, domnule, n-am văzut-o cu altcineva. Într-una din zile însă, nu de mult, a căutat-o cineva care greşise uşa şi sunase la mine. Nu eram acasă şi-a deschis sora mea, care stă uneori la mine, şi care, ca femeie, mi-a povestit că era ceea ce se cheamă un domn bine, politicos, şi-a tot cerut scuze că greşise soneria, venea pentru întîia oară aici. La scurt timp după aceasta, am văzut-o coborînd scara cu un astfel de domn.

— Vă amintiţi cînd ?

— Cred c-a trecut mai mult de-o săptămînă de-atunci. Şi poate soră-mea n-a greşit...

— În ce ?

— Că domnul acela îi făcea curte Lenei Greavu. Femeile ştiu să observe aşa ceva. De altfel ar fi fost firesc. Da, domnule... Sărmana de ea, nu i-a fost dat să aibă o viaţă tihnită, afară poate de primii ani de căsnicie, cînd se înţelegeau. Pe urmă a intervenit legătura aceea a lui Greavu, care a măcinat-o teribil, şi numai din mîndrie n-o arăta... Ultima dată cînd am vorbit cu ea era îngrijorată din pricina mătuşii sale. N-avea pe nimeni afară de mătuşă. Apropo, mi-am adus aminte... Mi-a mai spus c-a venit cineva la ea din partea mătuşii şi nu nimerea apartamentul.

— Domnul cu care aţi văzut-o pe scară ?

— Poate.

— Aţi putea să-mi spuneţi cum arăta bărbatul acela ?

— V-am spus că arăta *bine*. Peste cincizeci de ani, înalt, elegant... Desigur, dintr-o scurtă întîlnire pe scară...

— Vă mulțumesc, domnule Valeriu, și Mihăescu se ridică.

Nu terminase nici el cafeaua. Era prost făcută.

— Cu plăcere... Deși, în asemenea situații, cuvîntul nu este prea potrivit, dar, oricum, în ce mă privește...

Mihăescu îi tăie vorba cu „Da, sigur...", și ieși. Îi părea bine că terminase.

Ajuns acasă, îi telefonă din nou procurorului. Nu-l găsi nici de data aceasta.

CAPITOLUL III

Era ultima zi a lui septembrie. Cînd se trezi dimineața, Mihăescu își dădu seama că iarăși dormise mai mult ca de obicei. În casă nu se auzea nici o mișcare, soția ieșise probabil după cumpărături.

După ce se îmbrăcă, se duse în mica grădină din spatele casei, cu cîțiva pomi și o iarbă frumoasă dincolo de stratul de flori. Dimineața, începînd din primăvară și pînă toamna tîrziu, rareori se întîmpla să nu iasă să privească peticul de pămînt îngrijit de el. N-ar fi schimbat căsuța lui de la marginea orașului pentru nici o altă locuință. Avea destul de mers cu tramvaiul sau autobuzul pînă în centru, dar colțul de verdeață, aerul și liniștea de aici răscumpărau totul. Zăbovi lîngă stratul cu flori pînă cînd se întoarse soția de la piață; văzîndu-l că nu era gata de plecare ca de obicei la ora aceea, soția îl întrebă dacă nu cumva intrase în concediu și uitase să-i spună aseară.

— Nu încă, dar nu mai e mult, îi răspunse puţin vinovat, şi într-adevăr se simţea aşa, fiindcă îi promisese Sofiei că în acest an îşi vor lua concediul ca toată lumea : vara.

— La urma-urmei, e bine şi iarna, la munte, nu se putu abţine soţia. De multă vreme nu ne-am mai dat cu săniuţa.

Era fără îndoială nemulţumită şi poate chiar supărată, nu atît pentru că nu plecaseră încă în concediu, acum, de fapt, cînd avea de făcut proviziile de toamnă, nici n-ar mai fi vrut să plece, ci pentru că el nu-şi ţinuse promisiunea : femeilor nu le place asta.

— Cîteva zile încă, draga mea, şi plecăm. Ai să vezi ce bine o să fie...

— Crezi ?

Supărarea nu-i trecuse.

— Sînt sigur. Lasă-mă numai să termin cu povestea asta.

Povestea încă n-avea cap şi coadă, numai că Mihăescu nu ţinea neapărat ca acele cazuri de care se ocupa să aibă, de la început, cap şi coadă. Cei care-l cunoşteau şi lucraseră cu el mai multă vreme aveau părerile împărţite în privinţa asta. Pentru unii maiorul avea ceva bătrînesc şi depăşit cu aşteptările lui neoperante. „Ceea ce nu le place e un anumit ritm“, explicase Mihăescu, nesinchisindu-se, de fapt, de cei care îi contestau metodele, ca şi de cei care le preţuiau şi le asemuiau cu meticulozitatea desăvîrşită a unei pînde. Anchetele conduse de el nu durau însă mai mult decît ale altora ; aşa observaseră cei dinafară.

Ultimul care se gîndea la toate acestea era maiorul. Numai cînd era nevoit să urgenteze unele cercetări, își propunea să explice celorlalți că cel mai bine ar fi să fie lăsat în pace ; dar n-o făcuse niciodată. Își vedea mai departe de treabă.

Pentru el era într-adevăr ceva asemănător cu o lucrare pe care trebuia s-o ducă la capăt în cele mai bune condiții. Trebuia deci mai întîi s-o cunoască, iar cunoașterea, într-un fel, n-avea limite. Se putea situa în afara timpului. Singurului om care-l întrebase de ce a ales această meserie, singurului om căruia ar fi fost dispus să-i răspundă, îi spusese că e o istorie mai veche, care începe cu tatăl său, și pe care i-o va povesti altă dată. Și tot amînase. Amînarea se dovedise a fi prea lungă, omul acela nu mai era în viață și Mihăescu se simțea încărcat cu o datorie. Un altul căruia să-i povestească nu se ivea.

Cu puțin timp înainte de a ieși din casă, după micul dejun, telefonă locotenentul Popa să-i spună că este așteptat de procuror. Mihăescu făcu rost de o mașină care să-l ducă la Vasiliu.

Procurorul se scuză că nu-l putuse vedea în ajun, fusese foarte ocupat, toată ziua pe drumuri.

— Și eu, răspunse maiorul, numai că ți-am telefonat și te-am căutat.

— Ceva nou ?

— Nimic.

— Spui c-ai umblat și dumneata ieri. Pe unde ?

— Am fost la Lena Greavu acasă, iar înainte de asta la fostul ei soț, un tip tracasat, nu-mi dau seama încă de ce...

Printre mapele de pe birou, Vasiliu găsi dosarul căutat și-l puse în față.

— Opinia dumitale după ziua de ieri ? Crezi în continuare că n-a fost încercare de sinucidere ?

— Mai mult decît la început, deşi mai poate fi menţinută prezumţia unei tentative de sinucidere din partea Lenei Greavu, sau din partea amîndurora, a ei şi a fostului soţ, deci o moarte în doi, sau el nu ştia nimic, şi Lena Greavu, sinucigîndu-se, a vrut să-l omoare şi pe el... sau altcineva a încercat s-o ucidă pe ea, sau pe el, sau pe amîndoi...

— Şi n-ai ales încă nimic din toate acestea ? întrebă Vasiliu.

Procurorul era cu cîţiva ani mai în vîrstă decît Mihăescu, dar nu arăta. Începuse ca avocat şi-i mersese destul de bine ; la patruzeci de ani intrase în magistratură şi căpătase un aer mai grav, care însă după cîtva timp, mai ales după ce ajunse procuror, dispăru pe nesimţite. Era, de fapt, un tip jovial, un om de lume, cu resurse inepuizabile de a se bucura de viaţă. Experienţa pe care o avea şi pe care ştia s-o folosească era un bun cîştigat şi-i dădea un plus de siguranţă pe un teren unde se simţise totdeauna în largul său.

Cînd îl întrebase pe Mihăescu dacă acesta n-a ales nimic, Vasiliu zîmbise. Existau totuşi în domeniul în care se mişca în voie oameni care se descurcau nu mai rău decît el şi, mai cu seamă, *altfel* decît el. Un astfel de om era Mihăescu.

— M-am sculat mai tîrziu azi, spuse maiorul. N-am apucat să mă opresc asupra uneia din presupuneri.

Procurorul adoptă tonul de circumstanţă. De la început cazul nu prea îl interesase, şi nu era convins

că preluarea anchetei de către București fusese într-adevăr necesară.

— Ce-a spus fostul ei soț ?

— Că a vizitat-o în 24 septembrie, de ziua ei, și a condus-o la gară, unde Lena Greavu a luat trenul cu care a ajuns la Băița. În după-amiaza sau în seara aceea, s-a băut afinata.

— Numai ea, sau și fostul ei soț, a băut din afinata aceea ?

— Nu l-am întrebat.

— Ar fi fost suficient arsenicul din afinată pentru ei amîndoi ?

— Dacă ar fi băut toată sticla, ar fi fost suficient ca să nu mai scape. Dar intervenise, se pare, un telefon din provincie, Lena Greavu a fost anunțată că mătușa ei e bolnavă și s-a decis să plece imediat la T. În seara aceea chiar.

Vasiliu începu să deseneze ceva pe o foaie albă pe care o pusese pe dosar și pe care notase „24 septembrie", încercuind data.

— Așadar nu i-ai pomenit lui Alexandru Greavu de intoxicația cu arsen ?

— Nu. Încă nu. Dar i-am spus că, la Băița, fosta lui soție pe care a condus-o la gară, s-a aruncat poate singură sub roți.

— Și ?

— Omul pare bolnav, hărțuit, sau apăsat de ceva, poate chiar de moartea Lenei Greavu cu care se mai vedea se pare destul de des. Poate că ar fi reacționat la fel, orice i s-ar fi spus.

— Ar fi avut vreun motiv să dorească moartea fostei sale soții ?

— Actuala lui prietenă a fost la Lena Greavu acasă și i-a făcut o mică scenă, ca să-l lase în pace pe fostul ei soț.

— Cînd ?

— În 24 septembrie, cu cîteva ore înainte de a fi venit acolo inginerul.

— O poveste pasională ? Nici măcar prea complicată.

— Da. Dacă lucrurile stau așa.

Vasiliu mai făcu un cerc în jurul datei de 24 septembrie.

— Cîți ani împlinea ?

— Treizeci și șase. Se pare că voia să-l readucă la ea pe fostul ei soț. Intervenția prietenei inginerului era, în cazul acesta, explicabilă oarecum. Am văzut-o și pe ea...

— Pe cine ?

— Pe amica lui Alexandru Greavu. Cred că-i chiar femeia pentru care și-a lăsat nevasta. Tînără, destul de atrăgătoare, dar altceva decît Lena Greavu.

— Mda... Bine, bine, dar ce facem ? Pînă aici totul pare destul de simplu. Și rudele din T. ?

— O mătușă bătrînă și bolnavă, care n-o avea decît pe această nepoată din București. E în tratative să vîndă casa din T., vrea să se retragă la mănăstire. Lena Greavu era singura moștenitoare. Deși mai e acolo în T. o altă bătrînă, întreținută de mătușa, și care după moartea Lenei Greavu ar putea să devină ea moștenitoarea...

— Casa face multe parale ?

— Nu cred. O vilă bine așezată, dar modestă.

— Și bătrîna din T., întreținuta mătușii, ar fi fost interesată ? Mătușa e bolnavă rău ?

— Se pare că da.

— Lena Greavu a fost otrăvită aici, în București ? Ești sigur ?

— După toate probabilitățile, la ea acasă, în 24 septembrie.

Vasiliu dădu din cap. Pe foaia de hîrtie pe care o avea în față, rămăsese puțin loc liber. Arabescul de desene fusese continuat tot timpul.

— Spune-mi, te interesează într-adevăr cazul acesta ? întrebă procurorul.

— Știu încă prea puțin.

— De pildă, de unde a fost luat arsenul ? Ai nevoie cumva de o autorizație de percheziție ?

— Încă nu. Dar o să-i luăm un interogatoriu inginerului Greavu și aș vrea să fii disponibil atunci, zîmbi Mihăescu.

Procurorul scria ceva și, cînd termină, spuse :

— Deci, pînă în momentul de față, lucrurile stau cam așa. Și citi ceea ce notase : Alexandru Greavu a pus arsenicul în afinată, numai pentru ea, sau pentru amîndoi. Motiv pasional. Prietena lui. Același motiv.

— Femeia aceea n-a intrat în locuința Lenei Greavu în 24 septembrie, îl întrerupse Mihăescu.

Vasiliu citi mai departe :

— Bătrîna din casa mătușii din T. Motiv : moștenirea casei. Dar cum a ajuns la sticla de afinată ?

— I-o fi trimis-o chiar ea, spuse maiorul. Am să verific... Și mai trebuie adăugat ceva.

— Ce ?

— Un tip care mijlocește vînzarea casei din T., Anton Manicatide. N-am apucat să aflu ce-i cu el, dar am avut prilejul să-l întîlnesc, a fost aseară la Lena

Greavu, cînd mă aflam acolo. Susține că nu știe nimic.

— Și altceva ? Parcă n-ai spus totul.

— Din păcate, totul.

Nu erau la prima anchetă făcută împreună și procurorul știa că ajunseseră la punctul cînd Mihăescu trebuia lăsat pentru un timp în pace.

— Cînd vrei să-l interogăm pe fostul soț ?

— Am să te anunț. Înainte de asta am să mai fac o vizită la bătrînele din T.

Dar se întîmplă altfel. Ajuns în biroul lui, Mihăescu îi spuse locotenentului Popa să ia informații despre Anton Manicatide și despre vecinul din dreapta garsonierei în care locuise Lena Greavu, fostul sportiv de performanță.

— Ce sport a făcut ? se interesă locotenentul.

— Habar n-am. Are tot felul de cupe, le ține pe bufet.

— Parcă n-am auzit de acest nume, Ioan Valeriu...

— O să ai prilejul acum. Am stat aseară de vorbă cu el. Și încă ceva : de la Stîrcea relații în plus despre bătrîna Hîncu din T. Iar acum spune-mi care este opinia celor de la toxicologie ? Sper c-ai trecut pe-acolo dimineața.

Locotenentul se învioră.

— Am fost. E nevoie de un examen al urinei, care nu e încă tardiv, pentru că eliminarea anhidridei arsenioase durează și zece zile. Se poate face și un examen al sîngelui, unde se constată scăderea hematiilor și modificări morfologice. Sau există probe mult mai simple, de pildă liniile Mees, niște dungi transversale,

albe, care apar pe unghii și permit depistarea otrăvirii după luni de zile, numai că dungile acestea apar ceva mai tîrziu. Și încă un examen al firului de păr...

— Bine, Nelică, văd că te-ai documentat.

Locotenentului îi plăcea să-i arate șefului cunoștințele sale. Petrecuse două ore, în dimineața aceea, la laboratorul de toxicologie, în parte și pentru asta.

Mihăescu îi mai spusese să afle cine este medicul la care se consultă Greavu, și cînd a fost acesta ultima oară la doctor. Poate s-ar face examenul toxicologic, ca fiind cerut de medicul curant.

— S-ar putea să fie prea tîrziu, arsenul să se elimine pînă atunci, obiectă locotenentul. Trebuie făcut ca Greavu să meargă la doctor, acesta să-i recomande examenul respectiv, iar Greavu, așa cum se întîmplă, să tot amîne să meargă la laborator.

— Ai dreptate, făcu Mihăescu. O să-l chemăm pe Greavu aici. O să-l anunț eu pe procuror.

Alexandru Greavu veni după o oră, direct de la institutul la care lucra. Arăta ceva mai bine decît în ajun, odihnit, dar parcă tot mai mocnea ceva în el, un rest de nemulțumire pe care n-o putea ascunde. Altfel era liniștit și oarecum nepăsător la ceea ce se întîmpla, un interogatoriu în prezența procurorului. Spuse cam plictisit numele, adresa și celelalte.

— Aveți o prietenă, domnule Greavu? începu Vasiliu. Ținînd seama de împrejurări, nu e o indiscreție.

— Depinde cum o iei. Bine, da, desigur, am o prietenă.

Vasiliu se montase puțin, deși știa să se stăpînească perfect. Dar Mihăescu observă scurta și

aproape imperceptibila ţuguiere a buzelor, semnul unei uşoare enervări a procurorului.

— Acel *desigur* ar putea fi o invitaţie la indiscreţii de prisos, dar nu-i vom da curs, domnule Greavu. Vrem să ştim dacă prietena dumneavoastră este aceeaşi persoană care a fost la Lena Greavu, în 24 septembrie, cu puţin timp înainte de a veni şi dumneavoastră acolo.

— Nu ştiu nimic despre asta.

— Prietena dumneavoastră are un impermeabil alb ? întrebă maiorul. Dacă nu mă înşel, aseară am văzut-o la dumneavoastră... O cunoştea pe Lena Greavu ?

— O cunoştea din vedere, nu ştiam să se fi întîlnit vreodată. Era mai bine şi mai firesc aşa. Cînd a vrut să se ducă la instituţia unde lucra fosta mea soţie, ca să vorbească cu ea, am oprit-o.

— Pentru ce să vorbească cu fosta dumneavoastră soţie ?

— I se părea că între noi ar mai fi ceva. Rămăsesem prieteni şi ne întîlneam uneori, asta era tot...

Răspundea cuminte, dispus să explice ce i se cerea, poate din acea nepăsare care i se citea tot mai clar pe faţă, în tonul egal cu care vorbea despre cele două femei, din care una nu mai era în viaţă şi fusese soţia lui.

— Nu i-aţi explicat prietenei dumneavoastră ?

— Ba da. Dar ce legătură au toate acestea cu ceea ce vă interesează ?

Nu părea intrigat; întrebase pur şi simplu, şi poate de aceea procurorul nu-i aminti că el era acela care urma să fie întrebat.

— Împreună vom stabili poate o legătură, domnule Greavu, preciză Vasiliu. Este ceea ce încercăm acum. O femeie în impermeabil alb a fost așadar, în 24 septembrie, la Lena Greavu acasă și, făcînd o mică scenă, a pretins fostei dumneavoastră soții să vă lase în pace...

— V-am spus că nu știu. Nu mi-a spus nimic Lena cînd am venit s-o felicit de ziua ei.

— A socotit prea nepotrivit momentul. O aniversare pe care amintirea unei scene penibile putea s-o strice. Am dreptate ?

— Și ? Mai departe ? făcu Greavu, de data asta ușor enervat de precizarea procurorului. La ce concluzii ați ajuns ?

Mihăescu socoti că era momentul să intervină.

— Domnule Greavu, v-am ruga să ne spuneți cum a decurs vizita dumneavoastră la Lena Greavu, în 24 septembrie. Vom consemna declarația, și cu asta sper să încheiem. N-o să vă mai deranjăm.

— Așa sper și eu... Bine, vă mai spun o dată. Am venit la ea pe la ora șase, cum ne înțelesesem la telefon în cursul dimineții, cînd am sunat-o la serviciu s-o felicit. Nu eram hotărît să-i fac o vizită, dar ea a insistat ca, trecînd peste toate, să păstrăm tradiția, o anumită tradiție a acestor aniversări împreună... să bem un pahar.

— Trecînd peste ce ?

— Cu toate că am sfătuit-o pe prietena mea să nu facă acest lucru, aveam motive să bănuiesc că ea a vorbit totuși cu fosta mea soție, nu știu în ce împrejurări, pentru a-i cere să nu mă mai vadă. Din cauza acestor întîlniri, rare de altfel, avea impresia că între mine și fosta mea soție ar mai fi ceva...

— Şi dumneavoastră aţi acceptat deci să-i faceţi o vizită de ziua ei ?

— Da. Dar cuvîntul acceptat nu este cel mai potrivit. I-am adus un buchet de flori...

— Crizanteme, nu-i aşa ? Şi-aţi băut un pahar împreună ?

— Ea pregătise o mică gustare, apoi am băut un păhărel de afinată, pe care o primise de la mătuşa ei... A telefonat cineva între timp, un domn căruia i-a spus numele, dar nu-mi aduc aminte, pe urmă a venit telefonul acela din T., de la bătrîna care locuieşte la mătuşa ei şi care de asemenea a felicitat-o şi a întrebat-o dacă nu vine la T. să-şi vadă mătuşa. Înainte de asta bătrîna aceea îi trimisese o scrisoare în care o anunţa că mătuşa e bolnavă... Lena s-a alarmat şi s-a decis să plece chiar în seara aceea. Am condus-o la gară. Asta-i tot.

— Era neliniştită ?

— Da, desigur... Dar, într-un fel, boala mătuşii nu putea fi ceva foarte neaşteptat, ţinînd seama de vîrstă... Lenei i se părea că n-o s-o mai apuce în viaţă.

— Dar cele întîmplate înainte ? Vizita prietenei dumneavoastră n-a tulburat-o ?

— V-am spus că nu ştiam de această vizită.

— Domnule Greavu, interveni procurorul, există o prezumţie de sinucidere în ce priveşte moartea Lenei Greavu. Trebuie s-o excludem sau nu...

— Bine, dar e o prostie, izbucni bărbatul. Lena nu s-a sinucis şi nici n-ar fi făcut-o. Nimeni n-a cunoscut-o mai bine decît mine...

După nepăsarea de pînă atunci, era prima replică în care pusese suflet. Se părea că ceva îl enervase,

poate lipsa de înțelegere și presupunerile neîntemeiate ale acelora care îi puneau atîtea întrebări.

— Tocmai de aceea am apelat la dumneavoastră, spuse conciliant Vasiliu. Sînteți ultimul care a stat de vorbă cu Lena Greavu, cel puțin așa se prezintă lucrurile pînă acum, și considerați comportamentul fostei soții ca fiind cît se poate de firesc. Mă refer la seara zilei de 24 septembrie.

— Da. Bănuiala că s-ar fi sinucis este absurdă.

— Am notat opinia dumneavoastră în această privință. Procurorul se întoarse spre Mihăescu : Aveți ceva de întrebat ?

Mihăescu făcu mai întîi un gest cu mîna, ca și cum n-ar fi avut nimic de întrebat, dar, pentru că celălalt se uita în continuare la el, întrebă :

— V-ați plîns ieri că vă simțiți prost. Ați fost la doctor ?

— Nu.

— V-a fost rău începînd din 24 septembrie ?

Inginerul rămase o clipă pe gînduri ; dar parcă numai pentru a răspunde exact.

— Cred că da. Vă interesează sănătatea mea ?

Încercă să zîmbească, nu reuși însă, buzele i se arcuiră într-o grimasă, care părea să ascundă o durere fizică. Omul arăta într-adevăr bolnav.

— În 25 septembrie n-ați fost la serviciu. N-ați fost în stare să ieșiți din casă ?

— Atunci mi-a fost într-adevăr rău. N-am putut să mă duc la birou.

— Așa cum i-a fost rău și Lenei Greavu. A mers clătinîndu-se spre vagonul de pe scara căruia a căzut, continuă Mihăescu.

— Şi ? făcu inginerul.

— Starea în care se afla Lena Greavu s-ar putea să fi avut aceeaşi cauză ca şi a indispoziţiei de care v-aţi plîns... Aţi mîncat ceva împreună... o intoxicaţie. N-aţi avea nimic împotrivă să vă consulte un medic ?

Bărbatul ridică din umeri. Răbdarea lui părea că este pe sfîrşite, deşi, la prima vedere, arăta inert.

— Ştiu eu ? N-am nimic împotrivă. Dar la ce mai trebuie şi asta ?

— Consideraţi-o drept o formalitate, îl asigură Vasiliu. Ceva simplu care nu vă va lua timp.

— Bine, acceptă inginerul.

— Cred că e totul ! şi procurorul se uită întrebător la Mihăescu. A, da, am vrea să ne mai spuneţi dacă ştiţi ceva despre faptul că mătuşa Lenei Greavu intenţiona să-şi vîndă casa şi că găsise un cumpărător ?

— Da, un violonist din Bucureşti. Lena mi-a povestit ceva în legătură cu asta.

— Fosta dumneavoastră soţie era singura moştenitoare a Elenei Vrînceanu ?

— Se pare că da. Nu m-a interesat niciodată lucrul ăsta.

— Banii din vînzarea casei, ţinînd seama, nu-i aşa, de vîrsta şi boala Elenei Vrînceanu care nu i-ar fi cheltuit, i-ar fi revenit Lenei Greavu ?

— Nu ştiu. Habar n-am.

— Asta-i tot, domnule Greavu, spuse procurorul şi închise pentru o clipă ochii ca şi cum ar fi înţeles ceva. Apoi se întoarse spre Mihăescu : Dumneata ?

— Locotenentul Popa o să se ocupe de consultul medical, ca domnul Greavu să piardă cît mai puţin

timp. Şi o ultimă întrebare : Numele şi adresa prietenei dumneavoastră ?

— E absolut necesar ? Vreau să spun, e absolut necesar să vorbiţi şi cu ea ? întrebă cu jumătate de voce inginerul.

Mihăescu dădu din cap.

— Iulia Vescan, strada Melcilor, 28, spuse Greavu.

Vasiliu se ridică de pe scaun şi se duse la fereastra deschisă. Era o zi frumoasă de toamnă, cum se întîmplă să fie în Bucureşti şi care ţine pînă la jumătatea lui octombrie. Lumina şi căldura soarelui pătrundeau din plin în încăperea în care rămăseseră Mihăescu şi procurorul.

— Ai să mai apuci vreme bună, spuse Vasiliu. Eu mi-am mîncat concediul. Unde ai de gînd să pleci ?

— Nu m-am hotărît încă. Aş vrea undeva la cîmpie, soţia are neamuri într-un sat în Vlaşca. Să văd...

— Ce părere ai ? întrebă procurorul, rămînînd în faţa ferestrei şi privind afară. Aveai dreptate, omul pare într-adevăr tracasat. Se pare că femeia aceea este pricina. Zici c-ai văzut-o ?

— În treacăt.

— Mda... Avea de fapt motive să-i ceară o explicaţie Lenei Greavu, dacă lucrurile stăteau într-adevăr aşa. Şi poate o exaspera şi nehotărîrea prietenului ei, o poveste încîlcită care ţine de atîta vreme... Numai că toate acestea nu lămuresc încă nimic. La prima vedere comportamentul Lenei Greavu exclude atît sinuciderea, cît şi tentativa unei *morţi în doi*, ea şi bărbatul pe care nu reuşea să-l recîştige. Nu se

putea ca un simplu telefon să dea peste cap o asemenea tentativă.

— Trebuie văzut bine ce-a fost cu telefonul acela. Bătrîna din casa Elenei Vrînceanu este a doua pe lista moştenitoarelor. O să mai plec la T. să văd cum stau lucrurile.

— Te-ai hotărît ?

— Fără asta nu se poate.

— Da, da, ştiu... Numai că mai stăm în loc lîngă acest trio cu o poveste banală, cu puţin arsenic, şi o mătuşă bolnavă în provincie.

— De la care victima a primit afinata.

— E foarte rău bolnavă mătuşa ?

— I se tot dau calmante. Ceva păcătos la rinichi.

— Dacă se exclude motivul sentimental din istoria astă, două femei solicitînd acelaşi bărbat, fiecare în felul ei, nu rămîne decît bătrîna din T., ruda săracă din casa mătuşii, care rămîne moştenitoare... Dar, mai poate fi gestul imprevizibil al unei femei în situaţia Lenei Greavu. Despărţită de nevoie de bărbatul la care mai ţinea, la o vîrstă cînd viitorul nu mai promitea multe, după doi ani de aşteptare şi de încercări de a-l readuce, ea s-a simţit mai singură ca oricînd şi, pentru că nu voia să-l lase unei alte femei, de la care nu reuşise să-l smulgă, s-a decis să moară împreună cu el. În seara în care el venise s-o felicite, nu i-a pomenit de vizita neplăcută a Iuliei Vescan, nu mai avea rost, au băut împreună din afinata în care pusese din timp arsenic. Jumătate din sticlă ar fi fost suficient pentru amîndoi. A intervenit însă telefonul din T. şi Lena Greavu a dat înapoi. Nu din pricina telefonului. Bărbatul pe care-l iubea se afla lîngă ea, îi adusese flori, aştepta liniş-

tit ca ea să termine convorbirea și în timpul acesta o privea, și ea n-a avut curajul să-i mai dea din băutura pregătită. A fost un moment în care hotărîrea inițială, luată după chinuitoare frămîntări, s-a topit dintr-o dată. Poate și pentru că la telefon a aflat despre iminența unei alte morți ce aștepta pe cineva de asemeni apropiat. Moartea aceea, ce nu venise încă, a făcut-o să dea înapoi de la cea pe care o pregătea tocmai atunci. Telefonul era un bun pretext pentru a curma ducerea ei la capăt. S-a arătat foarte îngrijorată de soarta mătușii și-a spus că vrea să plece imediat la T. Atmosfera întîlnirii se schimbase, ea nu-și ascundea neliniștea, și un al doilea pahar nu-și mai avea parcă rostul. Dacă el ar fi ieșit din casă înaintea ei, poate că Lena Greavu ar fi aruncat conținutul sticlei. Ideea că fusese la un pas de a fi ucigașă o îngrozea acum, și poate nu era convinsă că atît cît băuseră era sub doza primejdioasă. Dar au ieșit împreună și sticla a rămas pe masă. El a condus-o la gară. Amintirea vieții lor împreună era mai puternică decît oricînd. Pe urmă o noapte în tren, singură. Efectul otrăvii, chiar cu acea doză mică, se făcea simțit. Îi era greață, iar durerea de cap devenise insuportabilă, amețeli. Gîndul nu i se putea desface de la celălalt, care fără îndoială avea aceeași stare, același rău fizic, și era un om cu o sănătate mai șubredă. Poate același sfîrșit îi aștepta pe amîndoi. Nu putea să aibă prea multă încredere în cunoștințele ei despre efectul otrăvii. În cîteva ore putea deveni o ucigașă. În gară la Băița, starea de rău se adîncește și spaima care pusese stăpînire pe trupul chinuit de colici și vomă, de senzația de frig din mîini și picioare nu mai putea fi alungată. Inerția o mîna să-și con-

tinue drumul. Nimic însă nu mai avea rost. Cînd cursa de T. a fost trasă în fața peronului, s-a îndreptat mașinal spre vagon... Ultimul gînd la cel pentru care făcuse asta și care, în clipele acelea, era poate în pragul aceluiași sfîrșit care o aștepta, tot mai nerăbdător, în roțile pe care le vedea, amețită, sub scara vagonului...

Procurorul reveni la masa din mijlocul încăperii. Rămăsese cu pleoapele încrețite din pricina luminii puternice de la fereastră.

— Poate am omis ceva, dar e o explicație la care, pînă în clipa de față, nu văd o obiecție.

— De acord, zise Mihăescu. Dar s-ar putea formula o alta, de asemenea fără argumente împotrivă. Sau chiar două, sau trei...

— Să nu uităm că Lena Greavu putea să procure mai ușor anhidrida decît altcineva...

— Da, laboratorul de la centrală. Dar putea s-o știe și acel *altcineva*.

— Cine ? Fostul soț ? Bine, atunci aceeași explicație, schimbînd rolurile. În timp ce Lena Greavu umplea cu apă vasul pentru florile primite, el varsă în sticla de pe masă pulberea albă, acrișor-dulceagă, ce-ar fi trecut neobservată în afinata despre care ea îi vorbise dimineața la telefon. Ce l-a determinat s-o facă ? Ziceam că rolurile se inversează...

Procurorul se uită întrebător la Mihăescu. Știa că acesta l-ar asculta pînă la capăt, dar că a înțeles și așa.

— Numai că în acest caz mobilul pasional e mai greu de admis, observă maiorul. Dar să încercăm : Obosit și sicîit de insistența celor două femei, fiecare din ele procedînd în alt fel, el nu găsește resurse

pentru a curma una din legături, sau de a le împăca pe amîndouă. Este împovărat de conștiința unei căsnicii distruse, își face reproșuri, nu vede posibilitatea reparării, și recurge la o soluție disperată. Sătul de toate, de viața care devenise un calvar pentru el, se decide să sfîrșească cu o existență compromisă și, pentru că era convins că femeia pe care o părăsise dorea același lucru, poate îi și mărturisise asta, dar n-avea curajul s-o facă, alege moartea în doi. Gestul unui om slab, incapabil de a merge pe o altă cale... Dar nu, nu ține, după cum vezi, încheie Mihăescu.

— De ce ? făcu Vasiliu, deși era gata să-i dea dreptate.

— În cazul lui Alexandru Greavu, un mobil sentimental trebuia să ducă la altceva. Exasperat de strășnicia cu care amanta lui îl păzea, nemaifiind atras de ea ca la început, așa se și explică de ce n-a luat-o de nevastă, deși era liber de doi ani, regretînd că s-a despărțit de fosta lui soție la care ar fi vrut să se reîntoarcă, neputînd scăpa de cealaltă, nu vede altă soluție decît dispariția prietenei sale. Numai că nu s-a întîmplat așa.

Procurorul dădu din cap. Întrebă :

— Se va putea constata prezența arsenului în organism ? Mă refer la inginer.

— Probabil că da. Se elimină pînă în zece zile.

— Asta nu va arăta decît că a băut din afinata aceea.

— Dar va fi ceva sigur. Deși vom rămîne în același loc în care ne aflăm acum.

— Și amprentele de pe sticlă ? Trebuie confruntate în continuare. Poate sînt și ale prietenei inginerului...

— Iulia Vescan ?

— Da. Cea care cu adevărat putea să dorească moartea Lenei Greavu. S-a introdus în apartamentul acesteia și-a vărsat praful în sticlă. Nu și-a dat seama că din sticla aceea putea să bea și acela pentru care s-a hotărît să-și ucidă rivala. Cînd a aflat că amantul intenționează să-și viziteze fosta soție, încearcă să-l oprească cu orice chip... Se duce înaintea lui ca să zădărnicească vizita...

Mihăescu clătină din cap. Se părea că-i vine greu să creadă în ceea ce spusese. Se opri aici.

— Și ? A patra variantă ? Bătrîna din T., întreținuta Elenei Vrînceanu. Nu-i așa ?

— Da. O crimă premeditată. Îi trimite afinata otrăvită, pentru a scăpa de singura concurentă la moștenire. Știe că Lena Greavu va bea din afinată, după toate probabilitățile în ziua ei de naștere, nu-i pasă cu cine. Distanța la care e comisă crima îi dă o oarecare siguranță. A răbdat ani de zile tirania protectoarei care o trata ca pe o servitoare. Bătrîna e însă pe moarte, și trebuie să se grăbească, să o înlăture mai întîi pe nepoată...

— Și a cincea variantă ?

— Totdeauna după ultima mai e una, atunci cînd se știe numai atît cît știm acum...

Procurorul se uită la fața trasă a maiorului. Uscățiv și ciolănos, Mihăescu arăta cam obosit.

— Am o propunere, domnule, spuse Vasiliu. În povestea asta e posibilă o întrerupere în ce te privește. Mă gîndesc să pleci totuși în concediu, cît mai e vreme frumoasă, iar ancheta s-o continue locotenentul Popa. Îl voi ajuta și-o să mă ocup și eu... să

n-ai nici o grijă. Colonelul nu va avea nimic împotrivă, sînt sigur.

— Știu. Mi-a spus și el să plec în concediu.

— Vezi ? ! Popa al dumitale o să se descurce, și i-ar prinde bine să-și mai bată capul cu o poveste ca asta.

— Am să mă mai gîndesc.

— Să te mai gîndești ? Dar pentru Dumnezeu...

— Bine, o să vedem. Azi mă hotărăsc.

Sună telefonul. Cineva îl căuta pe Vasiliu.

Înainte de a ieși din birou, Mihăescu se uită pe fereastră la cerul senin, de un albastru limpede și intens, cum nu era nici vara.

Nelică Popa îi lăsase un bilețel în care spunea că o să-l caute la telefon, spre seară, ca să-i comunice ceva.

Într-un fel procurorul avea dreptate. I-ar fi prins bine locotenentului să se descurce singur.

Iar vremea frumoasă nu putea să mai țină mult și, dacă se hotăra să plece în concediu, trebuia s-o facă în cîteva zile. Poate chiar mîine. Numai să-și ia salariul și soția să aibă timp să se pregătească. Va trebui însă să stea de vorbă, înainte de asta, cu locotenentul.

Mihăescu scoase carnețelul din care avea să-i spună lui Nelică Popa ce să urmărească. Ar fi fost util încă un drum la T. Dar se va descurca locotenentul cu cele două bătrîne ? Sticla de afinată fusese trimisă de-acolo. Nu se ascundea nimic în vînzarea casei din T. ? Moartea singurei moștenitoare survine în timpul cînd se duc tratativele. Coincidență ? Mijlocitorul vînzării vine la locuința Lenei Greavu, după

moartea acesteia. Cumpărătorul, încă necunoscut. Locotenentul i-a aflat numele și adresa, dar n-a dat de el... Și femeia aceea, prietena fostului soț, despre care se știe doar că era rivala victimei...

Va avea de lucru Nelică. Dar poate tocmai un astfel de caz îi trebuia. Fiecăruia îi vine odată și odată timpul să se descurce singur.

Maiorul se simți bătrîn, puțin obosit, și avînd dreptul să nu mai amîne concediul, așa cum o făcuse de atîtea ori în ultimii ani.

Unde s-o fi dus Nelică ? Dacă ar fi fost acum aici, îi spunea tot ce avea de făcut, pe urmă s-ar fi dus la colonel cu cererea de concediu, și poate lua și banii tot azi.

Închizînd carnețelul cu foi în pătrățele, Mihăescu zîmbi. Se surprinse că-i pare rău că întrerupe ceva început, și gîndul acesta îl făcu să clatine din cap. „Îmbătrînesc în meserie", își zise scriind cererea de concediu.

Apoi totul se petrecu ca de la sine...

Mai avea o jumătate de zi, și mai erau cele două adrese trecute în carnețel : a prietenei fostului soț al Lenei Greavu, și cea a violonistului care voia să cumpere casa din T. La aceasta din urmă se putea ajunge mai ușor.

Îi deschise chiar cel pe care-l căuta, Bazil Micu, un bărbat scund, corpolent, de vreo patruzeci și cinci de ani, cu un zîmbet prevenitor care nu dispărea de pe buzele sale.

Locuia într-o mică vilă din Parcul Domeniilor, cam veche și prost întreținută pe dinafară, alcătuită din două apartamente pe verticală. În holul în care

scara interioară ocupa o bună parte din spațiu, se afla un pian cu coadă și o masă de sufragerie, imitînd mobila florentină. Basil Micu îl primi acolo, neascunzîndu-și mirarea și încruntînd o clipă sprîncenele cînd Mihăescu îi arătă legitimația. În acel „Cu ce vă pot fi de folos ?", cu care-l invită pe celălalt să explice scopul vizitei sale, se vădea atitudinea omului ocupat care va ști să răpească din timpul său doar atît cît va trebui. Nu mai mult.

„Nu e nimic rău în asta, se gîndi Mihăescu puțin stingherit de rezerva pe care o păstra celălalt cu zîmbetul amabil și distant. Sînt ani de cînd fac așa ceva și totuși se întîmplă să nu mă simt în largul meu în fața unor oameni ca acesta." Își propuse să termine cît mai repede. Pomeni de accidentul care pricinuise moartea Lenei Greavu, de prezumția unui gest conștient de sinucidere și, deoarece victima era singura moștenitoare a casei pe care voia s-o cumpere Basil Micu, îl rugă să spună dacă nu cumva poate da vreo relație în privința asta, dacă a cunoscut-o pe Lena Greavu, sau dacă mătușa ei i-a povestit ceva lui, eventualului proprietar al casei...

După ce spuse asta, își dădu seama că fusese neclar și stîngaci, astfel încît aproape imperceptibila expresie de efort de pe fața violonistului, de a înțelege, apoi zîmbetul de îngăduință erau motivate.

— Am auzit despre moartea tragică a nepoatei doamnei Vrînceanu, de la Manicatide, cel care s-a oferit să mijlocească vînzarea casei din T. Mai mult nu văd ce-aș putea să vă spun.

— Investigațiile pe care le facem presupun și solicitarea unor informații, nu-i așa, care rămîn pînă la urmă o simplă formalitate, spuse maiorul, așteptînd

să-i vină siguranța de sine, știind că va veni, așa cum s-a întîmplat de atîtea ori. Este ceea ce țin să vă spun, înainte de a...

— Înainte de a-mi pune cîteva întrebări. Perfect. Nu era nevoie de introducere. Vă ascult.

— Ați cunoscut-o pe Lena Greavu ?

— Nu. Doamna Vrînceanu mi-a vorbit în treacăt despre nepoata ei din București.

— Cu ce prilej ?

— Cînd am fost să văd casa ei din T.

— De mult ?

Înainte de a răspunde, Basil Micu scoase o agendă și o consultă.

— Am plecat la T. în 11 septembrie.

— Ați fost să vedeți doar casa ?

— V-am spus.

— Da, da... Și v-a convenit casa ? Ați căzut de acord asupra prețului ? Vreau să spun, afacerea s-a încheiat ?

— A rămas în suspensie un punct care a tergiversat puțin lucrurile, dar cred că se va rezolva. Casa are o mică livadă al cărei uzufruct a fost cedat pe trei ani. Mi-ar fi plăcut să am și livada aceea.

— Încă o întrebare, domnule Micu. După părerea dumneavoastră, casa era greu de vîndut ? Am auzit că bătrîna voia s-o vîndă mai de mult...

— Nu știu și, de fapt, nu mă interesează. Mie mi-a plăcut, este cam ceea ce căutam, o mică vilă, aproape de munți, unde să pot lucra în liniște și să-mi petrec vacanțele. Cunosc orășelul, are o climă blîndă care îmi face bine...

— Urmează să dați banii bătrînei Vrînceanu integral ? Cum se spune, la facerea actelor ?

— Am convenit la 60 000 de mii, din care un rest de 20 000 plătibil în decurs de un an de la eliberarea casei. Bătrîna vrea să se retragă la mănăstire.

— Sînt două bătrîne acolo.

— Înseamnă că vor pleca amîndouă. Casa urmează să fie eliberată în întregime.

— Şi-o veţi lăsa goală în timp ce veţi sta la Bucureşti ?

Gazda dădea semne de nerăbdare, discret, atît cît să înţeleagă celălalt.

— Eventual. Sau voi găsi pe cineva care să aibă grijă de casă. Nu-i o problemă asta...

Mihăescu se gîndi că era momentul să încheie, să arate gazdei că n-o va mai reţine mult.

— Ştiţi cumva ce are de gînd bătrîna să facă cu banii din vînzarea casei ?

De data aceasta, Basil Micu nu-şi ascunse nedumerirea. Privirea şi vocea arătau o uşoară iritare.

— La dumneavoastră, indiscreţia, sau ceva asemănător, este explicabilă şi, probabil, necesară. Nu este însă şi cazul meu. Nu ştiu şi n-are de ce să mă intereseze ce are de gînd să facă doamna Vrînceanu cu banii pe care-i va căpăta din vînzarea casei.

— Deci nu e încă sigură vînzarea ?

— Nu s-a perfectat nimic. Ambele părţi mai pot renunţa.

— Am înţeles, făcu Mihăescu.

Mai avea două întrebări şi se hotărî să le pună îndată. Violonistul se uitase la ceas, cu o nerăbdare tot mai puţin disimulată.

— Îl cunoaşteţi de mult pe Anton Manicatide ?

— Da. Mai precis din '56, cînd a lucrat în administraţia ansamblului nostru.

— Ce-ați făcut în ziua de 24 septembrie ?

Basil Micu rămase cu agenda în mînă și o deschise iarăși. Își luase un aer resemnat, ca în fața unei situații de neevitat : alte întrebări ale acestui lucrător de miliție, cam pisălog.

— Nu e notat nimic aici, și puse în buzunar agenda. Afară de orele de lucru acasă, nu-mi aduc aminte ce-am mai făcut. Ar trebui să fac un efort să-mi amintesc... Dar, zău așa, de ce ? Nu știu ce-am mai făcut în ziua aceea. Acum însă v-aș întreba și eu de ce vă interesează ce-am făcut în ziua de 24 septembrie ?

— În 24 septembrie Lena Greavu a vorbit cu cîteva persoane, printre care și Anton Manicatide, după care a luat trenul spre Băița. Acolo unde a avut loc accidentul.

— Și totuși...

— Da, aveți dreptate. Nici o legătură. Dar ar fi interesant de știut ce-a determinat plecarea atît de grăbită din București a Lenei Greavu.

Mihăescu se ridică cu obișnuita formulă de scuză pentru timpul pe care i l-a răpit gazdei. Înainte de a-și lua rămas bun, mai întrebă :

— Știți ceva despre relațiile dintre Lena Greavu și Anton Manicatide ?

— Nimic.

Violonistul zîmbi convențional, oftă pe-ascuns și închise ușa în urma maiorului.

După ce rămase singur, Basil Micu se lăsă din nou în fotoliul din hol. Se uită la ceas și închise ochii. Vizita durase cam un sfert de oră, dar el știa că-i va trebui acum cel puțin o jumătate de ceas ca să re-

intre în starea dinainte, în fața pianului și a foilor cu portative care-l așteptau cu cele cîteva note puse în dimineața aceea, puține, dar pe care le știa și le auzea, și nu era nevoie decît să se gîndească numai la ele, așa cum făcea acum, stînd pe fotoliu, cu ochii închiși, ca să le audă și mai bine. Pentru ca să se așeze însă din nou în fața pianului și a foilor cu portative, avea nevoie de desprinderea de orice altceva, ceea ce nu putea fi obținut decît printr-un repaus impus, ca cel de-acum, în care va rămîne atît cît va fi nevoie, pînă cînd va simți că poate să se apropie iarăși de pian.

Fără să deschidă ochii, întinse mîna spre telefonul de lîngă el și-l deconectă.

Zgomotele din apartamentul vecinului și cele ale străzii se neutralizau prin repetarea într-un ritm aproape neschimbat. Era ca o rumoare pe care o putea ignora. Există însă un efect nesimțit al zgomotelor ce nu se aud și pe care le ignori ; fără să-ți dai seama, te obosesc. Ceva inevitabil în existența citadină. Nu era nimic de făcut.

După mai bine de o jumătate de ceas, violonistul se ridică și se urcă pe scara care ducea la dormitorul de sus. Cu toate că ora era nepotrivită, se dezbrăcă și intră în baie. Zgomotul dușului pe care-l lăsă să curgă cu toată presiunea era ca un susur și ca un vuiet.

Rămase sub duș cîteva minute, apoi se îmbrăcă cu mișcări încete și măsurate, așa cum făcea de obicei și coborî în încăperea de jos, disproporționată din pricina scării interioare, și în care îl aștepta pianul.

Omul acela uscățiv, cu fața trasă, care venise să-l tulbure în orele de lucru, nu se mai afla acolo. Dar era nevoie de mai mult decît de această absență

fizică, simţea nevoia unei izolări totale care însemna altceva decît singurătatea între patru pereţi cunoscuţi pînă la saturaţie, peste care privirea aluneca oarbă. Ca să se aşeze în faţă pianului, i se părea că are nevoie de o singurătate care nu numai să acopere integral clipa de faţă, dar să o depăşească întinzîndu-se peste cele următoare, cu garanţia izolării în timp, pînă cînd, eliberat, se va ridica singur şi se va apuca de altceva. Numai aşa se putea lucra ; iar pentru asta trebuia să se desfacă de lumea înconjurătoare, să uite că există, aşa cum se străduia acum să-l uite pe individul care-l vizitase şi care fusese parcă el însuşi stînjenit de întrebările sîcîitoare şi absurde pregătite probabil din timp.

Basil Micu deschise fereastra şi rămase în faţa dreptunghiului liber din zidul care-l separa de lumea dinafară. Aştepta ca dintr-o clipă în alta, simţurile să perceapă şi să guste lumina şi aerul de afară. Cîteodată asta ajuta. Iar închiderea ferestrei era ca o pecetluire a izolării în care intra cu voie.

Un ţîrîit înfundat, atît de slab, încît numai o ureche atentă putea să-l înregistreze, se auzi în telefonul deconectat, aşezat pe o măsuţă la cîţiva paşi de fereastră. Violonistul nu se mişcă. Nenumărate intervenţii în existenţa sa porneau din lumea înconjurătoare şi aceste intervenţii erau ca un complot neîntrerupt împotriva *lucrului* său. Singura soluţie pentru a păzi şi a salva *timpul de lucru* era de a controla sau de a împiedica orice amestec dinafară.

După un timp, Basil Micu închise fereastra, dar, în loc să se aşeze la pian, telefonă la garaj să se intereseze dacă maşina sa e gata. Mecanicul care făcea

revizia periodică îi răspunse că va termina în cel mult o oră.

Violonistul strînse caietul cu portative și-l așeză cu grijă în mapa de piele de pe pian. Intră apoi în bucătărioara din spatele scării interioare și bău un păhărel de coniac. Putea să mai stea în casă mai mult de o oră, să citească ceva. Mecanicul nu se ținea niciodată de cuvînt. Mașina nu va fi gata curînd.

Locotenentul Popa îl căutase pe maior peste tot. La cinci după-masă, cînd îi telefonă din nou acasă, i se spuse că maiorul a anunțat că se va întoarce pe la șase. Îi trebuia destul timp ca să ajungă la Mihăescu și de aceea, deși umblase toată ziua nemîncat, nu-și îngădui decît o gustare la un expres. Voia să se întîlnească neapărat și cît mai repede cu șeful lui. Putea să considere ziua aceea care era pe sfîrșite (lumina începea să scadă pe la șase) drept o zi *plină*.

Fostul soț al Lenei Greavu se dovedise ascultător, parcă indiferent la ce se întîmpla, dar punctual, pentru că la ora fixată venise la consultul medical. Analiza de laborator avea să se facă mîine.

După aceea trecuse la al doilea punct de pe agendă : relații despre Lena Greavu de la fostele colege de serviciu. Aici totul mersese cît se poate de bine. Informațiile pe care le căpătase se legau și coincideau între ele, astfel încît puteau fi luate drept reale. La 20 septembrie, Lena Greavu a fost anunțată că e căutată la poartă de către o femeie. Era întrigată, nu știa cine poate s-o caute, și-a și spus-o celor din birou înainte de a coborî. A revenit peste vreun sfert de ceas, plîngînd și refuzînd să răspundă la întrebările colegelor. Una din ele însă coborîse din curiozitate

în urma Lenei Greavu... Locotenentul Popa, în timp ce mînca la măsuța înaltă din bufetul expres, zîmbi amintindu-și cu cîtă nevinovăție îi povestise fosta colegă de serviciu a Lenei Greavu cum ascultase convorbirea cu femeia necunoscută, jos, la poartă, pitită după ușa turnantă. Femeia care venise la Lena Greavu era destul de tînără, părea pornită, judecînd și după atitudinea sărmanei Lena Greavu, care nu era în stare să oprească potopul de vorbe al celeilalte. N-a fost de loc greu să-și dea seama că obiectul discuției era fostul soț al Lenei. Iar povestea era destul de bine cunoscută de colegele de birou. Ceea ce făcuse Alexandru Greavu fusese o prostie, căci legătura cu femeia aceea, afară de faptul că stricase o căsnicie bună, era tot mai dezastruoasă pentru el. În felul lui, inginerul fusese totdeauna ceea ce ce se cheamă un om serios și așezat, care ținea la soția sa și se purta ireproșabil; era îndrăgostit de meseria lui, sau cel puțin fusese, pentru că apucase să realizeze ceva și fără îndoială ar fi dovedit că poate mai mult, dacă n-ar fi picat din senin acea legătură păcătoasă. A încercat să fie cît se poate de corect față de Lena, asumîndu-și toată vina pentru desfacerea căsătoriei, plecînd din locuința care fusese a lui, dar penitența nu putea să atenueze cu nimic răul pe care îl provocase în viața fostei soții. Un rău care s-a extins și asupra lui, pentru că a abandonat munca de cercetare și, probabil din jenă față de colegi, s-a transferat la un alt institut, unde ceea ce făcea era sub posibilitățile sale. Lena a socotit totdeauna această alunecare a fostului soț drept o rătăcire tragică, ale cărei urmări loveau în ei amîndoi; niciodată n-a înțeles să uite, să nu se gîndească la soarta aceluia cu care trăise atîția ani și care era

pentru ea singurul bărbat pe care îl iubise. Nu-l condamna și nu era în stare să-l urască. Singurul lucru care i se părea important era să facă totul ca să-l ajute să nu decadă mai departe. Ceea ce se întîmplase era ca o boală, o calamitate prăbușită peste ei. Dacă s-ar fi putut reveni la ce-a fost... Așa cel puțin reieșea din comportarea ei. În privința asta Lena Greavu fusese o femeie deosebită. Nimeni nu se îndoia c-ar fi putut să-și refacă viața așa cum făceau atîtea femei, dar ea aștepta... Din umbră, cu tact și discreție, urmărea existența fostului soț, gata oricînd să-i vină în ajutor dacă legătura cu Iulia Vescan ar fi dus la o prăbușire ireparabilă. Și aștepta. Singură, cu răbdare și înțelegere, mimînd față de alții că păstrează doar o prietenie afectuoasă pentru fostul soț. Aștepta și credea în reîntoarcerea lui... Și poate, dacă... Aici, își aminti Nelică Popa, fata care îi povestise toate acestea își scosese batista : ochii i se umpluseră de lacrimi. Dacă cineva era vinovat, în primul rînd *femeia aceea*, care, după ce-l făcuse neom pe inginerul Greavu, n-o lăsase în pace nici pe Lena.

Locotenentul Popa își mai aminti ceva. N-avea nici o legătură cu obiectul vizitei la instituția unde lucrase Lena Greavu. De fapt, de cînd plecase de acolo, cu cîteva ore în urmă, acest *ceva* fusese mereu prezent în mintea sa, ascuns într-un colț, păstrîndu-și bine locul. O vagă și nerostită înțelegere, iminența apropierii, în timp ce vorbise cu fosta colegă a Lenei Greavu, cea care îi povestise cel mai mult, poate nu întîmplător. Nu-și spuseseră nimic care să-i privească pe ei și nu fusese din partea lor decît prelungirea și întîrzierea stîngace a despărțirii... Dar el voia să

creadă că era destul. Şi poate, fără să-şi dea seama, în ziua pe care o socotea plină, trecea şi *asta*.

Pe urmă încercase s-o vadă pe Iulia Vescan. N-o găsise acasă, dar reuşise să afle cîte ceva de la vecini. Iulia Vescan nu lucra nicăieri în prezent; fusese telefonistă la centrala unui minister, iar de cîţiva ani pleca, vara, ca sezonieră, să lucreze la administraţia hotelurilor de la Mamaia. Asupra felului în care trăia, părerile erau împărţite. De reţinut erau mai ales acelea care nu păreau a fi în favoarea ei, poate pentru că conţineau cîteva date concrete. Legătura cu inginerul Greavu era cunoscută; acesta rămînea cîteodată la ea, dar şi un alt bărbat o vizita uneori, după care ieşeau împreună chemînd un taxi. Acesta din urmă, probabil un om cu bani, comentase vecina care n-o vedea cu ochi buni pe prietena inginerului Greavu şi care ţinuse să adauge că văzuse venind şi alţi bărbaţi, de pildă unul într-o maşină particulară albă. Nu-şi plătea la timp chiria şi întreţinerea, deşi, se pare, avea bani.

De la un telefon public de pe strada pe care stătea Iulia Vescan, locotenentul îl căutase din nou pe Mihăescu şi, pentru că nu-l găsise, pornise spre Grădina Icoanei, la blocul în care locuise Lena Greavu, să vadă dacă locatarul din stînga garsonierei se întorsese în Bucureşti. Sunase îndelung, nu răspunsese însă nimeni şi atunci coborîse în holul de la intrare să se intereseze la intendent, dar acesta nu era nicăieri, şi atunci se oprise să verifice numele locatarului pe lista cotelor de întreţinere, afişată deasupra cutiilor de scrisori.

Aici văzuse ceea ce, după părerea sa, făcuse ca ziua aceea, a patra în ancheta cazului Lenei Greavu, să

aducă ceva nou. „Cînd s-a întîmplat ?" se întrebase, în prima clipă, Nelică Popa, privind șirurile de cutii de scrisori din holul imobilului. Se repezise la primul telefon, dar iarăși nu dăduse de Mihăescu, și-atunci, pînă la șase, mersese să mănînce ceva.

Își astîmpără foamea, iar sticla de bere pe care o bău cu poftă îi mări buna dispoziție. Era nerăbdător să-l vadă pe șeful lui.

Mihăescu abia venise și el acasă și își bea ceaiul la masa din marchiză.

— Ceva nou ? îl întîmpină pe Nelică Popa. Am auzit că m-ai tot căutat la telefon. Bine c-ai venit, am să-ți spun ceva. Plec în concediu, așa că vei continua dumneata ancheta.

— Cînd plecați ?

— Am să încerc să plec chiar mîine, dacă nevastămea va fi gata pînă atunci.

Locotenentul nu se aștepta, rămase descumpănit.

— Ce-i ? făcu Mihăescu. Parcă nu ești prea încîntat ! Au mai rămas de lămurit cîteva lucruri și poate n-o să tot stăm pe loc. Ar fi nevoie de încă un drum la T., acolo căpitanul Stîrcea e la curent cu toate, așa că ai să te descurci. Vrei un ceai ? Nu din ăsta din care beau eu... e de sunătoare.

— Mulțumesc, am băut adineauri o bere. Drept să vă spun, nu mă așteptam să continui ancheta. Dar dacă așa stau lucrurile...

— Ce-ai făcut azi ?

— Cu Alexandru Greavu am rezolvat, mîine s-ar putea să avem rezultatul. Am stat de vorbă cu fostele colege de serviciu ale Lenei Greavu, care confirmă

presupunerile noastre. Apoi am fost s-o caut pe Iulia Vescan și pe locatarul din stînga garsonierei. Nu l-am găsit și m-am oprit în holul blocului să-l întreb pe intendent. La intrare, știți că sînt cutiile de scrisori... Cea a Lenei Greavu era deschisă, cu un briceag sau așa ceva, e o broască mică ce se poate desface ușor.

— Stai, ești sigur că era cutia de scrisori a Lenei Greavu ?

— Așa cel puțin scria pe cutie, e acolo un cartonaș cu numele ei scris cu tuș.

— L-ai întrebat pe portar sau pe intendent ce s-a întîmplat cu cutia aceea ?

— Nu l-am găsit. Nu cred să fi deschis el cutia.

— Bineînțeles că nu el. În orice caz trebuie întrebat, poate știe ceva.

Cînd un lucru îi reținea atenția în mod deosebit, maiorul părea cîteodată indiferent. Nu simula, era ceva dobîndit de mult, și locotenentul care ajunsese să-și cunoască șeful înțelese că știrea pe care o adusese era acel *ceva nou* așteptat de Mihăescu.

— Cînd s-a întîmplat asta ? Cînd a fost deschisă cutia de scrisori ? Este primul lucru pe care trebuie să-l aflăm și cel mai important. Ieri cînd am trecut pe acolo, nu m-am uitat, așa încît cutia ar fi putut să fie deschisă și înainte, însă acum cîteva zile broasca nu fusese încă forțată.

— Deci în aceste cîteva zile...

— Sau poate chiar azi, cu puțin timp înainte de a trece dumneata pe-acolo. Trebuie să știm cînd a fost văzută pentru ultima dată cutia nedeschisă. Poate ne spune intendentul... Cineva deci a vrut să scoată ceva, sau să vadă ce-i înăuntru.

Și Mihăescu îl întrebă pe Nelică Popa :

— Cum sînt cutiile acelea ? Au, ca de obicei, găuri în partea de jos ca să se vadă scrisorile ?

— Da, au niște găuri.

— Uneori prin găurile acelea nu se vede mare lucru, mai ales cînd nu e destulă lumină.

— N-am observat asta.

— Dar că broasca fusese forțată, era lesne de observat ? Atrăgea atenția ? Trecînd pe acolo, sau oprindu-te în dreptul cutiilor, cum face orice locatar pentru a vedea dacă are corespondență, cutia Lenei Greavu, cu broasca forțată, sare în ochi ? În acest caz și unii locatari s-ar putea să fi văzut.

— O să-i întrebăm.

— Neapărat. Dar nu acum. Să vedem mai întîi ce va spune administratorul.

Mihăescu se ridică și se duse la bucătărie.

— Sofia, am să ies puțin cu Nelică. De data asta mă întorc repede.

— Iarăși ? Și cina ?

— Îți promit că o să mă întorc repede. Trebuie doar să văd ceva și-am să mă întorc cu o mașină. Hai, Nelică.

— Unde ?

— În Grădina Icoanei. Iar acum spune-mi ce-ai făcut la Iulia Vescan ? Am impresia că povestea începe să se *schimbe*.

Își ținu promisiunea și se întoarse acasă în mai puțin de două ore, cînd cina era tocmai gata. Mîncarea care-i plăcea : budincă de macaroane. Mihăescu se așeză tăcut la masă. Avea un aer puțin vinovat.

Prinsă de pregătirile apropiatei plecări în concediu, Sofia nu observă îndată aerul vinovat al soțului. Abia după cină îl întrebă :

— Dar ce-ai, dragă ?

— Eu n-am nimic, zîmbi în sfîrşit Mihăescu. Dar mă gîndesc la tine...

— Ce-ţi veni să te gîndeşti tocmai acum la mine ?

— Mă gîndeam că ar putea să nu-ţi placă ce-am să-ţi spun.

— Atunci mai bine nu-mi spune, şi intră în bucătărie, socotind încheiată mica discuţie.

Mihăescu se duse după ea.

— Mi-ar fi fost mai uşor să nu-ţi spun, numai că oricît aş vrea nu se poate. Nu vom pleca mîine...

Sofia era lîngă dulap, cu spatele la el, nu se întoarse şi nici nu-i răspunse.

— Ştiu că ai de ce să te superi, dar crede-mă că nu se poate altfel. A intervenit ceva nou în cazul despre care ţi-am vorbit.

— Femeia aceea care s-a sinucis ?

— Da. Numai că de mult nu mai cred c-a fost o sinucidere şi, oricît aş vrea să-l las pe Nelică să continue ancheta, mă gîndesc c-ar putea să nu se descurce.

— De se să nu se descurce ? întrebă sec Sofia.

Tot era bine că supărarea ei nu se arăta atît de mare încît să nu vorbească, şi Mihăescu continuă :

— Povestea e la fel de încîlcită ca la început. Nu ştim de ce a fost ucisă femeia aceea...

Sofia se apucă să spele farfuriile şi abia atunci Mihăescu văzu că ochii îi erau umezi.

— Dar mai e şi procurorul... N-o să descurce ei amîndoi toate acestea ?

Lui Mihăescu îi părea rău cu adevărat.

— Cum să-ţi spun ? Vasiliu ştie multă meserie şi ştie să afle totul de la cel pe care îl are în faţă... iar

Nelică e încăpățînat cînd urmărește ceva, dar aici Vasiliu n-are cum să-l ajute...

— Deci nimeni în afară de tine...

— Nu, nu, n-o lua așa. Dacă era un alt caz, l-aș fi lăsat pe Nelică. Dar aici trebuie cel puțin să văd pe ce pistă să mergem. Pentru asta e nevoie de cîteva zile, și după aceea vom pleca.

— Cîteva zile, cîteva zile... Mai bine nu-mi spuneai că plecăm și-mi vedeam liniștită de treabă.

— Dar o să plecăm, draga mea. Curînd.

Sofia dădu din cap, resemnată.

— Acum dă-mi voie să zic și eu ceva. Tu n-ai spus totul și nu înțeleg de ce. N-ai spus că *vrei* tu, că-ți *place* ție să continui ancheta. Te cunosc. Și de ce stai așa în mijlocul bucătăriei ? Ajută-mă să ștergem farfuriile. Uite ștergarul...

CAPITOLUL IV

Lili Vescan dormise mult și cu poftă. Dimineața devreme, cînd începuse să plouă, se trezise speriată de răpăitul în geam, pînă cînd înțelesese că era ploaia, și adormise din nou, cu o plăcere sporită.

Era trecut de zece cînd deschise cu adevărat ochii. Mai ploua încă și în odaie era aproape întuneric. Ușa albă din față părea cenușie, iar florile de pe masă n-aveau culoare. Se uită la lucrurile din jur, cu moliciunea rămasă după somnul lung de care îi părea rău că se desparte. Se gîndea cît de bine era să fie singură, și nu uneori numai. O noapte ca aceasta, cu

somn lung și plin era mai de preț ca orice. Nimeni nu-ți spune și nu-ți cere nimic, și nici nu trebuie să faci ceva. Da, asta era, să fie lăsată în pace, ceea ce nu-i de loc ușor în lumea asta în care aproape oricine vrea ceva și știe să aștepte clipa potrivită cu o îndărătnicie care te face să fii mereu în gardă. Așa cum aștepta și ea, pentru că altfel nu se putea trăi. Mai bine-zis, altfel nu se putea supraviețui.

Nu era singura oră cînd îi treceau asemenea gînduri, dar dimineața, după un somn odihnitor, gîndurile se așezau deosebit de bine și Lili era convinsă că are dreptate. N-avea însemnătate dacă cineva, într-o eventuală discuție, ar contrazice-o. Nici nu era atît de proastă să spună cuiva ceea ce gîndea.

Ceea ce spunea altora și așa cum se arăta altora făcea parte dintr-o altă existență, pe care avea s-o înceapă curînd, după ce se va scula din pat, va deretica prin cameră și va coborî după sticla de lapte, de unde va da și telefoanele.

La ora aceasta colocatarii erau plecați de mult la serviciu, afară de o bătrînă care aproape nu ieșea din cameră, așa că putea să se miște nestingherită prin apartamentul neîngrijit, lung ca un vagon, cu o mulțime de uși, și neprietenos.

Cînd făcea curat în camera ei și atingea obiectele din jur, Lili avea senzația că *ceva* a rămas ireversibil în urmă, timpul cînd fusese tînără și fără griji, liberă și mai nepăsătoare, neavînd nimic care s-o lege de un loc anume și care să ceară îngrijire, așa cum se întîmpla acum cînd fiecare lucru pe care punea mîna era al ei, dobîndit de ea, legat de o mică lume a ei, teritoriu peste care era singură stăpînă și pentru care avea întreaga răspundere. Pe care trebuia să-l pă-

zească și să-l sporească. Așa trebuia; să aibă grijă de toate aceste lucruri *ale ei*, care cereau să li se adauge altele, ceea ce însemna noi eforturi, și era ca o îndatorire neîntreruptă căreia i se supunea ascultătoare, nefiind în stare să i se opună. Totul era să găsească mijloacele prin care mica insula pe care se învîrtea cu cîrpa de praf în mînă, în capotul pe care și-l punea cînd era singură, să fie cît mai îmbelșugată.

Dereticarea zilnică însemna și altceva, deschiderea dulapului de haine, plăcerea totdeauna aceeași care însoțea privirea aruncată asupra șirului de umerașe ce aluneca de fiecare dată în jos, pe faldurile rochiilor și hainelor, fiecare cu povestea sa, ce putea fi oricînd reprodusă, cu neputință de uitat, pentru că hainele acelea, noi și vechi, aveau darul de a păstra, mai mult decît alte lucruri, amintirea împrejurărilor în care au fost dobîndite, purtate și prefăcute, îndrăgite mai mult sau mai puțin. Poate că în țesături amintirile se sedimentau mai trainic, cu un iz puțin sentimental, putînd să înduioșeze dacă reînviau clipa în care o anumită rochie fusese purtată.

Deschiderea dulapului de haine era o plăcere de femeie încă tînără și care se știa frumoasă și dorită, dar și aici măsura nu era întrecută. Lili așeză și scoase ceva din dulap, apoi îl închise.

Era destul de tîrziu și trebuia să se grăbească. Știa ce are de făcut în prima jumătate a zilei. Dacă ar fi avut un telefon, n-ar mai fi fost nevoită să coboare de fiece dată în stradă, așa cum urma să facă și de data asta, fără să mai amîne mult, ca să nu fie prea tîrziu. Se dezbrăcă și se duse să facă duș, în halatul de baie pe care și-l luase de puțin timp și pe care și-l dorise de ani de zile.

Ploaia încetase și cerul limpede prevestea din nou o vreme frumoasă.

Cînd cineva sună de patru ori, cum se indica pe cartonașul de lîngă soneria în dreptul numelui ei, Lili se reîntorsese de la lapte și mînca în bucătăria goală.

— Doamna Iulia Vescan ?

Mihăescu se prezentă și arătă legitimația. Lili îl pofti în camera ei, unde deschisese fereastra și unde totul era în perfectă ordine. O dată cu laptele adusese flori proaspete (cine știe, poate în seara aceea nu va mai fi singură ?). Își aprinse o țigară și-l întrebă pe Mihăescu :

— În ce chestiune ? („Bine că n-a venit mai devreme, să mă găsească în pat, se gîndi. Aceștia pot veni la orice oră".)

— Ați cunoscut-o pe Lena Greavu ?

— Foarte puțin, și întîmplător...

— N-are importanță. Probabil ați aflat că Lena Greavu a fost victima unui accident... Ne interesează să știm cînd ați văzut-o ultima oară.

Lili răspunse sincer :

— Nu țin minte.

Ceea ce ajunsese să cunoască despre lumea înconjurătoare se adeverea încă o dată, de data aceasta în persoana maiorului de miliție, probabil același despre care-i vorbise inginerul, și care-a venit și la ea să-i pună tot felul de întrebări, la care ea va trebui să răspundă într-un fel sau altul, dar să răspundă, și asta însemna că avea dreptate, nu era proastă, știa că lumea dinafară nu te lasă niciodată în pace, trebuia să te aștepți la orice din partea ei.

Se uită la Mihăescu doar cîteva clipe, altfel, și-l recunoscu. Faptul că nu-și dăduse seama de la început că era individul pe care cu cîteva zile în urmă îl întîlnise la inginer, în treacăt, o alarmă. „Ce-o fi cu mine ?!“ Era, fără îndoială, el. Slab, cam trecut, și cu o voce puțin obosită, era un bărbat neinteresant. Îi plăcuseră totdeauna bărbații voinici și arătoși ; și mai știa că astfel de bărbați o plăceau pe ea.

— Să încercăm să reconstituim împreună cînd ați văzut-o pentru ultima oară pe Lena Greavu. E important.

— De ce ?

Era femeie și asta îi dădea dreptul să pună astfel de întrebări, socoti ea, cercetînd mai departe cu privirea pe omul liniștit și parcă nepăsător, care începea s-o înfurie.

— Dacă vreți neapărat, pot să vă explic încă o dată de ce e important, dar e mai bine să stabilim cînd ați văzut-o, și în ce împrejurări, pe Lena Greavu. De altfel, ca să nu vă iau prea mult timp, întrebările am să le pun eu. E bine așa ?

Și omul zîmbi. Nimic mai mult decît zîmbetul acela n-o sperie pe Lili. Răspunse cu o voce mai tare decît era nevoie.

—Am fost o dată la ea. Cred că atunci cînd a fost ziua ei, sau așa ceva...

— Deci o cunoșteați destul de bine, ați venit s-o felicitați probabil... Într-o vizită, cum se spune.

— Nu ! Nici nu i-aș fi călcat pragul, aveam motivele mele. Pot să vă spun de ce m-am dus *acolo*... Femeia aceasta... da, știu că nu mai e în viață și despre morți nu se vorbește... dar ca să înțelegeți de ce m-am dus *acolo*, trebuie să vă spun că femeia

aceasta, dacă s-a despărțit de soțul ei, trebuia să-l lase în pace, pentru că oricine are dreptul să-și refacă viața, iar ea..

— Un moment, o opri Mihăescu. Ce legătură aveau toate acestea cu dumneavoastră ?

— Bine. Am să vă spun și asta. Îl cunosc de cîțiva ani pe inginerul Greavu, și ne-am fi căsătorit de mult, adică imediat după divorțul lui, dar n-ar fi intervenit fosta lui soție care nu voia să înțeleagă că, dacă s-a despărțit, trebuie să-l lase în pace și numai Dumnezeu știe cum a reușit atîta vreme să-l înnebunească pe omul acesta, să-l oprească să-și refacă viața...

— Adică să se însoare cu dumneavoastră ?

— Da. Ce importanță are cu cine să se însoare ? Am stat atîta cu inginerul Greavu, fiindcă mi-a spus că o să ne căsătorim, am așteptat atîta, și cred că n-a fost nimic rău dacă m-am dus la femeia aceea ca să știu ce mai vrea de la fostul ei soț...

— Dar ce vă făcea să credeți că Lena Greavu nu-l lăsa în pace pe fostul ei soț ? o întrerupse din nou Mihăescu.

— Cum să nu știu asta ? Cum adică să nu știu ?

— Ei, bine, zîmbi maiorul, mă întreb totuși ce v-a făcut să fiți atît de sigură că Lena Greavu fusese cea care îl împiedica pe inginerul Greavu să vă ia de nevastă ?

— Dar, cum să vă spun.. asta o știa oricine.

— Aveați cunoștințe comune ?

— Nu.. dar oricine și-ar fi dat seama, pentru că el se vedea mai departe cu ea, se ducea *acolo*, iar ea îl căuta la telefon și se întîlneau, iar cînd era plecată, își scriau.

— Atît ?

— Ea voia ca el să se reîntoarcă, spuse Iulia Vescan cu convingere, privindu-l pe Mihăescu drept în ochi.

Frica dispărea treptat.

— Cu Alexandru Greavu, prietenul dumneavoastră, n-ați vorbit despre toate acestea ?

— Ba da, bineînțeles c-am vorbit, și nu o singură dată. El este însă un om slab și nehotărît, care singur nu știe ce vrea, și influențabil. E destul ca cineva să-i vorbească...

— Dar se pare c-a fost destul de hotărît cînd s-a despărțit de fosta lui soție. Și era o căsnicie veche.

— Atunci a fost altceva, oftă Lili. Mă mir și eu cum de-a făcut-o.

— Dumneavoastră așteptați deci să vă căsătoriți cu Alexandru Greavu ?

— E normal. Nu m-am legat de omul acesta numai așa... Sînt cîțiva ani, și trebuie să înțelegeți că o femeie...

— Am înțeles, dădu din cap Mihăescu. Și, deoarece credeați, sau ați ajuns la concluzia că ceea ce se punea în calea noii căsătorii era atitudinea Lenei Greavu, încercarea ei de a-l recîștiga pe fostul soț, ați căutat să aveți o explicație cu ea. Pentru asta v-ați dus să vorbiți cu ea, atunci, de ziua ei. Nu-i așa ?

— Da. Trebuia să știu care-i adevărul, aveam dreptul să știu. Pentru că el se întîlnea cu ea, fără s-o știu, nici nu avea curajul să mi-o spună. Bărbații sînt lași..

— Sînt așa cum sînt, dar să revenim la ale noastre. Ați încercat deci să aveți o explicație cu Lena Greavu. O singură dată ?

Iulia Vescan parcă nu înțelegea întrebarea. Se uita lung la maior, dîndu-și seama însă că asta n-o ajuta cu nimic, simțind că nu știe cum *să-l ia* pe omul din fața ei. I se făcu din nou frică.

— Cum adică o singură dată ?

— Adică v-ați întîlnit o singură dată cu Lena Greavu, sau de mai multe ori, pentru a avea acea *explicație ?*

— Am mai fost o dată la ea la birou.

— Și ?

— Păi v-am spus doar. Trebuia să știu ce vrea femeia aceea. Dar ea nu spunea nimic, parcă n-aș fi avut dreptul s-o întreb, tăcea tot timpul ca și cum ar fi fost mută...

— Ca apoi să tacă pentru totdeauna, spuse Mihăescu, uitîndu-se în altă parte ca să evite privirea, neplăcută pentru el și care-l căuta. Da, domnișoară, Lena Greavu a tăcut pentru totdeauna și se pare că a fost un sfîrșit la care au împins-o împrejurările...

— Ce vreți să spuneți ?

— În seara zilei în care ați fost la ea acasă ca s-o luați la rost, Lena Greavu a plecat din București și după cîteva ore a nimerit sub roțile trenului.

— Vreți să spuneți că am vreo legătură cu asta ? Am fost *acolo* să văd dacă el mi-a spus adevărul. Era ziua ei, bănuiam că se va duce s-o felicite și l-am rugat să nu se ducă... mi-a promis că nu va merge. Trebuia să vină aici la mine, după serviciu și, cînd s-a făcut ora patru și nu a venit, m-am gîndit că trebuie să fie acolo, la ea, și m-am dus să văd..

— Era acolo ?

— Atunci nu era. Dar, după ce-am plecat eu, tot a venit. Cine știe, poate *ei* s-au înțeles și în pri-

vinţa asta. A doua zi el a recunoscut c-a trecut pe la ea. Nu mă înşelasem cînd m-am dus să-l găsesc la ea şi să-i arăt că ştiu şi că mă minte. Numai că m-am dus prea devreme...

— Cum aţi ştiut că inginerul Greavu nu se afla acolo ? Ziceaţi că n-aţi trecut pragul casei Lenei Greavu.

— Cum ?

— Aveţi un impermeabil alb ?

— Ce vreţi de la mine ? De ce mă întrebaţi toate acestea ?

— Voiam să ştiu dacă la 24 septembrie, cam pe la patru după-amiază, cînd aţi fost la Lena Greavu, aţi intrat în apartamentul ei ?

— Nu.

— Eraţi îmbrăcată într-un impermeabil alb ?

— Nu-mi amintesc.

— Dar aveţi un impermeabil alb ?

— Da. Tot ce se poate ca în ziua aceea să fi fost îmbrăcată cum spuneţi.

— Aşadar, în ziua aceea n-aţi intrat înăuntru, în locuinţa Lenei Greavu. Dar aţi ştiut că prietenul dumneavoastră nu se afla acolo. Cum ?

Felul în care-i vorbea maiorul, întrebările care se succedau imprevizibil, ca şi vocea egală cu care erau puse o oboseau tot mai mult. Şi era mai mult decît atîta, fiindcă tot mai puţin îşi dădea seama ce avea de făcut.

— Ea lăsase uşa deschisă şi-am putut să văd că nu era acolo. Dar tot s-a dus la ea, nu s-a ţinut de cuvînt. Şi, dintr-o dată, Lili izbucni : De ce nu-l întrebaţi pe el ? Ce legătură am eu cu toate acestea ?

Vocea îi tremura şi ochii i se umeziră.

— Este tocmai ceea ce vrem să stabilim, domnişoară Vescan, spuse împăciuitor Mihăescu. Şi nu trebuie să vă neliniştiţi. Sînt doar cîteva întrebări care să ne ajute să cunoaştem împrejurările care au dus la moartea Lenei Greavu. N-am să vă mai reţin mult, mai bine să continuăm şi să spuneţi care erau de fapt, după părerea dumneavoastră, relaţiile dintre cei doi foşti soţi ?

— Dumnezeu să-i ştie. Oameni suciţi amîndoi. Îmi tot spuneam că trebuie să termin cu el, pentru că nu mai puteam suporta situaţia asta. El era un bărbat cu două femei, aşa vedea lucrurile toată lumea, şi nu-mi era plăcut să aud asta.

Se mai liniştise. Abia acum în privirea ei apăru o oarecare siguranţă. „A fost o proastă că se speriase de omul ăsta, se gîndi. Acum trebuia să-i arate că nu-i pasă, n-are decît s-o piseze mai departe cu întrebările lui idioate."

— Îmi pare rău de femeia aceea, iar el parcă nu mai e om de cînd a aflat ce s-a întîmplat. Nu vrea să arate ce simte, dar se poartă de parcă n-ar mai avea nici un rost pe lume. Or pentru mine nu-i uşor. Ce-a fost a fost, în chestiunea aceasta nimeni nu poate fi socotit vinovat.

— A trecut puţin timp de la moartea Lenei Greavu, aşa că atitudinea prietenului dumneavoastră este explicabilă. Şi dacă au existat unele probleme, cele la care v-aţi referit dumneavoastră, ele au încetat de la sine...

Iulia Vescan oftă şi lăsă privirea în jos. „Ce mai voia omul acela ? De ce nu pleca odată ?"

— Lucraţi undeva ? întrebă Mihăescu.

— În momentul de față, nu. Lucram vara la Mamaia, la recepția unui hotel, dar anul acesta el nu m-a lăsat să plec.

— Ați făcut concediul împreună ?

— Numai o parte. Pe urmă am plecat singură la tatăl meu, în Ardeal.

— În timpul acesta, inginerul Greavu a rămas în București ?

— Da. Zicea că vrea să se apuce din nou de lucrările lui, cît i-a mai rămas din concediu, cînd avea timp mai mult.

— În 24 septembrie, v-ați văzut cu el ?

— Cînd ? Lili se încruntă o clipă. Era, orice s-ar spune, o femeie frumoasă. Acel aer oarecum provocator și vulgar care se așternea peste frumusețea ei nefăcută putea să placă și să atragă. În 24 septembrie ? Vreți să spuneți în ziua cînd am fost la ea acasă ?

— Da.

— Seara tîrziu, el a venit la mine.

— Cam pe la ce oră ?

— Nu știu. Dormeam în orice caz și nu m-am uitat la ceas. A recunoscut c-a fost la ea s-o felicite, și-atît. Și că a condus-o apoi la gară, pentru că a trebuit să plece de urgență în provincie, la o mătușă bolnavă. Nu știu dacă-i adevărat tot ce mi-a spus...

— V-ați întîlnit a doua zi ? Adică în 25 septembrie ?

— Nu. Țin minte precis, pentru că l-am căutat la telefon, mai întîi la birou, dar mi s-a spus că n-a venit la serviciu. Pe urmă l-am sunat acasă, dar n-a răspuns nimeni.

— Şi cînd v-aţi văzut ?

— Cred că după vreo două sau trei zile. M-a căutat el şi mi-a spus că s-a simţit rău. Apoi, cînd ne-am întîlnit, mi-a spus că fosta lui soţie a murit într-un accident de tren. Era întors pe dos şi l-am lăsat în pace.

Mihăescu se ridică şi se uită în jur.

— Aveţi telefon aici ?

— Nu, în casa asta nu-i telefon.

Înainte ca el să iasă, Lili ezită o clipă, şi-apoi întrebă :

— Poate ştiţi dumneavoastră să-mi spuneţi ce se va întîmpla cu garsoniera în care a stat *ea*... Locuinţa aceea a fost a lui cînd s-au căsătorit, pe urmă, după divorţ, i-a lăsat-o ei. Avum stă prost, într-un apartament comun şi-ar fi fost drept să se mute înapoi acolo, în garsoniera care...

— Înţeleg, domnişoară, dar nu vă pot spune nimic în privinţa asta.

Avea dreptate. Lumea dinafară era alcătuită din capcane care te pîndeau peste tot. Puteau fi ocolite, dar asta cerea atenţie şi încordare care se adăugau grijilor celorlalte, şi Lili se simţi obosită.

Se trînti pe pat, îmbrăcată, ceea ce i se întîmpla rar. Senzaţia de trup odihnit, după somnul odihnitor din noaptea aceea, dispăruse. Era o stare asemănătoare cu cea pe care o avea la capătul unei zile de muncă istovitoare, aşa cum i se întîmpla de mult, cînd se hrănea prost şi era mult mai tînără, avea şaisprezece ani şi abia începuse să lucreze.

Stătea lungită pe divan, cu privirea în sus, la dunga de la marginea divanului. Se închipui văzută

de-acolo de sus și i se păru că trebuie să arate mică și neajutorată, cum fusese probabil cu mulți ani în urmă, cînd depindea de alții, mai întîi de părinții care o ținuseră la școală, apoi o trimiseseră la lucru și după ei alții, silind-o toți să accepte cîte ceva în schimbul unei ocrotiri îndoielnice. Se terminase cu asta, fusese nevoie de lunecarea într-o altă lume, în care se pomenise pe neașteptate, așa cum te surprinzi dintr-o dată într-o încăpere a cărei ușă nu îndrăzneai s-o deschizi multă vreme, dorind însă tot mai mult s-o deschizi, pînă cînd dorința devenea mai puternică decît orice. Singură și dispunînd în întregime de ea. Era o senzație cu care trebuia să se obișnuiască, să știe să învingă clipe ca acestea, cînd, după plecarea tipului care o înnebunise cu întrebările lui, i se păru că este împinsă la marginea lumii ei, clădită și păzită cu atîtea sacrificii.

I se făcu milă de ea. N-ar fi spus-o nimănui, chiar dacă cineva apropiat s-ar fi aflat în preajma ei, n-ar fi spus-o, nu din tărie sau mîndrie, ci, pur și simplu, pentru că se dezobișnuise de mult să se plîngă. Poate de aceea îi și era atît de milă de ea. Ce-ar fi dacă ar plînge ? Se spune că ajută.

În micul bufet de lîngă geam era o sticlă neîncepută. O scoase și-o destupă în fața ferestrei. Avea să fie la fel ca de atîtea ori. N-avea nici un rost să se oprească. Se așeză pe scaunul pe care șezuse maiorul (nu-și dădea seama de ce tocmai pe scaunul acela) și încercă să reconstituie discuția. Trebuia s-o ia de la capăt și să urmeze întocmai ordinea întrebărilor și răspunsurilor, nu era de loc ușor însă și, ceea ce era ciudat, ținea mai bine minte răspunsurile ei decît întrebările maiorului. Atunci încercă pe o altă cale : la

ce întrebare a dat răspunsul pe care-l ținea minte, și tonul cu care l-a rostit și care i se părea acum ca nefiind cel mai potrivit, fiecare nuanță căpăta dimensiuni neprevăzute, cu ceva amenințător, fiindcă nimic nu mai putea fi îndreptat sau luat înapoi... Așadar era totuși o proastă. Își mușcă buzele și, pentru întîia oară, după ani de zile, ochii i se umeziră cu adevărat.

La al cîtelea pahar ajunse ? Și *asta* era adevărat : nimic nu putea înlocui ceea ce *făcea* ea acum și ce bine că avusese în casă o sticlă întreagă.

Se uită la ceas și nu-i veni să creadă că trecuse atît de puțin timp de cînd venise, vorbise cu ea, și plecase, lăsînd în urmă o amintire apăsătoare, ofițerul de miliție cu fața suptă și privirea aceea nepăsătoare care o speriase. Îi era ciudă pe ea, îi păru rău că omul acela nu se mai află acolo : i-ar fi arătat că poate fi și altfel.

De la Iulia Vescan, Mihăescu se dùse la poștă. Factorul care avea în sectorul lui blocul de lîngă Grădina Icoanei era în sala de cartare ; cînd dirigintele îl chemă să-i spună că maiorul vrea să-l întrebe ceva, se arătă foarte dispus să vorbească. Cunoștea bine imobilul în care locuise Lena Greavu, unii din locatari erau vechi, îi știa de cînd îi fusese repartizată strada, și printre aceștia se număra și familia Greavu.

„N-ar fi mare lucru să spună mai mult decît știe, se gîndi Mihăescu. Vrea neapărat să fie de folos."

— Înainte vreme, cînd erau abonați la niște reviste, urcam sus, pentru că revistele nu intrau în cutia de scrisori și nu puteam să le las așa. Numai cînd

nu mergea liftul, le lăsam la intendent. Pe urmă doamna Greavu a divorțat, mi se pare...

— Da, în ultima vreme stătea singură, spuse Mihăescu și-l întrebă dacă-și aduce aminte de ultima corespondență sosită pe numele Lenei Greavu.

— Nu primea multe scrisori, după cîte mi-aduc aminte. Dar o cunosc după nume, pentru că stă de multă vreme acolo. Vreți să știți dacă a primit ceva recent ? Cînd anume ?

— Acum cîteva zile.

— Da, da... Trebuie să-mi amintesc. Vedeți, nu e de loc ușor cînd ai atîta corespondență și atîția destinatari.

Factorul clătină din cap, arătînd că trebuie să facă un efort ca să-și aducă aminte. Voia cu orice preț să-i dea maiorului lămuririle necesare.

— Din cînd în cînd, primește colete din provincie, eu îi aduc avizele și i le las în cutie.

— A primit de curînd vreun colet ?

— Asta se poate verifica, spuse dirigintele.

— Bine, o să vedem. Mă interesează să știu dacă a primit acum cîteva zile un plic, sau, în fine, ceva care să fi fost introdus în cutia de scrisori ?

— O recomandată ? Dacă a fost o scrisoare recomandată, se poate afla din registru, și dirigintele dădu dispoziții unei funcționare să cerceteze niște liste.

— O scrisoare... o scrisoare, făcu factorul și se lumină la față.

— Ți-ai adus aminte ?

— Dacă nu mă înșel, acum cîteva zile am pus ceva în cutia doamnei Greavu. Dar cred că nu era o recomandată, pentru care am nevoie, de fapt, de o iscălitură de primire...

Între timp funcționara care cercetase registrul spuse că în ultima lună n-a fost nici o corespondență recomandată pe numele Lenei Greavu. De asemenea nici un colet.

— Așadar îți aduci aminte c-ai lăsat zilele acestea o scrisoare în cutie ?

— Da, așa mi-aduc aminte, dar, știți, se poate să nu fi fost chiar zilele acestea, cu toate că îmi cam cunosc destinatarii din sector...

— Bine, am înțeles, făcu Mihăescu. Într-adevăr nu e ușor să-ți aduci aminte. Dar spune-mi altceva. Probabil că ai zilnic corespondență pentru un imobil atît de mare ca acela ?

— Da, desigur. Locuiesc destui acolo. Numai cîtă presă distribui în fiecare zi...

— Și n-ai observat nimic la cutiile de scrisori ? Adică una din cutii să fi fost deschisă ?

Factorul făcu ochi mari, îngrijorat.

— Cum adică ? Uitată deschisă ? Asta se întîmplă... Sau cu broasca forțată ?

— Așa. Cea de la cutia de scrisori a Lenei Greavu. Cînd ai fost ieri pe-acolo ?

— Dimineața. Cîteodată mai trec și după-amiază, dar ieri n-am fost, pentru că nu se cartase corespondența.

— Ieri-dimineață la ce oră ai fost acolo ?

— Devreme, ca de obicei. Încep aproape totdeauna cu strada aceea. Cred c-am fost între opt și nouă.

— Și n-ai observat nimic la cutiile de scrisori ? Totul era în regulă ?

— Nu-mi aduc aminte să fi văzut ce-ați spus dumneavoastră, o cutie cu broasca ruptă. Dar poate n-am observat eu, apoi se mai întîmplă ca unii să uite să

închidă la loc cutia. Nu mă uit la asta, noi trebuie să introducem corespondența în cutie și-atît. Totul e ca scrisorile să ajungă la destinatar, restul nu mai ține de noi...

— Mi-am închipuit că nu-i lesne să ții minte așa ceva, îi spuse Mihăescu dirigintelui.

Dar exista o șansă ca factorul să-și aducă aminte dacă a lăsat vreo scrisoare ieri sau alaltăieri.

— E vorba de vreo corespondență care n-a ajuns la destinație ? Asta vreți să aflați ? întrebă dirigintele. Pînă în prezent n-am avut plîngeri în sensul acesta. Să știți că de regulă corespondența ajunge la destinatar. Factorii își fac datoria conștiincios.

— Voiam să știu dacă a existat vreo scrisoare sau altceva în cutia a cărei broască a fost forțată. Dacă factorul ar fi ținut minte că a adus zilele acestea o scrisoare pentru Lena Greavu, scrisoarea ar fi trebuit să fie acolo, pentru că nu avea cine s-o ridice. Lena Greavu nu mai e în viață.

Dirigintele și factorul se priviră între ei. Se lăsară cîteva clipe de tăcere.

— Totuși parcă mi-aduc aminte c-am lăsat un plic pentru doamna Greavu, spuse factorul cu jumătate de voce.

— Și mai ții minte și *de unde* era scrisoarea ? întrebă Mihăescu, dar din privirea factorului înțelese că, deși acesta avea toată bunăvoința, nu putea să-și amintească.

— Vedeți... e foarte greu... Ar fi însemnat să mă uit la ștampilă...

Mihăescu nu-l mai întrebă nimic și ieși.

Scrisoarea, dacă existase, ar fi putut fi introdusă în cutie de altcineva, nu de factorul poștal. Trebuia să aibă în vedere și asta.

În drum spre birou unde-l aștepta Nelică Popa, maiorul trecu pe la blocul de lîngă Grădina Icoanei. O ușă înaltă de sticlă dădea în holul de la parter, unde se afla liftul și un fel de lojă a portarului. Cutiile de scrisori erau fixate pe unul din pereții din dreptul celor cîteva trepte dintre ușa de intrare și hol. De cealaltă parte a treptelor era un ciubăr cu un curmal prăfuit. Loja era nefolosită, un cărucior de copil și-un cufăr ocupau spațiul unde ar fi trebuit să stea portarul. În hol nu era nimeni. Cel care s-ar fi oprit la cutiile de scrisori nu putea fi văzut decît de cineva care ieșea din bloc sau intra.

Mihăescu se uită la cutia pe care rămăsese cartonașul cu numele Lenei Greavu. Cutiile erau din tablă și aveau în partea de jos un rînd de găuri prin care se putea vedea destul de bine dacă era ceva înăuntru. Așadar cel care deschisese cutia văzuse că în interior se afla o scrisoare ; n-o deschisese *numai* pentru a controla dacă era ceva înăuntru. Asta, dacă venise în timpul zilei, cînd era lumină destulă. În ajun, seara, cînd Mihăescu fusese să vadă cutia, din pricină că holul era prost luminat, era aproape cu neputință să-ți dai seama dacă în cutie este vreo scrisoare. Mai ales dacă plicul nu era alb. Ca să se convingă, Mihăescu se uită și la celelalte cutii.

De data asta îl găsi pe intendent a cărui locuință, la demisol, o descoperise anevoie seara trecută.

Omul spuse din capul locului că a observat și el forțarea uneia din cutii, cea a Lenei Greavu, dar, ți-

nînd seama de cele întîmplate, a crezut că o făcuseră cei în drept, fie cineva din rude, fie cineva de la miliție. În ajun, cu puțin timp după-amiază, cînd se întorcea din oraș, băgase de seamă că una din cutii era deschisă, dar așa ceva se mai întîmpla, unii locatari uită să închidă la loc cutia, și-ar fi putut să nu observe că broasca fusese forțată, dar din întîmplare s-a apropiat și-a văzut.

— N-ați văzut pe nimeni străin de bloc în hol sau pe scări ?

— Așa ceva nu e cu putință să observi. Avem mulți locatari și vine multă lume pe-aici. Dacă aveam un portar, era altceva... Îmi permiteți o întrebare ?

— Poftim.

— Vedeți... am cunoscut-o bine pe doamna Greavu și pe domnul inginer. Locuiau aici cînd am venit ca intendent. Am auzit că doamna Greavu a murit într-un accident de tren, dar văd că miliția se interesează de unele lucruri care, ca să zic așa...

— Păi, ziceți...

— Poate așa trebuie, nu mă pricep... Dacă e vorba însă de o anchetă mă gîndesc că n-am fost încă întrebat în calitate de intendent al imobilului, cum se procedează probabil cînd se face o anchetă.

— Bine, vă întreb acum, zîmbi Mihăescu.

— Sînt gata să vă răspund.

— Cînd cineva vrea să știe în ce apartament din bloc locuiește cel pe care-l caută, cum procedează ?

— Adică cum ?

— N-ați înțeles ? Știu că cineva locuiește aici, dar nu știu în ce apartament. Cum aflu ? M-am uitat și n-am văzut nici o listă cu numele locatarilor și numărul apartamentului. Iar pe cărțile de vizită de pe

cutiile de scrisori, nu toţi au trecut şi numărul apartamentului. Aşadar intru aici şi vreau să ajung la apartamentul Lenei Greavu. Cum ?

— Da, aveţi dreptate. A existat o asemenea listă, dar au survenit nişte schimbări de locatari şi nu s-a mai făcut alta. Cei care nu ştiu numărul apartamentului întreabă.

— Pe cine ?

— Pe cine întîlnesc pe-aici. Sau cunosc la ce etaj stă persoana şi-atunci se uită la uşi. Cam toată lumea are cîte o tăbliţă sau o carte de vizită pe uşă.

— Pe uşa garsonierei Lenei Greavu nu e nimic.

— Posibil. Iar unii care caută pe cineva din bloc se mai uită pe lista cu cotele de întreţinere datorate de locatari. Pe listă, în dreptul numelui, este trecut şi numărul apartamentului.

— Bine. Să presupunem însă că cineva nu ştia de lista asta. Nu v-a întrebat nimeni la ce apartament stă Lena Greavu ?

— Cînd ?

— Recent. Să zicem în ultimele două săptămîni.

— Ba da. Cred că da... acum vreo zece zile, sau două săptămîni, un bărbat se uita la cutiile de scrisori şi, cînd l-am întrebat ce doreşte, mi-a spus că o caută pe doamna Greavu.

— Cum arăta bărbatul acela ?

— Un domn de vreo cincizeci de ani, cu părul puţin cărunt, înalt. Era îmbrăcat elegant, părea un domn bine.

— Şi altcineva afară de el ? întrebă Mihăescu, gîndindu-se că cel pe care-l descrisese intendentul era Manicatide.

— De altcineva nu-mi amintesc. Mai venea pe aici fostul soț al doamnei Greavu. Dumnealui, bine-înțeles, n-avea nevoie să întrebe, zîmbi intendentul.

— Bine, mulțumesc. Dacă cineva din locatari a observat ceva în legătură cu cutia de scrisori a Lenei Greavu, și vă spune, vă rog să-mi comunicați, și Mihăescu îi explică intendentului unde poate să-l găsească.

Locotenentul Nelică Popa îl așteptase cu nerăbdare pe șeful lui. Trecuse aproape o jumătate de zi în care nu făcuse decît să-l aștepte. Își dădea seama că deschiderea cutiei de scrisori, după toate probabilitățile, *acum*, la o săptămînă după moartea Lenei Greavu, aducea ceva nou, care putea să schimbe mersul anchetei. Dacă pînă la această descoperire întîmplătoare (care-i aparținea), cazul Lenei Greavu i se părea nebulos, încărcat de incertitudini, fără un indiciu sigur pentru calea pe care să meargă, acum *așa* ceva apăruse parcă.

Înțelesese singur, în ajun, că forțarea cutiei de scrisori va atrage atenția maiorului, dar însemnătatea pe care Mihăescu o dădu acestui fapt întrecu așteptările sale. Meritul lui în acea descoperire întîmplătoare era minim, cu toate acestea îi părea bine că tocmai el observase ; iar cînd văzu că maiorul renunță la concediu, nu mai știu ce să creadă. Dimineața, în lipsa lui Mihăescu, colonelul îl chemase ca să afle de mersul anchetei. „Dacă nu ziceai nimic de cutia aia de scrisori, maiorul pleca în concediu. Nu puteai să mai aștepți o zi ?“ zîmbi colonelul. În prima clipă, Nelică Popa se simțise vinovat și încercase să explice, însă colonelul îl făcu să înțeleagă că

glumise. În sfîrşit, se părea că apăruse ceva nou în cazul Lenei Greavu. „Dar, încheie colonelul, dacă povestea va dura, maiorul Mihăescu va trebui totuşi să plece în concediu."

Pe Nelică Popa îl satisfăcea într-un fel chiar acea tatonare care nu aducea încă nimic, i se părea că-l apropie de momentul cînd în hăţişul de urme întîmplătoare se va ivi călcătura sigură a celui căutat. Precauţia şefului, cînd era vorba să se tragă primele concluzii, circumspecţia uneori exagerată nu aveau puterea să-l dezumfle.

Aşa cum se întîmplă şi de data asta, cînd Mihăescu apăru în sfîrşit la birou şi-i spuse că va pleca din nou, în seara aceea chiar, la Băiţa şi la T. Cutia de scrisori părea să nu-l mai intereseze ca la început. Nelică era oarecum derutat.

— E limpede că s-a făcut intenţionat. Doar nu s-a jucat cineva, deschizînd tocmai cutia Lenei Greavu...

— Ba da, ar putea să fie şi asta. S-o luăm pe rînd, Nelică. Unu. Cineva, de pildă ucigaşul Lenei Greavu, voia să pună mîna pe un plic, sau altceva ce se poate introduce într-o cutie de scrisori, şi ştiind sau presupunînd că trebuie să se afle acolo, a deschis cutia. Doi. Cineva care nu are nici o legătură cu moartea Lenei Greavu a deschis cutia din curiozitate, văzînd ceva înăuntru, de pildă unul din locatarii blocului, sau un copil. Trei. Cineva interesat să ne îndrepte pe o pistă greşită, a forţat cutia, ştiind că vom observa şi vom întreprinde cercetări în direcţia asta, căutînd urma unei scrisori sau a unui mesaj care în realitate nu există.

— În cazul unu şi trei, indiciul rămîne important.

— Dar unul îl exclude pe celălalt şi n-am făcut nimic, nici o corelaţie care să întărească vreo supoziţie. Iar acum în privinţa scrisorii sau ce-a fost în cutie. Unu : o scrisoare lăsată de factorul poştal care parcă-şi aminteşte ceva, dar, bineînţeles, nu este sigur. Doi : o scrisoare aruncată în cutie nu de către factor, ci de altcineva care ştia sau nu că Lena Greavu a murit. Trei : scrisoarea din cutie n-a existat ; cel care a spart broasca a făcut-o pe întuneric, cînd, prin găurile de jos, nu se poate vedea dacă e ceva înăuntru. Patru : în cutie a fost o scrisoare sau altceva, dar nu cea căutată ; cel care a forţat broasca nu s-a ales cu ceea ce căuta.

— Ştiţi ce ? făcu locotenentul. Broasca de la cutie e atît de simplă, că se poate deschide cu un capăt de sîrmă îndoită. Cel care a fost pe-acolo trebuia să ştie că cutiile sînt încuiate şi-ar fi fost normal să-şi ia cel mai rudimentar şperaclu, iar el s-a folosit de un cuţit şi-a lăsat urme. Înseamnă că s-a grăbit...

— Sau nu ştia să mînuiască un şperaclu sau o sîrmă îndoită.

— Poate un copil a făcut-o. Sînt printre băieţi unii care se ţin de prostii.

— Posibil şi n-ar strica să te interesezi în privinţa asta. Dacă e treaba unui copil, trebuie să fie din bloc sau de pe o stradă din vecini. Pe intendent nu-l prea vezi pe-acolo, un portar nu există, şi blocul e nesupravegheat.

— Am să mă interesez.

— În cazul cînd scrisoarea luată din cutie n-a fost cea căutată, sau cel care a deschis cutia a făcut-o pe întuneric, neştiind că înăuntru nu-i nimic, omul acela va căuta în continuare, deşi a lăsat o urmă şi

în felul acesta ne-a pus în gardă. Iar aici trebuie să ţinem seama de un lucru. Persoana aceea ştia că Lena Greavu *trebuia să primească* o scrisoare. *Că n-a primit-o cît era în viaţă.* Că acea scrisoare, dacă există, trebuie să fie deci în cutie şi nu în garsonieră. Dacă lucrurile stau aşa, acesta poate fi într-adevăr un indiciu. Cineva ştia că Lena Greavu *trebuia să primească* o scrisoare sau altceva ce putea fi introdus într-o cutie ca aceea, că această scrisoare putea veni, sau urma să sosească, după moartea ei. Sau...

Mihăescu se opri şi se uită la Nelică Popa care, cu blocnotesul în mînă, aştepta continuarea.

— Sau, urmă maiorul, cel care a deschis cutia nu ştia de existenţa vreunei scrisori şi nici că o scrisoare trebuia să fie acolo, ci întîmplător a văzut ceva în cutie şi a deschis-o. E un *întîmplător* relativ, deoarece, pentru ca să vadă scrisoarea în cutie, trebuia să intre în imobilul acela, să zicem, cu un alt scop. Toată chestia asta cu cutia de scrisori ar putea fi ceea ce se cheamă o descoperire revelatorie, dar ar putea să nu fie. În cazul Lenei Greavu s-ar putea să nu avem de-a face cu nici o, aşa-zisă, descoperire revelatorie... Şi-atunci ştii ce ne rămîne? Un drum mai lung şi întortocheat. Dar, să revenim. Aşadar, cineva a trecut pe-acolo...

— În garsonieră n-a intrat nimeni, am controlat şi azi-dimineaţă. Procurorul a fost de acord să nu se sigileze apartamentul, şi-am avut grijă şi de telefon, va funcţiona în continuare.

— Perfect. Unde am rămas? Da, expeditorul eventualei scrisori. Dacă a fost expediată în 25 septembrie, sau în 26, se poate presupune că cel care a

trimis-o nu aflase încă de moartea Lenei Greavu. În mod obișnuit o scrisoare simplă ajunge la destinație în două zile, deci în 27 sau 28, să zicem în 29, termenul fiind cam același atît pentru scrisorile din provincie cît și pentru cele din București. În 27, dimineața, scrisoarea, în orice caz, nu era acolo, mă uitasem eu. E posibil însă ca cel care a expediat-o, sau a pus-o în cutie, nu știa nici la cîteva zile după 25 septembrie că Lena Greavu nu mai e în viață. După cum vezi, nimic nu e sigur...

— Decît că cineva a umblat la cutia aceea.

— Da. Numai să nu fie treaba vreunui copil, deși o scrisoare nu poate tenta, iar reviste Lena Greavu nu primea.

— Și-atunci ?

Locotenentul rămase descumpănit. Nu era întîia oară cînd prudența și-un fel de scepticism al lui Mihăescu, rigoarea dusă la limită aveau asupra sa efectul unui duș rece. Dincolo de asta, era însă în șef o tenacitate calmă, ce se transmitea pe nesimțite celor din jur, și care îl impresionase pe Nelică Popa de cînd îl cunoscuse pe maior.

— Deseară plec la Băița și la T. Poate Stîrcea a mai fi aflat ceva despre bătrîne sau despre vînzarea casei. S-ar putea să fie ceva în *asta*. În chestia cu casa, apar doi inși pe care-i cunoaștem, Manicatide și violonistul, din care unul, Manicatide, a frecventat-o pe Lena Greavu. Intendentul își amintește de un bărbat cu semnalmentele lui Manicatide, care l-ar fi întrebat la ce apartament stă Lena Greavu.

— Pînă acum, ce-a declarat Manicatide se confirmă. Mijlocea vînzarea casei din T. și-a fost la Lena Greavu pentru același lucru.

— Da. A căutat-o și în ajunul accidentului. Iar după părerea lui Ioan Valeriu, fostul sportiv care locuiește alături, Manicatide avea aerul că-i face curte Lenei Greavu. I-a văzut o dată împreună și așa i s-a părut.

— Lena Greavu putea să placă. Au spus-o și fostele colege de birou. Arăta bine și părea mai tînără...

— Celălalt este Basil Micu. Face impresia unui om organizat, care știe ce vrea, de pildă, o casă a lui, într-un orășel liniștit, aproape de munți, unde să poată lucra. E violonist, dar se pare că și compune. Băiat de acar, a răzbit anevoie... Apropo, interesează-te de veniturile și eventual de solvabilitatea lui. Cea mai mare parte din costul casei urmează să se achite la facerea actelor. E o chestie acolo care întîrzie vînzarea casei, uzufructul livezii care a fost cedat...

— V-a spus cumva în ce fel a aflat de casa din T. ?

— Da. Prin Manicatide pe care-l cunoaște de mai multă vreme.

Cu gestul lui obișnuit, Mihăescu puse palmele pe masă.

— O să ai și dumneata de lucru aici în București. În primul rînd supravegherea garsonierei și a cutiei de scrisori. Îi vei spune intendentului s-o repare totuși. Factorul poștal ne va anunța dacă sosește vreo corespondență pe numele Lenei Greavu.

— Am înțeles.

— În al doilea rînd trebuie să știm dacă ceilalți doi, fostul soț și prietena lui, Iulia Vescan, sau unul din ei, cunosc fie pe Manicatide, fie pe Basil Micu.

— Pe aceștia doi, inginerul și Iulia Vescan, i-ați lăsat deoparte...

— Deocamdată. Din ce se știe pînă în prezent, cu ei pare să fie o altă poveste. O istorie sentimentală, dar parcă nu atît de arzătoare... Și ceva pare curios aici...

— Vă referiți la faptul că prea există indicii care să suscite bănuieli împotriva lor ?

— Exact. Inginerul despre care știu toți că-și frecventa fosta soție, deși avea o prietenă geloasă, în orice caz pornită să pună capăt relațiilor dintre foștii soți. Pe de altă parte, atitudinea Lenei Greavu care nu înțelegea sau nu putea să-l uite pe fostul soț, să se împace cu gîndul că despărțirea este definitivă. Așa cel puțin vedeau lucrurile cei care-i cunoșteau.

— Ce impresie v-a făcut Iulia Vescan ?

— Pare o femeie ambițioasă, care știe probabil că în viață majoritatea lucrurilor se obțin greu, că nu prea se întîmplă să-ți pice ceva din cer... Mihăescu zîmbi : Ai întrebat ce impresie mi-a făcut. Cred că n-a avut o viață ușoară și poate de aceea e învățată să nu renunțe lesne. Rămîn bineînțeles la o simplă impresie, cînd spun că are siguranța dar și suficiența aceluia care, într-un anumit sens, a parvenit. Situația ei de acum e bineînțeles departe de a fi strălucită. Amanta unui bărbat șovăielnic, cu probleme, care n-o ia de nevastă, care-i permite însă să trăiască fără să lucreze, să-și păstreze acel cuib în care a depozitat ce a agonisit pînă acum. Nu-i chiar foarte tînără și a ajuns să înțeleagă că frumusețea ei

nu va mai atrage multă vreme de-acum încolo. E nevoie de o situaţie mai solidă, iar inginerul Greavu nu este o partidă de lepădat. Ştie ce-i trebuie, spre ce să meargă, neîncurcîndu-se probabil în complicaţii.

— Dar inginerul este un tip cu probleme, sau, mă rog, a fost, şi deci cu *complicaţii*.

— A judecat realist. Pe acesta l-a găsit, un altul probabil nu se întrevede şi trebuie să meargă pînă la capăt. Mai ales că, pentru o femeie ca ea, probleme ca relaţiile lui Greavu cu fosta lui soţie nu erau insolubile. Dovadă că n-a pregetat să intervină direct pe lîngă Lena Greavu ca s-o determine să-l *lase în pace* pe inginer. A fost un demers firesc pentru ea şi, dacă Lena Greavu ar mai fi trăit, probabil că l-ar fi repetat. Ce reprezenta, în fond, Lena Greavu în planurile ei ? O piedică, dar nu de asemenea proporţii încît să abandoneze partida. Era nevoie să se agite pentru a înlătura această piedică, şi a făcut-o, decisă, neaşteptînd ca lucrurile să se rezolve de la sine.

— Şi cînd a văzut că situaţia nu se rezolvă ? Greavu i-a promis că nu-şi va vizita fosta soţie în 24 septembrie şi totuşi s-a dus.

— Vrei să spui că putea să meargă mai departe ? Să facă şi altceva, cînd insistenţele şi demersurile n-au dat rezultate ?

— Da... Şi dumneavoastră cred că v-aţi gîndit la asta.

Maiorul parcă obosise. Ţinea la astfel de discuţii purtate cu ajutorul său, acum însă i se părea că nu mai are nimic de spus. Închise pentru o clipă ochii şi lăsă capul în jos.

— Din păcate ne putem înșela deseori și destul de lesne. Este, de fapt, o femeie neajutorată, care și-a clădit existența pe niște calcule șubrede, poate-i în stare doar de un rău mărunt, o intrigă, un șantaj, ca apoi să constați că alunecarea în ireparabil, în crimă, s-a produs...

În sfîrșit, ridică privirea și se uită la Nelică.

— E ceva ce nu-mi explic. La plecare, Iulia Vescan m-a întrebat ce se va întîmpla cu locuința Lenei Greavu. Garsoniera fusese a inginerului înainte de căsătorie și pe ea o interesa dacă ar putea să-i revină acum... Era revendicativă. Inginerul se purtase elegant, lăsase pe fosta lui soție în locuința care îi aparținuse și-ar fi fost drept, după părerea ei, ca inginerul s-o reocupe.

— Un alt motiv, deci, ca Iulia Vescan să fi dorit moartea Lenei Greavu.

— Dar e o prostie... Deși există crime cu un mobil și mai de necrezut. Nu-mi explic însă de ce mi-a spus-o ? Ca și cum m-ar fi împins singură spre niște supoziții... Sau credea într-adevăr că pot s-o lămuresc ? Sînt convins că-l va pune pe inginer să se agite ca să recapete locuința.

— N-are șanse.

— Știu. Nelică, dacă între timp se întoarce locatarul din stînga garsonierei, vorbește cu el. Se pare că-i cunoscuse mai bine decît alții pe soții Greavu.

— Bine, și locotenentul continuă să noteze.

— Procurorul o să-ți dea și el niște indicații ; caută să-l vezi cît am să lipsesc. Să-ți faci timp pentru toate. Este important să știm dacă între inginer și Iulia Vescan și Manicatide cu Basil Micu există vreo legătură. Ultimii doi par niște tipi sus-

ceptibili. Fii atent. Afară de asta ce-a rămas de stabilit: amprentele lui Manicatide pe scrumiera pe care am predat-o la laborator, ale lui Greavu și ale Iuliei Vescan. Și încă o dată cele de pe sticla de afinată și de pe cutia cu scrisori. Deși mă îndoiesc că vor arăta ceva. Și rezultatul analizei toxicologice la inginer.

— Cînd vă întoarceți ?

— De la T. am să mă reped la mănăstire. O să fiu înapoi peste două zile. Așa i-am promis și soției.

Mai trebuia să se vadă cu procurorul înainte de plecare. Dacă nu-l va găsi la primul telefon, n-o să-l mai caute. Dar Vasiliu răspunse și-i propuse o întîlnire pentru a doua zi. Cînd află că Mihăescu pleacă, nu în concediu însă, începu să stăruie iarăși ca maiorul să-l lase pe Nelică Popa să continue ancheta. Să-și facă concediul cît mai era vreme frumoasă. Mihăescu mormăi ceva, că o să vadă el, c-a amînat plecarea în concediu doar pentru cîteva zile, și-l rugă pe procuror să-l ajute mai îndeaproape pe locotenent.

Pe urmă Mihăescu ceru legătura cu Băița și-l anunță pe căpitanul Stîrcea că va sosi a doua zi dimineața.

Acasă ajunse destul de tîrziu, pe la patru. Soția nu-l mai așteptase cu masa și era cam supărată. Mîncă singur, apoi se culcă și dormi pînă spre seară cînd îi rămase exact timpul necesar să se pregătească de drum.

Văzîndu-l că pleacă din nou în provincie, că-l așteaptă o noapte în tren, Sofia se mai îmbună, îl iertă că n-a stat cu ea în după-amiaza aceea și ținu

să pregătească o cină deosebită. Cînd află că nu și-a reținut un loc în vagonul de dormit, se supără din nou, telefonă la agenție, dar bineînțeles inutil. Atunci se îmbrăcă și spuse că-l va conduce la gară; se putea face rost de un loc la conductorul vagonului de dormit.

Așa se întîmplă că Mihăescu călători comod, chiar singur, într-un compartiment de două paturi, trezit de conductor cu puțin timp înainte ca trenul să ajungă la Băița.

Stîrcea îl aștepta pe peron. Spre deosebire de Mihăescu, care arăta odihnit și vioi, căpitanul era nedormit și obosit, după o deplasare noaptea, într-o comună din raion.

— În loc să stau și eu acasă, barem noaptea, trăsni-i-ar Dumnezeu... Au început cu o logodnă și au terminat cu bătaie și cuțit, spuse Stîrcea scîrbit, nevoind să-și mai amintească de noaptea nedormită. Am primit aseară nota telefonică. Ceva nou?

— Nu prea.

— O să plecați mai departe la T.?

— Da. Poți să mă duci cu mașina?

Stîrcea putea să-i pună la dispoziție o mașină, dar el, probabil, nu-l va putea însoți fiind reținut în două anchete urgente.

— Am fost la T. și m-am interesat de bătrîne, continuă căpitanul în biroul lui, după ce băură cîte o cafea. Lucrurile stau cam așa cum le-au prezentat ele. Bătrîna Vrînceanu voia să vîndă casa de multă vreme, dar nu avusese decît doi amatori cu care nu se înțelesese la preț. De altfel construcția e destul de veche și necesită unele investiții, începînd cu acope-

rişul de şindrilă, putred, care nu mai e bun de nimica. Valoros este însă terenul, destul de mare şi bine aşezat.

Căpitanul scoase o hîrtie pe care însemnase ceva, mai ceru o cafea ca să se ţină treaz şi povesti mai departe ce-a aflat la T.

— Elena Vrînceanu are, după cîte ştiţi, un fel de rudă îndepărtată la mănăstire şi mai bătrînă decît ea, maica Olimpia, călugărită acum vreo cincizeci de ani. După ce va vinde casa, Vrînceanca vrea să se retragă şi ea la mănăstire, deşi, bolnavă cum e, acolo îi va fi mai greu să se îngrijească. Rămîne cealaltă bătrînă, Elizabeta Hîncu, care ar trebui s-o urmeze fiindcă n-ar avea altfel unde să locuiască.

— Deci Elena Vrînceanu vinde casa pentru că vrea să se retragă la mănăstire ? Şi cu banii primiţi pe casă ce-ar face ?

— Cu toate că o are pe maica aceea, se pare că stabilindu-se la mănăstire trebuie să aducă o contribuţie, ţinînd seama că rămîne acolo definitiv şi la nevoie va fi îngrijită.

— Elizabetei Hîncu îi convine retragerea la mănăstire ?

— Dumnezeu s-o ştie. E-o fiinţă ascunsă, cam îndobitocită parcă după cît a slugărit-o pe Vrînceanca. Deşi, cred, că n-a trăit rău în casa acesteia, iar în altă parte n-ar fi avut unde să stea.

— Lena Greavu era singura moştenitoare a Elenei Vrînceanu. Cine ar moşteni-o acum pe bătrînă ? Nu cumva Elizabeta Hîncu ?

— Se pare că există un legat prin care Elena Vrînceanu lasă mănăstirii o parte din ce are. Iar acum, după moartea nepoatei, ar putea să lase totul.

— Deci Elizabetei Hîncu nu i-ar rămîne nimic.

— Afară de lucrurile din casă și ce se va îndura Vrînceanca să-i lase...

— Dar din ce trăiesc, de fapt, aceste două bătrîne ?

Stîrcea se uită pe hîrtia din fața sa.

— Elena Vrînceanu are o pensie destul de bună după bărbatul ei, colonelul, apoi cîștigul de pe livadă, și o sursă ar mai fi vinderea unor obiecte. Anul trecut a vîndut nevestei unui medic din T. o broșă pentru care a luat aproape douăzeci de mii. Poate mai are bijuterii și mai vinde, fiindcă, așa cum trăiesc ele două, nu prea duc lipsă de ceva. Ba mai și trimiteau pachete la București, Lenei Greavu.

— Ultima dată și o sticlă de afinată în care era arsen.

— M-am gîndit la asta. Cine-ar fi putut s-o facă ? Elena Vrînceanu n-avea de ce să-și omoare nepoata. Rămîne cealaltă bătrînă, Elizabeta Hîncu. Aici parcă se adună toate motivele ca dispariția Lenei Greavu să fi fost dorită.

— Întocmai... Destule motive și împrejurări care s-o indice pe făptașă, începînd cu alegerea procedeului, o otravă clasică, arsenul strecurat într-o sticlă cu afinată pe care o trimite cu seninătate la București, parcă *știind* că bănuielile vor cădea în primul rînd asupra ei. Înlăturarea singurei concurente la moștenire, trimiterea sticlei cu băutura otrăvită, și așa mai departe ! Aproape că nu-ți mai vine să suspectezi *pe acela* care dă dovadă de atîta lipsă de precauție... Dar poate fi *tocmai* ce urmărește asasinul, știind că existența unor indicii ce sar imediat în ochi, față de care nu s-a luat nici o măsură ca să fie as-

cunse, pierd, ca să zic așa, din puterea de convingere... Prea sîntem obișnuiți să căutăm ceea ce se încăpățînează să nu iasă la iveală și trecem pe lîngă... Un criminal abil o știe. Un joc dublu în care s-au împotmolit nu puține anchete.

— Poate că Elizabeta Hîncu nu s-a gîndit așa. Și-o fi închipuit mai întîi că nu se va afla cauza morții Lenei Greavu, apoi Bucureștiul e departe, cei de-acolo nu se vor gîndi tocmai la ea, mai ales că sticla a fost înmînată Lenei Greavu de către altcineva, asupra căruia bănuielile pot să cadă în egală măsură...

— Știu. N-a fost rău gîndit nici așa. Într-adevăr bănuielile pot cădea în egală măsură pe amîndoi. O dualitate diabolică, parcă fără ieșire. Numai că în ce o privește pe Elizabeta Hîncu, mobilul poate fi presupus, pe cînd la Manicatide....

— Care mijlocește vînzarea casei. Iată ce am aflat în această privință. Manicatide și Elena Vrînceanu s-au cunoscut anul acesta, prin iulie, la mănăstire, unde bătrîna își petrece lunile de vară. Acolo, probabil, i-a vorbit despre casa ei din T., pe care voia s-o vîndă. La începutul lui august, bătrîna Vrînceanu își întrerupe șederea la mănăstire, ceea ce n-a mai făcut-o altădată, și vine pentru scurt timp în T., împreună cu Manicatide, ca să-i arate casa. Înainte de asta, Manicatide n-a mai fost în T., în schimb la mănăstire a mai fost și primăvara, prin mai.

— Așadar Manicatide a fost la mănăstire de două ori anul acesta. Ce Dumnezeu face acolo ?

— Primăvara, prin mai, a stat ceva mai mult, tot la maica Olimpia, care are o casă încăpătoare și primește în gazdă vilegiaturiști. E liniște și-o climă

blîndă în locurile acelea și sînt unii, bolnavi de piept, care rămîn și iarna.

— Și după asta ?

— Elena Vrînceanu s-a reîntors la mănăstire, după ce i-a arătat lui Manicatide casa din T. Ar fi putut s-o trimită pentru asta pe Elizabeta Hîncu, dar s-a deplasat chiar ea, deși călătorește greu, bătrînă și bolnavă. A mai stat la mănăstire o lună și în septembrie a venit acasă.

— Cînd a sosit în T. Lena Greavu.

— Întocmai. Bătrîna s-a întors acasă cu două zile înaintea nepoatei. Probabil că și-au scris. Apoi la 6 sau 7 septembrie, Lena Greavu a plecat la București. După cîteva zile, la 11 septembrie, vine în T. Manicatide împreună cu cumpărătorul casei.

— Basil Micu, violonistul ?

— Care a venit cu mașina lui și-a stat trei zile, în care timp a făcut și-o plimbare pe la mănăstiri.

— Deci cei doi s-au întors la București la 14 septembrie ? și Mihăescu notă data în carnețelul său.

— Da. Iar în 19 septembrie Anton Manicatide era din nou în T., de data aceasta singur, și-a stat doar o zi, fără să înnopteze, plecînd spre seară înapoi la București, cu un pachet în care se afla probabil sticla cu afinată.

— Parcă venise anume s-o ia. Asta-i tot ?

— Tot. Pînă la 20 septembrie, o zi după plecarea lui Manicatide, cînd a survenit criza bătrînei Vrînceanu. Am stat de vorbă cu medicul ei care a fost chemat de urgență în noaptea spre 21 septembrie de către Hîncu, deoarece bătrîna se simțea foarte rău. Suferă de multă vreme de rinichi și după părerea

medicului o asemenea criză poate surveni oricînd. Nimic nefiresc sau suspect.

— Elizabeta Hîncu a chemat-o atunci ? I-a scris Lenei Greavu la Bucureşti ?

— Asta nu ştiu. La 24 septembrie însă, Hîncu a fost la oficiul de telefoane, pe la şase-şapte seara şi-a avut o convorbire cu Bucureştii.

— M-ar interesa să ştiu exact timpul cînd Elizabeta Hîncu a vorbit cu Bucureştiul. Sper să se mai găsească la oficiul din T. nota de comandă. De la declanşarea crizei, Elena Vrînceanu nu s-a mai mişcat din casă ?

— Ba da. În 23 septembrie, cînd s-a simţit mai bine, a făcut o scurtă plimbare pînă la capătul străzii, însă singură, fără Hîncu, care în timpul acesta era în oraş după cumpărături, ceea ce a şi mirat pe vecini, pentru că bătrîna era slăbită după boală şi totuşi a ieşit singură, aşa cum nu făcea de obicei.

— Cine a observat că bătrîna a ieşit singură să se plimbe ?

— Un cetăţean care stă ceva mai jos cu casa şi care o cunoaşte de multă vreme. Apostolescu, învăţător pensionar, stă la numărul 6, spuse căpitanul, uitîndu-se pe hîrtia pe care însemnase totul. Dacă veţi avea timp, puteţi să vorbiţi şi dumneavoastră cu el. E mai tot timpul pe-acasă.

Mihăescu era mulţumit de conştiinciozitatea cu care căpitanul adunase datele cerute. Probabil tot ce se putea culege într-un timp scurt. Părea însă plictisit de cazul care nu-i mai aparţinea decît pe sfert. Adunarea informaţiilor îi luase destul timp, o zi întreagă, în care fusese nevoit să se deplaseze la T. şi la mănăstire. La început, colaborarea cu Mi-

hăescu îl interesase cu adevărat, dar ceea ce aștepta din partea acestuia parcă nu se întîmpla. I se părea că maiorul continuă ancheta pentru că nu are încotro și, nedibuind încă firul pe care să meargă, se împrăștie în toate direcțiile, insistînd și culegînd cele mai diferite relații, fără vreo legătură între ele, poate fiindcă nu era în stare să găsească *legătura*. Și parcă nu se vedea nimic deosebit în felul de a lucra al maiorului. Cazul era într-adevăr încurcat, cu destule implicații posibile, totuși, după părerea sa, urmărirea și verificarea unei ipoteze, ca apoi să se treacă la o alta, era de preferat. Or maiorul se informa *doar* și parcă aștepta ceva. Unde era perspicacitatea care știe să dea un număr suficient de explicații din care să alegi pe cea adevărată ?

Poate și din pricina oboselii, Stîrcea era cam dezamăgit și neîncrezător. „Îi caut nod în papură, dar cum m-aș descurca eu în această istorie încîlcită ?“ gîndi pînă la urmă.

— Afară de învățătorul pensionar, cine ar putea ști cam ce-au făcut bătrînele în ultima vreme ? Mai exact în cursul lunii septembrie, pînă în ziua cînd au aflat de moartea nepoatei. De pildă dacă au fost la poștă să trimită ceva, dacă a mai fost cineva la ele în afară de Manicatide și Basil Micu ?

— Am stat de vorbă și cu cei doi soți care au luat în arendă livada bătrînei. N-au observat nimic deosebit.

— La mănăstire, maica Olimpia o fi avînd pe cineva în gazdă acum ?

— Cred că nu. În orice caz, cînd am fost pe-acolo, nu aștepta pe nimeni.

De cînd căpitanul îl întîmpinase la gară, maiorul observase că Stîrcea era obosit și fără chef. Mașina care trebuia să-l ducă la T. îl aștepta și era bine să nu mai întîrzie.

— Elizabeta Hîncu nu este chiar singură pe lume, își aminti maiorul. E un fel de rudă cu șeful de gară de-aici sau cu soția lui...

— Da, așa ceva, dar cam de-a șaptea spiță și nu s-au văzut de-o grămadă de ani.

— Data trecută, soția șefului de gară a pomenit despre asta.

— Da, dar n-o văd pe femeia aceea, la o adică, primind-o la ea pe bătrîna. Am să mă interesez dacă s-au văzut în ultima vreme.

Mihăescu era gata de plecare.

— Poți să-mi dai, te rog, o copie după lista obiectelor găsite asupra Lenei Greavu în momentul accidentului ?

— Bineînțeles.

— Mulțumesc. Am s-o iau cu mine.

CAPITOLUL V

Cînd sosise la Băița, vremea era frumoasă, doar ceva mai rece decît în București ; cerul însă la fel de senin. Mihăescu se gîndea cu plăcere la drumul pe care avea să-l facă cu mașina la T., pe șoseaua ce străbătea miriști întinse și ultimele sate de cîmpie pînă la măgurile cu pășuni și livezi, dincolo de care

se afla orăşelul de la poalele munţilor. Era ca o anticipare a drumurilor pe care avea să le facă în concediul ce trebuia să vină curînd.

În timp ce maşina îl ducea spre T., vremea se schimbă însă dintr-o dată ; cerul se înnoură şi nici nu-şi dădu seama cînd stropi mărunţi acoperiră parbrizul. Se uită la cîmpul din jur şi i se păru că vede ridicîndu-se din pămînt un abur subţire. Spre deosebire de data trecută, locurile se arătau neprietenoase, iar şoseaua se întindea cu încăpăţînare spre o văgăună întunecată.

— Aşa arată pe aici, cînd începe toamna, spuse şoferul, observînd aerul trist cu care maiorul privea împrejurimile.

Ajungînd în T., trase la hotel şi se înţelese cu şoferul cînd să vină maşina a doua zi, tot din Băiţa, ca să-l ducă pînă la mănăstire.

Era aproape unsprezece, o vreme potrivită pentru a merge la bătrîna Vrînceanu.

Trecu însă mai întîi pe la telefoane. Şeful oficiului lipsea şi fu nevoit să-l aştepte. Se legitimă şi-l rugă să dea dispoziţii să fie căutată nota de comandă a unei convorbiri telefonice din 24 septembrie cu Bucureştiul ; îi spuse numărul de telefon al Lenei Greavu. După vreun sfert de oră i se aduse nota de comandă. Convorbirea avusese loc la 19.35 şi durase şase minute. Comanda fusese dată cu taxă inversă, solicitatorul convorbirii prezentîndu-se sub numele de Tina.

— Funcţionara care a înregistrat comanda este cumva aici ?

Şeful oficiului se uită la notă, se consultă cu cineva şi chemă pe una din telefoniste.

— Îmi amintesc, zise fata. Era o doamnă în vîrstă, care a venit exact la cinci, cînd începe tariful redus, și-a întrebat dacă convorbirea va fi taxată cu acest tarif.

— Și-a trebuit să aștepte atît de mult. De la cinci la șapte jumătate, cînd a avut loc convorbirea ? Aproape două ore jumătate ?

— Ah, da, făcu telefonista, mi-amintesc și asta. Ar fi putut vorbi mult mai repede, dar numărul din București era ocupat.

— Cam cînd s-a obținut legătura și numărul din București era ocupat ?

— Asta nu mai știu, dar, să zicem, pe la șase fără ceva, cel mult șase, pentru că doamna aceea a spus că nu renunță la comandă și o să revină peste o oră. Mi se pare că a și ieșit din oficiu și-a revenit într-adevăr peste o oră, cînd am cerut din nou numărul din București și de data aceasta persoana de acolo a răspuns.

— Ați putea să-mi spuneți cum arăta doamna în vîrstă ?

Telefonista rămase pe gînduri.

— Nu știu cum să vă spun... Arăta așa, ca o pensionară, îmbrăcată modest, mi se pare în negru din cap pînă în picioare...

— Nu vă aduceți aminte s-o fi văzut aici prin oraș ?

— Poate. Nu știu.

— Dar ați putea s-o recunoașteți ?

— Cred că da.

Mihăescu mulțumi și plecă.

Un nume nou. Tina. După descrierea funcționarei de la telefoane, părea să fie Elizabeta Hîncu, care în

24 septembrie, la 19.35 vorbise la telefon cu Lena Greavu.

Lîngă oficiul telefonic era o cofetărie și maiorul intră să bea o cafea. De fapt, voia să se pregătească pentru întrevederea cu cele două bătrîne. În timp ce aștepta cafeaua, scoase din buzunar copia după lista obiectelor găsite asupra Lenei Greavu. Încercă să reconstituie încă o dată ultimul drum al victimei. Citi lista destul de scurtă a obiectelor cu care Lena Greavu pornise în acest drum și care începea cu un portmoneu și se încheia cu cîteva ustensile de toaletă: conținutul obișnuit al unei poșete și al unei genți de voiaj. Mihăescu citi a doua oară lista, după ce își dădu seama că lipsește ceva... Cheia, sau legătura cu chei de la casă, care nu putea să lipsească la cineva care stătea singur. Le pierduse pe drum?

Pe la cinci și jumătate, șase, cînd a fost sunată întîia oară, Lena Greavu vorbea la telefon. Normal. Era ziua ei, poate o felicita cineva. La 19. 35, a vorbit șase minute cu Tina. De ce Elizabeta Hîncu a dat numele acesta la convorbirea cu taxă inversă? Sau cine altcineva putea să fie? În orice caz e un nume pe care Lena Greavu îl cunoștea.

În ziua aceea o căutaseră și alții. Mai întîi Manicatide care venise prea devreme, cînd ea nu se întorsese încă de la serviciu, și îi lăsase sub ușă o carte de vizită. De ce Manicatide venise la două și jumătate, la o oră cînd se presupune c-ar fi trebuit să știe că Lena Greavu mai era la birou? Doar a mai fost pe la ea și nu era greu să țină minte că ea lucrează după programul obișnuit, de la 7 la 3. Sau își închipuise că, fiind ziua ei de naștere, o să vină mai devreme acasă?

Manicatide susţine că venise s-o felicite, să-i prezinte omagiile sale, cum se exprimase în felul său preţios... Două motive, la fel de valabile, puteau explica vizita sa. Lena Greavu era nepoata bătrînei Vrînceanu, proprietara casei a cărei vînzare o mijlocea şi, fără îndoială, ar fi avut procentul lui de intermediar. O relaţie pe care era firesc s-o cultive. Pe de altă parte, Lena Greavu putea foarte bine să-i fi plăcut. Venise deci ca s-o vadă, pentru că, aşa cum bănuia locatarul din dreapta, începuse să-i facă curte. Dar în acest caz ar fi avut grijă să aleagă o oră mai potrivită. Şi dacă el era acela care pusese arsenicul în sticla cu afinată, atunci, prin vizita pe care a avut grijă s-o consemneze prin cartea de vizită lăsată sub uşă, a recurs la manevra cunoscută : să atragă asupra sa bănuielile *aparente*, dar neconcludente. Sticla de afinată o înmînase el Lenei Greavu şi acest lucru era fără îndoială cunoscut. Cine însă a mai avut acces la sticla aceea, pregătită de bătrînele din T. şi adusă la Bucureşti de Manicatide ?

Apoi, la ora 16 a venit Iulia Vescan. Adică atunci cînd Lena Greavu abia se întorsese de la serviciu. Acelaşi vecin afirmă că le-ar fi văzut stînd de vorbă în faţa uşii. Chiar dacă scena i-a trezit curiozitatea şi-a zăbovit ca s-o urmărească, se poate presupune că n-a văzut cum a decurs în întregime întrevederea şi Iulia Vescan a intrat poate în casă. Pentru ce-a venit tocmai atunci ? O explicaţie exista bineînţeles. În primul rînd nu era întîia întrevedere de acest fel, iar de data asta voia să vadă şi dacă inginerul îşi ţinuse promisiunea şi nu se dusese la fosta lui soţie. Intrase în joc ambiţia şi, poate mai mult decît atît, dorinţa Iuliei Vescan de a se convinge dacă prietenul ei mai ascultă de ea ca îna-

inte, dacă nu cumva reapropierea de fosta soţie este adevărată. De acest lucru depindea, într-un fel, situaţia ei, planurile pe care le urmărea cu perseverenţă, căci mizase prea mult pe legătura cu Alexandru Greavu. În 24 septembrie avusese prilejul să-l pună la încercare. Inginerul nu se afla încă în garsonieră, dar, ca să se convingă cu adevărat, ea ar fi trebuit să treacă pragul micului apartament.

La puţin timp după plecarea ei, a venit Alexandru Greavu. Probabil în jurul orei şase. Era aşteptat. Pe măsuţa din camera Lenei era pregătită o gustare şi sticla cu afinată. O mică cină numai pentru ei doi. Nu aştepta şi poate nici nu dorea să mai vină şi altcineva. A luat florile pe care i le adusese fostul bărbat şi-a intrat în baie să le pună într-un vas cu apă. Dar florile au rămas în baie. Poate tocmai atunci sunase telefonul, sau, emoţionată din pricina întîlnirii, s-a grăbit să se reîntoarcă în cameră şi-a uitat să ia florile.

Primul telefon din T. a fost cam în timpul acela. Numărul era ocupat. Vorbea cu cineva.

O oră şi jumătate pînă la al doilea telefon din T. Între timp o sună Manicatide. Îi spune că a căutat-o şi n-a găsit-o. O felicită. Un telefon de control ? Convorbirea a fost scurtă, fără îndoială convenţională, se cunoşteau prea puţin şi n-aveau ce să-şi spună. Alexandru Greavu era de faţă şi a pomenit despre această convorbire. Poate a mai telefonat şi altcineva, vreunul din cunoscuţi, de asemenea ca s-o felicite.

Lena Greavu are însă pe cineva la ea, cineva la care ţine, singurul om care o interesa, pe care îl aşteptase. A scos cutia cu fotografii, în care multe erau cu el. Aduceri aminte ? Altele decît amintirea

proaspătă, penibilă a întrevederii de la care nu trecuse decît o oră, cu prietena fostului ei bărbat. Dar nu-i spune nimic. Ar fi putut strica totul. Și totuși nu poate uita ceea ce-i spusese și-i ceruse Iulia Vescan, femeia din pricina căreia căsnicia lor se destrămase. Trebuia să ascundă față de el amărăcinea rămasă după discuția din dreptul ușii și care adîncise nesiguranța și neclaritatea, dureroase și obositoare, în care trăiau toți trei. El nu se căsătorise încă cu cealaltă. Putea să spere că va reveni ?

Cu gîndul la ceea ce constituia speranța ei, ciocnește cu el un pahar din sticla păstrată pentru acest prilej. Îi arată apoi pozele. Au destul timp înainte, o seară întreagă. S-a și îmbrăcat anume pentru asta, rochia de seară pe care n-a mai schimbat-o după telefonul din T. și în care a plecat la gară, rochia vișinie de cașmir pe care o mai avea pe ea cînd a ajuns la Băița.

Al doilea telefon din T. N-au apucat să bea decît un singur pahar, din sticla de pe masă (în paharele golite, rămase pe masă, fusese același conținut ; așa arătase analiza). Venise telefonul din T. care poate salvase viața lui Alexandru Greavu... Fosta lui soție ridică receptorul, și totul ia o altă întorsătură...

Mihăescu se simțea bine în cofetăria în care băuse cafeaua. Ca de multe ori, constată și de data asta că putea să se gîndească mai bine la feluritele aspecte ale unui caz, într-o izolare ca aceasta, departe de cei cu care lucra. Vremea era posomorîtă și pe stradă trecea rareori cineva.

Oamenii și faptele lor, gesturile pe care trebuia să și le închipuie începeau să se lege între ele ; încă vag și nesigur, dar în răstimpuri apărea ceva ase-

mănător unui contur pe care încerca să-l fixeze, tatonînd și revenind, lăsînd de o parte ceea ce refuza să se *lege*. Nu trecuse mult timp de cînd toți acești oameni și faptele lor gravitaseră în jurul morții Lenei Greavu, iar acum, pentru întîia oară, parcă începea să se apropie de ceea ce avea să le descopere adevărata față. Lipsea fără îndoială esențialul, acel *ceva* care trebuia să lege și să explice dintr-o dată totul ; și Mihăescu știa că acel *ceva* putea *să nu apară niciodată*. Dar acum căutarea lui nu mai putea fi abandonată.

La un moment dat, fusese totuși gata să abandoneze, dar deschiderea cutiei de scrisori apăruse ca o breșă în cercul de incertitudini ce învăluia moartea Lenei Greavu. Impresia inițială, apoi convingerea că nu era vorba de o sinucidere se confirma. Rămîneau negăsite dovezile. Și el știa că nu vor fi lesne de găsit. Drumul sticlei cu afinată oferea sigure portițe de scăpare...

Unde se oprise ? Numele de Tina putea, bineînțeles, să nu însemne nimic, să fie un alt nume, de casă, al bătrînei Hîncu, cu care se obișnuise de mică Lena Greavu. Avea s-o afle curînd.

Convorbirea telefonică de la 19. 35 durase cîteva minute și Lena Greavu află, ca o întărire a scrisorii pe care o primise înainte de asta, că starea mătușii e gravă. O legau multe de această bătrînă care o crescuse și era singura rudă apropiată. Așa cum explicase și inginerul, ca unul ce fusese de față, gîndul că s-ar putea să n-o mai vadă în viață pe mătușa ei, o face pe Lena să plece la T. Ideea morții care plana asupra unei ființe apropiate îi schimbă starea de spirit. Și știrea venise tocmai cînd își săr-

bătorea ziua de naștere (femeile nu pot să nu încerce un anume sentiment la o aniversare), adăugîndu-se amintirii amare a întrevederii cu amanta bărbatului care se afla lîngă ea, dar acum, era parcă mai departe. Bătrîna mătușă, la un pas de moarte, recapătă primul loc în gîndurile ei. Altfel, ar fi putut să nu plece atunci chiar, ci a doua zi, cînd ar fi obținut concediul fără plată pe care-l solicitase după primirea scrisorii. Poate plecarea precipitată era și o evadare. Prea multe se adunaseră în ziua aceea, vizita Iuliei Vescan, atitudinea echivocă a inginerului care-i năruia din nou speranțele și gîndul de care nu putea să scape, că, după ce va mai sta un timp la ea, *el* se va duce la *cealaltă*, iar *ea* va rămîne din nou singură...

Da, așa mergea. Dacă lucrurile s-au întîmplat astfel, plecarea precipitată se explica. Au ieșit din casă ceva mai devreme, ca să aibă timp să ia bilet la trenul cu locuri rezervate. Dintr-o obișnuință mai veche, l-a lăsat pe el să închidă ușa, a uitat să ia cheile și să le pună în poșetă...

Ar mai fi avut timp să stea împreună, să mai bea un pahar. Trenul pleca la unsprezece și ceva. Dar Lena Greavu n-a strîns nici masa.

Dacă însă *altceva* și nu starea gravă a mătușii despre care i s-a comunicat la telefon, la 19. 35, a făcut-o să plece ?

Aici nu știa nimic, nu-și putea imagina nimic și, după un vechi obicei, nici nu încercă. Explicațiile nu trebuiau forțate.

De fapt, se și reîntorsese la ceea ce constituise la un moment dat conul de umbră în care intrase cazul Lenei Greavu. Deschiderea cutiei de scrisori.

De *aici* avea să pornească poate și avea să se dezlege totul. Acel *ceva* necunoscut, care avea să îndepărteze definitiv presupunerea sinuciderii sau a morții în doi, gestul disperat al victimei, s-o înlăture din cauză pe amanta inginerului cu mica ei dramă egoistă, cu planurile ei de a intra în locuința Lenei Greavu, pe ea și pe alții, și în locul acestora să apară altcineva.

Pînă atunci însă rămîneau cu toții în conul de umbră din care nimeni nu ieșea încă.

Mihăescu plăti cafeaua și porni în sfîrșit spre casa Elenei Vrînceanu. Pe aceeași uliță locuia învățătorul pensionar despre care îi vorbise Stîrcea. Cu toată vremea urîtă, învățătorul era pe-afară, strîngea cu grebla frunzele și uscăturile din grădină.

— Veniți pe rînd, spuse bătrînul. Sînteți mai mare în grad ca cel dinaintea dumneavoastră ?

— N-are importanță.

— Ca și multe altele. Bun. Ce vreți să mai știți ?

Trebuia să vorbească fără ocolișuri cu omul acesta, își dădu seama maiorul. Îl întrebă totuși dacă le cunoaște de mai multă vreme pe bătrîne. Dar învățătorul îl întrebă, la rîndul său, ce vor, de fapt, să afle de la el ?

— De cînd stă Elizabeta Hîncu în casa Elenei Vrînceanu ? Care sînt relațiile dintre cele două bătrîne ?

In ceea ce-i relată învățătorul, nu era aproape nimic nou. Elizabeta Hîncu fusese luată în casă de către Elena Vrînceanu, la scurt timp după ce aceasta din urmă rămăsese văduvă. Colonelul nu putea s-o

sufere pe femeia tăcută și ascunsă care, din cînd în cînd, venea la ei în casă, în lipsa lui, să capete ceva de la doamna Vrînceanu, lucruri vechi și de-ale mîncării. Locuia pe-atunci la Băița, unde o ținea pentru menaj o familie de funcționari. După moartea colonelului, s-a mutat în casa Elenei Vrînceanu. Avea grijă de gospodărie; văduva nu se pricepea la așa ceva și era bolnavă. Care sînt relațiile dintre ele? Dumnezeu să le știe. Amîndouă sînt ființe sucite, cu care te înțelegi greu. De la Hîncu rareori auzi o vorbă, iar Vrînceanca ține prea mult la o anumită etichetă... Colonelul fusese un om de treabă, a luptat viteește în primul război, a fost rănit la Mărășești. Au avut și ceva avere. Acum, Elena Vrînceanu vrea să vîndă casa de-aici și să se retragă la mănăstire, unde are pe-o maică, prietenă din copilărie. A mai avut cumpărători care îi ofereau un preț acceptabil, dar în ultima clipă se răzgîndea. Așa se va întîmpla probabil și cu cei doi de-acum, care au fost să vadă casa.

Cum a reacționat bătrîna la moartea nepoatei? A văzut-o o singură dată în ultima vreme, dar, se pare, înainte de accidentul de la Băița; bătrîna ieșise la o mică plimbare. Apoi n-a mai văzut-o.

— În afară de ele două, mai stă cineva în casa aceea? Cineva cu numele de Tina?

— Tina este tot Elizabeta Hîncu. Așa-i spunea nepoata bătrînei Vrînceanu cînd era mică. Dar ce tot vreți de la mine?

Ceva mai sus de locul în care se aflau, strada făcea un cot, se vedea poarta casei Elenei Vrînceanu. Pomii înfrunziți acopereau însă casa. Mihăescu întrebă:

— Ați observat pe cineva străin intrînd în casa bătrînei ?

— Cei doi din București. V-am spus. Au venit cu mașina și-au stat o zi sau două. Pe urmă doctorul, cînd bătrîna se simte rău. Despre altcineva nu știu. Nu-s post de observație !

— Ce-avea de gînd să facă bătrîna cu banii din vînzarea casei ?

— Cum pot să știu ce-avea de gînd să facă cu banii ? ! Să-i dea la mănăstire sau nepoatei. Și, zău, nu mă mai întrebați lucruri din astea...

Mihăescu nu-l mai întrebă nimic ; nici n-ar fi avut ce. Îi mulțumi și-l lăsă să curețe mai departe grădina. Se îndreptă agale spre casa Vrînceanu.

Îl întîmpină Elizabeta Hîncu.

— Doamna se simte mai bine, și îl pofti în salonașul în care, ca și data trecută, bătrîna ședea în jilțul ei.

— Luați loc, zise gazda cu o voce slabă pe care abia o auzeai. Iarăși pe la noi...

— Da, doamnă, răspunse Mihăescu, știind că pe undeva, în dosul unei uși, stă cealaltă bătrînă, Elizabeta Hîncu, și, la prima chemare a stăpînei casei, va apare neauzită, cu pașii ei moi. Vă deranjez încă o dată în legătură cu accidentul de la Băița, am în vedere împrejurările în care a avut loc...

Bătrîna dădu din cap. Înțelegea totul și parcă știuse că maiorul va veni din nou la ea.

— Plecarea din București a Lenei Greavu spre T., deci la dumneavoastră după toate probabilitățile, a fost urmarea unei chemări... Dacă se poate, aș vrea să știu ce anume i-a spus doamna Hîncu ne-

poateï dumneavoastră în convorbirea telefonică din seara zilei de 24 septembrie...

— Am mai vorbit parcă despre asta.

— Nu însă în așa fel încît lucrurile să fie lămurite pe deplin.

— Eliz ! Bătrîna încercă să ridice vocea, dar inutil, ieși ceva asemănător cu o șoaptă prelungită și răgușită. Numai cineva care aștepta această chemare putea s-o audă.

— Da, doamnă.

Maiorul se trezi cu Elizabeta Hîncu, undeva în spatele său.

— Eliz, domnul vrea să știe ce-ai vorbit cu Lena la telefon de ziua ei.

Mihăescu trebui să se întoarcă pentru ca s-o vadă pe cea care se pregătea să răspundă.

— I-am spus *domnișoarei* că sînteți tot bolnavă. Și i-am urat mulți ani din partea dumneavoastră și a mea. Era ziua ei.

— V-a spus nepoata doamnei Vrînceanu că va pleca în seara aceea chiar ?

— Nu mi-a spus.

— Dar i-ați cerut să vină de urgență ?

Elena Vrînceanu începu să clipească și să clatîne din cap.

— Eliz, te rugasem să nu-i spui Lenei că mă simt rău.

În cuvintele bătrînei era un reproș : vocea se ascuțise puțin.

— Știa că sînteți bolnavă, îi scrisesem înainte de asta. Și m-a întrebat chiar dumneaei cum vă simțiți. Atunci i-am spus că mai sînteți bolnavă. Altceva nu i-am spus.

— La ce oră ați vorbit cu ea ?

— Spre seară. Nu mi s-a dat legătura imediat.

— Ați vorbit cu taxă inversă ?

Elizabeta Hîncu nu răspundea. Parcă nu auzise întrebarea. Dar bătrîna Vrînceanu auzise, ceva se schimbă pe fața ei și vocea i se ascuți și mai mult.

— Eliz, domnul te-a întrebat dacă ai vorbit la telefon cu taxă inversă. Răspunde, Eliz.

— Da, rosti încet de tot Elizabeta Hîncu.

— Poți să pleci, îi zise bătrîna, închizînd ochii și lăsînd capul în jos.

Mihăescu așteptă pînă cînd Elena Vrînceanu deschise din nou ochii. Trecură cîteva momente de tăcere deplină.

— Așa face... începu bătrîna. I-am spus să nu mai vorbească cu taxa inversă. Nu e frumos...

— Îmi pare rău, doamnă, dacă, fără să vreau, v-am provocat o neplăcere. Voiam să precizez cine anume a vorbit la telefon cu nepoata dumneavoastră în seara de 24 septembrie. Pe nota de comandă e trecută o persoană cu numele de Tina.

— Ea este, așa o chema Lena de cînd era mică.

— Dumneavoastră deci n-ați chemat-o pe Lena Greavu să vină aici ? Iar doamna Hîncu, dacă a chemat-o ea, a făcut-o din proprie inițiativă...

— Începusem să mă simt mai bine. Ieșisem chiar să iau puțin aer cu o zi înainte de asta. Apoi mi-a fost iarăși rău, dar nu voiam s-o chem pe Lena. Elizei îi spusesem doar să-i dea un telefon și să-i ureze la mulți ani. Așa făceam în ultima vreme.

— Cum vă explicați totuși că nepoata dumneavoastră a plecat imediat după telefonul acela ? Ce-ar

fi putut să-i spună doamna Hîncu ? A plecat cu primul tren.

Mihăescu nu se aștepta că întrebarea îi va sugera bătrînei *altceva*. Ea închise iarăși ochii și fața ei schimonosită, imobilă deveni o mască înfricoșătoare, cu pungile vineții sub pleoape.

— Înseamnă că Lena și-a pierdut viața din pricina mea, rosti bătrîna într-un tîrziu. S-a grăbit să mă vadă... să mă vadă cît mai trăiesc și-n locul meu a murit ea.

Fură însă numai cîteva clipe de tristețe și durere, după care Elena Vrînceanu își aminti că nu era singură. Făcu un efort (se vedea după mișcarea buzelor), ca să se stăpînească.

— Încă o dată vreau să vă spun, doamnă, că-mi pare rău că trebuie să revin la ceva dureros pentru dumneavoastră.

— Nu-i nimic, domnule.

Redeveni bătrîna calmă, stăpînă pe sine, care cu cîteva minute înainte îl primise pe Mihăescu în salonașul cu lucruri demodate, pe jilțul înalt și impunător ca un tron.

— Cîteva relații despre nepoata dumneavoastră ne-ar ajuta să lămurim unele lucruri. Spuneați că Lena Greavu nu avea neplăceri care s-o fi împins la un gest disperat. Era însă o femeie singură, se pare că despărțirea de soțul ei rămăsese o rană nevindecată. Nu v-a vorbit nimic despre toate acestea ?

— Nu-i plăcea să vorbească despre asta.

— În seara de 24 septembrie, cînd i s-a telefonat de aici, fostul ei soț, inginerul Greavu, se afla la ea.

— Lena se mai întîlnea cu el.

— Încerca să-l reîntoarcă la ea ?

— Poate. Ea îl iubise mult. Dar era cealaltă femeie la mijloc.

— Îl *iubise*, sau îl mai iubea, încît, să zicem, o ultimă încercare de a-l reîntoarce, respinsă de el, s-o fi făcut să se sinucidă ?

— Credeți că din cauza lui ?

— Se poate presupune. În seara aceea el a fost la ea și a însoțit-o la gară, unde ea a luat trenul spre Băița.

— Ați vorbit și cu el ?

— Da. Mi-a povestit ceea ce v-am spus acum.

— Ce altceva putea să spună...

— În aceeași zi nepoata dumneavoastră a mai fost căutată de un bărbat. Cineva pe care-l cunoașteți de asemenea. Anton Manicatide.

Bătrîna dădu din cap.

— Da, îl cunosc, mă ajută să vînd casa. A găsit pe cineva la București, care a și venit aici să vadă.

— Îl cunoașteți de mult pe Anton Manicatide ?

— L-am întîlnit astă-vară la mănăstire. Spunea că știe pe cineva pe care l-ar interesa casa mea. Mi-a făcut impresia unui om serios...

— Manicatide fusese la mănăstire în vilegiatură ?

— Pentru ce altceva ? Îi plac locurile acestea, îmi spunea că vine aici să se odihnească. Ca și domnul Micu care vrea să cumpere casa.

— A fost și domnul Micu la mănăstire ?

— Da, într-o plimbare, cînd veniseră aici să vadă casa. Dar a fost și la începutul verii, a stat și el la maica *Olimbia*.

Bătrîna spunea *Olimbia*, distinct.

— Eliz, chemă cu vocea ei stinsă. Aşteptă apoi cîteva clipe, pînă să intre Elizabeta Hîncu cu paşii ei înăbuşiţi : Fă, te rog, o cafea domnului. O să beţi o cafea, nu-i aşa ?

— Mulţumesc. Spuneţi-mi, vă rog, nepoata dumneavoastră era la curent cu vinderea casei, cu tratativele pe care le aveaţi cu aceşti doi domni ?

— Bineînţeles. Mă şi înţelesesem cu domnul Manicatide să ţină legătura cu Lena la Bucureşti.

— Nepoata dumneavoastră era de părere şi ea să vindeţi casa ? Însemna că dumneavoastră o să plecaţi de aici, din oraşul acesta...

— Da. La mănăstire, aşa cum hotărîsem mai de mult. E tot ce mai pot face... Casa asta mi-a rămas de la soţul meu. Cealaltă, a familiei mele, a mea şi a mamei Lenei, n-o mai avem de mult. Dar cred că pe Lena n-o prea interesau toate acestea.

— Aş vrea să-mi mai spuneţi dacă nu cumva bănuiţi un alt motiv decît starea sănătăţii dumneavoastră, care ar fi putut s-o determine pe Lena Greavu să plece atît de urgent încoace.

Se deschise uşa din spatele lui, cea care dădea spre bucătărie, şi în mica odaie care servea de salonaş, pătrunse mirosul de răşină al lemnelor din plită. Elizabeta Hîncu aduse cafeaua. Pe tava de lemn, acoperită cu un şervet alb, alături de ceaşca de cafea, se afla un păhărel cu o băutură de culoare închisă, un violet întunecat care bătea în roşu.

— Mersi, Eliz, zise bătrîna privind cum cealaltă aşază tava în faţa maiorului. E timpul, Eliz, să te duci s-o întrebi pe sora dacă poate veni acum.

— Mă duc, doamnă, şi Elizabeta Hîncu se retrase.

Se auziră paşii ei pe sală, apoi uşa de la intrare deschizîndu-se şi închizîndu-se.

— V-am reţinut prea mult, doamnă. O ultimă întrebare. Corespondaţi, fără îndoială, cu nepoata dumneavoastră. Îi trimiteaţi personal scrisorile ?

— Cîteodată... Dar, sînt obosită, domnule. O să mă iertaţi...

Lăsă capul în jos, făcînd un semn vag cu mîna.

Mihăescu ieşi singur din casă. Pe tava de pe masa din salonaş, rămase neatins păhărelul cu afinată. Cînd se auzi uşa închizîndu-se în urma maiorului, bătrîna întinse mîna spre tavă şi degetele ei uscate ridicară păhărelul. Dar, mîna slăbită nu mai avu putere să-l ducă la buze. Băutura se vărsă la picioarele Elenei Vrînceanu.

În drum spre hotel, Mihăescu trecu din nou prin faţa grădinii învăţătorului pensionar. Era tot acolo, printre straturile de flori veştejite.

Se făcuse aproape trei şi din pricina norilor care se îngroşaseră, rostogoliţi peste orăşel de undeva dinspre munte, se întunecase ca şi cum ziua era pe sfîrşite. O ploaie lungă, de toamnă, părea iminentă.

Mihăescu se gîndise să meargă direct la hotel să se culce (vremea îmbia la aşa ceva), dar pe drum i se făcu foame şi intră în restaurantul din centrul orăşelului. După ce mîncă, se duse să-i telefoneze locotenentului Popa. Obţinu legătura imediat şi Nelică, pe care conform înţelegerii îl găsi la birou, îi comunică dintr-o dată, nerăbdător, rezultatul analizei făcute lui Alexandru Greavu : s-au găsit urme de arsen. Mihăescu îi puse din nou în vedere să păstreze secretul anchetei. Pe urmă se duse să se culce.

Se trezi cînd afară era întuneric. Ploua mărunt, dar vremea urîtă nu-l indispuse; se simțea odihnit după somnul de aproape trei ore. De fapt, așa se odihnea cel mai bine, într-o cameră de hotel dintr-un oraș necunoscut.

Mai trebuia să vorbească la telefon cu Stîrcea. Înainte de asta însă, se așeză la masă și deschise carnetul ca să revadă ce notase pînă atunci în cazul Lenei Greavu. Unele date le sublinie sau le șterse și notă altele.

Era nevoie să mai facă o vizită bătrînei Vrînceanu pentru a obține ultimele scrisori ale Lenei Greavu. Și venise poate momentul unei percheziții în casa bătrînelor. Iar la Băița n-ar strica o falsă anchetă în jurul accidentului, atît timp cît descoperirea arsenului în sticla de afinată nu fusese dată în vileag. Pentru toate acestea Mihăescu îi telefonă lui Stîrcea. Căpitanul îi spuse că va veni a doua zi dimineață cu autorizația procurorului pentru percheziția la domiciliul Elenei Vrînceanu.

La opt și un sfert, Mihăescu se duse la cinematograf. În timpul filmului, fără să vrea, se mai gîndi de cîteva ori la ceea ce avea de făcut și i se păru că punctul mort în care se aflase ancheta nu mai era atît de stabil.

La nouă și ceva seara, locotenentul Popa telefonă la T. căutîndu-l pe șeful său pentru a-i raporta că intendentul blocului de lîngă Grădina Icoanei este de părere că cineva încercase, în cursul zilei, să intre în garsoniera Lenei Greavu. Negăsindu-l pe maior, Nelică Popa raportă procurorului care-l convocă pentru a doua zi dimineața.

Rămînea o seară și o noapte întreagă înainte și Nelică se gîndi cam ce-ar putea să facă. Mihăescu îi spusese să mai culeagă informații despre Lena Greavu de la cei care o cunoscuseră. De la foste le colege de serviciu se mai putea afla ceva și el avea și numărul de telefon al uneia din ele. Ora nu era cea mai potrivită, dar Nelică îi telefonă totuși.

Fata acceptă o întîlnire în seara aceea chiar. I se păru însă că fata nu era foarte convinsă că scopul întrevederii invocat de el era cel adevărat. Acest lucru îl bucură și, într-un fel, îl intimidă totodată.

Se întîlniră in stradă și după o scurtă plimbare se opriră să bea o cafea.

Fata era înaltă aproape cît el, slabă și cu părul negru. Nu-și dădea seama de ce-i plăcea. Aveau despre ce să vorbească, adică despre același lucru care îi făcuse să se întîlnească și prima oară : existența cuiva care nu mai era... Fata recunoscu că nu fusese de fapt prietena Lenei Greavu, care, după părerea ei, și din cîte știa ea, nu avea o prietenă cu care să se întîlnească mai des, despre care să vorbească colegelor, așa cum se întîmplă de obicei.

Fata povestea mai departe. Se vedea că se simțea bine lîngă el. Faptul că exista ceva serios, nelegat de vreunul din ei doi, despre care puteau discuta, o făcea să nu se simtă stingherită ; celălalt motiv al întîlnirii, nemărturisit, dar despre care bănuia că era în bună parte și al bărbatului tînăr care o chemase la telefon, rămînea ascuns. Altfel s-ar fi simțit fără îndoială stînjenită. La un moment dat însă, se opri

îngîndurată și tristă. Se gîndi că moartea tragică a unei femei pe care o cunoscuse și care-i fusese dragă prilejuia această întîlnire care-i făcea plăcere. Și de ce oare bărbatul lîngă care se afla părea în răstimpuri preocupat de altceva ? Apoi însă citea în privirea lui ceva ce-i spunea că în seara aceea fusese chemată la telefon nu numai că să mai povestească despre sărmana Lena Greavu.

— Îi telefona cîteodată de la birou fostului ei soț, iar uneori o căuta el, continua să povestească fata, cu privirea lăsată în jos la ceașca de cafea. Se părea că nu exista altcineva în viața ei și ne părea rău pentru ea...

— Nu v-a vorbit nimic despre o scrisoare pe care ar aștepta-o ?

— Nu. Afară de scrisorile de la mătușa ei, despre care ne pomenea. Lena era îngrijorată și ceruse un concediu fără plată ca să-și vadă mătușa bolnavă, cu puțin timp înainte...

— V-a spus că mătușa ei vinde casa ?

— Da... dar cred că n-o interesa această chestiune. Era preocupată de sănătatea bătrînei și-i căuta niște medicamente. Mătușa îi trimitea din cînd în cînd pachete și Lena aducea la birou dulciuri și ne dădea și nouă...

— Nu v-a spus că a primit și o sticlă de afinată ?

— Nu mai țin minte. Mi se pare că da.

— Altcineva, în afară de fostul ei soț, n-a căutat-o la serviciu în ultima vreme ?

— Femeia aceea... prietena lui. Dar v-am povestit despre ea. La telefon însă a mai căutat-o cineva, un bărbat, cu care a vorbit foarte puțin, nu în legătură cu serviciul, își fixaseră o întîlnire.

— Cînd s-a întîmplat asta ?

Fata încercă să-și amintească, dar, cu părere de rău, recunoscu că nu poate.

După un timp, cînd nu mai avu ce să povestească, ea se hotărî să întrebe ceva ce nu-i dădea pace de mai mult timp. O făcu cu stîngăcie, încercînd însă să prindă privirea celuilalt, ca să-și dea seama dacă i se spune adevărul.

— Nu-i așa că e ceva cu moartea Lenei ? Că n-a fost un accident ?

Locotenentul ocoli întrebarea.

Conducînd-o acasă, Nelică Popa se simțea oarecum vinovat. Nu aflase nimic în plus, afară de faptul că Lena Greavu stabilise la telefon o întîlnire cu un bărbat, dar fata nu putea să-și aducă aminte cînd avusese loc convorbirea telefonică. Timpul pe care-l petrecuse cu ea l-ar fi putut folosi altfel. Își dădea seama însă că i-ar fi telefonat oricum fetei, iar atunci cînd ea i-a răspuns că este de acord să se întîlnească, fusese mai mult decît bucuros.

După ce se despărțiră și el porni spre stația de autobuz, își dădu seama că se află în apropierea străzii pe care locuia Manicatide.

Era ora zece. Ajunse în cîteva minute, tocmai cînd o mașină pornea din fața casei. Cineva intra în micul imobil înconjurat de un brîu de verdeață, iar la scurt timp se aprinse lumina la două ferestre de la parter. Erau ferestrele camerei pe care o ocupa Anton Manicatide.

Nelică Popa rămase un timp în fața celor două ferestre luminate.

Cu un gest automat, Manicatide luă umerașul din cuier, puse pardesiul, apoi, pe un alt umeraș, haina. Mai departe nu știa ce să facă. Ar fi trebuit să intre în bucătăria comună a apartamentului și să mănînce ceva. Își aduse însă aminte că nu mai era gaz în butelie ca să-și facă un ceai și că nici nu-i era foame. Coniacul tare pe care-l băuse îi luase pofta de mîncare.

Parcă nu se întîmpla așa cu cîțiva ani în urmă, cînd un păhărel sau două treceau nesimțite. Nu-i plăcea de fapt să bea și de fiecare dată se întîmpla parcă fără voia sa. Ca și în seara aceasta cînd ar fi trebuit să dea dovadă de mai multă tărie refuzîndu-l pe acela care, fără să-l întrebe, îi umpluse paharul. Trebuia să știe că băutura avea să-i dea starea de rău, de amețeală și slăbiciune pe care o simțea acum.

Se așeză pe scaunul de lîngă pat și, deși era obosit, nu-i venea să se culce. Știa că somnul nu va veni. Ca să facă totuși ceva, se duse la baie și se apucă să spele două cămăși. Își mai reveni, alungînd pentru un timp senzația de rău și mai ales gîndul neplăcut că a ajuns un nevolnic căruia i se face rău după un singur păhărel...

După cele două cămăși, mai spălă ceva. Era mai ușor așa să nu se gîndească la nimic. Făcea totul cu îndemînare și repede. Cînd unul din locatari încercă ușa de la baie, fu nevoit să întrerupă spălatul. Se întoarse în camera lui.

Stinse lustra și lăsă aprinsă numai lampa de lîngă pat. Dintr-o dată totul se reduse, alcătuindu-se din nou în mica lui vizuină, singurul loc în care se simțea ferit și nevăzut. Obiectele din jur, puține

și sărăcăcioase, nu se mai expuneau cu ostentație, ca înainte în lumina puternică, prezența lor, în penumbră, era doar bănuită. Și reîncepu un vechi joc; se lăsă din obișnuință în voia acelui joc al său, închipuindu-și că se află într-o altă încăpere, înconjurat de altfel de lucruri, cum le visa de multă vreme; iar încăperea în care se afla nu era singura, undeva alături se afla o alta, de unde din clipă în clipă trebuia să apară o femeie ca să-l cheme la ea... Era oare prea tîrziu ca să se mai întîmple așa?

În locul jocului în care alunecase, în care se aruncase cu o plăcere deznădăjduită, îl cuprinse însă vechea spaimă a iremediabilului. Nimic nu mai putea fi schimbat, prea lungă fusese așteptarea unei schimbări, acum totul nu făcea decît să se adîncească în ceva trist și fără ieșire. Își va încheia existența între acești pereți deveniți nesuferiți și apăsători, ca tot ce-l înconjura...

Nu se va schimba nimic; așteptarea fusese înșelătoare, ca și întreaga sa existență nesigură și goală. Fuseseră zadarnice lungile și extenuantele pregătiri în vederea schimbării așteptate; nu făcuse decît să se păcălească pe sine însuși. De ce-a făcut-o? N-ar fi fost mai înțeleaptă renunțarea de la început?

Alții reușeau însă; ajungeau acolo unde voiau. Erau în preajma lui, peste tot și, privindu-i, propria resemnare devenea rușinoasă și dureroasă. Era cu neputință să nu-i vadă și să nu se gîndească la ceilalți, la cei care reușeau, iar reușitele lor erau în lanț, nu se mai întrerupeau, parcă pentru a-i demonstra că sînt posibile oricînd, la tot pasul, aproape și de el.

Da, era poate aproape schimbarea așteptată. Numai dacă teama și nesiguranța n-ar intra în așteptarea ei, mai încărcată de nerăbdare decît oricare alta, o așteptare cum nu mai fusese pînă acum, poate fiindcă dezamăgirea tuturor celorlalte așteptări se adunase în ea.

Dar n-a reușit să fie calm și lucid nici măcar în fața paharului de coniac, într-o conversație ruptă de ceea ce-l preocupa, pentru că la nimic altceva nu era în stare să se gîndească, iar celălalt parcă într-adins îi vorbea despre lucruri care nu-l priveau, plin de sine, cu egocentrismul lui exasperant. Și fusese nevoit să se lase dus de torentul povestirilor despre sine ale celuilalt. Din cînd în cînd, mîna *celuilalt* se întindea spre sticla de coniac scump (din care îi turnase *o singură dată)*, mișcarea avea ceva de nepăsare, de favoare disimulată a unui om fără dorințe neîmplinite, căruia îi mersese totdeauna din plin și care n-avea cum să cunoască cum se încheia pentru alții o astfel de seară, într-o cameră mizeră, în care nu mai știa ce să facă, numai să nu se mai gîndească... Mîna îngrijită a celuilalt, cu degete lungi și puternice, întinzîndu-se cu siguranță spre sticla de coniac exagerat de scumpă, în timp ce vorbea despre *el*, mîna aceea era ca un semn al nedreptății pe care era nevoit s-o accepte.

O neacceptare sau o revoltă ar fi fost zadarnică și ridicolă. Trebuia să se împace cu ceea ce îi rămînea de făcut, fără nici o siguranță că va reuși... Iar alții obțineau totul simplu și lesne și mai aveau nerușinarea să povestească despre asta, așa cum fusese nevoit să asculte cîteva ceasuri, flămînd,

numai cu coniacul în față, știind că după ce va ajunge acasă va trebui să-și spele cămașa pentru a doua zi.

Se făcuse atît de tîrziu, încît, la un moment dat, i se păru că noaptea e pe sfîrșite și numai cerul acoperit oprea lumina. Rămase în fața ferestrei privind strada pustie, caldarîmul ud și pata galbenă și lucioasă din jurul felinarului. Peste cîteva ore va trebui să iasă din casă, chiar dacă va ploua, în pardesiul de stofă pe care ar fi vrut să-l ferească.

Începu să se dezbrace, ocolind cu privirea patul de care i-ar fi fost rușine dacă cineva l-ar fi văzut desfăcut. Și, dintr-o dată, avu revelația că tot ce făcea, tot ce era legat de el era la fel de mizer și se cerea să fie ascuns, ca și patul în care urma să se culce.

Cînd Manicatide stinse în sfîrșit lampa, afară se lumina.

CAPITOLUL VI

Ceea ce i se întîmpla rar lui Mihăescu se întîmplă în camera prost aerisită a hotelului din T. Se trezi atît de tîrziu, încît nu-i venea să creadă. Căpitanul Stîrcea fusese nevoit să bată de mai multe ori în ușă, pînă cînd reuși să se facă auzit. Era aproape zece.

Mahmur încă, maiorul se scuză și-i spuse că în cel mult cinci minute va fi jos.

— Ați fost căutat aseară din București, raportă Stîrcea. Mi-au spus azi-dimineață cei de-aici. N-au știut unde să vă găsească.

— Am fost la cinema.

Stîrcea se uită cu curiozitate la maior. Îl cunoștea prea puțin încă. Îi spuse c-a adus autorizația pentru percheziție în casa Vrînceanu și că a și inițiat, în dimineața aceea, o falsă anchetă la gara Băița.

— Plecați la mănăstire ?

— Chiar acum, dacă e o mașină. Aș vrea să mai afli cu ce tren a plecat Manicatide la București cînd a avut de dus un pachet pentru nepoata Elenei Vrînceanu. Dacă cumva bătrîna nu ține minte, cealaltă, Hîncu, trebuie să știe.

— Am înțeles. Dar nu vreți să vorbiți cu Bucureștiul ? întrebă Stîrcea, văzîndu-l pe maior că se uită după mașina promisă. Vine în cîteva minute.

De la miliția din T., Mihăescu telefonă procurorului care îi spuse că tocmai terminase de vorbit cu locotenentul Popa ; din partea intendentului blocului de lîngă Grădina Icoanei venise o informație cum că garsoniera Lenei Greavu ar fi fost vizitată de cineva, dar, se pare, nu era decît o bănuială, nu s-a constatat nimic sigur, omul acela, administratorul, a spus-o poate ca să se afle în treabă. Totuși inginerul Greavu, după datele existente, putea fi suspectat, și procurorul emisese un mandat de arestare împotriva lui. Mihăescu îl convinse să mai aștepte cu arestarea lui Greavu cel puțin o zi, două, pînă cînd se va întoarce în București. Nelică Popa s-a apucat să cerceteze garsoniera pentru a găsi eventuale urme ale aceluia care a trecut pe-acolo. „Degeaba“, se gîndi

Mihăescu, și încheie convorbirea, nerăbdător să ajungă la mănăstire.

Abia pe la unsprezece și ceva, mașina ieși pe șoseaua care ducea la mănăstire. Locurile erau noi pentru Mihăescu, mai ales casele mici și albe ce se iviră, înconjurate de grădini, la marginea dealurilor împădurite. Se opriră la arhondaric, de unde Mihăescu porni pe jos să caute casa maicii Olimpia. Ulicioarele așezării monahale semănau cu cele ale unui sat, nepietruit, cu garduri de nuiele pe margini, cu șanțuri năpădite de iarbă și fîntîni la răscruci. Și totuși era ceva care făcea ca ulițele și curțile să se deosebească de cele ale unui sat. După un timp, își dădu seama că deosebirea se datora faptului că nicăieri nu se vedeau urme de vite, pe lîngă case nu erau grajduri și șure, iar ogrăzile curate și îngrijite arătau ca niște mici grădini. Un sat în care nimic nu amintea munca pămîntului sau creșterea vitelor. O lume izolată ce trăia după un tipic al ei, păstrînd numai o parte din îndeletnicirile firești ale unei așezări de țară.

Nu întîlnea pe nimeni să întrebe de casa maicii Olimpia, se rătăcise pe ulicioarele și cărările întortocheate, pînă cînd văzu în sfîrșit o femeie în negru care tîra o legătură de crengi uscate. Era chiar în dreptul casei pe care o căuta.

Îl primi o maică între două vîrste, cu fața rumenă și plină. Se uită iscoditor la oaspetele neașteptat, dar fără să se mire. Mihăescu îi spuse că a venit să vadă locurile și mănăstirea, fiindcă are de gînd să petreacă aici o parte a concediului. Casa maicii Olimpia îi fusese recomandată de doamna Vrînceanu

din T. Maica dădu din cap, parcă ar fi știut, și deveni mai binevoitoare.

Maica *Olimbia* e la biserică, dar trebuie să vină... Poftiți înăuntru.

Casa era încăpătoare, cu multe odăi, din care cîteva se aflau la capătul unui culoar lung, cu geamlîc. În încăperea în care fusese poftit să aștepte, curățenia și ordinea erau desăvîrșite. Dușumeaua vopsită în cafeniu roșcat, pe locurile neacoperite de țolurile de cînepă, era dată cu untdelemn și-avea luciu de oglindă. Soba de o formă ciudată, cu trei coloane, avea albeața unei rufe proaspăt spălate, trecute prin sineală.

Maica aduse dulceață de cireși amare și se scuză că n-aveau cafea prăjită. Dar ceva mai tîrziu...

În scurt timp apăru și stăpîna casei, maica Olimpia, căreia și doamna Vrînceanu și cealaltă maică îi spuneau *Olimbia*. Era o bătrînă scundă și slabă, trecută fără îndoială de șaptezeci de ani, dar se ținea dreaptă în rasa din postav subțire, cu mîneci lungi și largi, care ascundea trupul mic, cu mișcări destul de vioaie. Se apropie de Mihăescu ca și cum l-ar fi cunoscut mai de mult.

— Foarte bine, foarte bine, domnul meu, că vreți să stați aici, și se așeză, dreaptă, pe un scăunaș. Vorbea repede și din cînd în cînd zîmbea, privind drept în ochi pe interlocutor. La noi e frumos și toamna, în orice anotimp e bine, așa-i așezată mănăstirea. O să veniți cu soția ?

— Da, am să vin cu soția.

— Foarte bine, foarte bine. Avem loc destul, casa e mare, o să alegeţi odaia care vă place mai mult.

— N-are importanţă, făcu Mihăescu.

— Cum să nu ? Musafirul trebuie să se simtă bine, cine vine la noi să n-aibă de ce să se plîngă. Iar vremea o să mai fie frumoasă, chiar dacă plouă cîteodată, toamna ţine mult şi e caldă pe-aici. Cînd vreţi să veniţi ?

— Peste o săptămînă.

— Foarte bine. În ce priveşte masa, o să vă înţelegeţi cu maica Teofana. Ea se ocupă de gospodărie, eu îs prea bătrînă pentru asta. Noi primim musafiri cît avem timp şi cît ne ajută puterile, primim cu dragă inimă pentru că dorim ca toţi să se simtă bine.

— Într-adevăr e linişte şi frumos aici, îi răspunse Mihăescu.

Nu se mai îndoia că maica, vorbăreaţă cum era, avea să povestească despre cei care găzduiseră la ea. Numai să aducă vorba. Dar maica Olimpia se ridică de pe scăunel şi-l lăsă singur. Intră cealaltă, Teofana.

— Aţi venit cu o maşină ?

— Da, dar o să plece acum şi-o să vină să mă ia dimineaţa. Aşa că pînă atunci o să vă rog să mă găzduiţi.

— Cum să nu, puteţi să staţi cît doriţi. Aveţi bagaj ?

— Ca pentru o zi. Mă duc să-l aduc şi mă întorc.

Probabil şi fără să le pomenească de doamna Vrînceanu, maicile l-ar fi primit la fel. Pînă la urmă tot vor încerca să afle de unde vine şi cine este. Din

curiozitate şi tot o vor face. Pînă a doua zi dimineaţa, cînd trebuia să vină Stîrcea, nu mai era însă mult. Pe căpitan ar putea să-l cunoască, dacă nu ele, altcineva de la mănăstire, deci oricum vor afla. Şi altfel vor vorbi atunci. Avea deci înaintea sa o jumătate de zi şi o noapte.

Îi spuse şoferului că poate să plece şi-l întrebă dacă între timp nu s-a interesat cineva a cui era maşina oprită lîngă arhondaric. Nimeni.

Îşi luă servieta cît o mică valiză şi porni înapoi spre casa maicii Olimpia. Iarăşi nu o găsi decît după ce întrebă pe cineva. Văzu astfel o bună parte din mănăstire, casele cufundate în grădini şi livezi, cu pereţii albi şi verande atrăgătoare. Nicăieri însă vilegiaturişti, acei oameni pe care îi deosebeşti lesne printre localnici. La sfîrşitul sezonului, în octombrie, nu mai venea nimeni ? Vremea mai era frumoasă, toamna se anunţase lungă şi blîndă. Cerul se înseninase şi mica aşezare era învăluită într-o lumină plăcută, ca în dimineţile de vară.

Pentru ce venise Manicatide aici, de cîteva ori, la intervale scurte ? Ultima oară fusese ca într-o plimbare, împreună cu Basil Micu, cînd acesta venise cu maşina la T. să vadă casa Elenei Vrînceanu. Iar prima dată fusese în mai, a stat cam o săptămînă şi a revenit în iulie, cînd a rămas numai două zile. Un drum de la Bucureşti pînă aici, cu trenul şi cu autobuzul (de la T. la mănăstire nu era decît autobuz) ca să stea numai două zile ? Omul ducea o existenţă modestă, iar treburile de mijlocitor în vînzarea unei case puteau să-l ducă cel mult pînă la T.

Maica cea tînără, cea cu obrajii rumeni, îl aștepta pe Mihăescu cu masa pregătită. Îi spuse că bătrîna se culcase, că după ce se va scula o să se ducă la biserică, dar pe seară va fi bucuroasă să stea de vorbă cu el, îi plăcea să schimbe un cuvînt cu cineva care venea din *lume*.

— Numai dumneata și cu maica Olimpia stați în toată casa ?

— Mai avem o fată, care e soră, e numai de trei ani aici. Ea o să ne ia locul și-o să rămînă cu casa. Așa e obiceiul la noi. Am avut două fete, dar una a plecat... acum timpurile s-au schimbat.

— Și vă descurcați ?

— Muncim, ce putem să facem ? Dacă n-am munci... Maica are pensie, dar noi celelalte trebuie să muncim. Am venit de copilă aici, acum treizeci de ani...

Îi plăcea și ei să povestească. Stătea în capătul verandei, la cîțiva pași de masa la care mînca Mihăescu. Îl privea cum mănîncă, așteptînd să vadă dacă nu cumva are nevoie de ceva.

— Găzduiți oameni de prin toate părțile, nu-i așa ? Vine multă lume să stea aici ? întrebă Mihăescu, apreciind mîncarea bună, parcă anume făcută pe gustul său. Vă mai înlesniți cu asta ?

— Da. Vine destulă lume și unde să tragă în altă parte decît la maici ? Așa că primim și noi. Mai ales vara, vine multă lume, dar unii vin și iarna, pentru că pe la noi iarna e foarte frumoasă. De n-ar fi așa greu cu lemnele.

— Ați avut musafiri și vara asta ?

— Cum să nu. La noi vine în fiecare vară doamna Vrînceanu. O cunoaște pe maica din copilărie. Apoi o familie din Iași a stat aproape o lună...

— Tot la dumneavoastră a stat și domnul Manicatide din București ?

— Da, desigur, la noi a stat. Mai vreți compot, domnule...?

— Mihăescu îmi spune. Mulțumesc, a fost foarte bun tot ce-am mîncat. Și puțin compot într-adevăr aș mai lua.

Îi aduse o ceașcă de compot de mere și pere și de data asta se așeză și ea la celălalt capăt al mesei.

— Cum s-a simțit aici domnul Manicatide ?

— Dumnealui e mai vechi pe la noi, a mai fost vara, dar a stat și la alte maici în anii trecuți. Spunea că cel mai bine se odihnește la mănăstire. Maicii îi plăcea să stea de vorbă cu dumnealui. Și-au găsit se pare și niște cunoștințe comune. Acum maica nu mai are pe nimeni, dar neamurile ei au locuit cîndva în București.

— Venea singur domnul Manicatide ?

— Singur venea. Nu e căsătorit. A fost și acum nu de mult, acum vreo două-trei săptămîni, dar numai așa în plimbare cu domnul Micu, care și el a stat la noi astă-primăvară. Au venit cu mașina.

— Domnul Micu a stat mult ?

— Vreo două săptămîni. Ar fi stat mai mult, dar e foarte ocupat. E violonist. Îl cunoașteți, poate ? Se ducea la biserică, în fiecare zi, să asculte cîntările, îi plăceau foarte mult. A fost de cîteva ori și la repetițiile corului, fiindcă avem un cor bun, o să-l auziți și dumneavoastră...

— Bineînțeles, făcu Mihăescu. Cînd ziceai că a fost domnul Micu ?

— Vă spun precis, se gîndi o clipă maica Teofana. În iunie a fost dumnealui.

Așadar și Basil Micu trecuse pe-aici, în iunie, la scurt timp după Manicatide. Afla asta abia acum, nici Stîrcea nu știuse. A stat două săptămîni, poate chiar pînă în iulie, cînd Manicatide a venit din nou la mănăstire și s-a întîlnit cu Elena Vrînceanu, apoi, în septembrie, scurta plimbare a celor doi, cu mașina, din nou aici, la mai puțin de o săptămînă după ce Lena Greavu și-a vizitat mătușa. O succesiune de vizite la T. și la mănăstire, drumuri încheiate cu acel ultim, fără întoarcere al Lenei Greavu, din 24 septembrie, înaintea celui al lui Manicatide care i-a adus sticla de afinată.

— Doriți o cafea ? E bună după masă, îl întrebă maica Teofana, ridicîndu-se.

— Mulțumesc, dar mai bine după ce-am să dorm puțin.

— Să vă fac atunci patul.

— A, nu, nu chiar acum. Am să mai fac o mică plimbare, ca după prînz.

Maica începu să strîngă de pe masă.

— Am auzit că doamna Vrînceanu vrea să-și vîndă casa din T. Mi se pare că domnul Micu s-a arătat amator s-o cumpere ? întrebă Mihăescu.

— Da, de multă vreme vrea s-o vîndă, dar nu-i ușor să găsești cine s-o ia. Pînă acum nimeni nu i-a dat nici jumătate cît face, dar cu domnul Micu s-au înțeles la preț. A avut noroc doamna Vrînceanu că l-a întîlnit pe domnul Manicatide care i-a găsit un cumpărător. Numai că s-a întîmplat o nenorocire în fa-

milia doamnei Vrînceanu. Ați auzit probabil, nepoata dumneaei a fost călcată de tren. E groaznic. Afară de ea nu mai avea pe nimeni, sărmana... E și bolnavă.

— De mai multă vreme, se pare.

— Da. Ceva la rinichi. Cînd însă îți moare cineva apropiat, iar doamna Vrînceanu ținea foarte mult la nepoată, orice boală, știți, se agravează. A venit cineva din T. și mi-a povestit că doamnei Vrînceanu i-a fost tare rău, era gata să se sfîrșească și ea. Acum îi este mai bine, nu-i așa? Dumneavoastră ați văzut-o?

— Da, se simte mai bine.

— Știți, nu i-am spus maicii că doamna Vrînceanu a fost așa de rău bolnavă. Ar fi tulburat-o prea tare și vă rog și pe dumneavoastră să nu-i spuneți nimic, chiar dacă vă întreabă. Maica o tot așteaptă pe doamna Vrînceanu să vină aici, după ce vinde casa, așa au hotărît mai de mult.

— Bine, n-am să-i spun, promise Mihăescu. O așteptă pe maica Teofana să se întoarcă din bucătărie. Ați cunoscut-o pe nepoata doamnei Vrînceanu?

— Cum să nu! De cînd era copilă o cunosc. Venea la noi aproape în fiecare vară cu doamna Vrînceanu și stăteau cîte o lună, două, cît era vacanța de mare. Maica se așeză din nou la capătul mesei de pe verandă. Doamna Vrînceanu a crescut-o. de fapt, pe nepoată-sa. Sora dumneaei, mama nepoatei, a avut o soartă nefericită, a lăsat-o bărbatul, tatăl Lenei, și-a murit de tînără de inimă rea. Așa i-a fost dat Lenei, și pe ea a lăsat-o bărbatul acum cîțiva ani... Și era foarte de treabă, blîndă,

n-ar fi făcut rău nimănui. De aceea o și iubea atît de tare doamna Vrînceanu. Ați cunoscut-o ?

— Nu, n-am avut prilejul.

— Ce suflet ales era ! Nu înțeleg cum de-a putut s-o lase bărbatul ei. De cîteva ori au fost împreună aici și se părea că se înțeleg așa de bine... Lumea spunea chiar că rar vezi doi oameni să se înțeleagă atît de bine, să se poarte atît de frumos unul cu altul, și pînă la urmă... Săraca ! Nici măcar de moarte bună nu i-a fost dat să moară.

— Cînd ați văzut-o ultima oară ?

— Era vorba ca și vara asta să stea la noi cîteva zile, așa ne-a scris doamna Vrînceanu, că va veni cu ea, dar nu știu ce s-a întîmplat că n-a mai apucat să vină, a fost la mare, apoi s-a dus numai pînă la T. să-și vadă mătușa.

— La T. parcă mai stă cineva în casa doamnei Vrînceanu.

— Ah, da. Doamna Hîncu. E o femeie care n-are pe nimeni și doamna Vrînceanu a luat-o la ea să-i ajute în gospodărie, a luat-o și din milă...

— După ce se va vinde casa din T., vor veni amîndouă să stea la mănăstire ?

Maica Teofana lăsă privirea în jos ; întrebarea o incomoda.

— Da, așa era vorba la început, dar pentru asta trebuie și aprobarea maicii starețe care n-o cunoaște pe Hîncu, așa că nu știu cum va fi pînă la urmă... Dacă ar fi după noi, n-am avea nimic împotrivă, chiar dacă ar fi s-o ținem noi aici, pentru că dumneaei nu are nimic...

— Am înțeles, făcu Mihăescu. Dar doamna Vrînceanu nu-i lasă nimic moștenire ? Avînd în vedere că femeia aceasta a îngrijit-o atîta vreme ?

— Nu știu. Știam doar că doamna Vrînceanu a făgăduit să dea ceva mănăstirii și-apoi o avea pe nepoata dumneaei, fiica sorei, de același sînge, singura rudă. Dar, de bună seamă n-ar fi lăsat-o nici pe Hîncu fără nimic. Numai că vă tot țin de vorbă și dumneavoastră vreți să ieșiți să vă plimbați...

— Nu-i nici o grabă, zise Mihăescu, dar se ridică de la masă urmat de maica Teofana.

— Puteți să mergeți și pînă în pădure, începu să-i explice femeia. Să știți că drumul e bun și uscat. Cît a plouat ieri, doar s-a așezat praful. Cum o să ieșiți din casă, o să vedeți că ulița asta...

Nu fusese inoportună venirea aici ? se întrebă Mihăescu. Tocmai cînd la București, în jurul locuinței Lenei Greavu, a ceea ce rămăsese în urma ei, se întîmpla *ceva* care nu arăta încă nimic sigur, dar care pînă la urmă trebuia să ducă undeva. Ce anume lăsase Lena Greavu după moartea ei, care era căutat cu atîta perseverență ? O scrisoare ce-ar fi putut sosi și acum, dovadă că și cutia de scrisori fusese controlată, iar cel care voia să intre în posesia a ceea ce era în cutie a mers mai departe încercînd să intre și în garsonieră. Aceeași persoană sau alta ? Intendentul blocului nu văzuse însă decît pe cineva staționînd în fața ușii garsonierei, în timp ce cobora pe scări de la etajul șase, și persoana aceea intrase imediat în lift. Nu era nimic sigur. La cineva însă se găseau

cheile de la garsonieră, pentru că la Băiţa, Lena Greavu nu le mai avusese.

Locotenentul Popa va încerca să descopere eventuale urme ale intrării în garsonieră, dar şansele erau, fără îndoială, minime : omul acela a avut fără îndoială grijă să nu lase urme şi să nu fie văzut. Avînd cheile, putea intra oricînd în garsoniera Lenei Greavu.

Dacă la început fusese dispus să admită posibilitatea sinuciderii sau a unei crime pasionale, acum faptele arătau tot mai mult *altceva*. Cel mai frecvent, vechi cît lumea, cel mai înrădăcinat mobil al crimei ieşea la iveală şi de data asta : Lena Greavu fusese ucisă pentru *a i se lua ceva*.

Cum se explica însă că ucigaşul trecuse la faptă înainte ca Lena Greavu să aibă acel *ceva ?* Fie că greşise în socotelile sale, crezînd că Lena Greavu *are* ceea ce căuta el, fie că voise să împiedice ca acel *ceva* să intre în posesia ei, fie că... Dar pentru a treia explicaţie nu existau date. Undeva ucigaşul fusese încurcat în planurile sale şi aceasta îl făcea să se grăbească, să nu ştie pe ce cale să meargă, unde să *caute*. O derută care putea însă să nu dureze mult.

Exista apoi în premeditarea crimei un element imprevizibil. Ucigaşul nu putea şti cu siguranţă cînd anume Lena Greavu va înghiţi otrava, în ce moment se va întîmpla asta. Deci dacă planurile sale au fost într-un fel încurcate, aceasta se datora unor împrejurări care nu depindeau de el. Nu-i rămînea decît să aştepte în umbră, să aştepte moartea Lenei Greavu, ca să poată acţiona, să aştepte această moarte care avea să-i aducă, ce ? De ce n-a acţionat direct, de ce

n-a ucis-o pe Lena Greavu în momentul cel mai convenabil planurilor sale ? Din teamă, din lipsă de îndrăzneală ? Deci crima unui laş ? Dar care n-a renunţat să meargă mai departe ca să obţină ceea ce voia să obţină prin această crimă. Deschizînd cutia de scrisori, intrînd (probabil) în locuinţa victimei, făcînd toate acestea cu riscul respectiv, ceea ce dovedea că se grăbea, că nu mai voia sau *nu mai putea* să aştepte. Sau ceea ce făcea acum i se părea mai puţin riscant ? Nu. Se dovedise prevăzător. Însemna că graba lui avea un motiv. Dacă a aşteptat pînă acum, însemna că nu mai putea să aştepte.

Şi mai era posibilă o explicaţie, dar în faţa ei, Mihăescu, fără să vrea, dădea înapoi. Ştia că n-avea încă dreptul s-o respingă ; că incertitudinea pe care o revărsa o asemenea explicaţie putea să însoţească ancheta pînă la ultimul ei act. Întrezărea această explicaţie, dar o ţinea la distanţă. Mai avusese de-a face cu manevrele înşelătoare ale criminalului ; nu-i rămînea decît să învingă starea de nesiguranţă, să aibă în vedere *posibilitatea fentei* şi să nu se apropie prea mult, să nu se lase *atras*, ca să nu fie păcălit. Deschiderea cutiei de scrisori, intrarea (posibilă) în garsonieră fuseseră făcute pentru a orienta ancheta pe o cale greşită ?

Dacă lucrurile stăteau aşa, ucigaşul era abil. Ştia că bănuielile puteau să cadă asupra sa şi voia să le îndepărteze, să le îndrepte asupra altcuiva. Asupra cui ? Asupra cuiva despre care ştia că ar putea fi bănuit ca unul pe care-l interesa *ceva* ce se afla în locuinţa Lenei Greavu. În orice caz, rămînea verosimilă existenţa în locuinţa victimei a *ceva* care putea trezi interes. Mai mulţi deci, cel puţin doi ştiau

acest lucru. Cine ? Cine ştia că sugestia falsă făcută anchetei (dacă era cu adevărat aşa), prin deschiderea cutiei de scrisori, va duce la suspectarea *cuiva* anume ?

Dar iată că după deschiderea cutiei de scrisori nimeni încă nu putea fi suspectat *anume*. Atunci autorul manevrei va trebui să treacă la pasul următor : să *indice* pe cel ce-ar putea fi bănuit. Altfel planul său rămînea neeficient. Dacă se va hotărî s-o facă, va proceda discret şi precaut.

Poate însă în această precauţie exagerată se va trăda ; aşa cum se dă de gol cel care, simţindu-se ameţit de băutură, se străduieşte să calce cît mai drept.

Cu insistenţa unui refren sîcîitor, revenea mereu posibilitatea unei manevre false : nimeni nu căuta nimic, nu avea *ce* să caute în locuinţa Lenei Greavu, după moartea acesteia.

Cîţiva dintre cei cu care stătuse de vorbă pînă acum, printre care şi cei care fuseseră apropiaţi de Lena Greavu, nu spuseseră tot ce ştiau. Şi oricare din toţi aceştia putea fi bănuit că nu spusese totul. Dar unii o făcuseră fără intenţie, nu *ştiau* ce să spună. Ceilalţi, cei care se aşteptau la o *anumită întrebare*, pregătiseră fără îndoială răspunsul. Mai mult decît altceva, răspunsul pe care-l vor da putea să-i trădeze. Ştia ucigaşul şi acest lucru ? Cît de bine îşi pregătise răspunsul ?

În jurul singurei probe materiale existente fusese pregătit, construit cu migală şi grijă, răspunsul. Sticla de afinată. Drumul ei din T. pînă la Lena Greavu, mîinile prin care trecuse, care au introdus otrava... Şi tocmai aici apărea, uimitoare, dezinvoltura cu care

cei care pregătiseră sau aduseseră sticla o declarau, parcă neştiind nimic, neavînd ce să ascundă, netemîndu-se de nimic. Sau, ştiind prea bine că bănuiala va cădea asupra sa, făptaşul voia s-o îndepărteze, neluînd nici o precauţie aparentă, lăsînd ca ea să planeze deopotrivă asupra celuilalt... Manicatide sau Hîncu ? Aceştia doi pînă în prezent în jurul singurei probe materiale : sticla de afinată...

Mihăescu ajunse mai repede decît crezuse la liziera pădurii. Mirosea puternic a frunze putrede şi bureţi, mirosul acela neasemănător cu nici un altul, ameţitor, care-l făcu să se oprească locului. Aşezarea monahală, cu casele albe, acoperite cu şindrilă, cu livezi dese şi cele două biserici, rămăsese în urmă ; din locul mai înalt unde se afla, o vedea în întregime. Încercă să descopere printre grădini casa maicii Olimpia, dar fără succes.

Pe poteca ce urca spre pădure, apăru o siluetă neagră şi lungă. Cînd fu ceva mai aproape, Mihăescu o recunoscu pe maica Teofana. Avea în mînă o frînghie şi un sac pentru căratul uscăturilor din pădure. Din cele cîteva cărări o alesese tocmai pe cea care ducea spre locul unde se afla el. Voise să-l întîlnească ?

— După lemne ?

— Ce să facem, trebuie şi asta, spuse maica oftînd. Se opri în faţa lui, cu privirea iscoditoare cu care-l întîmpinase de la început. Vă place pe-aici ?

— Da, e foarte frumos.

— O să mai veniţi deci pe la noi... Plecaţi mîine dimineaţă ?

— Da, trebuie să plec mîine dimineaţă cel mai tîrziu.

— Tot cu mașina *căpitanului Stîrcea?* întrebă parcă în treacăt, privindu-l drept în ochi. Și, nelăsîndu-l să răspundă, continuă : Și pe dumneavoastră vă interesează aceleași lucruri ca și pe domnul căpitan Stîrcea ? Tot în legătură cu domnul Manicatide și cu doamna Vrînceanu ?

Era de prisos să nege sau să dea un răspuns evaziv, așa încît îi răspunse : — Da.

— Iar dumneata de aceea ai venit aici, ca să vorbim ? o întrebă el de data asta.

— Mă duceam la pădure, în fiecare zi car cîte puțin, și v-am văzut aici.

— Bine, atunci spune-mi ce-au căutat aici cei doi de la București ?

— Nu știu. Ce-am știut am spus căpitanului Stîrcea.

— Totul ?

— Cred că da. Doar să fi uitat ceva.

— Și nu poți să-ți aduci aminte ?

— Ce anume să-mi aduc aminte ? Ce vă interesează pe dumneavoastră ?

Părea să fie un tîrg : îți dau, îmi dai. Dar n-avea încotro și trebuia să-l accepte. Ce voia în schimb această femeie iscoditoare, crescută și aproape îmbătrînită în mănăstire, fără vreo speranță de a cunoaște altă lume, sortită să-și încheie aici viața, după un tipic împovărător ca sarcina de lemne cărată zilnic din pădure ?

— Ți-am spus ce mă interesează. Ce-au căutat aici cei doi din București ?

— Au stat amîndoi de vorbă cu maica. Mai întîi domnul Manicatide, apoi celălalt, domnul Micu.

— Despre acesta din urmă n-ai spus căpitanului Stîrcea c-a fost și el aici, în iunie.

— Am uitat.

Se așeză pe un trunchi după ce se uită în jur. Nu se vedea nimeni.

— Și ce discutau ei cu maica ?

— Despre multe. Despre familia și neamurile maicii, dar nu cele de-acum, că nici nu mai are neamuri în viață, ci mai mult despre părinții maicii. Este dintr-o familie veche, dar nu din părțile noastre.

— De ce se interesau de toate acestea ?

— Asta n-am cum să știu. Maica le-a povestit destule, și unuia și altuia, aceleași lucruri, fiindcă au venit pe rînd. Domnul Manicatide o fost de două ori.

— Dumneata erai de față cînd stăteau de vorbă ?

— Eu am totdeauna treabă, cîte ceva de făcut. Și-apoi maicii nu-i place să fiu de față cînd stă de vorbă cu musafirii.

— Așadar mare lucru nu poți să-mi spui ?

Și iarăși aceeași întrebare, însoțită de privirea iscoditoare și curioasă sub tulpanul negru care acoperea în întregime fruntea.

— Dar ce anume vă interesează ?

— Numai atît au făcut cei doi aici ? Au stat de vorbă cu maica despre familia ei ?

— Cînd a venit a doua oară domnul Manicatide era la noi doamna Vrînceanu și s-a vorbit atunci despre casa dumneaei pe care vrea s-o vîndă.

— Se cunoșteau mai de mult Manicatide cu doamna Vrînceanu ?

— Nu știu. Dar parcă nu.

— Dar despre nepoata ei, Lena Greavu, n-au discutat nimic ?

— Ba da, dar cred că nu vă interesează.

— De ce ?

— Lucruri obișnuite... Cel mai mult, domnul Manicadite se interesa de maica. O tot întreba despre familia ei, iar maica îi povestea. I-a arătat și niște acte.

— Acte ? Ce fel de acte ?

— Hîrtii vechi. Eu nu mă pricep la astea. Iar domnul Manicatide s-a urcat și în pod, să vadă... Acolo e plin de jurnale vechi, de fel de fel de hîrtii, nu știu să le citesc, nu cunosc decît slova bisericească.

— Și-a luat ceva din pod ?

— Ce să ia de-acolo ? Îs numai vechituri mîncate de șoareci.

Cineva apăru jos, unde începeau casele și grădinile. Maica se ridică de pe trunchi și făcu cîțiva pași spre pădure. Mihăescu o urmă.

— De ce te-ai ridicat ?

— Noi n-avem voie să stăm degeaba... nu-i timp de vorbă. Așa e la mănăstire. Numai că dumneavoastră sînteți musafir și...

— Am înțeles, făcu Mihăescu mergînd în urma maicii care poate îl juca, făcîndu-l să creadă că știe anumite lucruri care l-ar putea interesa. Sau o făcea din plictiseală, să se afle în treabă. Totuși trebuia să mai încerce.

— Dumneata *ai într-adevăr* să-mi spui ceva ?

— Dar ce vă interesează ?

Mihăescu simți că-și pierde răbdarea.

— Exact ceea ce știi și n-ai spus încă.

Maica se opri și se întoarse spre el. Se părea că numai așa se simțea în largul ei, cînd putea să privească în față pe cel cu care vorbea.

— Ce n-am spus e că trebuie *să vorbiți* cu maica. Dar nu așa, nu aici în casă, fiindcă *aici n-o să vă spună mare lucru*, sau numai ce nu vă interesează. Or, știe destule. Ați face bine să vorbiți în *altă parte*. Vă plac bureții ? Dacă găsesc, am să aduc să vă pregătesc pentru deseară.

Și se vîrî între copacii tot mai deși, iar după cîteva clipe nu se mai vedea. Mihăescu n-o mai urmă.

Se mai plimbă puțin la marginea pădurii, apoi pe ulicioarele așezării. Iarăși trebui să caute casa maicii Olimpia. Fu primit de fata soră despre care i se vorbise și care îl conduse la odaia ce-i fusese pregătită.

Mihăescu se culcă și dormi mai bine de un ceas. Cînd se trezi în odaia cam friguroasă, afară era întuneric. Pe sală se izbi de maica Teofana.

— Vă aștept cu cafeaua. Ați spus că după ce vă sculați...

— Mulțumesc. Maica s-a întors de la biserică ?

— Încă nu, dar vine îndată.

Nu arăta prin nimic că discuția de la marginea pădurii ar putea fi continuată. Era alta decît cea de-acolo. Se purta cu el la fel ca atunci cînd îl întîmpinase prima oară. Îi aduse cafeaua în salonaș și se retrase.

Maica Olimpia se întoarse cînd el abia terminase de băut cafeaua. Avea o privire veselă și hainele îi miroseau a tămîie.

— Așa, așa, făcu ea. Vă place la noi ? Am auzit c-ați făcut o plimbare. Foarte bine, foarte bine. Acum s-a lăsat puțină răcoare, dar ce să-i faci, e toamnă.

Se așeză pe scăunelul ei, în fața lui Mihăescu, fără să lase din mînă micul toiag din corn lustruit.

— Cînd o să veniți cu doamna, o să vă dăm o altă cameră, mai mare. Sau care vă place mai mult. N-avem pe nimeni acum, așa că puteți alege. Teofano, fă-mi, te rog, și mie o cafeluță, dar mică.

Așa cum arăta și vorbea, părea o bătrînică obișnuită cu lumea, deprinsă să se întrețină cu musafirii, cu o ușurință a conversației ce se lega firesc cu felul ei de a se mișca. Avea cochetării de bătrînă. Cînd i se aduse cafeaua, spuse :

— Oh, ce multă mi-au făcut ! N-o să-mi facă rău ? Inima mea...

Mihăescu se gîndi că nu i-ar fi stat rău și cu o țigară.

— După vorbă parcă n-ați fi din părțile acestea, începu el.

— Întocmai. Dar nu toată lumea observă. Sînt venită aici de atîta vreme, încît mi se pare că vorbesc și eu ca-n părțile acestea.

Sorbea încet din ceașca de cafea. Ținea ochii pe jumătate închiși, i se citea pe față plăcerea tabietului nevinovat al cafelei și al șuetei cu un musafir. Poate de aceea și primea vilegiaturiști în tot timpul anului. Erau celelalte două, maica Teofana și sora, care aveau grijă de găzduire. Viața pe care o ducea se părea că o satisface pe deplin. Nimic oare nu putea s-o clintească din seninătatea și din mulțumirea de sine ?

— Doamna Vrînceanu îmi spunea că stați de foarte multă vreme aici. Într-un fel vă invidia, cred, pentru viața liniștită. De aceea s-a și hotărît să se retragă și ea la mînăstire... Iar acum, după moartea tragică a nepoatei...

— Sărmana femeie... zise maica, clătinînd din cap, continuînd să soarbă din ceașca de cafea, și nu se putea ști dacă se referea la bătrîna Vrînceanu sau la nepoata acesteia.

— Ați cunoscut-o pe Elena Greavu ?

— Pe Lena ? Bineînțeles, de cînd era mică. Și pe mă-sa. Amîndouă s-au sfîrșit de tinere.

Era tot ce avea de spus despre nepoata bătrînei Vrînceanu ; își apăra cu grijă tihna și seninătatea, evitînd să vorbească despre moarte. Despre moartea oricui. Era un hotar în fața căruia se oprea imperturbabilă. Ultimele cuvinte fuseseră rostite sec, cu o expresie de detașare pe care nu încerca s-o ascundă.

— Unde va sta doamna Vrînceanu cînd se va retrage la mănăstire ?

— La mine, de bună seamă. Unde să stea în altă parte. Avem loc destul. Dar mai întîi trebuie să vîndă casa din T. pe care o are de la bărbatu-su. Dacă nu era casa, poate venea mai de mult. Uite așa te leagă cele pămîntești și pînă te hotărăști să te rupi de ele...

— Acum, se pare, o va vinde în sfîrșit. La cei doi domni care au fost și pe aici, nu-i așa ?

— Unuia din ei. Domnului Basil Micu. Îl cunoașteți ?

— Puțin.

— Are o meserie frumoasă. Aveam un văr care era și el violonist, studiase la Viena. Mi-a plăcut și mie muzica, am învățat pianul, dar atît cît trebuia

să știe o fată pe vremea mea... În familie, fiecare aveam o legătură cu artele. Tatăl meu era arhitect, iar mamei îi plăcea să deseneze. Eu însă, pînă la urmă, am ajuns aici, încheie maica zîmbind într-un anumit fel.

Era o întoarcere în trecut în zîmbetul ei, dar numai pentru o clipă, atît cît mișcarea buzelor uscate să nu se prefacă în ceva amar. Cine știe ce dramă, ce dragoste nefericită din anii îndepărtați ai tinereții o adusese aici ? Alesese fuga și lespedea sub care intrase de bună voie, n-a mai putut fi clintită. Nu-i mai rămăsese decît să-și ticluiască o altă viață între pereții acestei case spațioase și curate, ce aducea atît de puțin cu o sihăstrie.

Ce putuse să trezească interesul lui Manicatide la această femeie al cărei trecut era amintit fără convingere, poate numai pentru a întreține pe interlocutorul ocazional ? Pentru acest trecut, depozitat în parte în niște hîrtii vechi, se urcase Manicatide în podul casei ? Sau prezentul era acel care atrăsese atenția și care trebuia căutat în existența stereotipă de aici ?

— Ați venit întîmplător tocmai la această mănăstire ?

— Nu tocmai, răspunse maica Olimpia cu plăcerea amfitrioanei care reușise să-și atragă musafirul în conversație. Bunicul din partea tatei era de prin părțile acestea, avusese ceva pămînt și fusese într-un fel neam cu familia colonelului Vrînceanu. Dar s-a însurat în București și-a rămas acolo. Tatăl meu s-a născut în București și eu de asemenea...

Se opri un timp și-l privi cu atenție pe Mihăescu. Voia să se convingă dacă este ascultată.

— Mai întîi am plecat la moșioara ce rămăsese din partea bunicului, însă arendașul o dusese de rîpă, nu se putea trăi acolo. Ai mei, din București, credeau că o să mă întorc înapoi acasă, numai că am ajuns în altă parte, la mănăstire.

— Îmi povestea doamna Vrînceanu, minți Mihăescu, că nepoata dumneaei se gîndise la un moment dat să se refugieze aici. După ce se despărțise de bărbatul ei.

— Lena ? Este prima oară cînd aud asta.

— Iar domnul Manicatide, minți mai departe Mihăescu, care o cunoscuse pe Lena Greavu, avusese aceeași impresie... V-am spus asta, gîndindu-mă că și dumneavoastră ați venit aici de tînără. Iar despre Lena Greavu...

— Lumea ca totdeauna, vorbește multe. Nu știam că domnul Manicatide o cunoscuse pe Lena, căci pe Elena Vrînceanu a văzut-o pentru întîia oară la mine.

— Mai vine pe-aici ?

— Cine ?

— Manicatide. A fost de cîteva ori anul acesta.

— Nu știu dacă mai vine, dar la anul cred că o să ne viziteze din nou, pentru că îi place la noi.

— A fost ultimul, afară de fostul soț, care a văzut-o și a stat de vorbă cu Lena Greavu, spuse parcă în treacăt Mihăescu, dar bătrîna se arată nepăsătoare. Știți, continuă maiorul, m-am gîndit că poate Lena Greavu venea încoace...

— Cum adică ?

— E ceva inexplicabil în moartea tragică a nepoatei doamnei Vrînceanu, vreau să spun condițiile în care a avut loc... Lena Greavu plecase brusc de-acasă, în seara în care-și sărbătorea ziua de naștere,

se urcase într-un tren care trebuia s-o ducă la T. sau *aici la dumneavoastră*. La Băița s-a întîmplat accidentul, ceva ce putea fi evitat dacă nu s-ar fi simțit atît de rău, încît să nu mai fie stăpînă pe mișcările sale... Și totuși în ajun plecase din București.

— De ce ți-e scris nu scapi.

Replica părea lipsită de convingere. Bătrîna voia să circumscrie un subiect care-i displăcea.

Dar Mihăescu mergea mai departe.

— De aceea m-am gîndit dacă nu cumva Lena Greavu, știind că vînzarea casei era pe cale să se încheie, nu se îndrepta încoace, unde urma să vină și mătușa ? Sau poate voia s-o oprească.

— Pe cine ? Pe mătușă-sa ? Dar pentru ce ?

— Ca s-o convingă să se mute la București, să stea împreună, le-ar fi fost mai ușor la amîndouă. Așa presupunea și domnul Manicatide. Sau, dimpotrivă, intenționa să se mute ea la T. și voia s-o convingă pe mătușa ei să nu mai vîndă casa.

Maica făcuse ochii mari ascultîndu-l pe Mihăescu, dar pînă la urmă zîmbi cu un fel de șiretenie.

— La cîte nu vă gîndiți, domnule ?!

Se ridică destul de vioaie de pe scăunelul ei. Mihăescu o auzi spunînd în bucătărie celeilalte maici să mai pregătească o cafea. Se întoarse cu un album pe care-l ținea cu amîndouă mîinile, atît era de voluminos, în scoarțe groase de lemn. Îl așeză pe masă, în fața lui Mihăescu.

— Poze de familie, îi explică scurt.

Pe primele foi erau fotografii înfățișînd casa în care se aflau, cu maica Olimpia și alte călugărițe, pozînd cuviincioase pe verandă sau pe treptele de la intrare ; pe măsură ce întorcea foile groase, apăreau

bărbaţi în redingote şi uniforme, femei cu coafuri înalte. Undeva, printre fetele fotografiate în grup sau singure, lîngă un piedestal cu flori, trebuia să fie şi maica Olimpia, tînără, dar Mihăescu trecu mai departe, fără să întrebe, pînă cînd dădu peste Elena Vrînceanu într-o fotografie făcută cu mulţi ani în urmă, pentru că în fetiţa cu cozi, în rochie albă, o recunoscu pe Lena Greavu.

— Nepoata doamnei Vrînceanu ? întrebă arătînd poza.

Maica dădu din cap. Vedea bine, nu purta ochelari.

Urmau poze făcute la mănăstire, cu femei şi bărbaţi în grădina casei sau pe pajiştele de la marginea pădurii. Mihăescu închise albumul.

— Domnul Manicatide credea c-a recunoscut în una din poze pe un doctor care era rudă cu familia dumisale, dar era numai o asemănare. Pe dumnealui îl interesează vremurile acelea, scrie nu ştiu ce despre ele, un fel de istorie, mi-a cerut chiar să-i arăt nişte scrisori ce mi-au rămas de la ai mei.

— Ce fel de scrisori ?

— Vechi, unele scrise chiar în slova de-atunci. Da, domnule, fiecare cu ce-l interesează... Domnului Micu, de pildă, i-a plăcut să se ducă la repetiţiile corului, cîntările vechi bisericeşti, zicea că au ceea ce muzica de-acum...

— Nu ştiam că domnul Manicatide se ocupă de istorie, o întrerupse Mihăescu. V-a mai spus ceva în legătură cu asta ?

— Parcă da, nu mai ţin minte... Dar, domnul meu, pe mine am să vă rog să mă iertaţi, trebuie să mă duc pînă la stăreţie. În orice caz o să ne mai vedem mîine dimineaţă, nu cred că plecaţi prea devreme.

Dacă nu, atunci am să vă rog să transmiteţi multă sănătate Elenei, doamnei Vrînceanu, probabil veţi trece prin T. Poate am să-i scriu un bilet...

Luă albumul de pe masă şi ieşi, urîndu-i lui Mihăescu noapte bună.

Se retrase în odaia ei, dar, nici după ce trecu un timp, nu se auzi deschizîndu-se uşa de la intrare şi nici paşi pe coridor. Treaba la stăreţie fusese probabil un pretext ; unii bătrîni se culcă devreme.

În casă se părea că nu mai era nimeni, se culcaseră cu toţii, o lampă de gaz ardea în bucătărie, iar celelalte încăperi erau abia luminate de candele. Mihăescu ieşi afară să se plimbe.

Spre mirarea sa, cînd străbătea mica grădină din faţa casei, o văzu la poartă, în uliţă, pe maica Olimpia stînd de vorbă cu două femei în negru. Deci ieşise totuşi din casă, fără ca el să-şi dea seama. Cînd îl văzu, maica se îndepărtă cu paşii ei repezi şi mărunţi.

După aproape o oră de plimbare pe ulicioarele cufundate în întuneric, Mihăescu se întoarse să se culce. Abia spre dimineaţă reuşi să doarmă cîteva ore. Îl trezi un foşnet de paşi în faţa uşii.

În bucătărie maica Teofana aţîţa focul în plită. Era cald şi surcelele de brad răspîndeau un miros plăcut. Mihăescu se aşeză pe un scaun, privind-o pe maică cum pregăteşte ceaiul.

Într-un colţ al bucătăriei stătea rezemată o mică scară ce folosea pentru urcatul în pod ; în tavan, deasupra scării, era o deschizătură dreptunghiulară, cu un capac.

Maica îi surprinse privirea. Îşi încreţi pleoapele şi-l întrebă zîmbind :

— Vreţi să urcaţi şi dumneavoastră ?

Iar cînd Mihăescu, fără să se gîndească mult, se îndreptă spre scară, auzi cum i se şopteşte în spate :

— Urcaţi, acum, bătrîna mai doarme, şi maica Teofana îi întinse o lumînare şi o cutie de chibrituri.

Podul, spaţios, era destul de bine luminat în dreptul ferestruicilor tăiate în acoperiş. Îi trebui totuşi timp să se obişnuiască cu locul, să deslușească lucrurile vîrîte prin colţuri. Două cufere, din care unul din nuiele cu colţare de piele, se aflau chiar la intrare şi, spre deosebire de celelalte obiecte, se vedea că aici se umblase nu de mult. Ziare vechi, răvăşite zăceau pe jos, dar praful nu le acoperea într-un strat gros ca peste tot în jur. Urme de paşi se mai vedeau pe jos.

Mihăescu deschise primul cufăr, cel din lemn, cu întărituri de tablă şi care era mai mic. Dar înăuntru se părea că nu-s decît ziare din acele care se vedeau şi pe jos, vechi numere îngălbenite din „Gazeta de Moldavia“ şi altele cu titlul în slovă cirilică. Sub ziare erau înghesuite cîteva mape cu antetul „ministerului de finans“ în care, alături de adrese oficiale, se aflau tot ziare.

Mai erau hîrtii scrise de mînă, care, ţinînd seama de numărul mare de pagini, puteau fi nişte însemnări sau jurnale de zi, în slovă amestecată, cirilică şi latină. Îi trebui destul timp ca să descifreze cîteva rînduri de pe o foaie luată la întîmplare.

Ce-l atrăsese pe cel care intrase înaintea sa în podul acesta ?

Cufărul de nuiele era însă pe jumătate gol. Deasupra vrafului de hîrtii de pe fund, mirosind a mucegai şi plin de praf, erau cîteva calendare, litografii,

și un fel de anunț reclamă al magazinului Gheorghe Hristofor din Jassy. Calendarele erau din anii 1856—1859. Și iarăși cîteva mape cu adrese și circulare, cu antetul „ministerului de finans“ sau al „direcției poștelor și dilijanselor Moldovei“. Pe una din mape era lipită o etichetă pe care o mînă grijulie scrisese cîndva, cu cerneală neagră, „biroul de expediție — Tg. Neamtz“.

Mihăescu aprinse lumînarea ca să cerceteze celelalte cotloane ale podului. După stratul de praf și pînzele de păianjen, se putea vedea că în aceste locuri nu se umblase de multă vreme. Rămîneau cele două cufere. Podul mai avea în continuare o parte, deasupra corpului de casă clădit mai tîrziu, aceeași platformă de pămînt bătătorit, ceva mai înaltă, pe unde intrase urcînd din bucătărie și unde se simțea miros de fum de la coșul în care fusese amenajată o afumătorie. Aici se țineau alimente, o ladă mare cu făină, coceni de porumb în grămadă, șiraguri de bureți uscați prinse între căpriori, niște putini.

În podul de vechituri se afla deci ceea ce-l făcuse pe Manicatide să urce și să cotrobăiască. Mihăescu reveni la cele două cufere, dar își dădu seama că i-ar fi trebuit mult timp ca să se descurce în talmeș-balmeșul hîrțoagelor în bună parte de nedescifrat pentru el din pricina alfabetului. Mai zăbovi puțin, încercînd să descopere mapa sau hîrtiile care fuseseră cercetate cu deosebire. Era limpede că oricine ar fi căutat aici ceva anume ar fi avut nevoie de ceasuri întregi, poate și mai mult, pentru a cerceta hîrtie cu hîrtie, pînă să dea de cea căutată. Chiar și cel care pusese cîndva hîrtiile în cufăr. Doar mapa

biroului de expediție de la Tg. Neamtz purta parcă urme ale unei cercetări mai atente. Îi păru rău că nu se descurca în slova cirilică de mînă, ca să poată parcurge, măcar în parte, conținutul hîrtiilor îngălbenite de vreme. Erau în orice caz hîrtii administrative vechi, a căror prezență într-o arhivă personală putea să aibă diverse explicații. Împrejurările în care cele două cufere ajunseseră în acest pod, existența lor erau probabil cunoscute de cel care urcase aici.

În rest, podul era plin de obiecte ieșite din uz, piese de mobilă veche, ustensile de gospodărie degradate, strînse acolo pentru că nimeni nu se îndurase să le arunce. Așezate în apropierea coșului, sub acoperișul de șindrilă, puteau provoca oricînd un incendiu.

Căutarea mai departe în harababura care-l înconjura ar fi fost mult prea anevoioasă și probabil fără rezultat, așa încît coborî, după ce își îngădui să ia una din hîrtiile din mape. Podul mai avea o ieșire în celălalt capăt, care dădea în grădină, iar ușa era legată pe dinafară cu o sîrmă.

Jos, în bucătărie, Teofana îl aștepta cu ceaiul.

— Maica nu s-a sculat încă, îl preveni.

— Dumneata știi ce-i cu hîrtiile din cuferele acelea ?

— Le-am găsit tot acolo, cînd am venit în casa asta. N-a umblat niciodată cineva la ele, nici maica. Sau a urcat, dar n-am văzut eu.

— Dar nu ți-a vorbit nimic despre cuferele acelea ?

— Mie nu, pentru că n-am întrebat-o și nu mă interesa. Însă domnului acela din București i-a vorbit.

— Lui Manicatide ?

— Da. Dînsul a urcat sus, eu nici nu știam, m-am pomenit cu el coborînd din pod, plin de praf.

— A luat ceva de-acolo ?

— Poate. N-am putut să-mi dau seama.

— Maica Olimpia a știut că el a fost în pod ?

— Cred că da. Au stat mult de vorbă și maica i-a mai arătat și din ce ține în odaia ei. Îi place să povestească despre neamurile ei, a fost dintr-o familie de oameni de vază, nu ca noi celelalte de aici. Cînd a venit la mănăstire, se povestește c-a avut cu ea două slujnice și bani destui ca să nu muncească... Noi nu ne vedem capul de treabă, n-avem timp de povești...

— Ce vrei să spui cu asta ?

Dar maicii Teofana îi păru rău de ceea ce spusese și amuți.

— Bine, înțeleg, maica Olimpia a fost dintr-o familie de oameni înstăriți și-o fi avut pricinile ei să vină la mănăstire, unde, pentru că avea bani, n-a prea trebuit să muncească...

— Să nu muncească de loc, nu se putu stăpîni Teofana.

— Am înțeles. Și că-i place să povestească despre tinerețea ei și vremurile de altă dată, treaba ei... Dar de ce mi-ai spus dumneata ieri c-ar trebui să vorbesc cu dînsa în altă parte și nu aici ?

Teofana clătină din cap, ca și cum încercarea ei de a se face înțeleasă fusese zadarnică.

— De ce ? insistă Mihăescu.

— Tot ce vedeți aici este făcut și păstrat prin munca noastră. O viață întreagă am muncit ca roabele și, cînd îmbătrînim și nu mai avem mult, tot

slujnice rămînem, nu ne-am ales și nici n-o să ne alegem cu nimic. Așa e...

— Bine, dar...

— Iar acum să mai vină și Vrînceanca, și pe ea s-o îngrijim... Ce vă interesează întrebați-o pe maica, dar în altă parte, acolo poate o să vă spună. Eu una n-am ce să povestesc și să arăt la lumea străină care vine aici. Îs bună doar să servesc masa și să fac curat...

Vorbea cu jumătate de voce, ca să nu fie auzită dincolo de bucătărie, și ezitările coborau șoapta încît abia se înțelegea.

Așadar asta era, se gîndi Mihăescu. Ani de zile, o viață petrecută împreună, n-au putut să șteargă nemulțumirea, resentimentele, convingerea că fusese nedreptățită, amintirile vechi, amare ale acestei femei care vedea în stăpîna casei pe cea ce întîrzia să moară, se încăpățîna să trăiască așa cum fusese obișnuită, ținînd pe cei din jurul ei, pe ea mai ales, care muncise atîta pentru această casă, la distanță, nelăsîndu-i să intre în lumea ei, ținîndu-i prea mult așa ca să mai aibă timp să se bucure de bunurile agonisite. Nemulțumirea tăinuită de nevoia, întreținută de perseverența bătrînei de a trăi mai departe, de a nu ceda locul de stăpînă a casei, își căuta descărcarea oricînd se ivea prilejul, în orice, chiar în acea încercare naivă, inabilă de a trezi bănuieli împotriva stăpînei, în oricine de care nu se temea că o va da în vileag... De data asta îl alesese pe el care o asculta în bucătăria caldă, învăluită în mirosul plăcut al lemnelor de brad, care o asculta fără s-o mai întrebe ceva, pentru că înțelesese și-i era de ajuns. Nu se putea face

nimic ; proporţiile dramei ţineau de aceste fiinţe rupte de lume (oare sora cea mai tînără în casă gîndea la fel ?), erau hipertrofiate de ele, hrănind patimi ireconciliabile.

— Mulţumesc pentru ceai, spuse Mihăescu şi ieşi din bucătărie.

Înainte de sosirea maşinii, trebuia să mai vorbească cu maica Olimpia. Bătrîna ştia probabil ce anume căutase Manicatide printre hîrtiile din podul casei.

Maica apăru destul de tîrziu, cînd maşina, şi poate şi Stîrcea, erau undeva pe-aproape şi, cine ştie, puteau veni la casa maicii. Trebuia să apuce să vorbească înainte de sosirea lui Stîrcea.

Mihăescu o auzi pe stăpîna casei intrînd în bucătărie şi spunînd ceva fetei care îi pregătea micul dejun. Aroma cafelei proaspăt rîşnite ajunse pînă la el. Era un moment potrivit pentru a sta de vorbă.

Bătrîna maică veni să-şi bea cafeaua de dimineaţă în încăperea ce servea drept salonaş. Avea obrajii proaspeţi, era bine dispusă şi, cînd el se apropie să-i spună bună dimineaţa, iar maica îi întinse mîna, simţi mirosul unui săpun bun. În felul ei, maica Teofana avea dreptate : bătrîna nu-şi refuza nimic, îi plăcea să trăiască bine şi uşor. Îi aruncă o privire binevoitoare lui Mihăescu şi-l pofti să ia loc lîngă dînsa.

— Sînt gata de plecare, începu Mihăescu, şi voiam să-mi iau rămas bun. În ce priveşte datoria mea pentru găzduire şi masă, maica Teofana mi-a spus cît şi i-am lăsat...

— Bine, bine, îl întrerupse cu un gest care voia să arate că nu se ocupă de lucrurile acestea. Cum aţi

dormit, cum v-ați simțit la noi ? Să vă așteptăm, veniți cu soția ?

— Îmi plac locurile, v-am spus, vreau să petrec o parte din concediu aici, cu soția. Mai așteptați pe cineva în perioada asta ?

Maica Olimpia zîmbi.

— Noi așteptăm totdeauna pe cineva... Numai că toamna și iarna vine mai puțină lume. Loc pentru dumneavoastră se va găsi oricum.

„De ce nu-l întreabă cine este și cu ce se ocupă, se gîndi maiorul. O făcea oare din discreția convențională a unei vechi gazde ? Sau din preocuparea exclusivă de propria persoană ? Să nu fi fost de loc curioasă ?"

— Pe domnul Manicatide îl mai așteptați ?

Poate uitase că o mai întrebase același lucru, în ajun... Nu, nu uitase. Îl privi cu ochii ei mici în care licărea puțină șiretenie.

— M-ați mai întrebat. Vă interesează așa mult acest domn ? Dacă sînteți din București îl puteți întîlni acolo.

— Da, desigur.

Lăsă ceașca goală pe masă și așteptă ca Mihăescu să se uite în ochii ei.

— Sau vă interesează și pe dumneavoastră plicurile acelea ? Nu le mai am...

— Ce plicuri ?

— Pe care mi le-a cerut și domnul Manicatide. Nu le mai am, le-am dat Elenei Vrînceanu.

— Vă asigur că habar n-am despre ce plicuri este vorba. Poate dacă-mi spuneți... Spuneați că domnul Manicatide se preocupa de niște chestiuni de istorie...

— Dacă nu ştiţi înseamnă că nu vă interesează şi să nu mai vorbim despre asta. E destul cîte mi s-au cerut, şi-a trebuit să scot scrisorile din plicurile lor sau să dau chiar scrisorile. N-am făcut-o niciodată pînă acum. După ce n-am să mai fiu, ştiu că n-o să se aleagă nimic din tot ce-am păstrat, pentru că ce-i acolo are preţ numai pentru mine. Vechi hîrtii de familie... Pe cine pot să intereseze ?

— Dar domnul Manicatide nu v-a spus pentru ce are nevoie de plicurile acelea ?

— Mi-a spus ceva, dar n-am prea înţeles. Este un om despre care am o părere bună, un bărbat distins cum nu mai întîlneşti deseori în zilele noastre. Dar, iertaţi-mă, nu v-am întrebat dacă beţi o cafea ?

— Vă mulţumesc, am băut de dimineaţă un ceai. Şi e timpul să vină maşina să mă ia. O să mai avem probabil prilejul să stăm de vorbă. Aveţi, fără îndoială, lucruri interesante de povestit.

— Eh... amintiri bătrîneşti. Şi nu despre mine, eu mi-am petrecut aproape toată viaţa aici, ci cît am apucat să văd şi să trăiesc înainte de a intra în mănăstire. Nu mai am pe nimeni în viaţă şi doar cu cei care mai vin aici pot sta de vorbă...

O maşină, poate cea care trebuia să vină după el, trecu prin faţa casei.

— Vă mulţumesc încă o dată pentru găzduire şi sper să revin, să zicem, peste o săptămînă.

— Cum doriţi. Noi vă aşteptăm, şi-i întinse mîna ei mică şi uscată. Drum bun, îmi pare rău că n-aveţi timp să beţi o cafea cu mine.

Mihăescu îşi luă servieta şi porni spre stăreţie. Maşina îl aştepta. Stîrcea era înăuntru, pe bancheta din spate.

— E, spune, cum a fost cu bătrînele ? îl întrebă maiorul.

— Cum să fie ? N-am găsit bineînțeles nimic, n-am aflat nimic. Bătrîna e iarăși în criză. Toată povestea asta se pare c-a întors-o pe dos. Mi-a și comunicat de altfel să n-o întreb nimic, s-o las în pace.

— Da' cealaltă ? Elizabeta Hîncu ?

— E-o făptură sucită. Ba vrea să arate c-o păzește cu strășnicie pe protectoarea ei, ba, cînd are prilejul, o vorbește de rău. Se pare că nu pot să se sufere între ele, dar una are nevoie de cealaltă. Vrînceanca are nevoie de cineva care s-o îngrijească, iar cealaltă de cineva care s-o întrețină. Numai să nu fie un joc al lor, și în realitate să colaboreze...

— Te referi la ceva anume ?

— La orice, făcu Stîrcea cu un gest de silă. Am în vedere chiar sticla de afinată. Cît timp nu se știe *de ce* s-a atentat la viața Lenei Greavu, pot fi foarte bine bănuite ele amîndouă.

— Pe lîngă alții.

— Desigur. Apropo, a telefonat aseară de la București locotenentul Popa. I-am spus unde sînteți, dar, se pare, nu era nimic deosebit sau urgent.

— Orice poate fi important și urgent în povestea asta.

— Nu știu... ceva în legătură cu locatarul din dreapta garsonierei în care a stat Lena Greavu.

— Fostul sportiv ?

— Parcă... Cică a fost văzut stînd în dreptul ușii garsonierei.

— Al naibii, cu ăsta ce-o mai fi ? ! Și altceva ce-a mai spus Nelică ?

— Nimic. Vă urmează instrucţiunile şi vă aşteaptă.

Maşina în care se aflau cei doi se apropia de T. Era o zi frumoasă, cu soare puternic care prevestea vreme caldă. De data asta Mihăescu nu mai era atent la priveliştea din jur.

— Spuneai că bătrînei Vrînceanu îi merge iarăşi rău ?

— Da. Medicul zice însă că ea a mai trecut prin aşa ceva şi-a scăpat cu bine. Dar în momentul de faţă...

— Şi totuşi trebuie s-o întreb ceva. O singură întrebare, la care sper să răspundă.

Căpitanul era sceptic :

— Nu ştiu dacă o să reuşiţi.

— Cred c-am aflat ce-a căutat Manicatide la mănăstire. I-a cerut maicii Olimpia nişte scrisori vechi, mai bine-zis plicurile de la acele scrisori, şi totodată a cotrobăit se pare fără ştirea maicii prin podul casei unde-s tot felul de vechituri, dar şi două cufere cu ziare vechi şi diverse hîrtii şi acte, tot aşa vechi, în slovă cirilică. Cealaltă maică din casă, de la care am aflat că Manicatide a umblat în pod, mi-a mai spus că bătrîna îi tot povestea ceva lui Manicatide, dar pe ea n-o lăsa să fie de faţă... Şi la ei e cam tot aşa : maica mai tînără n-o are de loc la inimă pe bătrîna...

— A ! E o situaţie pe care o întîlneşti în destule case acolo. Bătrîna, cît mai e în viaţă, rămîne stăpîna casei, deşi toată munca şi grija casei cade asupra celor mai tinere, care, uneori, mor înaintea bătrînei... Înţelegeţi ? Teofana urmează s-o moştenească şi, probabil, ar proceda la fel...

— Așadar bătrîna maică nu poate să lase oricui casa și ce mai are ?

— Nu. Este un obicei, cu putere de lege pentru ele, după care casa și cea mai mare parte din lucruri revin maicii din casă, imediat următoare ca vîrstă. Ele intră fete tinere într-o casă și așteaptă să moară pe rînd cele mai mari decît ele, pînă cînd vor deveni la rîndul lor stăpîne. Și povestea se repetă. Pun la muncă pe cele tinere, pentru că și ele au trecut prin asta.

— Am înțeles. Dar maica Olimpia se pare c-a intrat la mănăstire în alte condiții. Se zice c-a venit cu două slujnice ale ei.

— O fi avut avere, a donat ceva mănăstirii. Pe vremuri se întîmpla și așa.

— Ar fi interesant de știut cum au ajuns în podul casei toate hîrțoagele și ce reprezintă de fapt. Au aparținut fără îndoială unui bărbat, cuiva care a fost funcționar sau așa ceva, acum vreo sută de ani, și-au ajuns pînă la urmă într-o mănăstire de maici.

— O fi vreo rudă a bătrînei care și-a adus lucrurile acolo. Cine știe...

— Manicatide trebuie să cunoască ceva. E greu de crezut c-a fost de trei ori acolo numai pentru aerul de munte. Plicurile pe care le-a cerut maicii se pare că nu le-a obținut. Bătrîna susține că le-a dat Vrîncencei...

— Dar ce-o fi, pentru Dumnezeu, cu scrisorile acelea ?

Maiorul nu știu ce să-i răspundă. Abia acum începu să se uite la cîmpul de toamnă scăldat în soare. După un timp, îi spuse lui Stîrcea :

— În povestea asta sînt amestecați mai mulți, poate nu-i cunoaștem încă pe toți. Dar unul singur, cred, trebuie să fie în joc cu adevărat. Așa se întîmplă cînd sînt amestecați mai mulți.

— Vă referiți la cazul Lenei Greavu ?

— Da. La *moartea* Lenei Greavu.

Cînd mașina intră în oraș, Stîrcea îi spuse șoferului să tragă la casa Vrîncencei.

— Dacă vreți să stați de vorbă cu bătrîna, încercați chiar acum, îl sfătui pe maior. E ora cînd nu face injecția.

Îi întîmpină Elizabeta Hîncu care le spuse însă că la doamna Vrînceanu nu se poate intra, a avut o criză dimineața și abia a făcut injecția, ceea ce însemna că o să doarmă de-acum încolo cîteva ore. Poate seara...

— Dar cu dumneavoastră pot să vorbesc ? o întrebă Mihăescu.

— Trebuie să stau aproape de doamna. Poate să se trezească.

— N-o să vă rețin mult, și Mihăescu intră în casă urmat de Stîrcea.

Fură poftiți în salonașul pe care-l cunoșteau amîndoi. Jilțul bătrînei Vrînceanu era gol ; părea mai mare și semăna cu un tron părăsit.

— O să ne iertați pentru deranjul făcut cu cercetarea aici în casă, începu maiorul. Dar trebuia și asta. Și-acum să vă pun cîteva întrebări. Ați fost și dumneavoastră la mănăstire, vara asta, împreună cu doamna Vrînceanu ?

Elizabeta Hîncu dădu din cap :

— Da, am fost.

— Ați stat tot timpul acolo, chiar și în august, cînd doamna Vrînceanu a venit pentru cîteva zile aici în T. ?

— Am rămas la mănăstire. Ar fi fost o cheltuială în plus s-o însoțesc pe doamna.

— Dumneaei a plecat la T. împreună cu domnul Manicatide ?

— Da. A stat aici numai două zile. Cît să arate casa.

— S-a întors singură la mănăstire ?

— Da.

— Cînd i-a dat maica Olimpia scrisorile acelea vechi, înainte sau după *asta* ?

Bătrînica părea să nu înțeleagă despre ce e vorba. Dar numai cîteva clipe. O umbră de zîmbet era pe buzele ei cînd începu să vorbească.

— La plecarea noastră de la mănăstire.

— La începutul lui septembrie, deci ?

— Da. Maica i-a dat doamnei niște plicuri de la scrisori vechi pe care le ceruse mai înainte domnul Manicatide. Apoi, cînd domnul Manicatide a mai fost pe aici, doamna i-a dat unul dintre plicurile acelea.

— I-a dat un plic ?

— Da. Am fost de față cînd i-a dat.

— Și celelalte ? Ce-a făcut cu ele ?

— Nu știu, domnule maior.

Stîrcea, nerăbdător, interveni :

— Doamna Vrînceanu nu ți-a spus ce-a făcut cu ele ?

— Nu mi-a spus nimic.

— Încă o întrebare, și Mihăescu se uită la ceas ; mai avea patruzeci de minute pînă la plecarea tre-

nului. Încă o întrebare vreau să vă pun. Atunci cînd doamna Vrînceanu i-a dat lui Manicatide plicul acela, i-a spus că mai are și altele ?

— Nu știu, nu țin minte.

— Ați zis c-ați fost de față.

— Da, dar nu țin minte.

— Bine, făcu Mihăescu. Să mergem, vreau să prind trenul.

Înainte de a ieși din casă, maiorul se opri și-o mai întrebă pe Elizabeta Hîncu :

— Sticla de afinată pentru Lena Greavu, acum două săptămîni, cine i-a dat-o lui Manicatide s-o ducă la București, dumneavoastră sau doamna Vrînceanu ?

— Eu i-am dat-o, răspunse bătrînica.

În drum spre gară, Mihăescu îl rugă pe Stîrcea, dacă mai întîrzie în T., să mai încerce să vorbească cu bătrîna Vrînceanu, s-o întrebe despre plicurile celelalte, cam aceleași întrebări care au fost puse și Elizabetei Hîncu. Dacă află ceva, să-i comunice imediat la București. Căpitanul promise că va încerca.

CAPITOLUL VII

Încăperea în care Ioan Valeriu își petrecea diminețile avea fereastra spre curtea interioară a imobilului, de fapt un fel de puț prin care intra prea puțină lumină. Dacă voia să citească, trebuia să aprindă lampa.

Stătea la masa rotundă mai bine de trei ceasuri şi-ar mai fi stat încă pe atîta, pentru că ceea ce făcea îl absorbea în întregime. În faţa sa erau întinse pe toată masa clasoare, albume, mape, şi o sumedenie de plicuri cu timbre. Mişcările îi erau măsurate, lente, nu se grăbea niciodată cînd mînuia micile petice de hîrtie ce constituiau o lume a lor, gata oricînd să-l primească, oferindu-i-se treptat însă, pe măsură ce-i descoperea măruntele taine. Era cu atît mai atrăgătoare astfel. Micile taine se alcătuiau în ceva de sine stătător, *încheiat*, care îi producea un inefabil sentiment de împlinire. Erau posibile perfecţionări, căutarea sau înlocuirea unui timbru cu un altul la fel care arăta mai bine, alte aşezări în pagină (aici variantele erau pasenţe nesfîrşite), dar şi o singură pagină de album fără loc gol aducea satisfacţia realizării.

Tot ce era întins pe masă, albume, cataloage şi cutiile cu timbre îşi aveau locul lor pe rafturile de jos ale vitrinei de lîngă el. Pe rafturile de sus şi deasupra erau medaliile şi cupele cîştigate cîndva în competiţii sportive. Într-un fel, dulapul cu geamuri reprezenta existenţa sa, cele două părţi ale ei ; rafturile de jos îşi găsiseră rostul mai tîrziu, cînd reîncepuse, devorantă, pasiunea pentru timbre.

Ioan Valeriu se uită la ceas. Avea să ia masa de prînz la sora sa, iar de acolo trebuia să se ducă la clubul unde era instructor sportiv. Dacă va întîlni pe cineva la club dispus să bea un păhărel, ziua se va încheia în vreo bodegă de cartier ; dacă nu, însemna că se va întoarce acasă, singur, şi va continua operaţia de acum.

Mai avea vreo două ore pînă să iasă din casă și socoti că venise timpul pentru o pauză. Se ridică să-și pregătească o cafea, dar n-o nimeri și nici nu lăsă ceașca pe masa din hol, ca nu cumva să se întîmple un accident, să se verse peste timbre. Pățise o dată cu un pahar de ceai, și timbrele n-au mai putut fi recuperate; iar printre timbrele acelea era unul valoros.

Fusese, fără îndoială, vina sa, dar era și o nedreptate în ce se întîmplase atunci. Dacă n-ar fi fost nevoit să se ridice de la masa cu timbrele ca să-și pregătească ceaiul, ci altcineva, o *femeie* ar fi avut grijă de asta, chemîndu-l în cealaltă încăpere pentru a lua ceaiul împreună, totul ar fi decurs altfel. Era o nedreptate, pentru că ceea ce-și dorea era foarte puțin de fapt, o femeie în preajma sa care să-i poarte de grijă, o ființă liniștită și devotată la care visa tot mai mult. Să știe, de pildă, că în odaia vecină se află femeia aceea, iar el, oricînd, să o poată vedea și auzi... Atîția bărbați aveau asta.

Închise ochii, strîmbîndu-se din pricina migrenei. Și dintr-o dată nu mai auzi nimic, nici zgomotele străzii, nu mai vedea nimic, căci totul se cufundase în întuneric, el și camera în care se afla începură să plutească și să se rotească în jurul unor cercuri ce-și schimbau necontenit dimensiunile, mișcate de o forță ascunsă, căreia i se supunea totul. Călătoria începuse... N-avea nici un rost și, de altfel, uita totdeauna clipa și împrejurările în care pornise în călătorie; important era numai ceea ce urma, peregrinarea prin locuri atrăgătoare, și mai ales popasurile cînd se afla față în față cu *cea* pe care

o dorea, întîlniri ce-i opreau răsuflarea și răscoleau închipuirea.

Se așeză mai comod pe scaun; da, acum putea să-și imagineze orice, cu dezinvoltură și fără teamă de oprelişti și consecințe, fiindcă totul avea să se termine fără urmări. Cînd călătoria se va încheia (nu reușea s-o prelungească prea mult), totul va reîncepe de la capăt. Dintr-un punct oarecare al unui cerc...

Din golul în care se cufundase pentru un timp, privirea îi căzu din nou asupra mesei. Poate acolo era scăparea, ieșirea din cercurile extenuante, miile de ore de muncă trebuiau să ducă la o ieșire. Despărțirea ar fi fost grea (dar la asta putea încă să nu se gîndească), despărțirea de acele cîteva timbre, înmînarea lor altcuiva, după tot tipicul, după tot ritualul cuvenit; dar ar fi fost o ieșire.

Și banii i-ar fi adus, după aceea, totul. Mai îmbietor în ei era că le puteai da orice destinație, alegerea lucrului dorit, dar și renunțarea la acel lucru, pentru că renunțarea n-ar mai fi fost de nevoie, deprimantă. Să alegi orice, să renunți nepăsător, să te oprești la ceea ce vrei pînă la urmă. Sau să nu-i cheltuiești.

La un moment dat i se păruse că dificultatea de a găsi un cumpărător care să ofere cota acceptabilă îl va depăși. Niciodată, nici măcar nu asistase la o negociere importantă la care să se pronunțe cotele acelea amețitoare, aproape incredibile, înzestrate cu o putere fascinantă, notate cu aceleași cifre anodine în oricare catalog. Cunoștea pagina din fiece catalog unde erau trecute. În prima clipă cînd le privise altfel decît înainte, ca ceva ce putea să-i aparțină, ci-

frele îi jucaseră halucinant în fața ochilor ; apoi evita să le mai privească.

Mai avea o oră. Dar în loc să ia penseta cu gestul obișnuit, își sprijini fruntea în palme și rămase așa.

Era un prost ; i se întîmpla probabil ceea ce se întîmplă celor care încep să creadă într-o himeră. Cea mai bună dovadă era că se gîndea pînă în cele mai mici amănunte, făcînd planuri, cum se va vinde ceea ce *nu avea*. Era un prost fiindcă nu făcuse tot ce trebuia pentru *a avea*, nu se gîndise la fiece pas, la ce rămăsese *încă* de făcut, îi lipsise îndrăzneala de a merge pînă la capăt.

Pe unii perspectiva eșecului nu-i scotea din liniștea și siguranța apărate de ceea ce *au*. El nu avea nimic.

Ioan Valeriu începu să strîngă cu mișcări automate cutiile în care erau așezate plicurile cu timbre, mapele, tot ce era pe masă, și le puse la locul lor pe rafturile de jos ale dulapului cu geamuri. Pe urmă intră în cealaltă cameră să se îmbrace.

Ieșind din micul său apartament se opri pentru cîteva clipe lîngă garsoniera din dreptul ascensorului. Privirea îi căzu pe golul liftului, un puț adînc și întunecat, de pe fundul căruia suia o undă rece și un vag miros de piatră mucegăită. Puțul era împrejmuit de o plasă de fier. Ioan Valeriu se întoarse cu spatele la ușa garsonierii și întinse mina să cheme liftul.

Dar îl cuprinse ceva asemănător cu o spaimă, o negură se lăsa peste tot ce era în jur, iar privirea nu putea să se despartă de golul liftului. Simțind cum îi tremură mîinile, renunță să mai cheme ascensorul și coborî scările pe jos.

În loc să se ducă să ia masa la sora lui, intră în primul cinematograf întîlnit în drum. La puțin timp după ce ieși din casă, telefonul sună lung, mult prea lung, în micul apartament.

— Am văzut ceva care fără îndoială o să-ți placă, îi spuse Mihăescu soției, îndată ce ajunse acasă.

Sofia se arăta destul de neîncrezătoare ; i se păru că bărbatul vrea s-o îmbuneze cu orice preț după absența ce-i drept scurtă, dar care venise tocmai cînd trebuiau să plece împreună în concediu.

— De unde știi că o să-mi placă ?

— E ca un sat, de altfel este un sat, dar unul aparte. Închipuie-ți case ca la țară, dar foarte curate și bine îngrijite, cu livezi și multă verdeață, iar ulicioarele sînt o încîntare.

— Și unde-i așa ceva ?

— La mănăstirea unde am fost.

— Ce-ți veni ? Ce-ai căutat la mănăstire ?

— La început, n-am știut nici eu ce anume caut acolo, dar asta-i altă poveste... Vreau să spun că e un loc unde merită să stai cîtva timp și ție o să-ți placă. Sînt sigur.

— Cum vine asta ? Mănăstire și totuși sat...

Mihăescu îi explică, în timp ce Sofia pregătea de mîncare. Era tîrziu ; cînd sosise acasă, o găsise dormind.

— Nu m-a căutat nimeni ?

— Ba da, chiar astă-seară. Și procurorul Vasiliu și Nelică Popa.

— Atît ?

— Nu știu, poate într-adevăr a fost o greșeală, dar a sunat tot în seara asta, înainte de a mă culca, de două ori telefonul și, cînd am ridicat receptorul, nu *i-a plăcut* vocea mea.

Mihăescu nu acordă importanță ; suspiciunea din ultimele cuvinte era fără convingere și o știau amîndoi, o glumă nevinovată. Era bucuros că se afla acasă și că avea să doarmă în patul său. Cu anii, deplasările îi plăceau tot mai puțin.

— În ce dată sîntem astăzi ?

— Patru octombrie, și Sofia îl privi întrebător.

Mihăescu înțelese și zîmbi.

— O să plecăm, o să plecăm, scumpa mea, nici o grijă.

— Eu una nu mai îmi fac griji de multă vreme. Dar la tine cum merge ?

— Binișor. Am impresia că n-am fost degeaba acolo, și la T. și la mănăstire. Mă miram ce putea să caute Manicatide de atîtea ori la mănăstire. Acum cred c-am aflat. Maica de-acolo, unde a stat el, are printre hîrțoagele ei niște scrisori vechi. Dar Manicatide n-a vrut decît plicurile. Înseamnă că e vorba de *timbre*.

— Cum adică ?

— Vechi, să zicem de-acum o sută de ani. Unele din acestea sînt ale naibii de scumpe. Trebuie să întreb mîine pe vreun specialist. Avem unul la minister.

— Bine, și ?

— Vrei să spui ce legătură are asta cu Lena Greavu ? Da, mai e încă încurcată treaba. În orice caz, mătușa ei nu e în afara poveștii cu timbrele, și pro-

babil nu numai ea. Prea multă lume însă pare să fie implicată. Deci mulţi complici. Nu se poate...

Mihăescu începu să mănînce sub privirile acum atente şi înţelegătoare ale Sofiei. Totdeauna ţinea să fie lîngă bărbatul ei cînd acesta mînca, era o plăcere a ei la care nu înţelegea să renunţe. Chiar atunci cînd el venea noaptea tîrziu.

— Du-te şi te culcă, îi zise Mihăescu văzînd-o cum i se închid ochii de somn.

— Las' că te-aştept. Mîine te scoli devreme ?

— Da. Din păcate trebuie să ies devreme de-acasă. Poate o să trimită o maşină...

— N-ar fi rău... Ai început să arăţi ca un ogar. Ce-ai mîncat pe-acolo ?

A doua zi, la ora opt, Mihăescu era la birou. Locotenentul Popa, proaspăt ras, arătînd şi mai tînăr („Iar eu îmbătrînesc", gîndi maiorul privindu-l), îi dădu raportul. Într-adevăr, locotenentul avea darul de a arăta totdeauna odihnit şi plin de energie, chiar atunci cînd era nevoit să alerge de dimineaţă pînă seara. De data aceasta însă avea un aer puţin distrat, un fel de neastîmpăr, şi Mihăescu îşi zise că la mijloc trebuia să fie o femeie. „Are timp şi de asta. Perfect".

— Ce-a fost cu uşa garsonierii ? În ce fel s-a umblat ?

— Aşa a crezut intendentul, dar n-a intrat nimeni acolo. Am controlat. Să nu fie un gogoman administratorul acela... Posibilităţi să se opereze la uşa aceea ar fi fost, pe etaj puţini locatari...

— Unul singur. Ioan Valeriu despre care se spune că a fost văzut în faţa garsonierii. Locatarul din stînga nu s-a întors încă din concediu, iar locatarii

apartamentului mare sînt plecați în străinătate. În ultima vreme deci, după moartea Lenei Greavu, numai Ioan Valeriu a locuit la etajul acela.

— Am vorbit cu intendentul să-și facă drum mai des pe-acolo.

— Altceva ?

— Inginerul a rămas alaltăieri noaptea la Iulia Vescan, iar în noaptea următoare, a rămas ea la el. În afara serviciului își petrece timpul liber cu ea. L-am văzut ieri, arăta jigărit și obosit parcă ar fi tras la coasă. (Locotenentul folosea uneori expresii de felul acesta, arătînd obîrșia sa rurală, și care îl amuzau pe Mihăescu)

— O fi bolnav.

— Dumnezeu să-l știe. Dacă l-ați vedea acum, cred că v-ar face milă. Iar Iulia Vescan nu prea stă pe-acasă în timp ce inginerul e la serviciu. Am aflat a cui era mașina care a luat-o nu de mult de-acasă. *Wartburg*-ul alb al lui Basil Micu.

— Ești sigur ?

— Da, și ieri-dimineață, cred că ea s-a întîlnit din nou cu violonistul acela, sau compozitor, ce-o fi...

— Așadar se cunosc cam cu toții între ei. Dar Manicatide ?

— Pe acesta parcă l-a înghițit pămîntul. Unul din vecinii de apartament mi-a spus că s-ar putea să fie plecat din București. Am aranjat ca locuința lui să fie în atenție zilele acestea.

— Bine. Acum ascultă. Vreau reconstituirea zilelor de 18-19-20 septembrie în ce-l privește pe Manicatide. În 18 septembrie el s-a întors în București, seara. Trebuie să știm tot ce-a făcut el, cu cine s-a întîlnit în ziua aceea, noaptea, în ziua următoare și

în a treia zi. Dacă va fi nevoie vom lua interogatorii, pentru că e foarte important de stabilit toate etapele sticlei de afinată. El a adus-o în 18 seara și i-a dat-o Lenei Greavu nu mai tîrziu de 21, pentru că în 22 ea i-a vorbit inginerului despre afinata pe care a primit-o. Ocupă-te de pe-acum de chestiunea asta.

— Atît pentru azi ?

— Mai stai puțin, o să vedem. Acum, în orice caz, mergem la procuror, iar de-acolo la garsonieră.

Procurorul îl primi pe Mihăescu cu zîmbetul lui obișnuit.

— Tot spuneai că nu pleci în concediu, dar ai fost la munte, la aer, două zile, destul ca să se cunoască. Arăți grozav.

— S-ar putea să fie nevoie de un interogatoriu al lui Manicatide.

— De acord. Să începem cu el ?

— El i-a dat Lenei Greavu sticla cu afinată. Să începem așadar de la început...

— Numai că s-ar fi putut și pînă acum. Ce se tot caută acolo ? Și în cutia de scrisori ?

— Ce-a căutat Manicatide la mănăstire... și Mihăescu îi relată lui Vasiliu despre scrisorile maicii. Cum a aflat de existența lor, nu-mi dau seama. S-ar putea să nu iasă nimic din povestea cu mărcile, dar, întîmplător sau nu, pe fir a intrat și Vrînceanca. Adică plicurile solicitate de Manicatide, maica le-a dat pînă la urmă Elenei Vrînceanu. Dacă lucrurile stau așa, Manicatide a rămas, mi se pare, cu un singur plic.

— Și restul ? întrebă procurorul. Povestea cu mărcile îl interesă.

— Tocmai asta nu știu. Bătrîna Vrînceanu este atît de bolnavă, încît nu s-a putut sta de vorbă cu

ea. I-am spus căpitanului Stîrcea s-o întrebe îndată ce va fi cu putință.

— Nu tocmai asta se caută în locuința Lenei Greavu ? și procurorul se uită pe rînd la Mihăescu și la locotenent.

— Despre mărci am aflat de-abia ieri. Cînd am stat de vorbă cu Elena Vrînceanu, ea nu mi-a pomenit nimic. Întîmplător sau nu ? Voia să ascundă ceva ? Să o considerăm implicată în atentatul la viața nepoatei ? Dar toate acestea trebuie să fie mai simple. Altfel prea mulți sînt implicați, parcă toți s-ar fi înțeles să fie complici.

— Pe cine ai în vedere ?

— Pînă în clipa de față, pe toți cei care, într-o măsură mai mare sau mai mică, s-au numărat printre cunoștințele Lenei Greavu și-au avut de-a face cu ea în ultima vreme. Și încă pe cei care, la rîndul lor, au de-a face cu oamenii aceștia. Destui, așadar. Deși bănuiesc că făptașul este unul singur...

Cu toate că discuția dintre Mihăescu și procuror îl interesa în mod deosebit pe locotenentul Popa, el îl întrebă pe șeful său dacă poate să plece, deoarece însărcinarea pe care o primise (ce făcuse Manicatide între 18 și 20 septembrie) cerea timp. În prima clipă, Mihăescu se gîndi să-l mai rețină, parcă nu înțelegea despre ce-i vorba, apoi îl lăsă să plece.

— Îmbătrînești, Mihăescule, spuse procurorul, după ce locotenentul ieși.

— De ce, procurorule ?

— Ai început să ai momente de absențe... Locotenentul te-a întrebat ceva cît se poate de clar, și ți-a trebuit timp ca să înțelegi despre ce-i vorba și

să-i răspunzi. Dar, rîse procurorul, nu te speria, și mie a început să mi se întîmple la fel. Se zice că și oamenii mari au avut așa ceva, chiar mai devreme decît noi.

Zîmbi și Mihăescu și continuă :

— Este, după cum ți-am spus, ceva care mă intrigă, numărul mare de persoane implicate, din care încă nu putem exclude pe nimeni. Nici măcar pe locatarul din stînga garsonierii, despre care Ioan Valeriu a spus că era cel care o cunoștea cel mai bine pe Lena Greavu, singurul vecin al ei care o vizita... Este adevărat că în perioada respectivă a lipsit și nu s-a întors încă, dar absența poate fi falsă. Vezi deci cîți sînt...

— Unii se vor exclude.

— Nu încă. Avem o șansă : faptul că, la mai bine de o săptămînă de la moartea Lenei Greavu, cineva mai caută ceva ce-a rămas după ea sau care trebuia să-i parvină.

— S-ar putea însă ca această situație să fi intrat în planurile asasinului, adică să fi știut că nu va putea intra în posesia obiectului decît după dispariția victimei.

— Bineînțeles. Dar șansa de a-l descoperi astfel rămîne aproape aceeași.

Procurorul făcu un semn cu mîna că a înțeles, că pînă aici totul este lesne de explicat, din orice parte ai porni. Ceea ce dorea însă să-i spună lui Mihăescu (și pînă la urmă i-o spuse) era altceva. Simțea nevoia măcar a unei singure certitudini de la care să meargă mai departe pentru a urmări ocolurile pe care Mihăescu le făcea în jurul presupusului asasin, în jurul tuturor celor bănuiți, asemenea unui lup

care dă nenumărate tîrcoale prăzii înainte de a se hotărî să atace.

Întrebarea pe care nu putea să nu i-o pună avea ceva inoportun și însemnat, într-un fel, reîntoarcerea la momentul cînd într-adevăr nu se știa încă nimic; procurorul întrebă totuși din nevoia acelei certitudini:

— Ești deci sigur că e vorba de o crimă?

Mihăescu nu se miră. Se aștepta ca Vasiliu să-l încerce astfel.

— Dacă mi-ai cere să-ți demonstrez acum și aici că este o crimă, știu, și o știi și dumneata, că nu am încă argumentele și probele decisive. Ele nu există *încă*, se vor ivi mai tîrziu.

— Cînd?

— Cînd va apare ucigașul. Mai devreme sau mai tîrziu, el se va detașa de ceilalți, de toți cei pe care-i bănuim, și va apare. Și nu uita că prezumția crimei n-a fost respinsă de la bun început... Nu ne rămîne decît să mergem pe linia asta pînă cînd se va alege într-un fel, pînă cînd presupunerea, dacă a fost neîntemeiată, va cădea de la sine. Însă trebuie să mergem pînă la capăt... Chiar dacă cutia de scrisori, bănuiala că cineva a încercat să intre în garsonieră nu sînt indicii sigure că ucigașul mai mișună pe-acolo.

— Dar părerea dumitale?

De fapt, Vasiliu cunoștea părerea celuilalt, și era de acord cu ea. De cînd lucra cu maiorul se obișnuise și cu procedeele acestuia, acea împrăștiere înșelătoare a cercetărilor, aparenta nesistematizare a concluziilor parțiale, pînda lungă și perseverentă schimbată de la o zi la alta, încheiată cu atacul neașteptat și ultim. Cînd, mai de mult, și-a dat

seama că maiorul are *ceva* ce nu au alții și care putea fi numit în fel și chip, Vasiliu a înțeles că propria lui experiență, mai îndelungată și mai bogată poate decît a lui Mihăescu, este depășită de ceea ce *avea* celălalt. Omul din fața lui, fără s-o arate, era de o perseverență drăcească, așa cum nu întîlnise la nimeni altcineva, încăpățînarea aceea de a afla tot ce era cu putință...

— Părerea mea ? făcu Mihăescu. Cît timp nu e verificată, orice părere poate fi sublimă, adăugă zîmbind. Dar să ți-o spun. Avem de-a face cu o crimă, cu o încercare premeditată de omor, făcută de un ins prudent, care a cîntărit totul minuțios și care a știut să profite de împrejurări care inițial nu intraseră în planurile sale. Și care a avut și șansă. Și laș.

— Laș ?

— Nu numai pentru că a folosit otrava și să presupunem că a și băut din ea...

— Așadar, inginerul ?

— De ce nu ? Dar ziceam, nu numai pentru că a folosit drept armă o sticlă cu afinată otrăvită, pregătită de o persoană, înmînată victimei de o alta, *el* putînd fi una din aceste *persoane*, ci și pentru că a ținut să existe un lanț de complici care ar putea să fie nevinovați, complici fără voie, și așa cred că sînt, numai că nu-i putem încă deosebi de ucigaș. Acesta știa că povestea va apărea complicată. Se pare că n-a greșit pînă acum și s-ar putea să nu greșească nici de-acum încolo. Înseamnă că va rămîne nedescoperit ? Da, s-ar putea și *asta*. O anchetă împotmolită, care nu va da nimic... Cunoaștem amîndoi așa ceva.

— Sceptic ? Crezi că nu...

— Ba da. Știu că ucigașul, el sau ea, se exersează în precauție, teama însă nu-l părăsește și a început să creadă că urzeala întortocheată a datelor de care dispunem va încurca într-atîta urmele, încît vor fi cu neputință de descifrat.

— Te gîndești că tocmai această tendință de a complica îl va trăda pînă la urmă ?

— Pe măsură ce-au început s-apară noi complicații, am început să mă gîndesc la așa ceva. Iar acum, am impresia că se grăbește. Dacă e unul care nu-i obișnuit să lucreze repede, faptul că e nevoit să se grăbească ar putea să-l deruteze, să-l zăpăcească. Sînt unii așa. Iar alții dimpotrivă. Pe nevastă-mea să n-o pui să facă încet o treabă, o face atunci mai rău. Chestie de ritm. Mă înțelegi ? Aici s-ar putea interveni cumva...

— Știu ce vrei. Să-l facem să se grăbească și mai mult. Cu cine să începem ? Inginerul ? Locatarul din dreapta ?

— Pînă la urmă poate așa vom face, spuse Mihăescu. Deși e o armă cu două tăișuri, ar putea să aibă un efect contrar. Speriat, ucigașul să dea înapoi, să renunțe de a merge pînă la capăt.

Maiorul rămase o clipă pe gînduri :

— Dar înainte de asta, în orice caz, vreau să mai văd o dată garsoniera și să consult un filatelist. Și încă ceva, dar asta nu depinde de noi...

— Ce ?

— Mă gîndesc la locatarul din stînga garsonierei. Cetățeanul se pare că face un adevărat tur al țării. Mai are patru zile de concediu, dar poate se va întoarce mai curînd.

— Ce anume aştepţi de la el ?

— Orice, nu ştiu. Este omul despre care se spune c-a fost în cele mai bune relaţii cu familia Greavu, o vizita pe Lena Greavu, a fost *acolo* în 24 septembrie, şi poate ştie ceva...

— Şi care înţelege să-şi facă pînă la capăt concediul, nu ca alţii, de loc...

— I-am promis soţiei că în cel mult o săptămînă o să plecăm. Trebuie să mă ţin de cuvînt.

— La colonel ai fost ?

— Nu, am să mă duc mîine.

Nu s-a văzut cu colonelul nici măcar a doua zi. Cînd ieşise din biroul procurorului să-l caute pe filatelistul de la minister, nu se gîndea că s-ar putea întîmpla astfel.

Existau bineînţeles semne că evenimentele se precipitau, dar Mihăescu socotea că presupusul ucigaş nu trebuia *speriat* printr-o acţiune decisivă. Cel mult *stîrnit*. Şi care să fie acea acţiune decisivă ? Asasinul era pe undeva pe aproape, se învîrtea în jurul imobilului de lîngă Grădina Icoanei, neabandonînd încă locul, deoarece nu-şi încheiase socotelile ; i se părea poate că timpul se scurge prea încet, şi trebuia să fie de o desăvîrşită stăpînire de sine ca să nu comită o greşeală.

Îl găsi pe filatelist mai repede decît se aştepta. Era un om în vîrstă, pe care îl mai întîlnise în treacăt, iar acum cînd îl văzu de-aproape îşi dădu seama că este mult mai bătrîn decît părea. Îl chema Ungureanu, era pensionar şi avea la minister o jumătate de normă.

Auzind despre ce-i vorba, Ungureanu îl pofti pe maior într-un mic birou lîngă sala de festivităţi a instituţiei. Mihăescu îi povesti ce a descoperit la mănăstire, întrebîndu-l dacă mărcile de pe plicuri ar putea avea o valoare atît de mare, încît pentru obţinerea lor să se recurgă la orice.

— Erau scrisori expediate la noi în ţară ? fu prima precizare pe care o ceru filatelistul.

— Se pare că da.

— Ştiţi şi anul ?

— Dacă ar fi să ne luăm după celelalte hîrtii din aşa-zisa arhivă care se află în casa maicii, după colecţiile de ziare şi după relatările gazdei, este vorba de anii 1856-1860.

Ceva se aprinse în ochii filatelistului :

— Unde ? întrebă acesta.

Mihăescu nu-l înţelese în prima clipă.

— Cum adică unde ?

— În ce parte a ţării ? În Moldova ?

— Da, şi maiorul numi localitatea.

Ungureanu se uită neîncrezător la maior. După un timp îl întrebă :

— Aţi auzit vreodată despre întîia emisiune de mărci poştale româneşti ? Aşa zisele „cap de bour" ?

— Vag, ca orice profan în filatelie.

— Scrisorile despre care vorbiţi ar putea să aibă pe ele aceste timbre, dar, să nu vă mire dacă sînt neîncrezător... e o poveste asemănătoare cu cea a lînei de aur.

— Cum aşa ?

— Toată lumea le caută şi speră să le găsească. Dacă anii pe care i-aţi indicat, adică 1856-1860, sînt cei în care se situează corespondenţa respectivă, pe

scrisori ar putea, sau ar *trebui să fie*, acele timbre. Am spus *ar putea* să fie, fiindcă pe-atunci nu toată corespondența se franca. Mai ales că ați numit o localitate în apropierea căreia n-a existat decît biroul poștal de la Tîrgu Neamț, care a funcționat puțin timp, vreo opt luni, între 1858 septembrie și 1859 aprilie, se pare, și nu se știe dacă biroul acela avea mărci pentru francare, sau încasa porto-ul scrisorilor în numerar, cum se întîmpla, de altfel, și în alte părți. Însă scrisorile au fost expediate probabil din altă localitate, poate din Iași, unde la birourile poștale existau mărci, și de aceea am spus că pe plicurile acelea *ar trebui* să fie timbrele despre care v-am povestit. *Ar trebui* să fie și pentru că prea este-așteptată apariția unor noi exemplare... Dar, ținînd seama de experiența de pînă acum, șansele sînt reduse. Lucrurile rare se găsesc rar, sau de loc, altfel n-ar mai fi rare...

Promptitudinea răspunsului și rigoarea precizărilor îl uimiră pe Mihăescu. Își dădu seama că unii filatelişti deveneau adevărați istorici.

— Deci dacă au fost expediate din altă parte, cum ați spus, din Iași, de pildă ?

— Șansele se măresc...

— Cred că așa trebuie să fie. Altfel n-ar fi trezit atîta interes.

— Era și de ce... Valoarea acestor mărci este remarcabilă și sînt destui care n-au cruțat nici o osteneală pentru găsirea unui singur exemplar. Mai ales că găsirea lor acolo, la origine, cum s-ar spune, oferă un plus de siguranță în ce privește autenticitatea de care cu greu poți fi sigur, procurînd marca în altă

parte. Deşi falsurile s-au făcut în fel şi chip. Un indiciu în plus, faţă de ce mi-aţi spus, n-aveţi ?

— La ce vă referiţi ?

— Pomeneaţi ceva de arhivă parcă... Despre ce fel de arhivă e vorba ?

— Mi-ar fi greu să vă dau o lămurire, fiindcă hîrtiile sînt scrise în alfabetul vechi, amestecat, şi cînd e scris de mînă îmi este inaccesibil. Am luat însă cu mine o hîrtie de-acolo, tocmai pentru a o arăta cuiva care se pricepe.

Mihăescu îi întinse o foaie. Pentru că trebuia să aştepte pînă avea să fie cercetată şi citită, avu timp să urmărească schimbarea la faţă a omului care stătea de cealaltă parte a mesei. Părea un om calm, stăpîn pe sine şi flegmatic, dar ceea ce se petrecu pe chipul lui cînd se uită pe hîrtia arătată fu ca o durere pe care o încerca subit. Îşi strînse buzele, iar cu mîna rămasă liberă (cealaltă acoperise hîrtia) începu să facă mişcări necontrolate, să strîngă şi să desfacă pumnul. Capul i se apleca ritmic, ca şi cum ar fi urmărit o silabisire mută.

Trecu destul timp pînă cînd Ungureanu îi întinse hîrtia înapoi maiorului şi-l întrebă scurt :

— Mai erau şi altele ca asta ?

— Nu ştiu dacă chiar ca asta. Dar multe, două cufere aproape pline.

— Înseamnă că în sfîrşit s-a găsit *cineva* care a ştiut unde să caute.

— Nu înţeleg, făcu Mihăescu.

— Să vă explic pe scurt, zise celălalt, lăsîndu-se pe speteaza scaunului, ca şi cum ar fi obosit. Avea o privire puţin visătoare. V-am spus că din puţinul pe care l-aţi relatat se poate deduce că ar fi vorba de

primele mărci românești, emisiunea „cap de bour“ din Moldova. Poate chiar *întîia* emisiune, cea constituită din patru mărci, patru valori, cum se spune. Sînt timbre care au circulat puțină vreme, din iulie pînă în octombrie 1858. Timpul lor maxim de circulație a fost la Iași, vreo sută de zile. Pe urmă a intrat în vigoare un nou tarif poștal și mărcile din prima emisiune au fost retrase. A urmat cea de-a doua emisiune din Moldova, tot „cap de bour“, din trei valori, care a avut și ea o circulație destul de redusă, din noiembrie 1858 pînă în mai 1862. Prima emisiune a circulat deci foarte puțin timp. Mărcile rămase sînt extrem de rare, există cîteva inventare în care sînt notate piesele aflate în colecțiile din întreaga lume. Cifrele pot să nu vă spună mare lucru, e de reținut însă că din timbrul de 27 parale, neuzat, se cunosc doar șapte exemplare. Ce-a constituit și mai face obiectul marii căutări și marii speranțe pentru un filatelist ? Se cunoaște tirajul mărcilor respective, cîte au fost în circulație și cîte au rămas după înlocuirea primei emisiuni cu alte mărci. Au fost vîndute atunci aproximativ 11 000 de mărci, dar pînă în zilele noastre au ajuns, sau mai bine zis sînt cunoscute, numai vreo trei sute, din care unele ar putea să fie pînă la urmă falsuri. Ce s-a întîmplat cu restul de aproape 11 000 ? Fără îndoială că cea mai mare parte au fost distruse iremediabil, pierdute, cum se întîmplă cu atîtea mărci de pe scrisori, dar o parte, fie cît de mică, se presupune că mai există, că s-a păstrat în cine știe ce colț uitat și necercetat, în care zac scrisori vechi. În această privință, căutarea mărcilor oferă unele speranțe. Și-apoi sînt mărcile din prima emisiune care n-au fost puse în vînzare și care, după apa-

riţia emisiunii a doua, au rămas aşa cum au fost imprimate, în coli, sau tăiate, restituite de diverse oficii poştale. Au fost vreo 12 000 de asemenea mărci şi soarta lor a rămas necunoscută. Se ştie c-au fost predate Ministerului de finanţe al Moldovei şi unii cercetători cred că în timpul transportului arhivei la Bucureşti, în perioada Unirii, lăzile în care se aflau pachetele cu timbre au fost luate de ape cînd diligenţa se răsturnase în rîul Buzău. Alţii cred că mărcile au fost arse după 1870, la Bucureşti, sau poate chiar în 1859—1862, la Iaşi. Sînt însă unii dispuşi să creadă că timbrele acelea zac şi-acuma pe undeva.

— E posibil ?

— Da. Cu toate că şansele sînt foarte mici. În orice caz mărci ştampilate din această emisiune, mărci pe scrisori din acea vreme, bineînţeles că se mai pot găsi, dar pentru asta e nevoie de o şansă nemaipomenită...

— Mi s-a părut că hîrtia pe care v-am arătat-o v-a spus ceva !

Ungureanu repetă gestul acela curios, cu desfacerea şi strîngerea degetelor în pumn ; ochii i se îngustaseră.

— Bineînţeles că a le căuta *anume* e ceva asemănător cu căutarea unui ac într-un car cu fîn. Găsirea unei singure piste, fie şi vagi, a locului unde ar putea să se afle e foarte mult... Ceea ce mi-aţi arătat aici, şi Ungureanu ridică hîrtia îngălbenită de vreme, este adresa unui casier din acea vreme, a unui sameş, cum i se spunea, care confirmă primirea a 17 coli de timbre. Şi tot acolo se pomeneşte de salariul neplătit al unui expeditor poştal. După retragerea din circulaţie a mărcilor din prima emisiune, la bi-

rourile de expediţie au rămas timbre nevîndute, neuzate, cum se spune, ce trebuiau restituite. Ca în orice operaţie de felul acesta, se poate presupune că inventarierea n-a fost foarte riguroasă şi în returnarea mărcilor s-au produs defecţiuni. Într-un rest de arhivă a unui birou poştal din acea vreme, mai pot zace nişte mărci. Iată deci pista pe care astfel de hîrtii o pot indica. Dacă cercetările sînt fructuoase, ea poate deveni o mină de aur.

— Am înţeles. Dar pentru aşa ceva e nevoie probabil de cercetări serioase...

— Întîmplarea şi şansa fac uneori mai mult decît cele mai asidue cercetări şi cotrobăiri. Poate că omul dumneavoastră a avut parte de o asemenea şansă.

— Poate. Şi ce i-ar fi adus asta ?

— E greu şi, în acelaşi timp, uşor de zis. Depinde ce intenţionează să facă cu mărcile eventual descoperite. Dacă sînt mai multe şi într-o stare bună, valoarea lor e mai mult decît o avere, ca să zic aşa.

— Aş vrea să vă mai întreb ceva. Aveţi, fără îndoială, legături cu lumea filateliştilor... N-aţi auzit întîmplător de cineva care s-a interesat sau a propus spre vînzare asemenea mărci în ultima vreme ?

— Personal, nu. Dar am să mă interesez, fără să promit însă că voi putea da un răspuns precis. S-ar putea totuşi să aflu ceva, pentru că asemenea oferte şi tranzacţii sînt foarte rare.

— Vă mulţumesc, în orice caz. Cînd aţi putea să-mi spuneţi ?

— E ceva urgent ?

— Da.

— Am să mă interesez chiar astăzi. Dar cîteva indicii despre persoana care eventual a făcut o asemenea ofertă...

— Din păcate nu sînt în măsură să vi le dau.

— Să vă întreb și eu ceva... Ați pomenit de niște ziare vechi pe care le-ați văzut în podul acela. Aveau mărci pe ele, au fost expediate prin poștă ?

— N-am băgat de seamă. Habar n-am.

Ungureanu, filatelistul de la minister, care pînă atunci fusese serios și grav, clătină din cap și zîmbi îngăduitor.

Locotenentul Popa știa că ceea ce avea de făcut nu era de loc ușor. Trecuseră mai bine de două săptămîni de cînd Manicatide sosise în București venind din T., și era puțin probabil ca cineva din apartamentul în care locuia acesta să mai țină minte ce se întîmplase în ziua respectivă și în următoarele. Vecinul lui Manicatide (camerele erau alăturate), cu care mai vorbise, era un tip cu barbă, avea un fel ciudat de a se purta ; dădea lecții de limbi străine și nu prea stătea pe-acasă. Nu se arătase surprins atunci cînd fusese întrebat despre Manicatide ; răspunsese scurt, cu un aer indiferent și plictisit.

Nelică Popa avu norocul să-l găsească acasă. Manicatide lipsea în continuare. De data aceasta, locotenentul se legitimă și-l preveni pe profesorul de limbi străine asupra caracterului confidențial al întrebărilor pe care i le va pune.

Bărbosul tocmai terminase de mîncat și strîngea de pe masă.

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— O să vă cer să faceţi un mic efort : să vă amintiţi cam ce s-a petrecut într-o anumită zi, sau, mai bine zis, în decurs de două, trei zile, între 18 şi 20 septembrie. Adică ce-a făcut în acest timp vecinul dumneavoastră ? Vă pot da un punct de reper. În 18 septembrie, Manicatide s-a întors în Bucureşti, venind din provincie, din T., cu trenul care soseşte în Gara de Nord la 8 şi 32 minute.

— Dumnezeule ! exclamă profesorul. Dar cum pot ţine minte aşa ceva ? ! Omul acesta vine, pleacă, eu de asemenea nu prea stau pe acasă, îi constat absenţa numai cînd baia e mai puţin ocupată dimineaţa.

— Şi totuşi... mai încercă locotenentul.

— Stai un pic, dom'le. Dacă mă iei repede, chiar că n-am să pot să-mi amintesc. Să vedem însă, şi bărbosul scoase din haină un carnet şi începu să-l răsfoiască. În 18 ai zis ? După-amiază am avut o oră de la patru jumate la şase, în oraş, nu vă miraţi, orele celor care dau lecţii de limbi străine durează o oră jumate, apoi o alta de la şapte la opt, la mine acasă. Înseamnă c-am fost acasă, dar nu văd încă ce-ar putea aduce asta.

— Fiind acasă, n-aţi auzit dacă a venit Manicatide ?

— Cam greu. Cu elevii mei vorbesc de obicei tare. Să le intre mai bine în cap.

— Cînd ai ceva bagaj, de obicei vii acasă de la gară cu o maşină. N-aţi auzit o maşină oprindu-se în faţa casei ? Fereastra camerei dă în stradă.

— Aici trag tot felul de maşini, iar dimineaţa fac zgomot, parcă ar fi un garaj în stradă, trăsni-le-ar Dumnezeu. Şi pe domnul care vă interesează l-am văzut venind într-o maşină.

— Ce fel de maşină ?

— Pentru mine toate-s la fel. Şi profesorul, care de data asta se dovedi mai puţin scump la vorbă, luă din nou carnetul să se uite. Se pare că ai şansă, dom'le. În seara aceea a fost la mine un student întîrziat de care nu se prinde nimic. După ce-am terminat lecţia, individul mai avea chef de vorbă şi nu ştiam cum să scap de el, mi se făcuse foame. Îmi amintesc că l-am lăsat în cameră şi m-am dus la bucătărie să-mi fac un ceai. Am dat peste Manicatide, care aşeza ceva pe raftul lui, o bucată de jambon din care se mai hrăneşte şi-acum. Mi-a spus c-a fost în provincie şi m-a întrebat dacă s-au calculat cotele de întreţinere. E conştiincios şi pedant în privinţa asta...

— Atît ?

— Dar ce mai vrei ?

— Era singur ? În cameră la el nu era nimeni ?

— Ba da. Un tip oarecare.

— Cel care l-a adus cu maşina ?

— Dracu să-l ia ! De unde să ştiu cu ce-a venit şi cine l-a adus ? ! După aia, s-a dus la baie.

— Şi-a doua zi ? Ce-a făcut Manicatide a doua zi de dimineaţă ? Apropo de bucătărie şi de şunca aceea... Altceva n-a mai lăsat acolo ? O damigeană, sau o sticlă ?

— Manicatide şi *aşa ceva* ? ! Nu cunoaşteţi omul ! Manicatide nu obişnuieşte... În toată viaţa lui, nu cred c-a băut o damigeană. Nu vin, nu femei...

— Bine, dar a doua zi, nu ţineţi minte ce-a făcut ? A plecat de dimineaţă de-acasă ?

— O fi plecat, Dumnezeu să-l ştie. Dar să întreb şi eu : Bine, bine, dar ce-aveţi cu omul ăsta ? E-un tip din cale-afară de liniştit. Să mă bată Dumnezeu

dacă m-am gîndit vreodată c-ar putea interesa pe cineva. Dar e secret, nu ? zîmbi bărbosul.

— Vă mulțumesc pentru ce mi-ați relatat și v-aș ruga să vă mai reamintiți ceva. Așadar, a doua zi, în 19 septembrie, a plecat de dimineață de-acasă. Avea cu el vreun pachet ?

— Habar n-am dacă avea cu el vreun pachet.

— În ziua aceea a primit vreo vizită, a fost căutat ?

— Pentru așa ceva, întrebați-o mai bine pe doamna Pisi.

— Pe cine ?

Bărbosul începu să rîdă cu poftă.

— Ei, vezi, dom'le ! Asta v-a scăpat. Nu știți nimic despre doamna noastră, veterana acestei splendide locuințe, acestui azil în care, după cum se vede, sînt și indivizi căutați de poliție. Mă miram că prea e liniștit pe-aici. Poate acum o să fie mai interesant, tocmai cînd mă gîndeam să mă mut. Dar Manicatide ? ! Pe el l-ați găsit ? De ce nu pe mine ? Sînt mult mai suspect decît acest respectabil zgîrie-brînză. Sau pe ocrotitoarea noastră a tuturora, doamna Pisi, de care însă vă sfătuiesc să vă feriți. În sfîrșit... Existența e plină de surprize. Nu beți cumva un păhărel ? Sau, în exercițiul funcțiunii...

Nelică Popa n-avu încotro și fu nevoit să-l lase pe profesorul bărbos, să iasă din cameră, refuzînd invitația tot mai insistentă de a bea împreună un păhărel.

Despre cealaltă locatară a apartamentului, pe care bărbosul o numise doamna Pisi, îi vorbise sectoristul. O femeie în vîrstă, cîndva coproprietară a întregii case. Numele ei adevărat era Schacht, trăia singură,

din pensie, și avea păreri excelente despre Manicatide, spre deosebire de bărbos pe care nu-l putea suferi și de care probabil se și temea.

Schacht, care stătea mai tot timpul acasă, curioasă ca unele femei bătrîne, atentă la tot ce se întîmpla în casă, știa și ținea minte mai multe. Manicatide se întoarse într-adevăr în 18 septembrie din provincie (își amintea bine, pentru că în ziua aceea se plăteau cotele de întreținere) și îi adusese sunătoare uscată, numai flori, cum nu se găsește în comerț. A rămas seara acasă, iar a doua zi a ieșit de dimineață. „Dacă l-a văzut ieșind din casă cu un pachet ?" „Da. La două zile după asta, pe la prînz, Manicatide a ieșit din casă cu un pachet mic și cu un buchet de flori".

— Bănuiți unde s-a dus ?

— Domnul Manicatide e un om serios, spuse Schacht, ținînd să înlăture orice opinie discutabilă despre vecinul ei. A avut de îndeplinit un comision, o doamnă din provincie îl rugase să aducă ceva nepoatei din București. Și, pentru că știe să se poarte, a ținut să vină cu un buchet de flori. Mi-a cerut și sfatul în privința asta, preciză cu satisfacție bătrîna.

— V-a spus în ce constă comisionul ?

— Bineînțeles. O sticlă de afinată și niște nuci.

— Între timp, adică de la sosirea în București și pînă cînd s-a dus cu pachetul acela, n-a primit nici o vizită ?

— O, nu ! Vizite primește așa-zisul profesor, izbucni bătrîna neascunzîndu-și indignarea. Tot felul de vizite, printre care și fete tinere, chipurile pentru lecții de limbi străine. Și nimănui nu-i pasă... Dumneavoastră știți ce se întîmplă sau se poate întîmpla

la el în cameră ? Și nu se ia nici o măsură ! Nici măcar nu e...

— Nu vă supărați, o întrerupse locotenentul, vă amintiți cumva unde a ținut domnul Manicatide sticla de afinată, pînă s-o ducă la nepoata acelei doamne ?

— În cămară, unde fiecare are locul său... Dar cum ? Credeți că cineva din casă... Dacă e așa, atunci numai așa-zisul profesor...

Îi fu la fel de greu să scape de ea, ca și de bărbos.

În apartament mai locuia un tehnician, care însă lucra pe un șantier și lipsea de-acasă de cîteva luni.

Pînă la ora douăsprezece, cînd avea întîlnire cu Mihăescu, locotenentul își propuse să-l vadă pe sectorist, însă nu-l găsi (erau oamenii pe care îi găseai cel mai greu) și atunci luă autobuzul spre strada Melcilor, unde stătea Iulia Vescan.

Ajunsese să cunoască locul, cam în dreptul casei în care locuia femeia aceea era o mică bodegă, cu puțini clienți dimineața, și unde se putea bea bere, supraveghind în același timp imobilul de vizavi. Știa și care era fereastra Iuliei Vescan. Poate că într-o oră și jumătate cît mai era pînă la întîlnirea cu șeful avea să observe ceva.

După prima sticlă de bere pe care o bău cu poftă și mai ceru una, locotenentul se uită din nou la telefonul public din bodegă ; nu mai rezistă tentației. Se ridică de la masă și formă numărul instituției la care lucrase Lena Greavu, cerînd interiorul pe care nu-l notase nicăieri, pentru că îl ținea minte. Dacă ar fi știut ce urmări avea să aibă telefonul acela (se înțeleseseră, de fapt, la ultima întîlnire, să o cheme seara, acasă), bineînțeles c-ar fi renunțat... Trebui să aștepte cîteva minute pînă cînd auzi vocea fetei, mirată că

era chemată, și începu să-i spună ceva, nici el nu știa ce, emoționat fiindcă fata nu-și ascundea bucuria că fusese chemată fără vreun motiv anume, cînd, din casa de vizavi ieși Iulia Vescan în nelipsita ei haină albă... La celălalt capăt al firului, fata tocmai începuse să spună unde ar putea merge împreună seara, iar el o întrerupse scuzîndu-se cu stîngăcie și lăsă receptorul. Abia după asta își dădu seama că fata nu putea să înțeleagă ce se petrecuse și o să se supere. Așa se și întîmplă, mai ales că seara nu se mai întîlniră.

Ieși imediat din bodegă și porni în urma Iuliei Vescan, care se îndreptă spre stația de autobuz. Nu-l cunoștea, și Nelică urcă în aceeași mașină.

Femeia se dădu jos la Universitate și porni agale spre Palatul Telefoanelor. Institutul de proiectări unde lucra inginerul Greavu era prin apropiere. Dar Iulia Vescan intră în clădirea telefoanelor și se opri la ghișeul de instalații noi. Pe urmă la telefonul din hol, dar acolo mai așteptau cîțiva, și-atunci renunță să mai telefoneze. Ar fi putut să coboare la cabinele din partea de jos a clădirii, unde oricînd se găsea un telefon liber, dar ea ieși pe Calea Victoriei, nehotărîtă, luînd-o mai întîi spre Capșa, apoi, răzgîndindu-se, se îndreptă spre Piața Palatului. Se mișca alene, parcă ar fi așteptat să se facă o anumită oră cînd ar fi trebuit să fi undeva, la o întîlnire. În haina ei albă era ușor de urmărit.

Se apropia ora douăsprezece, locotenentul își zise că nu putea să lipsească de la întîlnirea cu maiorul, iar Iulia Vescan, cine știe, poate într-adevăr ieșise să se plimbe.

Cînd se făcu douăsprezece fără douăzeci, Iulia Vescan se îndreptă spre blocurile din spatele Palatului, se opri cîteva clipe în fața vitrinei unei florării, pe urmă intră în barul de la parterul blocului turn. După un timp, intră și locotenentul.

Iulia Vescan era la o masă, lîngă doi bărbați, din care unul în vîrstă, un bătrînel îmbrăcat neglijent, spre deosebire de celălalt, de o eleganță oarecum ostentativă. Se rîdea ; probabil convorbirea începuse cu o glumă spusă de cineva din cei trei. Apoi femeia căută în poșetă o monedă și urcă la mezanin să telefoneze.

Nelică Popa profită de prilej și se așeză mai aproape, pe unul din scaunele de la bar, ca să prindă ceva din convorbirea celor de la masă. Cei doi vorbeau între ei și, cînd Iulia Vescan se întoarse, nici nu se uitară la ea. După un timp ea se ridică din nou de la masă ca să urce la mezanin, unde era telefonul. De data asta, revenind după cîteva minute, le spuse celor doi că a vorbit și că întîlnirea poate să aibă loc după-masă sau seara. Pe urmă plecară tustrei.

În față aștepta o mașină, bărbatul mai tînăr se urcă la volan, iar Iulia Vescan și bătrînelul în spate.

Nelică Popa ajunse la timp la întîlnirea cu șeful, în Grădina Icoanei.

Auzind despre Manicatide și Iulia Vescan, maiorul nu păru prea interesat, făcu o remarcă oarecare, cum că își văd oamenii de treabă.

— Urcăm sus, la garsonieră ? întrebă Nelică.

— Da. Aș vrea însă să mai vorbesc cu fostul sportiv. Și să-l căutăm și pe administrator. Poate s-a mai întîmplat ceva pe-aici...

Nu se întîmplase însă nimic; administratorul le spuse că nu observase nimic suspect.

— Locatarul din stînga garsonierii s-a întors? îl întrebă Mihăescu.

— Nu s-a întors. Așa cred... Dar putem încerca.

— Mulțumesc, asta pot s-o fac și singur, replică maiorul și se urcă în lift urmat de Nelică Popa.

— Ai telefonat cumva la birou?

Nelică nu telefonase și maiorul clătină din cap nemulțumit. Ca să-l îmbuneze, locotenentul spuse că va telefona îndată.

Era trecut de douăsprezece cînd Mihăescu sună la ușa lui Ioan Valeriu, ora la care acesta își încheia de obicei îndeletnicirea de dimineață; cutiile cu plicuri și clasoarele erau puse la locul lor pe raftul de jos al vitrinei.

Maiorul fu poftit înăuntru de gazda cam surprinsă de vizită. Cînd îi spuse că cineva încercase, se pare, să intre în garsoniera în care locuise Lena Greavu, fostul sportiv rămase și mai mirat.

— Apartamentul dumneavoastră e cel mai apropiat de garsonieră, și sînteți în momentul de față singurul locatar pe etaj. Poate ați auzit sau ați observat ceva? Stați mai mult pe-acasă, nu-i așa?

— Da, diminețile... Dar n-am văzut și n-am observat nimic.

— Deasupra e un singur etaj. Circulă multă lume pe scări? Mă refer la cei care coboară, pentru că, de urcat, se urcă bineînțeles cu liftul.

— La etajul șase sînt ceva mai mulți locatari decît la cinci, așa că, bineînțeles, se circulă. Cînd cineva calcă mai apăsat, se aude și de aici.

— Care sînt orele cînd se circulă mai puțin?

— Dimineața, cînd lumea e plecată la serviciu. La etajul șase nu sînt copii.

— Ar fi avut cineva timp să încerce să deschidă ușa garsonierei ? Stînd în fața ușii, se aude cînd cineva începe să coboare de la șase ?

— Depinde... cum să vă spun, nu știu.

— Bine, acum altceva. Bănuiți cumva ce anume poate fi căutat în locuința Lenei Greavu, la mai mult de o săptămînă de la moartea ei ? Avea lucruri de mare preț ?

— N-am nici o idee. Și ce mi-ați spus dumneavoastră că cineva a încercat să pătrundă acolo mă uimește...

— Nu știți, locatarul din stînga garsonierei s-a întors ?

— Parcă nu, n-am văzut. Ați încercat ?

Ioan Valeriu făcu un gest care însemna că se oferă el să vadă dacă locatarul din stînga garsonierei s-a întors. Mihăescu rămase să-l aștepte în hol.

Persista nemulțumirea legată poate de acea batere pe loc din care nu reușea să iasă. Îl enerva așteptarea unei vești de la Stîrcea. Reușise sau nu căpitanul să vorbească cu bătrîna Vrînceanu ? Asemenea stări îi erau cunoscute ; important era să nu țină mai mult decît era nevoie ca să-l întărîte. Nu strica. Numai că senzația de alunecare a ceva care se afla în apropiere și scăpa nu era ușor de învins. Cu totul altfel, mai încrezător, începuse el ziua aceea, iar acum, în apartamentul neprimitor al fostului sportiv, i se părea că lucrul cel mai însemnat pe care îl avea de făcut nici măcar nu-i era clar.

Îl irita pînă și ceea ce era în jurul său, în încăperea prost luminată, mobilată cu un gust îndoielnic,

cum era de pildă vitrina aceea pretenţioasă, achiziţionată probabil pentru expunerea trofeelor sportive, medalii şi cupe, rînduite după mărime şi importanţă, iar pentru că pe rafturile de jos n-ar fi stat bine, fusese pus altceva. Şi privirea lui Mihăescu căzu pe două stive de cutii lunguieţe, asemănătoare cu cele folosite pentru fişele unui catalog de bibliotecă, cutii pline cu plicuri, iar lîngă ele un teanc de albume sau aşa ceva.

Cînd îşi dădu seama că ceea ce se afla pe rafturile de jos ale vitrinei era o colecţie de timbre, intră Ioan Valeriu cu o mină dezamăgită.

— Cred că nu s-a întors. Am sunat şi n-a răspuns, dar s-ar putea să fie la serviciu...

— Vă ocupaţi cu filatelia?

— Da, de cînd am abandonat activitatea competiţională, şi sînt destui ani de-atunci, mă ocup cu filatelia. Am revenit la o pasiune din adolescenţă, de data aceasta însă, cu mai mult foc...

— Vă pasionează într-adevăr?

Şi fără să aştepte răspunsul, Mihăescu se ridică.

Ioan Valeriu îşi revenise parcă din surprinderea pe care o arătase cînd maiorul sunase la uşă şi căpătase chef de vorbă. Începu să povestească despre felul plăcut în care se poate petrece timpul liber colecţionînd mărci poştale, dar Mihăescu nu era dispus să-l asculte şi ieşi.

„Ar putea să nu aibă nici o legătură, se gîndi maiorul. Sau e cel mai abil dintre toţi, tocmai acela care ştie să scape... Deşi, se pare, în povestea asta toţi sînt legaţi între ei."

La scurt timp după ce intră în garsoniera Lenei Greavu, veni şi locotenentul.

— Acum două ore a telefonat căpitanul Stîrcea. Avea și de data asta un aer important, ca și cum ceea ce avea să comunice era o descoperire a lui.

— O veste interesantă. Manicatide a fost ieri la T., în trecere, iar de acolo a plecat la mănăstire. Azi a fost văzut din nou în T., la gară, urcîndu-se în trenul de București.

— Deci trebuie să sosească deseară. Va trebui să te duci la gară, Nelică. Și altceva ? Stîrcea a vorbit cu bătrîna Vrînceanu ?

— Despre asta n-a lăsat nici o comunicare.

— Înseamnă că n-a reușit. În schimb, Manicatide probabil a fost la ea. Pentru asta s-a dus acolo. În fine... Mai descrie-mi pe cei doi cu care s-a întîlnit azi Iulia Vescan.

În timp ce locotenentul spunea pentru a doua oară cum arătau cei doi, Mihăescu începu să se uite prin garsonieră. Lucrurile se aflau la locul lor, așa cum le văzuse ultima oară, și înainte de asta cînd mai fusese aici, într-o seară, și rămăsese mai mult timp. Cutia cu fotografii nu fusese clintită de pe lada divanului, iar pe micul birou din colțul camerei, totul era așa cum lăsase el. Numai cineva care ar fi știut cu precizie unde se află obiectul căutat ar fi putut să-l ia fără să lase vreo urmă. Acesta putea să fie în primul rînd inginerul Greavu... dacă, într-adevăr cineva intrase în garsonieră. Obiectul căutat se afla oare aici, undeva sub ochii săi, sau era așteptat să sosească ?

Un vag miros al parfumului folosit de Lena Greavu, păstrat în hainele rămase, plutea în încăperea neaerisită. Printre toate lucrurile de-acolo, era poate amintirea cea mai stăruitoare.

Mihăescu speraase să găsească scrisoarea pe care Lena Greavu o primise din T., de la Elizabeta Hîncu, cu două sau trei zile înainte de 24 septembrie. Se uitase prin scrisorile păstrate de ea și în vizita precedentă, dar acum căuta scrisoarea peste tot. S-o fi aruncat ? N-o avusese în poșetă, în ziua accidentului.

— Gata, Nelică, să mergem.

În dreptul apartamentului lui Ioan Valeriu, maiorul se opri și sună iarăși. Fostul sportiv era în trenci, gata de plecare.

— Am uitat să vă întreb ceva, domnule Valeriu. Mi-ați spus că sînteți vechi filatelist. Nu cumva doamna Greavu se ocupa și ea cu așa ceva ? Nu v-a întrebat, de pildă, despre niște mărci ?

— Nu, nu... pot să vă spun cu siguranță că doamna Greavu nu se ocupa cu filatelia. Am încercat să-i explic o dată că e o îndeletnicire plăcută, mai ales pentru o persoană singură, care are timp liber, dar fără rezultat. Vedeți, noi, filateliștii, cînd avem prilejul, vrem să-i atragem și pe alții, însă doamna Greavu...

— Nu v-a întrebat despre niște mărci românești vechi ? preciză maiorul.

Ioan Valeriu avea aerul că nu înțelege întrebarea, dar pînă la urmă spuse :

— Ba da. M-a întrebat o dată despre niște mărci dacă au căutare.

— Despre ce fel de mărci ? V-a spus probabil despre ce fel de mărci e vorba. Altfel nu i-ați fi putut răspunde.

— Mărci vechi românești.

— Cît de vechi ?

— Nu se pricepea de loc la așa ceva, și nici nu mi-a arătat mărcile, mi-a spus doar c-ar fi vorba de mărci foarte vechi, cam de o sută de ani. Or asta însemna că sînt primele emisiuni, ceea ce, vă dați seama, era greu de crezut, sau te gîndești la cine știe ce fals. Bineînțeles că n-am avut-o în vedere pe ea, complet neinițiată în materia asta...

— Mărcile despre care v-a întrebat le avea ?

— Nu știu. Îmi spusese însă că mi le va arăta. Eram desigur curios să le văd, ca orice filatelist, chiar dacă nu excludeam posibilitatea unui trucaj, pe care, repet, nu l-aș fi pus pe seama Lenei Greavu. Știam că are rude în Moldova.

— Cînd v-a întrebat despre mărci ?

— Cu puțin timp înainte de...

— Nu vă puteți aduce aminte cînd anume ?

Ioan Valeriu arătă că face un efort pentru a-și aminti.

— Cu trei zile înainte de tragicul accident.

— Deci în 21 septembrie ?

— Da, probabil așa, în 21 septembrie, dacă spuneți dumneavoastră.

— Și părerea dumneavoastră ? Era sau nu în posesia acelor timbre ?

— M-ați mai întrebat și v-am spus că nu știu. Părerile nu pot avea nici o însemnătate.

Se înțepoșase ; volubilitatea de la început dispăru subit. Discuția, pentru el, părea încheiată și celor doi nu le rămase decît să plece.

— Unde aveai de gînd să mănînci de prînz ? îl întrebă maiorul pe Nelică Popa.

— De ce mă întrebați ?

— Pentru că te invit la mine. Am să-i dau un telefon soției, de la birou. Aici am cam terminat pe ziua de azi.

De foarte multă vreme nu mai ieșise să se plimbe undeva în parc sau pe șosea, în toamna aceasta frumoasă care odată și odată avea să se sfîrșească. Nu era nimic mai simplu ; după ce termina lucrul, în loc să se ducă acasă, să meargă să ia masa la unul din restaurantele de lîngă lacuri. Inerția care de fiece dată îl mîna spre casă, în camera neprietenoasă, cu care nu se obișnuise, devenea apăsătoare. Și neputința de a face un lucru atît de firesc, după care jinduia, îi dădea o stare proastă.

În ziua aceea, Alexandru Greavu se hotărî să nu se mai ducă de la serviciu acasă, ci să facă plimbarea dorită de multă vreme. Chiar dacă ar trebui să se ducă singur.

Dincolo de tot ce era neprevăzut și întreținea teama pe care n-o putea înăbuși, și care răsturna ceea ce părea că se așezase, viața își urma mersul, același, cu dorințe și așteptări obișnuite. I se părea ciudat că tocmai acum voia atît de mult să facă o plimbare la șosea, să ia masa în altă parte decît în oraș, apoi să intre într-un magazin să cumpere ceva de îmbrăcat, și să meargă în sfîrșit la adresa unui schimb de locuință. Nimic așadar din ceea ce alcătuia celălalt plan al existenței nu dispărea. Ceva îl ținea la suprafață.

Altădată ar fi renunțat să mai facă o asemenea plimbare, dacă *ea*, ca de atîtea ori, ar fi refuzat să-l însoțească, preferînd să petreacă cele cîteva ore ale după-amiezii în camera lui sau, mai rar, la *ea*. Nu-i

rămînea altceva de făcut. Acum însă, cînd mai rămăseseră cîteva minute în care ea putea să-l mai găsească la birou, era hotărît să se plimbe singur, dacă *ea* n-o să vrea să meargă cu el.

Dar ar fi fost ca și cum i-ar fi acordat o întreagă după-amiază liberă, în care *ea* putea să facă ce voia, și mai tîrziu să-i povestească, iar el să n-o creadă... Era atît de greu s-o mai creadă.

În clipa aceea avu convingerea că nu exista prețul cu care se poate obține cunoașterea. Adevărul, oricare i-ar fi urmările. Și-ar fi dat orice ca să-l afle. Dintr-o pornire inconștientă de autoprotejare, voia să știe cu orice preț acel *adevăr* care ar fi întrerupt incertitudinea mai rea decît orice.

Și se plătise enorm, un preț a cărui amintire apăsătoare nu se va șterge niciodată... Se plătise atît de scump, neomenește de scump, ca nesiguranța să se adîncească, să devină dureroasă, pătrunzînd pînă și în trupul obosit. Dorința de plimbare era o nemărturisită încercare de evadare.

Dacă va refuza să meargă cu el, însemna că-i rămîneau destule ore libere, cînd putea să se întîlnească cu *altcineva*, bucuroasă probabil că putea s-o facă atît de ușor, fără să născocească nimic, și apoi, liniștită și nerușinată, să-l întrebe cum i-a priit plimbarea.

Știuse toate acestea, le bănuise și le presimțise mai de mult, fără însă să fie în stare să se oprească... Numai că n-o luase de soție. Dar nu fusese în stare să se reîntoarcă la cealaltă. Un gol înfricoșător, aducînd adierea rece a morții îl aștepta. Poate acolo îi și era locul. Alături de cealaltă, *adevărata*.

Telefonul sună în ultimul minut. Era *ea*. Îl întrerupse cînd el începu să-i spună de plimbarea în parc...

Iritată că n-o lăsase pe ea să vorbească prima, să-i spună ce voia, îi aminti de întîlnirea cu omul acela, de fapt erau doi (care întîlnire?), ah, da, își amintea, dar dă-o naibii de întîlnire, nu era nici o grabă, e o zi frumoasă, poate ultima zi frumoasă din toamna aceasta, și întîlnirea cu omul acela, sau doi cîți erau, putea să fie amînată, dă-o naibii, mai bine să se întîlnească ei, și, ca altădată, să se plimbe prin parc, și... iarăși îl întrerupse, cerîndu-i să fie serios, pretinzîndu-i să vie la întîlnirea cu oamenii aceia, la ora și la locul...

Inginerul închise telefonul. Își puse pardesiul și coborî în stradă. Luă autobuzul care-l duse la șosea, lîngă lacuri, iar de acolo un alt autobuz, mai departe, pînă la pădure.

Nu mai pățise așa ceva, să i se închidă telefonul, și tocmai pentru că nu se aștepta la asta, era lucrul la care s-ar fi gîndit cel mai puțin, supărarea ei nu mai cunoștea margini, se transformă în mînie, crescu vertiginos, și nu avea asupra cui s-o reverse.

Ieșind din cabina telefonului public, se simțea ofensată și repudiată, nu era în stare să găsească o explicație la ceea ce se întîmplase, să înțeleagă de ce se purtase așa cu ea, și toate acestea întreținură o bucată de vreme mînia ce o cuprinsese cînd inginerul închisese telefonul.

Pe urmă, cînd începu să se gîndească la altceva, că este părăsită și alungată, i se făcu milă de ea. De mult nu i se mai întîmplase să simtă ceea ce simțea acum; aproape că se înduioșă. I-ar fi plăcut să se afle undeva unde să poată plînge, și cineva s-o vadă plîngînd.

I se făcu foame. Dacă totul ar fi decurs așa cum prevăzuse, ar fi luat masa cu el la restaurantul pensiune, după care l-ar fi chemat la ea să se odihnească un ceas, iar apoi ar fi mers la întîlnirea cu cei doi, care așteptau să fie anunțați și, fără îndoială, o vor socoti neserioasă.

Cînd își aminti că n-are destui bani ca să intre într-un restaurant să ia masa (iar acasă n-avea nimic de mîncare) se enervă din nou. Trebuia să se ducă pînă acasă, să ia din banii din șifonier, pe urmă să coboare să cumpere ceva de mîncare. Era o nedreptate pe care n-o merita. Ar putea să telefoneze cuiva, chiar acum, făcînd în așa fel încît să fie invitată la masă, se gîndi la bărbații pe care-i cunoștea și, bineînțeles, ar fi găsit pe cineva, dar înțelepciunea ei de femeie, înțelepciunea și experiența pe care le dobîndise anevoie și de care era mîndră o opriră la timp. N-ar fi fost bine să facă așa ceva. Nu e bine să te arăți neajutorată în fața bărbaților ; prea puțin se poate obține din asta ; și mai mult se poate pierde.

De aceea Lili Vescan se duse acasă și făcu așa cum știa ea că era mai bine. Își cumpără ceva de mîncare și o sticlă de băutură, și luă masa singură, în bucătărie. Paharul de vodcă o mai îmbună.

Era foarte incomod că n-avea un telefon al ei, în cameră. Ar fi putut acum, cînd nu mai avea nevoie să fie invitată la masă și cînd se mai liniștise, să vorbească cu cineva pentru a aranja ceva pînă în seară... Oricum întîlnirea cu cei doi căzuse.

Inginerul era un dobitoc ; un om slab, gata oricînd să dea înapoi. Și decăzuse îngrozitor în ultima vreme, începuse să arate jalnic. Din bărbatul atrăgător, cu purtări alese și cu acea timiditate masculină care-i

dădea ceva în plus, rămăsese o umbră. Devenise irascibil, incapabil să-şi controloze gesturile în situaţiile cele mai obişnuite, de neînţeles, cu gîndul în altă parte.

Şi totuşi din afecţiunea pe care i-o purtase cîndva (poate fusese chiar dragoste), se mai păstrase ceva. Lili simţea asta chiar şi acum cînd gestul acela inadmisibil, închiderea telefonului, nu putea fi încă uitat. Se înduioşă din nou la gîndul că este în stare să aibă un asemenea sentiment faţă de cineva care o jignise. Mai bău din sticla de vodcă, tot mai convinsă că era, de fapt, o fată de treabă. Numai că era foarte greu să ai de-a face cu un om ca inginerul. O mulţime de lucruri trebuia să le facă singură.

Poate asta îi era soarta, să ducă la îndeplinire singură ceea ce era mai greu... Restul care mai rămăsese să-l facă tot singură. Pe *el* nu putea conta.

N-avea încotro şi pînă la urmă va trebui să-l ierte, să treacă cu vederea jignirea din ziua aceea şi să nu-i arate dispreţul pentru temerile şi nehotărîrea lui care-l făceau să dea înapoi... Dar merita pentru asta o pedeapsă.

O mică pedeapsă despre care era convinsă că nu poate avea nici o consecinţă. Ca şi în alte dăţi, tot ce va rămîne va fi o bănuială din partea lui, care-l va chinui o bucată de vreme şi-l va face să-şi dea seama că nu trebuie să fie niciodată sigur. Nu e bine ca bărbaţii să fie prea siguri.

Mai era destul pînă în seară, avea timp să le facă pe toate. Mai întîi cîteva treburi prin casă, apoi să vadă ce-o să îmbrace, pentru că voia să fie elegantă în seara aceea. Cînd i se va instala telefonul, o întîl-

nire va fi fixată mult mai simplu. Acum trebuia să coboare în stradă.

Ultimul păhărel îl bău înainte de a ieşi din casă. Se privi în oglindă. Lumina începuse să scadă ; Lili încercă un vag sentiment de tristeţe. Da, orice s-ar spune, nu mai era şi nu mai arăta ca o femeie cu adevărat tînără. Putea să mai placă multor bărbaţi, dar asta nu era totul şi va dispare pe nesimţite. Aici nu se putea să înşeli pe nimeni. Ce va rămîne atunci ? O luptă inegală, sortită pînă la urmă eşecului. Lili se înduioşă pentru a treia oară. Atît de tare, încît uită că în sticlă mai rămăsese ceva. Nu era încă, dar în scurtă vreme, va fi cu adevărat o femeie slabă şi neajutorată. Trebuia să se pregătească...

Cît mai era timp. Trebuia făcut totul, pînă la capăt ; şi nu-i rămînea decît să facă singură, pentru că n-avusese parte de un bărbat adevărat. De aceea *el* merita o pedeapsă. Avea dreptul să i-o dea.

Lili ieşi în stradă şi telefonă.

În momentul în care sună telefonul din hol, Basil Micu tocmai se trezise din somnul de după-amiază. Se simţea odihnit, cu trupul destins şi moale. Mai rămase în pat. Se gîndea să nu mai lucreze, să fie o zi cu adevărat liberă ; nu era rău în preajma unui concert. Oricum nu i-ar fi mers, deşi era odihnit şi cu mintea limpede. Dar ce însemnau aceste repetate amînări, căutarea oricărui pretext pentru a nu se apleca asupra foilor cu portative care-l aşteptau jos ? Da, aşa era ; avea însă curajul să privească lucrurile în faţă, şi tot era bine. Era doar nevoie de răbdare şi calm. Era *ceva* unde n-ar fi fost bine să *forţeze*. La noapte, dacă va avea chef, nimic nu-l va împie-

dica să se așeze în fața pianului. Cînd va avea toate condițiile (o casă la munte putea fi, de fapt, ceva foarte bun), lucrurile vor merge fără îndoială altfel.

Gîndul îi dădu un fel de siguranță și-l făcu să mai rămînă în pat. O după-amiază cu adevărat liberă ? Era un fel de a spune. De ce oare femeia aceea nu-i telefonase de dimineață, așa cum se înțeleseseră ? Atunci totul ar fi fost rezolvat pentru după-amiază. Iar așa, nu-i rămînea decît s-o caute el. Să se ducă la ea, fără mașină, era incomod. Nu-i nimic. De fapt, simțea nevoia de mișcare.

Ajunse la telefonul care suna de multă vreme în hol, probabil în ultima clipă, pentru că Lili întrebă supărată (orice o enerva acum) : „Dar ce-i cu tine ? !" „Am totuși, noroc", se gîndi bărbatul și-i răspunse : „Nimic, dragă, te așteptam". Urmă un „Da-a" prelungit. „Poți să vii acum ?" În cabina telefonului public, Lili se uită la ceas : „Bine, am să vin".

Cînd, după scurt timp, Lili intră în apartamentul cu scară interioară, îl întrebă (trebuia făcută puțină conversație) :

— Ai cumpărat în sfîrșit vila aceea, la munte ?

— Nu încă, draga mea. Proprietara e o ființă sucită, nu-i ușor să te înțelegi cu ea. Pînă la urmă însă se va face tîrgul. Ai să vii și tu să vezi casa, nu ? E la marginea pădurii. Aer curat și se aud brazii cum foșnesc. O să-ți placă.

Și Basil Micu se duse să aducă ceva de băut. Ceruse Lili.

Pentru întîia oară de cînd începuse toamna, în casă era frig cu adevărat. Lemnele erau pregătite în magazia din spatele casei, tăiate și stivuite, dar Eli-

zabeta Hîncu n-avea chef, se săturase peste măsură, de ani de zile același lucru : să facă focul în sobele din casă. Rămase în bucătărie unde mai era cald. Gătise degeaba mîncare de regim, pentru că *aia* nu se atinsese de nimic. Poate așa se întîmplă înaintea morții... Apoi i se făcuse injecția. Acum probabil că s-a trezit și privea cu ochii ei sticloși tavanul, în semiîntuneric. Bătrîna nu mai avea puterea s-o strige și poate nici nu mai simțea frigul din odaie. Să mai aștepte. Medicul lăsase vorbă că, dacă va fi nevoie, să fie chemat în seara aceea... Și de fiecare dată i se plătea.

Elizabeta Hîncu aprinse lampa de gaz cu care se ducea la magazia de lemne, dar pe drum se răzgîndi și intră în cămăruța ei. Luă din cuier o jachetă veche de lînă, căpătată de la bătrîna care o avea dinainte de război, și și-o puse pe umeri. Era într-adevăr frig în casă. Era totuși o casă bună, călduroasă, numai să se facă la timp focul în sobe, să nu se lase să se răcească pereții.

La capul patului era un mic cufăr ce servea și ca noptieră și pe care îl ținea încuiat. Scoase din buzunarul șorțului cheia și-l deschise. Deasupra, împăturită cu grijă, era o bertă din lînă bună, de pe timpuri, cum nu se mai făceau acum, și pe care o dădu la o parte ca să ajungă la fundul cufărului. Totul era în ordine. Două suluri mici, un vechi guler de blană și o basma, pe care le apăsă cu degetele osoase ca să simtă foșnetul hîrtiilor dinăuntru (încă puțin și-ar fi fost patruzeci de mii). Trecuseră nebăgate în seamă de căpitanul de la Băița care cotrobăise prin casă. Oricum nu s-ar fi putut spune nimic : erau *ai ei*. Dar ar fi aflat bătrîna. Era singurul lucru pe care l-ar

fi putut afla. Restul avea să vină de la sine. Elizabeta Hîncu zîmbi.

Poate era însă mai bine ca pînă atunci să mute cele două suluri în altă parte (te poţi aştepta la orice). De pildă în odaia în care nu intra nimeni, în fosta cămăruţă a nepoatei, a *moartei*. Înainte de a se hotărî s-o facă, se duse să vadă locul. Cîteva lucruri o mai aminteau pe Lena Greavu. Nu le vedea însă. Ochii îi lunecau iscoditori în căutarea ascunzătoarei celei mai potrivite, ca pînă la urmă să-şi dea seama că mai bine era să lase totul aşa cum era. Prea se obişnuise să aibă cufăraşul acela tot timpul lîngă ea.

Stinse lumina în fosta cameră a Lenei Greavu şi ieşi. Niciodată *nepoata* n-avea să mai calce aici. Ar fi fost nedrept să rămînă casa acelei femei pe care o dispreţuise totdeauna, pe care o urîse poate mai mult decît pe cealaltă, fiindcă existenţa Lenei însemna că starea de-acum avea să se prelungească. Fusese urmaşa stăpînei. Fusese... Acum a rămas numai *aia*. Şi nu va mai apuca să vîndă casa, să înstrăineze nimic din ce era în jur.

Elizabeta Hîncu se uită la jilţul din salonaş, mobila veche şi şubredă pe care se gîndea totuşi s-o păstreze. Va lăsa jilţul în acelaşi loc în care se afla şi acum, pentru că *îi va plăcea* să-l vadă gol totdeauna, în orice oră de zi sau noapte (bătrîna obişnuia să petreacă aici nopţile de nesomn). Totul îi va rămîne aşa cum se cuvenea.

În casă era tot mai frig. Întîrziase prea mult cu făcutul focului în sobe. Medicul putea să vină şi nechemat şi nu era bine să găsească odăile reci.

Şi totuşi se mişca cu cea mai mare încetineală. N-avea decît să aştepte. Ce spusese doctorul ? Că din

cauza statului în pat, întinsă pe spate, bătrîna putea face ceva la plămîni... Dar și dintr-o răceală faci ceva la plămîni.

Îi va face totuși focul, să nu aibă nimeni nimic de spus. Nu se grăbea. Cu lampa de gaz în mînă, se duse după lemne. Făcu mai întîi focul în cămăruța ei (aruncînd o privire spre micul cufăr), apoi în camera bătrînei.

Aprinse lumina mare de sus, numai ca să-i vadă fața. Avusese dreptate. Elena Vrînceanu era trează și se uita în bagdadie ; încercă să spună ceva, dar buzele i se mișcară în gol.

Rămăseseră numai ele două acum. Se gîndi să caute chiar acum printre lucrurile din camera aceea. și nu ochii sticloși, încă deschiși, ai bătrînei o opriră, ci convingerea că avea tot timpul pentru asta.

N-avea să mai vină nimeni să le tulbure, nici căpitanul de la Băița, nici omul de la București cu cumpărarea casei, nimeni n-avea să mai vină aici pînă cînd avea să se sfîrșească și cu *asta*.

Trenul se hurduca puternic, trebuia să te sprijini cu mîinile cînd ieșeai pe culoar. Dar mergea repede și avea să ajungă fără întîrziere în București.

Manicatide se simțea obosit, era sătul de drumuri, de trenuri și autobuze, și dorea un singur lucru : să ajungă în camera sa și să nu vadă pe nimeni. Curios. Iată că se întîmpla să dorească să se afle în camera sa pe care nu putea s-o sufere. Poate așa trag animalele hăituite la vizuina lor. Într-un fel, locuința amintea o vizuină.

Deși călătorea de cîteva ore, intrase în compartiment de puțină vreme. Luase masa în vagonul-res-

taurant. Și chiar băuse ceva. O jumătate de vin care-l ameţise.

Poate de aceea, cînd intră în compartiment, privirea îi alunecă peste cei aflaţi acolo, fără să-i vadă. După cîtva timp însă, ridicîndu-se ca să tragă geamul, se uită la femeia din faţa lui, și încremeni.

Însemna că cineva neobișnuit cu băutura putea să aibă vedenii. Femeia din faţa lui era *Lena Greavu*.

O zdruncinătură a vagonului îl făcu să cadă înapoi pe locul lui de pe banchetă. Închise ochii și, un timp, nu îndrăzni să-i deschidă. Numai auzul îi era treaz. Aștepta ca *femeia aceea* să-i vorbească...

În sfîrșit deschise ochii. Asemănarea era uluitoare : aceeași faţă ovală și păr castaniu, privirea îngîndurată și puţin tristă, fruntea bombată și albă, iar mîinile pe care le ţinea nemișcate erau aceleași... Nu se simţea atît de ameţit, încît să nu-și dea seama că era mai mult decît o asemănare. Mîinile din faţa sa erau aceleași care luaseră florile pe care i le adusese o dată, iar buzele ce rostiră cuvintele de mulţumire, erau și ele aceleași...

Era peste puterile sale să mai rămînă acolo. Se ridică și merse din nou în vagonul-restaurant. Mai ceru o sticlă de vin.

„Așa nu se poate, își zise. Ce se întîmplă ?“

După ce bău a doua sticlă de vin (care nu-l mai ameţea), se uită la ceas. Nu mai era mult pînă la Bucureşti. Fusese nevoie să facă drumul la T., dar de data aceasta îl obosise prea mult, ajunsese să aibă vedenii și ca să le alunge se apucase să bea cît nu băuse niciodată. Și bătrînele acelea cu care trebuise să aibă iarăși de-a face, și adierea morţii ce plutea acolo. Trebuia cu orice preţ să-și vină în fire... Altfel

nu va ajunge niciodată la nimic, va eşua tocmai acum. Şi nu mai era mult. Era nevoie doar să-şi vină în fire, să se stăpînească...

De ce oare îşi lăsase valiza în compartiment? Însemna să dea din nou ochii cu *ea*... Ştia prea bine, putea să jure că florile pe care i le adusese atunci fuseseră date din inimă uneia din puţinele femei care-i plăcuseră cu adevărat.

Într-un fel viaţa era nemiloasă, şi Manicatide credea tot mai puternic în asta, ajungînd la a treia sticlă de vin. Amîna cît putea clipa cînd va trebui să se ducă după valiză în compartimentul unde îl aştepta *ea*.

Ioan Valeriu lua masa la sora lui vitregă; singurele lor întîlniri, în care îşi povesteau noutăţile. Fusese gata, la un moment dat, să-i spună de vizita maiorului, dar se oprise la timp. N-avea nici un rost; soră-sa i-ar fi cerut să povestească mai departe, tot mai mult...

Aproape că nu-şi dădea seama ce mînca. Şi pentru că tăcea, vorbea soră-sa. N-o asculta.

Numai cînd masa era pe sfîrşite şi fu adusă budinca, mirosul cald de scorţişoară îl trezi pe Ioan Valeriu. Lăudă budinca şi ceru ceva de băut. Se învioră în faţa sticlei de vin. Prînzul, pînă atunci modest, se încheia altfel decît de obicei.

Toată viaţa sa, cît timp se socotise tînăr şi în putere, fusese constituită din privaţiuni, o viaţă asemănătoare cu a convalescentului obligat să se supună unui regim sever. Antrenamente extenuante, teama permanentă de cîntar, culcatul devreme ca la internat, niciodată un pahar de băutură sau o ţigară, un

program uniform pînă la exasperare din care mai rămăsese ceva în obișnuință, o inerție de care nu putea scăpa. Și toate acestea ca să capoteze în îndeletnicirea anostă de instructor sportiv la un club sindical. O viață, într-un fel, netrăită. La ce bun fuseseră toate ? Se înșelase pe sine și era ceva jalnic în asta...

Medaliile din dulăpiorul cu geamuri... Inutil și ridicol. Din pricina lor trebuise să renunțe la o mulțime de lucruri plăcute, pe care numai atunci le-ar fi putut gusta și care alcătuiau, fără îndoială, adevărata viață.

Era prea tîrziu. Nu se gîndise să strîngă bani atunci, iar acum ar fi fost greu, și prea puțin cît ar fi putut să pună deoparte. Îi lipsea îndrăzneala. Se îneca la mal... Îi lipsea îndrăzneala, ca unui animal ținut prea multă vreme închis și pe care îl sperie cîmpul liber de dincolo de țarc. Da, asta fusese, un animal, cu mușchii îngrijiți, arătos, dar teama și lipsa de îndrăzneală intraseră în el pentru totdeauna.

Și totuși era posibilă o altfel de viață în care să nu renunțe la nimic, să-și îngăduie totul atît cît mai avea de trăit. Și era aproape...

Părelnica opulență a prînzului încheiat cu un pahar de vin (soră-sa avu grijă să ia sticla de pe masă) îl învioră pentru prea puțin timp pe Ioan Valeriu. Recăzu în mutenia de la început.

— Eu am să plec, spuse Nelică Popa, mulțumind gazdelor pentru masă. Dumneavoastră, probabil, vă culcați, adăugă, adresîndu-se lui Mihăescu.

— Nu cred c-am să mă culc. Mai am ceva de făcut, răspunse maiorul conducîndu-l pe Nelică Popa pînă în stradă. Ştii cum să ajungi mai repede în centru ?

Întors în casă, Mihăescu se întinse totuşi pentru un sfert de ceas, iar după ce se sculă îşi făcu singur cafeaua. Pe masa din bucătărie, lîngă ceaşca de cafea aburindă, începu să noteze următoarele :

Mai. Manicatide vizitează, ca vilegiaturist, mănăstirea. Trage la maica Olimpia pe care o provoacă la discuţii despre rudele ei, despre hîrtiile pe care le păstrează bătrîna.

Iunie. Basil Micu stă cîteva zile la mănăstire (la m. Olimpia). Se interesează de cor, face plimbări.

Iulie. Manicatide din nou la mănăstire (tot la maica Olimpia), unde se întîlneşte cu Elena Vrînceanu şi Elizabeta Hîncu, venite ca de obicei să petreacă vara acolo. Vrînceanu vorbeşte despre casa ei din T. pe care vrea s-o vîndă. Manicatide se oferă să-i găsească cumpărător.

August. El. Vrînceanu întrerupe şederea la mănăstire pentru a pleca la T., împreună cu Manicatide, ca să-i arate casa. E. Hîncu rămîne la mănăstire. Vrînceanu se întoarce singură (mai e destul de sănătoasă ca să poată călători neînsoţită). Lena Greavu e la mare, în concediu de odihnă (o întîlnire cu inginerul la mare ?)

Septembrie (primele zile). Vrînceanu se întoarce în T. unde o aşteaptă pe Lena Greavu care îşi încheie concediul în T.

6 septembrie. L. Greavu vine în Buc. I s-a vorbit de Manicatide pe care îl caută în Buc. în legătură cu casa din T.

11 septembrie. Manicatide vine în T. împreună cu cumpărătorul casei, Basil Micu. Se ajunge la o înțelegere asupra prețului și asupra condițiilor în care se va preda casa.

14 septembrie. Manicatide și Micu se întorc în București. Lena Greavu se întîlnește cu fostul ei soț.

17 septembrie. Manicatide îi face o vizită Lenei Greavu.

18 septembrie. Manic. pleacă la T. unde stă o zi. I se dă sticla de afinată pe care urmează s-o ducă la București, la Lena Greavu.

19 septembrie. Manicatide se întoarce la Buc. Inginerul Greavu petrece noaptea la Iulia Vescan. Vrînceanu bolnavă (criza de rinichi).

20 septembrie. Lili Vescan se duce la Lena Greavu, la serviciu. Discuție în holul instituției, după care L. Greavu urcă la birou plîngînd. Ioan Valeriu îl caută la telefon pe inginerul Greavu, la institut, nu-l găsește, și nu revine.

21 septembrie. Manicatide îi aduce Lenei Greavu sticla de afinată, pachetul de la mătușă, și flori.

22 septembrie. Lena Greavu primește probabil scrisoarea pe care i-a trimis-o Elizabeta Hîncu. Vorbește cu inginerul pe care-l invită la ea, în 24 sept., de ziua ei de naștere. Îi pomenește de sticla de afinată primită din T.

23 septembrie. L. Greavu cere un concediu fără plată. E. Vrînceanu se simte ceva mai bine, iese din casă singură, fără știrea Elizabetei Hîncu.

24 septembrie, ora 14. Manicatide o caută pe L. Greavu la ea acasă, n-o găsește (trebuia să cunoască programul ei de lucru pînă la trei), și lasă o carte de vizită sub ușă. *Ora 16.* Lili Vescan vine la Lena

Greavu, îi cere explicații, discuție în fața ușii. Ioan Valeriu asistă, dar n-o vede pe Lili intrînd în garsonieră Locatarul din stînga ? *Ora 18*. La Lena Greavu vine inginerul, s-o felicite. Rămîne. *Ora 18-19,30*. L. Greavu și fostul soț au băut cîte un păhărel din sticla de afinată. Telefonează Manicatide. *Ora 19.35*. E. Hîncu telefonează din T., anunță agravarea bolii mătușii, o întreabă pe L. Greavu dacă nu vine la T. O felicită. *Orele 19. 40-23*. Inginerul rămîne la Lena Greavu care se hotărăște să plece în seara aceea la T., și o însoțește la gară. *Ora 23.39*. Plecarea trenului.

25 septembrie, ora 7. În gara Băița, așteptînd trenul de T., L. Greavu se simte rău, dureri de cap, vomă și amețeli. *Ora 7.45*. Accidentul. *Ora 8*. Inginerul Greavu nu se duce la serviciu, se simte rău.

26 septembrie. Manicatide și inginerul Greavu o caută la telefon pe L. Greavu, la instituție. Iulia Vescan se întîlnește cu inginerul, la el acasă.

Aici Mihăescu se opri. Nu reciti cele scrise ; împături hîrtia și-o puse în carnetul cu celelalte însemnări. Înainte de a ieși din casă, îi telefonă lui Ungureanu, filatelistul de la minister, dar nu-l găsi.

La birou nu venise nici o comunicare din partea căpitanului Stircea. Era gata să-l cheme, dar tocmai atunci fu chemat din T. După cîteva încercări nereușite de a vorbi cu bătrîna Vrînceanu, Stîrcea întreba dacă poate să renunțe, deoarece un caz urgent îl solicita la Băița. De la Elizabeta Hîncu nu se putea afla nimic în plus, venea tocmai de-acolo ; a fost chemat medicul la bătrîna Vrînceanu care făcuse o pneumonie. Maiorul îi spuse să vorbească cu medicul după ce acesta o va vizita pe bătrîna Vrînceanu, și să-l mai sune.

Mai era o jumătate de oră pînă la sosirea trenului cu care Manicatide urma să sosească de la T. Nelică putea să telefoneze chiar de la gară. Nu-i rămînea decît să aştepte, şi Mihăescu se apucă să recitească cele notate acasă, după plecarea locotenentului.

Cîteva goluri, locuri obscure, cîteva fapte necunoscute întrerupeau firul ce părea pe-alocuri să se lege. Reciti încă o dată, aşteptînd ceea ce, de fapt, nu putea să se întîmple, să ajungă numai prin ce era notat acolo, la *întregirea* pe care o căuta. Era cu neputinţă ; şi totuşi nu lăsă hîrtia din mînă. Rîndurile erau aşternute rar, fiecare dată, lună sau zi, şi orele erau la locul lor. Luă un creion roşu şi sublinie datele, pînă la cea de 25 septembrie. Gara Băiţa. (Rîndurile erau rare, ca eventual să poată intercala mai tîrziu.) O sală de aşteptare neprimitoare, ploaia de afară, lumea care se grăbea la trenul întîrziat, şi Lena Greavu, care se simţea tot mai rău, ceruse un antinevralgic la bufet, nesigură de paşii ei, îndreptîndu-se spre vagon... Ştiuse oare că-i va fi dat să sfîrşească aşa ? Bănuise ?

Telefonul. Ungureanu întreba de la poartă dacă poate să urce. Nu uitase de el ; nu uitase de nimic şi de nimeni. Dar recitirea celor notate era necesară ; îi venise timpul.

— Aţi aflat ceva ?

— Da. Întîmplător, da. Poate pentru că asemenea cazuri sînt destul de rare. Mă refer la oferta unei mărci, sau a mai multor mărci din prima emisiune din Moldova. Ungureanu relata ca de obicei, metodic, cu un ton egal, sec. Licărirea de interes pe care o arătase la un moment dat în discuţia anterioară nu se mai vedea. Am aflat despre două asemenea oferte.

mai bine zis tatonări, deoarece mărcile n-au fost arătate. Ca în orice tranzacţie importantă, se începe cu o luare de contact...

— Cine a făcut ofertele ?

— Prima a făcut-o un bărbat de vreo patruzeci de ani, necunoscut în cercurile filateliste, şi de aceea a fost privită cu neîncredere. E firesc. S-a interesat de preţul pe care l-ar putea căpăta pentru cîteva timbre din 1858. N-a spus măcar de cîte şi ce fel de mărci e vorba, ceea ce indică un necunoscător, fiindcă mărcile sînt cotate cam la şaizeci de mii de franci.

— Cum arăta ?

— Înalt, slab, cu înfăţişare de om obosit sau bolnav. Dar ţinută corectă, s-a simţit jenat cînd a fost primit cu neîncredere. A precizat că se interesează pentru altcineva. Şi-a dat numele, dar cel cu care a vorbit la clubul filatelic nu l-a reţinut. Venise fără vreo recomandaţie. A luat adresa unuia din cei de-acolo.

— Ar putea fi recunoscut ?

— Cred că da.

— Bine. O să vedem, poate mîine. Şi cealaltă ofertă ?

— Se pare din partea cuiva care e în legătură cu cetăţeanul acela. Filatelistul care i-a dat numărul de telefon a fost căutat de o femeie pentru acelaşi lucru, care nu i-a spus cine a îndreptat-o la el. Au avut o întîlnire astăzi, la cofetăria de la blocul turn. Însă femeia a fost şi mai imprecisă. A rămas să se mai întîlnească o dată, ca, eventual, să arate şi mărcile.

— La întîlnirea de la cofetărie, filatelistul a fost însoţit de cineva ?

— Da. De amatorul propriu-zis. Unul care vrea să investească bani în așa ceva. Nu-l cunosc.

— Asta-i tot ?

— Ar mai fi ceva, dar neconcludent. Adică un filatelist destul de cunoscut în cercurile de specialitate l-a căutat pe unul din bunii cunoscători ai vechilor mărci românești, un expert în materie, solicitat în cazuri serioase. N-au ajuns să se întîlnească.

— Cine-i filatelistul ? Un fost sportiv, trecut de cincizeci de ani ?

— Da, mi se pare că s-a ocupat cîndva de sport. Îl cheamă Ioan Valeriu.

— Mulțumesc. S-ar putea să mai am nevoie de dumneavoastră... Poate chiar ca expert propriu-zis.

— Să văd niște mărci ?

Ceva se aprinse în ochii lui Ungureanu. În asemenea clipe părea mai tînăr. Dar mica flacără se stinse tot atît de repede.

— Un falsificator ? Sînteți pe urmele unui grup care se ocupă cu trucaje de mărci ?

— Altceva... Cred că e cu totul altceva, zise Mihăescu.

După plecarea filatelistului, maiorul rămase din nou singur în birou. Se lăsase întunericul, o seară plăcută de toamnă, vedea de la fereastră mulțimea de siluete care se perindau jos în stradă, mici figuri care se mișcau în toate direcțiile.

Cînd sună telefonul, fu sigur că era Nelică Popa. Nu. Cineva care greșise interiorul. Apoi un alt apel. De data asta, era locotenentul.

— Manicatide a coborît din trenul care a sosit la 20.32 direct din vagonul-restaurant. Se clătina, se pare că e amețit. Apoi a urcat într-un vagon de a

doua, în grabă, de unde a luat o valiză și s-a îndreptat spre ieșirea principală. A încercat să se lege de o femeie și era să iasă cu scandal. Asta l-a cam speriat, s-a suit în primul taxi...

— Ți-a scăpat ? ghici Mihăescu.

— Da, recunoscu Nelică Popa.

— Nu-i nimic, făcu maiorul. Vezi dacă a ajuns acasă la el.

— Atît ?

— Da. Nu mai rămîn nici eu aici, o să ies să mă plimb puțin. Ne vedem mîine dimineață, la prima oră.

CAPITOLUL VIII

A doua zi dimineața, la scurt timp după ce ajunse la birou, Mihăescu fu căutat de secretara șefului. Colonelul îl aștepta la ora două. „O să-mi spună că e timpul să las povestea asta, își zise Mihăescu. Să plec în concediu, sau să iau alt caz".

Nelică Popa arăta nedormit și, ceea ce i se întîmpla foarte rar, era prost dispus. Nici maiorul nu se simțea în apele sale, răcise pesemne, noaptea fusese frig, întîrziase în oraș și mersese o jumătate de drum pe jos, pînă găsise un taxi.

Acum, de dimineață, vremea era frumoasă, ieșise soarele, dar ziua părea să înceapă prost.

Stăteau tăcuți amîndoi, pînă cînd maiorul întrebă :

— Cum a fost aseară pînă la urmă ?

— La ce vă referiţi ? La Manicatide ? N-a dormit la el acasă, am verificat şi azi-dimineaţă. Nici n-a trecut pe acasă.

Se simţea vinovat, individul îi scăpase la ieşirea din gară, şi era inutil să explice şefului că se întîmplase aşa din cauză că Manicatide încercase să se lege de o femeie, iar cînd a văzut că e pornită pe scandal, pur şi simplu a fugit spre primul taxi.

— Nu e singurul care n-a dormit acasă în noaptea asta. Şi Iulia Vescan a făcut la fel, numai că despre ea ştiu unde a fost, spuse maiorul.

— La inginer ?

— Nu era greu de ghicit. E un loc vechi şi cald. Poate mai e şi-acum acolo. Păcat că nu ştim nimic despre Manicatide. Vizita la T. a avut un scop precis, iar chestia cu casa poate fi oricînd o explicaţie. Dacă e aşa, ar fi fost firesc să se vadă cu Basil Micu, dar pe-acolo n-a fost. Nici violonistul n-a ieşit aseară din casă. O fi exersînd, Dumnezeu să-l ştie, deseară are concert. Aşadar Manicatide n-a fost pe-acolo ; poate au vorbit la telefon. Dar ce putea să facă Manicatide la T.,în legătură cu casa, dacă bătrîna e atît de bolnavă şi nu mai primeşte pe nimeni ? Nici Stîrcea n-a putut vorbi cu ea. Iar dacă pentru mărci...

— Ce v-a spus Ungureanu aseară ?

— Despre Lili Vescan putem fi siguri că a încercat să facă o ofertă, fără însă să arate vreo marcă, amînînd. La cofetărie, unde ai văzut-o cu cei doi. Înaintea ei, se pare c-a vorbit inginerul cu unul din tipii aceia. Din ce-a spus Ungureanu, reiese că, atunci cînd e vorba de mărcile acelea, dacă nu eşti cunoscut în cercurile filateliste şi nici nu arăţi mărcile, nu prea eşti luat în serios. E explicabil. Timbrele

respective sînt ale naibii de scumpe și de rare, așa că orice apariție a unui exemplar neinventariat e un fel de eveniment în lumea lor. Iar, pe de altă parte, trucajele abundă.

Lui Mihăescu i se păru că locotenentul nu-l prea ascultă, dar continuă :

— Și mai e cineva care a căutat să se întîlnească nu de mult cu un expert în vechile mărci românești. E un filatelist vechi, cunoscut, dar mai e ceva, e locatarul din dreapta garsonierei Lenei Greavu...

— Ioan Valeriu ?! Ar putea să nu însemne însă...

— Bineînțeles. L-o fi rugat Lena Greavu să se intereseze. I-o fi arătat niște mărci, sau urma să i le arate. Poate aștepta să primească. Și *altcineva* mai aștepta. Iar acum caută. Există un om care ar putea să știe ceva și cred că a venit momentul să mai vorbim o dată cu el.

— Inginerul ?

— Da. Caută-l și cheamă-l aici, se hotărî Mihăescu.

Ceea ce află însă îl făcu să se răzgîndească. La institutul unde lucra Alexandru Greavu, li se răspunse că inginerul a venit dimineața, la ora obișnuită, iar la nouă a plecat acasă, simțindu-se rău.

— Să-i telefonez acasă ? întrebă Nelică.

— Nu. Dar află dacă-i acasă și comunică-mi imediat.

Oare și ziua aceasta nu va aduce nimic care să clintească lucrurile ? Nimic care să explice ce se întîmplă *după* moartea Lenei Greavu ?

Trebuia să mai aștepte. Se duse în dreptul ferestrei, de unde se vedea strada de la înălțimea cîtorva etaje. Aceeași mișcare, jos, pe care o privise în ajun

seara, furnicarul de oameni care apăreau și dispăreau, înghițiți de mulțimea în continuă unduire. Priviți în felul acesta, arătau ca niște figurine care se agitau la voia întîmplării, neștiindu-și rostul, semănînd, de la distanță, atît de mult unii cu alții, confundîndu-se în scurtele întîlniri, întretăindu-și calea, asemenea celor cîțiva pe care îi *urmărea* de cîtva timp și care nu-și găseau parcă nici ei locul... Îi vedea și pe *cei cîțiva*, la fel ca pe cei din stradă, și senzația era aceeași. Poate însă și altcineva privea agitația *celor cîțiva*, de la distanță, dirijînd-o pe nesimțite... Acel *altcineva* nu se ascundea. Era destul de inteligent ca să n-o facă. Iar mișcarea derutează mai lesne.

Mihăescu rămase în dreptul ferestrei, privind strada aglomerată pînă în clipa cînd sună telefonul. Căpitanul Stîrcea avea de comunicat un singur lucru : starea bătrînei Vrînceanu era tot mai gravă, o complicație pulmonară neprevăzută în urma unei răceli, așa spune medicul. Se pare că Manicătide n-a putut sta de vorbă cu ea. De la Elizabeta Hîncu nu se poate afla nimic.

Se întoarse și Nelică. Inginerul, de la serviciu, s-a dus acasă, iar Iulia Vescan mai e la el.

— Am lăsat un om acolo, adăugă locotenentul.

Nu trecu nici un ceas și omul telefonă spunînd că Iulia Vescan a ieșit de la inginer, a intrat în prima cabină telefonică, de unde a vorbit cu cineva, apoi a pornit spre casă. Acum e la ea.

— Rămîi acolo, îi spuse maiorul. Anunță-mă cînd iese din casă. Apoi, locotenentului : Ai auzit ? N-a telefonat de la inginer. Ori îl trișează, ori a avut un alt motiv să nu fie auzită de Greavu. Trimite pe

cineva să supravegheze locuința inginerului și rămîi aici pînă mă întorc de la procuror.

Reveni după scurt timp și, înțelegînd din gestul locotenentului că în lipsa sa nu intervenise nimic, îi propuse să ia masa împreună la un bufet vegetarian.

— Dar nu mi-e foame, făcu Nelică.

— Ba da, dar nu de mîncăruri vegetariene. Las'că te știu.

La ora unu, cînd se întoarseră de la masă și abia intraseră în birou, sună telefonul. O voce și un nume pe care nu-l țineau minte. Dar după cîteva clipe Mihăescu își aminti.

— Sînteți locatarul apartamentului 29, din stînga garsonierei Lenei Greavu ? Vă ascult.

Omul începu explicînd că nu știuse de moartea vecinei sale, se întorsese din concediu noaptea și găsise în cutia sa de scrisori un plic adresat Lenei Greavu, lăsat acolo probabil din greșeală de factorul poștal. Îi telefonase dimineața devreme Lenei Greavu, dar nu răspunsese nimeni și asta îl mirase, pentru că la ora aceea ea mai era de obicei acasă, totuși vîrîse plicul sub ușa garsonierei. Apoi îl căutase la telefon pe fostul ei soț ca să-l întrebe de Lena Greavu, știind că cei doi se văd.

— Cînd ați vorbit cu inginerul ? întrebă Mihăescu.

— Acum cîteva ore, nu l-am găsit la birou și i-am telefonat acasă. Voiam să știu dacă Lena Greavu e în București și de la el am aflat că nu mai e în viață.

— De plic i-ați spus ?

— Da. Pe urmă intendentul blocului mi-a spus că se fac niște cercetări în legătură cu locuința Lenei

Greavu, ceva cu cutia de scrisori, și că ar fi bine să vă anunț pe dumneavoastră...

— Cu altcineva ați mai vorbit despre asta ?

Omul îl asigură pe Mihăescu că nu mai vorbise cu nimeni.

— Telefonul din garsonieră mai merge. Nelică, urgent o mașină... Rămîn acolo și ținem legătura prin telefon. Știi numărul ?

Se grăbea. De multă vreme Nelică Popa nu-și mai văzuse șeful, de obicei lent și măsurat în mișcări, îmbrăcîndu-și trenciul în mers și coborînd în fugă scările. N-avusese răbdare să aștepte liftul.

...Alt ascensor în imobilul de lîngă Grădina Icoanei. Pe acesta Mihăescu îl luă ; numără etajele, doi, trei... cinci. Deschise ușa. Nu cumva fusese o păcăleală ?

Se uită în jos. La cîteva palme de ușă, pe dalele roșii și albe ale vestibulului, era plicul. Un plic obișnuit, de un verde decolorat, pe care-l ridică și se uită mai întîi la ștampilele poștale. Datat la T. în 23 septembrie, și cealaltă ștampilă, a oficiului poștal din București, din 25 septembrie. Nouă sau zece zile plicul rămăsese în cutia cu scrisori a locatarului de la apartamentul 29, din stînga garsonierei. Cum a spus că-l cheamă ? Petru Drăgan. Încă cineva legat de povestea asta ? Era oare ultimul ?

Mihăescu scoase trenciul, îl agăță în cuierul din vestibul și intră în cameră. Același aer în care plutea o umbră de parfum. Cînd trase în sus storurile, încăperea, în plină lumină, căpătă înfățișarea pe care o știa și o ținea minte.

Ținea plicul în mînă, dar nu se grăbea să-l deschidă. Nu părea mai greu decît o scrisoare obișnuită,

o foaie împăturită într-un plic. Dacă înăuntru nu se afla decît o simplă scrisoare, totul sau aproape totul se năruia. De unde va începe atunci ?

În momentul în care îl deschidea, își aminti că de mult, cînd primea întîile scrisori, întîrzia să le desfacă. Cu litere mari, aplecate, era scris „Doamnei Elena Greavu..." și pe partea cealaltă, numele expeditorului : Elena Vrînceanu. Era uimitor cît de mult aducea cu un scris de bărbat.

Înăuntru, între fețele împăturite ale scrisorii, așa cum se pun fotografiile într-un plic, cîteva petice de hîrtie îngălbenită, tăiate cu foarfeca. La început i se păru că bucățelele de hîrtie nu erau decît amprentele decolorate ale unei ștampile pe jumătate șterse de vreme.

De ce oare nu-i ceruse lui Ungureanu să-i arate o reproducere a mărcilor ? Ceea ce ținea în mînă erau niște tăieturi din plicuri pe care erau lipite bucăți mici de hîrtie, vag colorată, tăiate neregulat, cu un cap de bour într-un cerc. Cîteva erau lipite pe o hîrtie scrisă pe cealaltă parte. Deci nu pe un plic ? Își aminti de hîrtia de scrisori pentru poșta aeriană, care împăturindu-se alcătuia un plic, cu două margini gumate. Printre tăieturi era și una dintr-un plic adevărat ; se mai deslușea o parte din adresă, jos, deasupra unui șir de trei mărci (sau ștampile ?), scrisă cu litere amestecate latine și cirilice. Și parcă aceeași grafie, bărbătească, cu litere mari, ca la Elena Vrînceanu. Și o ștampilă adevărată : Jassy.

Le avea în față. Se așeză la micul birou al Lenei Greavu, făcu loc și le întinse. Nu-i spuneau nimic ; căuta ceva în *ele* care să-i explice atracția pe care o exercitau pentru unii aceste petice de hîrtie... Fuse-

seră și ele, înainte de a fi lipite, tăiate cu foarfeca, unele neregulat, și ștampilele acopereau, ascundeau aproape în întregime pe unele din ele. Numai pe unul, capul de bour și cornul poștal, încercuite, se vedeau clar și aminteau într-adevăr ceva vechi și cunoscut, de stemă ce nu putea fi uitată.

Atît. Le puse înapoi în plic, lăsînd afară scrisoarea.

Ca și cu deschiderea plicului, mai amînă citirea ei. Se uită la ceas. Era două și jumătate.

„Draga mea, scria bătrîna Vrînceanu. *Nu ți-am răspuns mai înainte, deoarece nu m-am simțit bine. Același rău de la rinichi, care mă încearcă iarăși. Ce pot să fac? Nu mă lasă, înseamnă poate că nu mi-e dat să scap de el. Doctorul mă liniștește, dar ce altceva poate spune? Numai că eu nu sînt neliniștită și, dacă n-ar fi durerile, nu mi-ar păsa. Poți să mă crezi că nu mi-ar păsa chiar de loc, dacă n-ai fi tu. Ce faci? De ce sînt așa de scurte scrisorile tale, iar din unele nici nu-mi pot da seama cum o mai duci și cum îți merge. Vreau să cred că bine. E-adevărat ce mi-ai spus cînd ai fost aici că ai speranțe? Poate nu mă exprim bine, dar tu nu poți să te superi pe mine, așa am înțeles eu atunci. Mai vorbim despre asta, eu și Eliz, și cred că ea vede lucrurile bine.*

Dacă n-ar fi livada aceea, probabil că pînă acum s-ar fi terminat cu vînzarea casei. Crede-mă, e mult mai bine așa. Eu nu țin să-mi sfîrșesc zilele aici, deși mă gîndesc și la Eliz, căreia poate nu i-ar conveni la mănăstire. Și ce m-aș face fără ea? Are atîta grijă de mine. Iar ție nu-ți trebuie casa, și n-ai fi știut s-o vinzi cum trebuie. Așa am să mă pot muta la Olimbia.

Dacă ai fi stat și tu aici, ar fi fost altfel. Dar nu mai vorbesc despre asta, am înțeles că nu te simți în stare să pleci de-acolo. *Ai primit pachetul și sticla de afinată? L-am rugat pe domnul Manicatide să ți le aducă, a fost amabil, s-a oferit chiar el. El se zbate mult ca să rezolve cu livada, și nu înțeleg de ce lucrul acesta este atît de important. Doi ani de zile arenda ar reveni oricum noului proprietar, care apoi ar putea să facă ce vrea cu livada, care de fapt mai mult pentru iarbă e bună. Dar fiecare cu socotelile sale. Azi mă simt mai bine și-am să ies singură să iau aer și să pun scrisoarea asta la cutie. Ce zici de vremea frumoasă? Cînd mi-a fost rău zilele trecute, m-am gîndit să vii aici să te văd cît mai sînt în viață. Și uite astăzi am să ies singură din casă. Îmi pare rău că nu vei primi scrisoarea mîine chiar, de ziua ta. Ar fi trebuit s-o scriu ieri. Dar îți urez din toată inima numai bine și...*"

Sub semnătură era un post-scriptum : „*Ți-am pus în plic cele cîteva mărci pe care mi le-ai cerut. A trebuit să-i spun d. Manicatide că n-am decît unul, cel pe care i l-am dat. E bine așa?*"

Puse scrisoarea în plic. Acum trebuia să aștepte. Ridică receptorul telefonului, ca să audă tonul. Era în ordine.

Întîiul telefon, de la locotenentul Popa, fu la trei fără ceva. Nelică anunța că inginerul Greavu a ieșit din casă la două și jumătate și s-a dus la policlinică.

Mihăescu notă. De fapt, începu cu ceea ce știa de dimineață (plecarea inginerului de la serviciu, telefonul din stradă al Iuliei Vescan...) Încă o zi, cu aceeași agitație aparentă (își aminti de figurile din stradă, văzute de sus, de la fereastra biroului) a celor

cîţiva oameni pe care-i urmărea de la distanţă, ale căror drumuri se întretăiau uneori, pentru scurt timp, pentru a se desface iarăşi. În această mişcare neîntreruptă, cu reveniri şi poticniri, pasul *unuia* trebuia să fie sigur. Aşa cum fusese de la început. Al aceluia care, oriunde s-ar fi aflat, urmărea agitaţia celorlalţi.

Liniştea din micul apartament era aproape deplină. Doar o rumoare slabă a străzilor din centrul oraşului ; din cînd în cînd trecea liftul spre ultimul etaj. De cînd intrase acolo, ascensorul nu se oprise la cinci.

Mihăescu se duse la baie să bea un pahar de apă. Crizantemele se uscaseră şi-şi pierduseră culoarea, iar apa din vas mirosea greu, ca putregaiul dintr-un ochi de baltă. Deci acesta era mirosul ce se prelingea pînă dincolo, în cameră, şi se amesteca cu umbra de parfum din hainele Lenei Greavu. Ieşi din baie şi închise uşa în urma sa.

Cît timp mai era lumină putea să citească. Într-o nişă a lăzii din capul divanului erau cărţi. Praful se aşezase pe volumele rînduite cu grijă, stivuite astfel încît să încapă cît mai multe. Luă o carte şi se aşeză la vechiul său loc, la *secretaire*-ul galben din colţul camerei.

Puţin după ora trei, sună din nou Nelică Popa. Iulia Vescan ieşise la ora 15 din casă, pornise pe jos spre centru, şi acolo i se pierduse urma.

— Căutaţi-o, îi spuse Mihăescu, apoi strigă în receptor : *Să fie găsită cu orice preţ !*

Da, îşi ieşise din fire. Cineva din cei care se mişcaseră pînă atunci, astfel încît puteau fi *urmăriţi*, dispăruseră din vedere. O singură şansă rămînea să fie descoperită, cînd drumul i se va întretăia cu drumul

altcuiva. Pînă unde mergea îndrăzneala acestei femei ? Jinduia desigur după o viață tihnită, la casa ei, măritată, la adăpost de griji, sătulă să-și croiască drum singură, și de aceea *se grăbea*. Dintre toți ceilalți, ea avea cea mai puțină răbdare. Voia totul acum. Nu se mai simțea tînără ; și o șansă ca aceasta nu i se va mai ivi poate niciodată.

În sfîrșit ascensorul se opri la cinci și ușa de fier se auzi deschizîndu-se în fața garsonierei. Apoi cîțiva pași pe sală. Ioan Valeriu se întorcea acasă. El trebuia să fie, pașii se îndreptaseră spre capătul din dreapta al culoarului.

Mihăescu încercă să reia lectura. Cînd își dădu seama că din pagina citită nu reținuse nimic, o luă de la capăt.

La patru fără ceva, iarăși telefonul. Locotenentul anunța că inginerul Greavu ieșise de la policlinică și-a intrat într-un restaurant unde ia masa.

Se simțise cu adevărat rău de dimineață ? Urmările unei intoxicații arsenicale, chiar reduse, erau imprevizibile. Trecuseră unsprezece zile, de cînd, în această încăpere, băuse din sticla de afinată. Apoi o seară întreagă, lîngă femeia care-i fusese soție.

Au dat de Iulia Vescan ? La cinci i se telefonă din nou, dar informația era în legătură cu Manicatide. A ieșit de la cinematograf la 16.45, intrînd imediat într-o cofetărie unde se pare că așteaptă pe cineva. Și încă un telefon : inginerul după ce-a luat masa, s-a întors acasă.

Nici unul din ei nu avea astîmpăr ; mișcarea nu contenea, dar drumurile nu se întretăiau încă. Inginerul, Basil Micu și Ioan Valeriu, la ei acasă, singuri,

Lili Vescan pierdută din vedere, Manicatide așteaptă pe cineva într-o cofetărie, iar vecinul din stînga, neurmărit. „Liber", zîmbi Mihăescu.

18.30. Inginerul Greavu a ieșit din casă și a pornit, se pare, spre Grădina Icoanei. „Ați putea să vă uitați pe geam, poate îl vedeți", îi sugeră, la telefon, Nelică. Nu, mai bine un om aici, în fața casei, se gîndi Mihăescu și-i spuse locotenentului să trimită pe cineva.

Totuși se duse la fereastră. Alexandru Greavu apăru în colțul străzii, apoi nu-l mai văzu. Balcoanele de sub fereastră, de la etajele de jos, acopereau intrarea în bloc. Trecură cîteva minute, nici un zgomot al liftului, sau pași pe scări.

„De-acum încolo, va trebui să stau pe întuneric."

Penumbra din încăpere se transformă treptat într-un întuneric deplin. Cînd sună iarăși telefonul, găsi receptorul bîjbîind. Nelică Popa comunica: După ce-a trecut prin fața imobilului de lîngă Grădina Icoanei, inginerul a luat troleibuzul și s-a dat jos la intrarea dinspre Arcul de Triumf a parcului Herăstrău. Și locotenentul întrebă:

— Dar dumneavoastră ce faceți? Mai stați?

— Aștept, îi răspunse maiorul.

Părea mai lungă așteptarea pe întuneric. Dar acum se obișnuise cu locul unde se afla telefonul. La șapte Manicatide a ieșit din cofetărie, unde nu s-a întîlnit cu nimeni, și s-a dus la sala unde are loc concertul. Și-a cumpărat un bilet și probabil va intra înăuntru. Concertul începea la 19,30.

— Lili Vescan n-a fost văzută? întrebă Mihăescu. Iarăși în vocea lui era nerăbdare și neliniște. Este foarte important s-o găsiți *cît mai repede*.

Aceeași pași apăsați pe culoar. Ioan Valeriu pleca de-acasă.

Aproape că nu-i recunoscu vocea locotenentului Popa cînd acesta telefonă la opt și douăzeci. Îi puse o întrebare ca să se convingă că era într-adevăr Nelică cel care comunica următoarele : Cu două minute în urmă, primise un telefon de la cineva care nu și-a dat numele și care a anunțat doar atît : lîngă o bancă, pe una din aleile de la marginea parcului de distracții, zace cadavrul unei femei în fulgarin alb.

— Venim să vă luăm ? Și încă ceva, inginerul a fost văzut în apropiere de locul acela... Veniți ?

— Nu, răspunse maiorul. Anunță-l pe Vasiliu și mergeți fără mine. Dacă procurorul nu-i de găsit, mergeți fără el, nu-l așteptați de loc. Dacă femeia aceea e Iulia Vescan, comunică-mi imediat tot ce are asupra ei, în poșetă, în buzunare... Dacă are sau nu niște chei yale.

— Nu veniți într-adevăr ?

— Ți-am răspuns ! N-ai auzit ? ! Vă spusesem să dați de ea... trimite-mi aici o mașină... Da' să nu se observe.

Întîrziaseră. Sau poate nimic n-o mai putuse feri pe Lili Vescan de sfîrșitul acesta. Nu se îndoia că era ea.

Mihăescu se duse la fereastră unde ajungea puțină lumină de la felinarele din stradă. Scoase unul din mandatele de arestare pregătite de dimineață, și-l puse pe masă.

Nelică telefonă de undeva din parc.

— Este Iulia Vescan. Sub o bancă... Probabil o otravă serioasă, e o ploscă pe-acolo. În poșetă numai mărunțișuri, fulgarinul n-are buzunare...

— Chei ? întrebă Mihăescu.

— Nici un fel de chei vale.

Fără să se uite, ridică din nou receptorul. Colonelul întreba ce se întîmplă, ce-i cu această a doua crimă, de ce nu se duce la locul faptei... Și ce face în garsoniera aceea ? Asasinul, probabil inginerul, a fost văzut prin parc, de ce nu-l arestează ?

— Ucigașul va veni singur.

— Ce tot spui ? ! strigă colonelul. Unde să vină ?

— Aici. Îl aștept.

Privirea se obișnuise cu întunericul. Era adevărat deci că după un timp, o oră, două, începi să deslușești în beznă. Sau voia atît de mult să vadă, încît ceea ce era în jurul său, obiectele de la o depărtare de cîțiva pași, ușa, mai întîi cea spre vestibul (deschisă), apoi cealaltă, de la intrare, își refăcuseră contururile. Numai culoare nu mai aveau. O masă cenușie ca pe fundul unei ape.

Și întunericul ascuțea auzul. Mihăescu auzi foarte bine învîrtirea cheii în broască. Pe urmă ușa deschizîndu-se încet. Nu, numai la început încet, pentru că cel care se pregătea să intre o aduse apoi, cu un gest hotărît, pînă la perete... „Îi va trebui lumină ca să caute, se gîndi Mihăescu. Nu-i obișnuit ca mine cu întunericul.“ Chibritul căzu din mîna celui care-l aprinse. În lumina puțină și scurtă, cel care intrase apucase să-l vadă pe Mihăescu la micul *secretaire* din colțul odăii. Abia atunci Mihăescu aprinse lampa.

— Te așteptam, îi zise celui care se oprise în mijlocul vestibulului și-l privea nemișcat. Ca să nu com-

plicăm lucrurile, îți spun că jos e o mașină care așteaptă.

— Ceilalți n-au știut nimic. N-ar fi putut *face* nimic singur, sau mult mai greu, dar complicii trebuiau să fie complici fără voie. Și Basil Micu a reușit să și-i facă astfel, spuse Mihăescu.

În biroul colonelului se mai afla procurorul care în ajun seara fusese și el, împreună cu medicul legist, în parcul Herăstrău.

— Am vorbit azi-dimineață cu inginerul Greavu, continuă maiorul. Nici el nu știa, nu-și dădea seama, dar cîteva fapte relatate de el au confirmat ceea ce începusem să bănuiesc la un moment dat. Iulia Vescan apucase să-i mărturisească acum cîteva zile că primise o scrisoare anonimă, în care era avertizată că între inginer și fosta lui soție mai există legături, și că împăcarea lor este iminentă. Această scrisoare a determinat-o să meargă la Lena Greavu, la serviciu, și să-i facă o scenă de gelozie. Apoi, în 24 septembrie, ea s-a dus la Lena Greavu acasă, unde iarăși a fost o discuție în fața ușii, și un *martor*. Așadar o femeie geloasă care nu înțelege să-și lase în pace rivala. Erau destui martori.

Basil Micu nu era singurul care cunoștea cum trăiește Lili Vescan, relațiile ei cu inginerul, și ale acestuia cu fosta lui soție. Pentru el, Lili Vescan fusese o cunoștință mai veche, întîmplătoare și de scurtă durată. Cînd însă Lena Greavu devenise principala piedică în ceea ce urmărea, el a înțeles că Lili poate să-i fie de ajutor, o complice fără voie, deși, în același timp, devenise concurenta cea mai de temut, dar tot fără ca ea s-o știe.

Bineînțeles, totul de la acele mărci de pe scrisorile păstrate de maica Olimpia. Manicatide o vizitează prima dată în mai. Omul acesta, născut să fie misit, un tip cu tot felul de complexe, are o slăbiciune : îl atrag genealogiile, cei care pot vorbi despre ascendenta lor, nume cît de cît cunoscute, așa-zisele *familii*... Or, maica Olimpia era o asemenea persoană, cu un unchi înalt funcționar înainte de primul război și așa mai departe. Nu era nevoie s-o provoci la discuție, la povestiri despre trecutul familiei. Și, în cursul unei asemenea povestiri, bătrîna i-a arătat o scrisoare veche... Ceea ce știa Manicatide despre mărcile vechi românești și valoarea lor reală era cît se poate de vag, dar, întorcîndu-se la București, îi povestește lui Basil Micu.

— Care erau, de fapt, relațiile dintre el și Micu, la început ? întrebă colonelul.

— Un fel de om de casă al lui Micu. Îi făcea diverse comisioane. De data asta plecase la mănăstire, printre altele și pentru a-i găsi o gazdă acolo, pentru că Micu intenționa să stea cîtăva vreme într-un loc liniștit. Își dădea seama că e un instrumentist plafonat și voia să încerce în compoziție. Căuta condiții de lucru, îi plăcea să pozeze în artist preocupat în primul rînd de *creația sa*. În iunie, la o lună după Manicatide, vine și Micu la mănăstire. Vede scrisoarea arătată și celui dinaintea sa. Nu putea fi nici o îndoială : marca era autentică. Dar nu se arată interesat. Înțelege că era poate marea lui lovitură, după care își va putea permite totul. El unul cunoștea valoarea acelor mărci. Îl trimite pe Manicatide din nou la mănăstire.

— Avea încredere în acest misit ?

— De fapt, n-avea încredere în nimeni. Intuise legea după care cel mai sigur e să *lucrezi* singur. Dar Manicatide îi era necesar pînă la un moment dat. La mănăstire, în iulie, acesta nu reușește însă să obțină de la maica Olimpia scrisorile pe care erau lipite mărcile. Dar o întîlnește acolo pe Elena Vrînceanu, din T., veche prietenă a maicii. Cu înfățișarea lui de om serios, cu purtări distinse, intră în grațiile celor două bătrîne, dintre care una, Elena Vrînceanu, avea o *problemă :* voia să-și vîndă casa și nu găsea cumpărător. Manicatide se oferă pe loc să-i găsească un cumpărător. Pleacă împreună în T. să vadă casa și o asigură că este tocmai ce dorește un cunoscut al lui. Dar o roagă și el ceva, să-i facă rost de la maica Olimpia de mărcile acelea, pozînd în colecționar amator. Bătrînele nu cunoșteau valoarea mărcilor.

— De ce n-a încercat să le obțină în alt fel ? Stînd acolo, în casă, ar fi putut pur și simplu să le *ia* de la bătrîna...

— A încercat. N-a reușit. Trebuie să știți ce înseamnă o casă de maici. Liniște, puțină mișcare în jur, ai impresia, la început, că prezența ta este ignorată, ca pînă la urmă să constați că fiece pas al tău este observat, auzit, deși nu-i vezi pe cei care nu te slăbesc din ochi. Crezînd că o parte din scrisori se află în pod, s-a urcat să caute. Nu găsește nimic, dar una din maici îl vede. Scrisorile sînt în odăița bătrînei. Mai tîrziu cînd se hotărîse să le *ia* oricum, nu mai erau acolo. Așa că recurge la bătrîna Vrînceanu, ca aceasta să-i obțină mărcile. Maica Olimpia nu i le dăduse numai pentru că unele erau lipite direct pe scrisoare, pe foaia scrisă și împăturită în plic. Slăbi-

ciunea domnului din București pentru niște timbre vechi i se pare un moft pentru care nu făcea să se lipsească de niște amintiri de familie. Dar pe buna ei prietenă Vrînceanu n-o refuză.

În septembrie trece prin T. Lena Greavu. Sînt ultimele ei zile de concediu și-a venit să-și vadă mătușa. Aceasta îi spune c-a găsit în sfîrșit un cumpărător pentru casă, mai bine zis un domn de la București i l-a găsit. O roagă pe nepoata sa să-l caute pe Manicatide la București, să-i transmită eventual că a adus pentru el niște mărci de la mănăstire. I le arată nepoatei care îi cere una, din curiozitate. Celelalte rămîn la bătrînă, i le va da lui Manicatide cînd acesta va veni pe acolo.

A fost un naiv șiretlic al bătrînei Vrînceanu, care a costat viața Lenei Greavu. Elena Vrînceanu i-ar fi putut da atunci, la începutul lui septembrie, mărcile obținute pentru Manicatide, ca acesta să le primească la București. Nimic mai simplu. Dar bătrîna credea, probabil, că ținînd mărcile ea îl va face pe Manicatide să vină mai repede la T. cu cumpărătorul casei. Se grăbea s-o vîndă. Voia să se retragă la mănăstire.

Desigur că, luînd atunci toate mărcile, Lena Greavu ar fi putut să nu i le dea lui Manicatide. Deși cred că i le-ar fi dat și n-ar mai fi sfîrșit așa cum se știe.

Întorcîndu-se în București, primul om pe care Lena Greavu e nerăbdătoare să-l întîlnească, este fostul ei soț.

— Legăturile dintre ei n-au fost deci întrerupte ?

— Lena Greavu ținea fără îndoială la el. O părăsise după opt ani de căsnicie pentru o femeie ală-

turi de care ea nu-l vedea rămînînd pînă la sfîrşit. Consimţise din mîndrie la despărţire, dar spera tot timpul că omul va reveni la ea. Se interesa de soarta lui, îngrijorată că lîngă Iulia Vescan el se rata. Încerca să se convingă că totul fusese o aventură şi că Alexandru Greavu se va reîntoarce. Se întîlneau, se pare, nu rar, iar acum cînd s-a întors din concediu s-au văzut iarăşi şi Lena Greavu îi povesteşte de toate, despre vînzarea casei din T., despre amabilul mijlocitor Manicatide, despre timbre... Şi-i arată marca pe care a adus-o. I-o dă.

Aici intervine cel de-al doilea moment hotărîtor pentru soarta acestei femei. Cînd i se povesteşte despre nişte vechi mărci româneşti, destinate, drept o *atenţie*, intermediarului în vînzarea casei, Alexandru Greavu sugerează în treacăt fostei sale soţii că mărcile pot avea valoare şi că ar fi o *atenţie* exagerată. Mai bine să ceară mătuşii mărcile pentru ea. Lena Greavu este de acord şi îi scrie bătrînei.

Se întîlneşte cu Manicatide, dar nu-i pomeneşte nimic despre mărci, îi transmite doar ceva în legătură cu livada din spatele casei din T., dată în arendă.

La 11 septembrie Manicatide împreună cu Micu pleacă la T. să vadă casa. De fapt pentru mărcile despre care Manicatide era aproape sigur că bătrîna le adusese de la mănăstire. Elena Vrînceanu nu-i dă însă decît un singur timbru, spunînd că atît a obţinut de la maica Olimpia. Primise scrisoarea Lenei Greavu şi păstra restul de mărci pentru nepoata ei.

Şi iarăşi lucrurile ar fi luat poate o altă întorsătură, dacă n-ar fi intervenit acea fiinţă obscură, roasă de invidie, întreţinută de ani de zile de bătrîna Vrînceanu, tolerată din inerţie, Elizabeta Hîncu. Cei doi,

mai bine zis Micu, atîtați de timbrul primit, dar și dezamăgiți că n-au decît unul, deși și acea singură marcă valora cam douăzeci de mii de franci, nu știu ce să facă. Manicatide, din nou el, și nu Micu, vorbește cu Elizabeta Hîncu. Află astfel că bătrîna Vrînceanu a adus de la mănăstire mai multe mărci, dar le păstrează pentru nepoata ei. Din nou, ca și la mănăstire, Manicatide încearcă să intre în posesia mărcilor direct, dar pur și simplu nu reușește să dea de ele, deși, se pare, o mînă de ajutor îi oferise și Hîncu. Celor doi nu le rămîne decît să se întoarcă la București.

Marca primită stîrnise pofta. Și pe cea a lui Manicatide. Asta îl face pe Micu să fie de-acum încolo în gardă față de complicele cel mai apropiat de pînă atunci.

Iar Lena Greavu era acum cea asupra căreia se îndrepta *atenția sa*. Ca și înainte, Micu înțelege să acționeze din umbră. Exista cineva care putea să-i fie de folos, fără s-o știe, și aceasta era Iulia Vescan. Întîlnirile cu ea puteau avea oricînd o explicație, era o femeie dispusă să primească avansurile unei anumite categorii de bărbați. Poate ideea de a o suprima pe Lena Greavu, posesoara mărcilor, nu-i venise chiar atunci, dar, în orice caz, era hotărît să facă totul pentru a o scoate din joc.

De la Lili Vescan află o serie de lucruri despre mărci, din care una a ajuns la inginerul Greavu care a și început să se intereseze de valoarea ei. Povestea se complica dacă intra în joc și inginerul. Lena Greavu rămînea însă *cheia*. Numai ea putea căpăta restul de timbre de la bătrînă. Odată intrată în posesia lor, Lena Greavu le-ar fi vîndut cu ajutorul ingineru-

lui sau i le-ar fi dat lui. Trebuia împiedicat cu orice preț acest lucru. De aceea la 18 septembrie Manicatide pleacă la T., aparent în legătură cu cumpărarea casei, în realitate pentru a încerca din nou să obțină mărcile, sau să se convingă că mai sînt acolo. Se întoarce fără rezultat, dar cu o sticlă de afinată pentru nepoata bătrînei. Dacă n-ar fi fost nevoită să mintă o dată, cînd i-a spus lui Manicatide că nu mai are alte mărci, Elena Vrînceanu l-ar fi rugat să-i ducă Lenei Greavu și restul de timbre. Nu cunoștea valoarea lor și, oricum, avea încredere în Manicatide.

Nerăbdător să afle rezultatul vizitei la T., Micu îl întîmpină pe Manicatide la gară. Îi este teamă și ca acesta să nu-l tragă pe sfoară. Cînd află de sticla de afinată destinată Lenei Greavu, i se pare că a *găsit* ce-i rămîne de făcut. Dispariția acestei femei putea rezolva totul. Și era tentația prilejului pe care îl oferea sticla de afinată. Trebuia doar să acționeze fără știrea lui Manicatide. Era precaut, nu voia complici adevărați, iar Manicatide mai era și unul care putea să se sperie și să strice totul. Rămînea să găsească momentul cînd să introducă anhidrida arsenioasă în sticlă. N-am aflat încă de unde a procurat-o, ca și cianura pe care a folosit-o mai tîrziu... Bănuiesc că le avea de mai multă vreme, era prea precaut ca să le ceară sau să le ia de la cineva care l-ar fi putut denunța.

— Manicatide n-a știut într-adevăr nimic ?

— N-a știut. Altfel n-ar fi dus sticla de afinată, cu atîta dezinvoltură, Lenei Greavu. Riscul era enorm, echivala cu o autoacuzare în momentul în care s-ar fi descoperit cauza morții Lenei Greavu. Iar Micu a găsit momentul prielnic. Manicatide în-

tîrziase o zi, două, să îndeplinească comisionul, înmînarea pachetului și a sticlei de afinată, iar în acest timp Micu s-a pregătit. Îi face o vizită și își aduce aminte că și-a uitat țigările. Manicatide, amabil, iese să-i cumpere de la debitul din colț. Sticla era adusă în cameră și Micu are tot timpul să introducă arsenul. În aceeași zi, celălalt, nebănuind nimic, duce pachetul și sticla Lenei Greavu.

Ceea ce s-a întîmplat ulterior a depășit așteptările lui Micu. Accidentul de la Băița. Iar dacă se descoperea totuși cauza reală a morții Lenei Greavu, erau alții care ar fi fost bănuiți și Micu se gîndea în primul rînd la Elizabeta Hîncu și la Iulia Vescan. În ultima instanță Manicatide. Sau chiar inginerul. Erau destui.

Accidentul de la Băița a reînnoit însă speranțele lui Manicatide de a intra în posesia mărcilor. Lena Greavu nu mai exista. Calea era deschisă. Rămăseseră două posibilități : mărcile se mai aflau la bătrîna Vrînceanu, care, după moartea nepoatei, i le-ar fi dat lui, sau ajunseseră la Lena Greavu și trebuiau căutate la ea. Căutate și luate înainte ca inginerul și Iulia Vescan să se gîndească la același lucru. Dacă n-ar fi existat acești doi concurenți neprevăzuți, ar fi putut aștepta liniștiți. Inginerul avea însă cheile garsonierei, pe care în seara de 24 septembrie Lena Greavu, dintr-o veche obișnuință, i le-a dat lui să închidă ușa și a uitat să le ia înapoi. Micu știa asta de la Lili Vescan. Naivă într-un fel și neștiind nimic de planurile lui Micu, Iulia Vescan i-a vorbit și de demersurile pentru vinderea mărcii pe care o avea inginerul. Și poate i-a spus și că la Lena Greavu ar mai fi și altele. Sau s-a plîns că in-

ginerul e un om moale, indecis, în stare să rateze o ocazie ca asta. Deci mărcile puteau fi în București, printre lucrurile Lenei Greavu, dacă bătrîna apucase să i le trimită. Basil Micu a avut și o intuiție : că Elena Vrînceanu ar fi putut să expedieze mărcile prin poștă. De aici, căutarea în cutia de scrisori.

Totuși se mai încearcă o verificare la T. Bolnavă, zdrobită de moartea nepoatei, bătrîna Vrînceanu este inabordabilă. Lui Micu nu-i rămîne decît să aștepte. Își dăduse seama că între timp se instituise o anchetă cu privire la împrejurările în care a murit Lena Greavu și e mai bine să aștepte. Pretextul cu cumpărarea casei din T. rămînea însă valabil și el mai face o a doua vizită acolo.

Așteptarea pentru care probabil se pregătise n-a durat însă mult. Între timp Manicatide face o prostie, încearcă să pătrundă în garsoniera Lenei Greavu, acționînd pe cont propriu, deși după eșec a recunoscut-o, și asta îl face pe Micu să renunțe definitiv la colaborarea cu el.

Alege o altă cale, cea pe care i-o oferea Iulia Vescan. Cheile garsonierei rămase la inginer ajunseseră la ea și, deși urmărea același lucru, femeia aceea era mai ușor de păcălit. Și Micu face un nou plan.

Pînă la 5 octombrie, cînd intervine ceva neașteptat. Se întoarce din concediu locatarul de la apartamentul 29, cel în a cărui cutie de scrisori ajunsese din greșeala factorului plicul expediat din T. la 23 septembrie. El nu știe că vecina lui nu mai e în viață, introduce plicul sub ușă și-i telefonează inginerului întrebîndu-l dacă Lena Greavu e în București. Iulia Vescan e de față și aude. Tentația

devine irezistibilă. Are nevoie de un aliat, iar pe prietenul ei, inginerul, știe că nu se poate baza. Recurge la Micu. Îi vorbește despre scrisoarea băgată sub ușă și face greșeala fatală pentru ea, de a-i spune că are cheile garsonierei.

Basil Micu nu s-a gîndit mult. Nici n-ar fi avut timp de data asta. În seara aceea avea concert. Iar Iulia Vescan i-a amintit că are o întîlnire cu inginerul în parc. Micu îi fixează o întîlnire tot în parc, cu o jumătate de oră înaintea celei pe care Iulia o avea cu inginerul. Probabil că nu i-a fost greu s-o convingă să accepte locul și timpul, mai ales că avea concertul acela. Poate i-a promis că vor merge împreună să ia plicul din garsoniera Lenei Greavu...

— Un moment, interveni colonelul. Inginerul avea o întîlnire cu Iulia Vescan, seara, tocmai în parc. Nu e ciudat?

— Greavu a explicat... în felul lui. Dorea de multă vreme să se plimbe în parc, cît mai era vreme frumoasă, bineînțeles cu ea. În seara aceea, Iulia Vescan, în sfîrșit, acceptase. Apoi Micu îi propune o întîlnire tot acolo. Și ea este de acord, mai ales că ea era aceea care-i ceruse în ziua aceea o întrevedere...

Iar Micu a calculat totul. A trecut pe la sala unde avea loc concertul, ca să fie văzut, și-a plecat îndată. Manicatide care voia să-l vadă de dimineață îl caută la sală, dar nu-l găsește, pentru că în timpul acesta Micu era în drum spre parc unde-l aștepta Iulia Vescan. Iar după o jumătate de oră în același loc, trebuia să vină Greavu.

Nu era de loc sigur că Iulia Vescan îi va da cheile; și oricum asta n-ar fi rezolvat totul, pentru că mai

tîrziu ea nu l-ar mai fi lăsat în pace. Și s-a pregătit. De data asta cu cianură. Știa că vechea lui prietenă refuza rareori o băutură. Se făcuse răcoare și Lili n-a refuzat coniacul. Plosca de argint din care i-a dat să bea era a inginerului, Iulia Vescan o uitase cu cîteva zile în urmă la Micu acasă. Plosca găsită lîngă cadavrul ei și pe care sînt amprentele inginerului. Micu s-a gîndit și la asta. Împreună cu prezența inginerului în parc în timpul acela, plosca avea să atragă toate bănuielile asupra lui Alexandru Greavu, care avea să apară un sadic, un ucigaș de femei.

Trebuia să se grăbească. Nu atît pentru că în scurt timp în locul acela avea să vină inginerul, ci pentru că mai avea vreo trei sferturi de oră pînă la ultima parte a concertului, cînd urma să cînte. Avea însă cheile acum și avea timp să ajungă în Grădina Icoanei, să deschidă ușa garsonierei și să se întoarcă la sală. Dar înainte de a pleca din parc, a mai telefonat aici la noi, să anunțe crima din parc. S-a gîndit poate că, în felul acesta, eventuala supraveghere a garsonierei va fi întreruptă. Voia să ia nestingherit plicul. Îi plăcea să lucreze curat.

— Și Manicatide ?

— O, acesta e un afacerist aproape inofensiv, unul care, de fapt, nu știe de ce să se apuce. Într-un fel, ca și fostul sportiv Ioan Valeriu căruia Lena Greavu apucase să-i vorbească despre timbre și care spera să aibă măcar unul, sau cel puțin să le vadă. Inspiră însă milă inginerul Greavu. E distrus. Se crede vinovat de tot ce s-a întîmplat. Îi va trebui timp să se refacă.

— Spune-mi îl bănuiai ? îl întrebă procurorul pe Mihăescu, după ce ieşiră de la colonel. În sfîrşit, Mihăescu anunţase că a doua zi pleacă în concediu.

— Era singurul care stătea de o parte. Iar ceilalţi parcă se vîrau orbeşte în povestea asta. Însemna că complicii nu erau complici adevăraţi şi cineva amîna pînă în ultima clipă intrarea în scenă. Cînd s-a primit telefonul despre cadavrul din parc, ştiam că ucigaşul va veni singur. Ştiam că trebuie să fie *el*, şi-l aşteptam cu mandatul de arestare. A, nu ţi-am spus, cînd coboram scările, mi s-a părut la un moment dat că priveşte într-un anumit fel golul liftului... Eram la etajul patru şi peste balustrada de sîrmă se poate sări. Dar poate mi s-a părut numai.

Redactor : EUGENIA TUDOR
Tehnoredactor : MARIANA PUȘCAȘU

Dat la cules 03.09.1968. Bun de tipar 10.13 1968. Apărut 1968. Comanda nr. 9306. Tiraj 70 140. Hîrtie ziar de 50 g/m². 700× 1000/32. Coli editoriale 11,4. Coli de tipar 8,5. A. 14.528. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—31

Tiparul executat sub comanda nr. 80 666 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 6,50